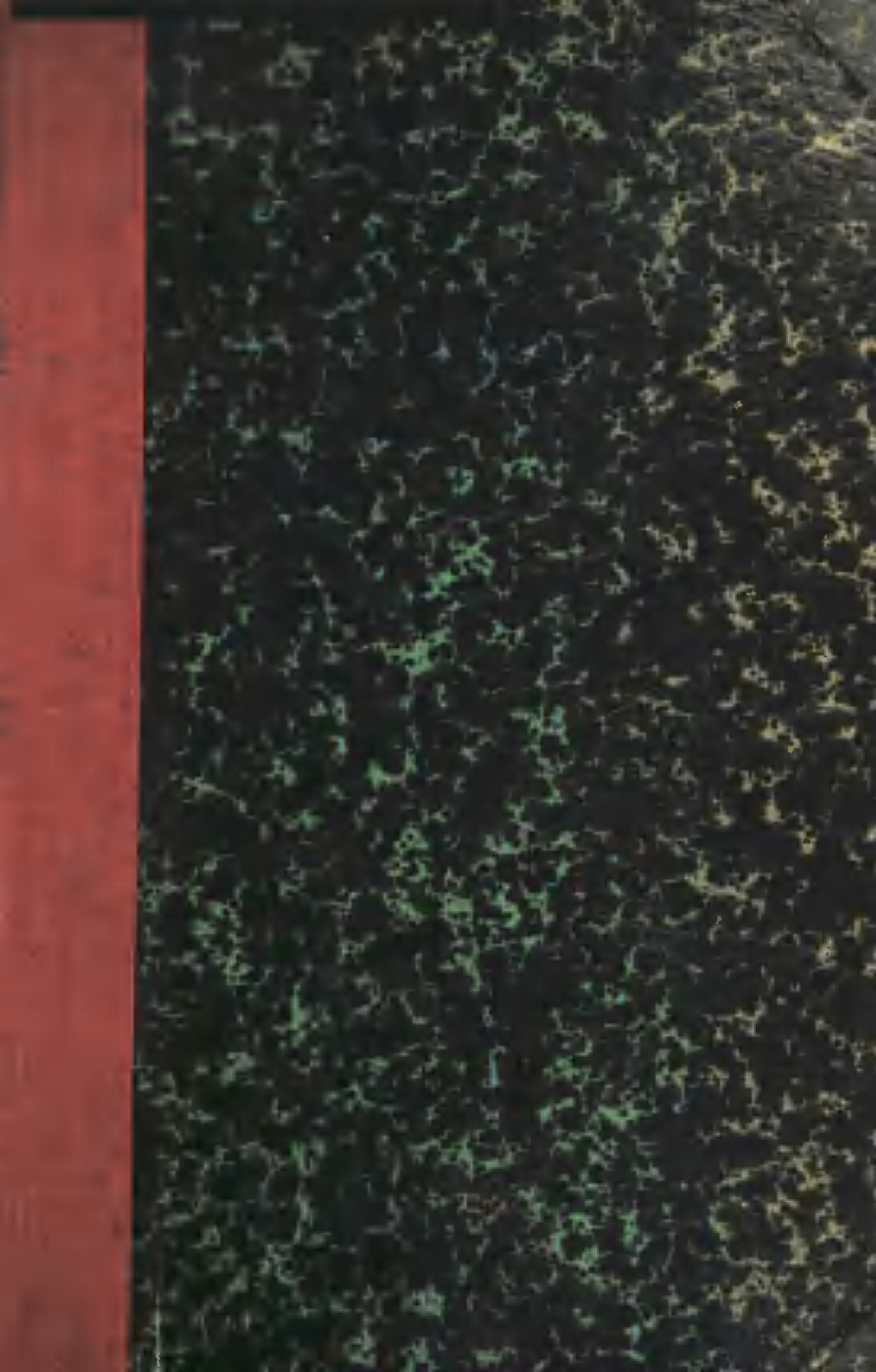

ANALECTA HYMNICA
MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und **Guido M. Dreves.**

XXIX.

PIA DICTAMINA.
Reimgebete und Leselieder
des
Mittelalters.

Zweite Folge.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1898.

PIA DICTAMINA.

Reimgebete und Leselieder

des

Mittelalters.

Zweite Folge.

Aus

handschriftlichen Gebetbüchern

herausgegeben

von

Clemens Blume

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1898.

VORWORT.

Der vorige Band brachte die Gruppe der liturgisch und kulturgeschichtlich höchst interessanten Reimofficien zum Abschlufs. Als ergänzender Zusatz dürfte der Hinweis auf eine formelle Eigenschaft dieser eigentümlichen Dichtungsart, nämlich die **Akrostichis**, angezeigt sein.

Abecedarien, Wort- und Satzakrostichen sind in der griechischen und lateinischen, insbesondere in der Hymnen-Dichtung keineswegs etwas Unbekanntes[1]). In den Analecta Hymnica sind manche Akrostichen durch Fettdruck der betreffenden Buchstaben kenntlich gemacht. Bei den Reimofficien ist letzteres unterblieben. Aus der gleich zu besprechenden Art und Weise, wie der Name des Verfassers oder der gefeierten Heiligen oft in die verschiedenen Teile der Reimofficien verwebt wurde, erklärt sich leicht, dafs bei der ersten Herausgabe mehr als ein Akrostich übersehen wurde. Bei einzelnen Officien liefs sich die erwähnte Kunstform durch Fettdruck nicht hinreichend kenntlich machen, da die zugehörigen Hymnen mit hineinzuziehen sind, diese aber aus praktischen Rücksichten schon in den Hymnenbänden zum Abdruck gelangt waren. Im Interesse einer gleichmäfsigen Behandlung blieben daher bei den Historiae Rhythmicae die Akrostichen ganz unberücksichtigt und sollen nunmehr alle zusammengestellt werden.

Die höchst interessanten Aufschlüsse oder wenigstens Fingerzeige, welche die Akrostichen betreffs der Textkritik und noch

---

[1]) Vgl. Krummbacher, Gesch. d. Byzantin. Litteratur. [2.] München 1897. S. 697 ff., woselbst auch die noch recht magere einschlägige Litteratur verzeichnet ist.

mehr betreffs des Ursprunges einzelner Reimofficien und zugehöriger Hymnen gaben, regten uns an, auch die übrigen Dichtungen in den Analecta und anderen Hymnensammlungen auf die Akrostichis hin einer sorgfältigen Prüfung zu unterziehen. Die Ausbeute war überraschend grofs. Vor der Hand möge es genügen, die einzelnen Akrostichen, sowohl bekannte — und das sind relativ wenige — als bislang völlig unbeachtete einfach aufzuzählen. Wie dieselben zu verwerten, und wie die vielfach noch vagen Autorenangaben näher zu bestimmen und der Litteraturgeschichte einzugliedern sind, mufs späterer Untersuchung vorbehalten bleiben.

1) **Akrostichen in den Reimofficien.** Träger des Akrostichons sind bald die Antiphonen der Nocturnen mit Überspringung der Responsorien und Versikeln, bald umgekehrt nur die Responsorien. Hierzu stimmt die Thatsache, dafs oftmals durch die Antiphonen eines Officiums sich ein ganz anderer Faden der Erzählung zieht als durch die Responsorien. Ein hierher gehöriges Beispiel von ganz besonderem Interesse ist das Officium auf die hl. Eusebia (Anal. XIII, Nr. 49), woselbst das Akrostichon erst durch alle Antiphonen der drei Nocturnen, darauf durch die Responsorien geht. — Einige Officien weisen blofs in den Antiphonen der Laudes ein Akrostichon auf, andere in jenen der 1. Vesper. Die einen sind durch das ganze Officium hindurch mit Einschlufs der zugehörigen Hymnen akrostichisch; die anderen schliefsen die Hymnen aus, oder enthalten in letzteren selbständige Akrostichen, ein Fingerzeig, dafs die Hymnen nicht wesentlich zum corpus der Historia rhythmica gehören. Andere Eigentümlichkeiten sind für aufmerksame Beobachter leicht erkenntlich; nur darauf sei besonders hingewiesen, dafs manchmal zur Bildung des Akrostichons nicht blofs der Anfangsbuchstabe, sondern die zwei oder drei ersten Buchstaben bezw. die Anfangssilbe eines Verses verwendet wurden. — Ebenso ist hier Abstand genommen von der stellenweise im Interesse des Akrostichons nötigen Textveränderung, da textkritische Ergänzungen und Korrekturen beim Abschlufs unserer Publikationen in einem eigenen Abschnitt zusammengestellt werden sollen.

Nur das Festgeheimnis oder die gefeierten Heiligen sind akrostichisch erwähnt:

V, 4: **Corpus Christi** (**RR** der Nocturnen).

XIII, 16: **Autor** (**AA** der 1. Vesp.).

XIII, 49: **Felix virgo Eusebia, ora pro nobis** (**AA** der Nocturnen, dann **RR** der Nocturnen und **AA** der Laudes).

XVIII, 25: **Gabriel** (**AA** 1. Vesp. et ad Magn.); abermals „**Gabriel**" (**RR** ad Nocturn.).

XXV, 6: **Agatha** (**AA** 1. Vesp.).

XXV, 74: **Clara** (**AA** 1. Vesp.).

XXVIII, 30: **Lincopens[is] Nicolaus** (**RR** der 3 Nocturnen, **AA** der Laudes).

XXVIII, 76: **Theodericus** (**AA** 1. Vesp.); darauf **Thidericus** (Die einzelnen Verse des **R** in 1. Vesp.).

Der Verfasser des Officiums wird in folgenden Akrostichen genannt:

V, 43: „**Historiam hanc fecit Procopius**" (**AA**, **RR**, **VV** der Nocturnen); die **AA** der Laudes und 2. Vesp. ergeben das rätselhafte Wort **Capelpe**; ob ein Eigenname?

V, 48: „**In honore virginis Barbarae Henricus**" (**AA** und **RR** der 1. Vesp., Nocturnen und Laudes).

V, 52: „**Petrus Rodulfus theologus Acpeatus** [?]" (Invit., **AA**, **RR**, **VV** ad Noct. et Laudes).

V, 53: „**Albertus de Dammone me dat suo pio patrono**" (Rhythmischer Hexameter; Invitat., **AA**, **RR**, **VV** ad Noct., Laud. et Vesp.). Vgl. den Hymnus in Anal. XI, 149 mit dem Akrostichon „Alber[tus]."

V, 91: „**Martialis Auribelli fecit**" (Hymnus ad 1. Vesp. — bei Mone III, S. 555 —; **AA** ad Noct. et Laud.) Vgl. Analecta XXV, S. 8.

XVII, 23: „**Simon**" (**AA** 1. Vesp. Alle anderen **AA**, **RR** und **VV** beginnen mit S, dazwischen vereinzelt I, O, N; wohl „Simon"? Auch die **AA** ad Laudes dürften wohl so zu ändern sein, daſs abermals das Akrostichon „Simon" sich ergiebt.

XVIII, 11: „**Michaelis**" (**AA** und **RR** der 1. Noct.). — Die **AA**, **RR** und **VV** der 2. Nocturn enthalten die unerklärliche Form „Valeuptci"; ob ein verderbtes Akrostich?

XVIII, 38: „**Roger**" [?] (**AA** ad Laudes).

XVIII, 87: „**Leonardus**" (**RR** der drei Nocturnen).

XXIV, 25: „**Frater Rossagnus** [Rostagnus?] **virginem toto corde magnificat.**" (**AA**, **RR**, **VV**, angefangen von der 1. Vesper mit Einschluſs der zugehörigen Hymnen zur 1. Vesp. [Mone II, N. 42, Str. 1—4 + Doxol.] und zur Nocturn [Anal. IV, 79] bis zum 2. **R** der 3. Nocturn). Vgl. XXVIII, 88.

XXIV, 29: „**Adam Cardi[nalis] . . . . . Ostiens[is]**“ (**AA** 1. Vesp., Magnif., Invitat., 1. Noct. . . . . . . **RR** und **VV** der 3. Noct. und Anfang der Laudes).

XXIV, 38: „**Philippus**“ (**AA** 1. Vesp., Magnif., **AA** 1. Noct.).

XXIV, 69: „**Oliverius**“ (**RR** der 3 Nocturnen).

XXV, 14: „**Necro**“ (**RR** der 3. Nocturn). Vgl. XXVIII, 7, 57, 78 und 94.

XXVI, 35: „**Ignac**“ (**AA** der 1. Vesp.); abermals „**Ignacius**“ (**RR** der 3 Nocturnen).

XXVI, 36: „**Michael**“ (**AA** ad Laud., Bened., Magnif.). Vgl. XVIII. 11.

XXVI, 38: „**Jeronymus doctor eximius, Petrus de Viterbo . . Frater . . . Nicolaus, Johannes, Andreas**“ (**AA** 1. Vesp.; Hymnus 1. Vesp. [Anal. XVI, 249]; **A** ad Magnif.; Hymnus ad Noct. [Anal. XVI, 250]; **AA**, **RR**, **VV** ad 1. et 2. Noct.; 3. Nocturn und Laudes unklar; **AA** 2. Vesp.; Hymnus 2. Vesp. [Anal. XVI, 252]; **A** ad Magn.; Parvae horae).

XXVI, 64: „**Juliana virgo, ora pro me Michaele**“ (**AA** super Psalm., ad Magn., Invitat.: **AA** et **RR** ad Noct. et Laud., Bened., Magnif.). Rhythm. Hexameter.

XXVIII, 7: „**Mariae Heinricus Necro me fecit**“ (**AA** 1. Vesp., Magnif., nicht Invitat., **AA** und **RR** der 3 Nocturnen). Vgl. die Note zu XXV, 14.

XXVIII, 53: „**Ulricus**“ (**RR** der Nocturnen).

XXVIII, 57: „**Quiteria, ora pro Hainrico Necrone**“ (**A** zum Magnif., Invitat., **AA** 4—6 und **RR** der 1. Noct.; **AA** 1—3 und **RR** der 2. Nocturn; **AA** 4—6 der 2. und **RR** der 3. Noct., **AA** der Laudes, Bened.; **AA** 1—3 der 1. Noct.). Einzelne Teile des Officiums sind demnach sichtlich verschoben; vgl. XXV, 14.

XXVIII, 71: „**Raimundus**“ (Invitat., **AA** der 3 Nocturnen).

XXVIII, 78: „**O Thimotee** [sic!], **apostole Dei, ora pro Heinrico Ne[crone]**“ (**AA**, **R** und **V** der 1. Vesp., Magnif., Invitat., **AA**, **RR** und **VV** der 3 Nocturnen). Die **AA** der Laudes sind offenbar verderbt; vgl. XXV, 14.

XXVIII, 88: „**Fratri Jacobo frater Rostagnus** [Rossagnus?], **Sacris virginibus sit honor magnus**“ (**AA**, **RR** und **VV**, angefangen von der 1. Vesp. mit Einschluſs des Hymnus zur 1. Vesp., zur Nocturn und zu den Laudes [Anal. XXII, 467 ff.]). — Vgl. XXIV, 25.

XXVIII, 94: „[**Orate**] **pro Necrone Hainrico peccatore martyres**“ (**R** und **V** 1. Vesp., **A** ad Magnif., Invitat.; **AA** et **RR** ad Noct.). Wahrscheinlich fehlen 5 **AA** der 1. Vesp. mit dem Akrostichon „Orate“.

Ferner ist ein für Ort und Zeit der Abfassung des Officiums interessantes Akrostichon zu verzeichnen:

XXVIII, 72: „Generosam Constantiam, reginam Jerosolyme et Cipri, duc ad gloriam" (**AA**, **RR** und **VV** der 1. Vesp., Invit., Nocturnen und Laudes mit Einschluſs der zugehörigen Hymnen zur 1. Vesp., Noct. und Laud. [Anal. XXII, 435 ff.]).

Schlieſslich verdient XXVI, 3 als Abecedar Beachtung; er enthält in den **AA** der 3 Nocturnen die Buchstaben A — J. — Ebenso V, 14 die Buchstaben A — J als Doppelakrostichon in den **RR** und **VV** der Noct.

2) Die **Akrostichen in den Hymnen** im engeren Sinne des Wortes sind recht zahlreich, bezeichnen aber verhältnismäſsig selten die Namen der Verfasser und diese durchweg so allgemein, daſs wenig Aussicht vorhanden ist, sie näher bestimmen zu können.

Der Name der Heiligen bezw. des Festes ist akrostichisch angegeben:

IV, 95: Achacius.
IV, 115: Agnes.
IV, 159: [Apoll]onia.
IV, 169: Ba[r]bara; doppelt[1].
IV, 171: Barbara.
IV, 172: Barbara.
IV, 191: Benedictus.
IV, 195: Benedictus.
IV, 196: Benedictus.
IV, 234: Elisabeth; doppelt.
IV, 245: Erasmus.
IV, 312: Katherina.
IV, 317: Caterina.
IV, 318: [K]aterina.
IV, 335: Leopoldus.
IV, 337: Livinus.
IV, 343: Ludmilla.
IV, 356: Malachias.
IV, 364 + 357: Margareta.
IV, 365: [Mel]ania.
IV, 381: Martha.
IV, 408: Odilia.
IV, 491: [Wilh]elm.
XI, 314: Liborius.
XI, 450: Laus martirum.
XI, 500: Sixtus.
XII, 109 + 110: Gaudia Mariae.
XII, 171: Castor.
XIV a, 74: Michael.
XIV a, 115: Cosmas, Damianus.
XVI, 110: Antonius.
XVI, 431: Raphael.
XIX, 126: Barbara.
XIX, 164: Castor.
XIX, 308—310: Lazarus, amicus Jhesu.
XIX, 367: Marcialis, apostolus Cristi.
XIX, 388: Moder[annus].
XXII, 29 + 30: Alexander.
XXII, 78: Babillas.
XXII, 86: Benignus.
XXII, 138: Domitilla.
XXII, 190: Grata.
XXII, 191: Grata; Doppelakrostichon.
XXII, 211: Confaessor [sic!].
XXII, 226: Januarius.
XXII, 241: Johannes.
XXII, 275: Leonardus.
XXII, 283—285: Lucia, martyr, virgo.
XXII, 485: Vincentius.
XXII, 489: Zenobius.
XXIII, 36: Corona Dei.

[1] In den Anfangs- und Schluſsversen der Strophen. In letzteren fehlt das a der ersten Silbe, also: B[a]rbara. Demnach sind vom ursprünglichen Hymnus die Verse 2,2 — 3,2 ausgefallen; 2, 4 muſs mit A, 3, 1 mit R beginnen. Der mangelnde Reim vom jetzigen Vers 2, 1 und 2, 2 bezeichnet die Stelle der Lücke.

XXIII, 169: Aga[tha].
XXIII, 182: Ambrosius.
XXIII, 222: Benedictus.
XXIII, 412: [Mar]gareta.
XXIII, 430: Mauriti[us]; oder Vocativ?
XXIII, 444: Odrada.
XXIII, 461+462: Quiteria.
XXVII, 119: Facundi, Primitivi.
XXVII, 151: Marcellus; Doppelakrostichon.
XXVII, 169: Judas; vierfaches Akrostichon. Simon; vierfaches Telestichon.
XXVII, 191: Imnus primitiarum.

Der Verfasser des Hymnus wird akrostichisch genannt:

IV, 91: Johannes.
IV, 127: Hainricus.
IV, 147: Johannes.
IV, 185: Marcmann.
IV. 295: Conradus.
IV, 399: Jacobus.
IV, 446+447: Adam Prandotae. Vgl. bei den Seqenzen IX, 340.
IV, 480: Wenceslaus.
XI, 213: Orofnes[?].
XI. 492: Eberhardus.
XVI, 28: Johannes.
XVI, 66: Johannes.
XVI, 280: Garsias.
XIX, 88+89: Johannes de Roma.
XIX, 96: Rufinus.
XIX, 157+158: Gauterius.
XIX, 474: Durantus.
XXII, 140: Adam.
XXII, 176: Johan[n]es.
XXII, 238: Otto.
XXIII, 235: Bernardus.
XXIII, 239: Conradus.
XXIII, 243: Urgero[?].
XXIII, 263: Johannes.
XXIII, 337: Ghiselerus.
XXIII, 425: Ulricus.
XXIII, 524: Eberhardus.
XXVII, 92: Orientius.
XXVII, 97: Ecce ymnus Bartholomei apostoli, quem fecit Leo Melfitanus.
XXVII, 113: Eulogius.
XXVII, 118: Albarus te rogat sa[l]ves.

Bemerkenswert sind ferner folgende Akrostichen, von denen die drei ersteren den Verlust zugehöriger Hymnen oder Hymnenstücke ahnen lassen:

XII, 122: Fecit.
XVI, 419+420: Regi mundo.
XXII, 9: Dono.
XXIII, 26+27: Ducissa Sacsonie.
XXVII, 130: O rex regum, regem piium Maurecatum aexaudi, cui probe hoc tuo amore prebe.

Schliefslich eine ziemliche Anzahl von Abecedarien:

II, 13: Umfafst die Buchstaben A—T.
II, 23: Ein Stück vom Abcdar des Sedulius.
II, 60: A—J; X, Y.
II, 107: A—T; A doppelt.
II, 134: A—Z; folgen weitere 12 Strophen.
IV, 5: A—E.
IV, 75: A—F.
XI, 175: A—E.
XII, 2: A—Z.
XII, 236: A—Z.
XIV a, 11: A—S.
XIV a, 19: A—Z.
XIV a, 40: A—H.
XIV a, 72: A—V.
XIV a, 84—86: A—Z.

XIVa, 137: A — D.
XVI, 183: A — G.
XVI, 425: A — K.
XIX, 6: A — X.
XIX, 7: A — L.
XIX, 8: A — L; Doppelakrostichon.
XIX, 22: A — Z.
XIX, 62: A — H.
XIX, 63: A — Z.
XIX, 392: A — Z.
XIX, 470: A — Z + Amen.
XXII, 85: A — Z.
XXII, 500: A — Z.
XXIII, 8: A — Z.
XXIII, 10: A — Z.
XXIII, 29: A — Z.
XXIII, 31: A — G.
XXIII, 70: A — V.
XXIII, 74: A — S.
XXIII, 75: A — U.
XXIII, 77: A — F.
XXIII, 78: A — D.
XXIII, 204: A — Z.
XXIII, 220: A — Z.
XXIII, 451 u. 452 + IV, 413: A — X.
XXIII, 455: A — F.
XXIII, 495: A — G.
XXIII, 530: A — Z.
XXVII, 6: A — Z.
XXVII, 9: A — Z.
XXVII, 16: A — Z.
XXVII, 108: A — H.

Aus der Hymnensammlung Mones sei hingewiesen auf III, Nr. 780 (= Daniel I, 87), woselbst das nicht beachtete Akrostichon einen gewissen **Maximianus** als Verfasser nennt.

3. Die **Akrostichen in den Sequenzen** sind unter anderem dadurch merkwürdig, daſs sie nur den Sequenzen der zweiten Epoche eigen sind; wenigstens ist es uns bislang nicht geglückt, in den Prosen der ersten Periode eines aufzufinden, wohl in Nachahmungen derselben. Die Autorenangaben sind vielfach bestimmter, als bei den Hymnen und versprechen so eine Bereicherung der Litteratur.

Auf die Heiligen oder Festgeheimnisse haben zunächst Bezug die Akrostichen:

VIII, 48: **Ave Maria.**
VIII, 63: **Maria.**
VIII, 117: **Decem milia martirum.**
VIII, 192: **O Joachim.**
VIII, 230: **Maria Magdalena.**
IX, 8: **Jesus, Maria, Amen.**
IX, 37: **Ascensio Dei.**
IX, 43: **Salve, Jesu pie.**
IX, 56: **Nativitas Marie.**
IX, 110: **Sanctus Egidius.**
IX, 81: **Mater Dei Maria.**
IX, 201: **Piae Erntrudis.**
IX, 238: **Joachimus.**
IX, 258: **Josep[h], nutricius Jesu.**
IX, 311: **Nicolae.**
IX, 372: **O bone Zeno, ora pro nobis.**
X, 112: **Salve, regina misericordiae.**
X, 123: **Virgo Maria.**
X, 157: **Sanctus Egidius.**
X, 245: **Germanus, Autisiodorensis episcopus.**
X, 295: **Catherina.**
X, 335: **Martinus.**
X, 365: **Nicolaus.**

Als Verfasser sind akrostichisch genannt:

VIII, 114: Johannes Resal.
VIII, 159: Cigtendorf.
VIII, 259: Osdo me fecit.
IX, 123: Johannes Ortis, Carmelit[a].
IX, 145: Adam Suinca de Zelona.
IX, 162: Abbas Ortolfus.
IX, 164: Heinricus de Rinhusen.
IX, 208: Sirius de An...cici[?].
IX. 226: Johan de Wippervurde fecit.
IX, 244: Alanzous[?].
IX, 281: Leopoldus, Conradus[1]).
IX, 282: Laaslius [?].
IX, 283: Banq[u]alis [?].
IX, 314: Hainrici.
IX, 340: Prandota Adam pio donat. Vgl. Anal. IV, 446f.
IX, 379: Frater Marcus.
X, 59: Johannes Millet.
X, 92: Johannes Scouto.
X, 186: Guillaume Chastelain.

Unter Misset-Weale's Sequenzen findet sich (I, 41) ein interessantes, als solches nicht erkanntes Akrostichon, das uns als Verfasser der Sequenz „F[r]ater Simon Berthier, ordinis predicatorum“ nennt; ebenso I, 147: Johannes Bernard. Die sonst noch bei den erwähnten Herausgebern sich vorfindenden Akrosticha, welche alle übersehen wurden, bezeichnen die Heiligen der betreffenden Sequenz, nämlich I, 368: Germanus, Autisiodorensis episcopus (= Anal. X, 245); II, 466: Balthildis regina; II, 557: Gaugericus. — Aus Mone's Sammlung sind als Verfasser von Sequenzen (die Akrostichen von Heiligennamen übergehe ich einstweilen) nachzutragen: II, 364: Rinardus und III, 972: Arnoldus. Vielleicht aber ist erstere Dichtung eine Cantio, letztere ein Reimgebet. —

Zur Vervollständigung der Liste von Sequenzen-Verfassern seien schon gleich hier dahingehörende Akrostichen erwähnt, welche in den demnächst von uns zu publizierenden Sequentiae Ineditae vorkommen werden:

Johannes Lauchein.
Lippoldus Steinberg.
Kilianus Gregorius.
Frater Matheus fecit.
Johannes Tritemius.
Johannes Polonie.
Johannes Volf Polonie.
Johannes Resal (oder de Sal? cfr. VIII, 114).
Jacobus de Nussia fecit.
Matthias Walram Jamati[?].
Marcmannus; cfr. IV, 185.
Matthias.
Matthaeus Hummel.
Procopius fec[it].
Sanccius Basesii.
Winandus doctor edidit me.

---

[1]) „Conradus“ ist gebildet aus den Initialen der einzelnen Worte der Schlufsstrophe, der Name des von ihm gefeierten hl. „Leopoldus“ aus den Initialen der Strophen. Ähnliches ist mehrmals beim Aufsuchen der Akrostichen zu beachten.

Als Abecedare sind unter den Sequenzen nur zwei zu verzeichnen, nämlich VIII, 45, die Buchstaben A—K, und IX, 174, die Buchstaben A—Y umfassend. — Ferner ist das interessante Akrostichon „**Philibertus, Margareta**“ in der Sequenz de Sindone Domini (Anal. IX, 22) zu vermerken; auch Morel (Nr. 63) bringt diese Sequenz, ohne vom Akrostichon Notiz zu nehmen.

4. Die **Akrostichen in den Cantionen** bieten des Lehrreichen recht vieles.

Heiligennamen sind selten durch das Akrostichon bezeichnet:

II, iv, 7: **Jacobus.**
II, iv, 24: **Dorothea.**
III, 56: **Katherina.**
III, ii, 1: **Johannes Baptista.**
III, ii, 2: **Petrus claviger celorum.**
III, ii, 18: **Dorothea.**
III, ii, 25: **Scolastica.**
III, iii, 9: **Jesus.**
III, iii, 9: **Maria.**
XXI, 30: **Jesus.**

Abecedare sind nur durch zwei Nummern vertreten: XX, 1 und XX, 218, beide die Buchstaben A — D umfassend.

Reicher ist der Zuwachs, den durch die Akrostichen unsere Kenntnis von den Verfassern der Cantiones erhält:

I, 28: **Jacobu[s].**
I, 31: **Johan[n]es f[ecit].**
I, 33: **Johannes.**
I, 71: **Crisostomus,**
I, 76: **Dorota.** Czechisch = Dorothea.
I, 90: **Johannes de Przibram.**
I, 91: **Johannes.**
I, 92: **Johannes.**
I, 95: **Johannes.**
I, 105: **Martinus de Rociczana** (letzteres aus den Initialen der Wörter in der Schlufsstrophe; vgl. IX, 281.
I, 114: **Paulus est nomen.**
I, 129: **Simon.**
I, 138: **Venceslaus.**
I, 140: **Victorinus.**
I, 144: **Vincentius.**
II, iv, 14: **Petrus.**
II, iv, 16: **Jacobus.**
II, iv, 23: **Petrus.**
II, iv, 26: **Johannes.**
II, iv, 29: **Nicol[a]us.**
II, iv, 35: **Petrus Cobilca[?].**
I, 19: Dorothea, Virgo beata, **Nicolai** suscipe vota.
I, 101: Maria beata, **Viti** suscipe vota.

Dazu kommen I, 82 „**Flos muri**“ und I, 209 „**Papilio**“, beides wahrscheinlich Übersetzungen eines czechischen Familiennamens. Diese Vermutung wird bestärkt durch den Umstand, dafs wir in den Nummern I, 200 sowie I, 203 und I, 208 dem Akrostichon „**Motail**“ begegnen, in letzterer Nummer freilich nur,

wenn wir die Strophenpaare umstellen, also 2, 1; 4, 3; 6, 5. Wie begründet diese Umstellung sei, geht aus der Note hervor, die mein College Dreves bereits unabhängig vom Akrostichon zu jener Cantio gemacht hat. „Motail“ ist nämlich die ältere Schreibweise für das czechische „motejl“ = „Schmetterling“, also identisch mit dem eben erwähnten „papilio“. Ob auch das eigentümliche Akrostichon „**Suile**“ (I, 132) auf gleiche Weise zu erklären sei, bleibe dahingestellt; der Eigenname des Poeten wäre dann allerdings wenig poetisch.

Unklar und zweifelhaft bleiben die Akrostichen, falls es wirklich solche sind:

I, 30: **Joacim Laucnis.**	I, 131: **Sunitram.**
I, 89: **Jodoomeus.**	II, IV, 15: **Laneaugrasidius.**

Nicht minder auffallend ist das Akrostich I, 38: **Nicolao Scico**, in dessen zweitem Bestandteile wohl niemand einen Namen vermuten würde, wenn nicht II, IV, 22 in umgekehrter Folge mit einer einzigen Variante sich die gleiche Form: **Scici Nicolao** vorfände. —

In der Sammlung von Klemming bezeichnen 2 Akrostichen den Verfasser der Cantio: II, S. 8: **Thomas fecit** und II, S. 68: **Johannes**. Betreffs des zuletzt erwähnten Liedes „Jesus Christus nostra salus“ ist viel für und gegen diskutiert worden, ob Johannes Hus der Verfasser sei; das Akrostichon dürfte den sicheren Ausschlag geben.

5. Von den **Reimgebeten** und **Leseliedern** sind erst wenige publiziert.

Zunächst seien angeführt die Spruchakrostichen bei Conrad von Gaming und Albert von Prag. Sie wurden bereits gehörigen Ortes durch den Druck hervorgehoben und seien nur der Vollständigkeit halber kurz wiederholt:

III, 1: **Amictus Clarissime Virginis Marie. Amen.**	III, 5: **Ortulus iste, pia, placeat tibi, virgo Maria.** — Hexameter.
III, 3: **Annulus Beate Virginis Marie.**	III, II, 4: **Johannes Evangelista, ora pro me Deum.**
III, 4: **Sit thronus iste, pia, tibi gratus, sancta Maria.** — Hexameter.	III, II, 8: **Salve, Leonarde.**

Zwei Abecedare (XV, 49 und 225) umfassen die Buchstaben A — Z.

Ferner sind folgende Akrostichen zu verzeichnen, welche den Namen der betreffenden Heiligen nennen:

XV, 144: **Agneta.**
XV, 149: **Angelus.**
XV, 160: **Benedictus.**
XV, 165: **Bernardus.**
XV, 172: **Dorothea.**
XV, 173: **Dorothea.**
XV, 176: **Erndrudis.**
XV, 182: **Hedwigis.**

Schliefslich das Spruchakrostichon:

XV, 214: **Sancte Rudberte, ora pro nobis omnibus tuam sanctitatem confitentibus ac invocantibus. Amen. Pię pater felix. Amen.**

Ein sehr beachtenswertes Akrostichon, das freilich dem Herausgeber des betreffenden Reimgebetes allem Anschein nach entgangen ist, findet sich in Milchsacks Hymnensammlung, Nr. CXXI, S. 143 ff. (s. Anhang dieses Bandes):

J. Franco, scolaster Meschedensis, servitor alme virginis Marie humilis et devotus ista collegit et ea domino Johanni pape xxjj misit.

Vorläufig mögen diese Angaben betreffs der Akrostichen genügen. Eines mufs noch betont werden. In der Rubrik „Verfasser von Hymnen" ist vielleicht der eine oder andere Name zu tilgen. Ist nämlich z. B. ein Hymnus auf den hl. Johannes seinem Inhalt nach sehr allgemein gehalten, ohne etwas Specifisches aus dessen Leben zu erhalten, und zeigen die Anfangsbuchstaben das Akrostichon Conradus, so vermuten wir zunächst in letzterem den Verfasser. Aber es kann sehr gut der Hymnus ursprünglich auf den h. Conradus gedichtet und dann auf Johannes angewandt sein.

* * *

Der vorliegende Band schliefst sich zunächst an die in Analecta XV begonnenen „Pia Dictamina" als zweite Folge an und enthält Reimgebete, die sich passend in fünf Gruppen oder Reihen gliedern liefsen.

Die erste Gruppe ist einem niederländischen, vormals Alberdinck-Thym gehörigen, handschriftlichen Gebetbuche des 15. Jahrh. (281 foll. 10,8 × 7,5 cm) entnommen, das für ein Brigittinerinnenkloster und zwar des Bistumes Utrecht geschrieben worden. Letzteren Umstand bezeugen in der Allerheiligen-Litanei die Namen Willibrordus, Lebuinus, Radbodus, Odulphus; ersteren die Anrufung in derselben Litanei: Ut ordinem nostrum, beatissimae semper

virgini dedicatum, in tua inclita pietate exaltare et conservare digneris, sowie die Kollekte im Totenofficium „pro fratribus et sororibus“ des Ordens. Die Lieder folgen sich in der Handschrift in der hier beibehaltenen Ordnung und rühren, wie ein aufmerksamer Vergleich zeigt, von ein und demselben, leider unbekannten Verfasser her. Zwischen diese Lieder eingeschoben (zwischen Nr. 19 u. 20) erscheint der Rhythmus „Ave (al. Salve) sancta facies nostri redemptoris“ (bei Mone I, 156); auf dieselben folgen alsdann in der Handschrift noch: Salve mundi salutare als „planctus beati Bernardi abbatis“ bezeichnet; Stabat mater dolorosa: „Sequitur quaedam devotissima oratio de dolore beatissimae genitricis Dei et perpetuae virginis Mariae“; Omnibus consideratis: „Sequitur devota oratio ad singulas plagas piissimi redemptoris, Domini nostri Jesu Christi“; Christus Deus homo natus: „Sequitur devotus rigmus dominicae passionis“; Stabat iuxta Christi crucem: „Alia oratio de dolore beatae Mariae virginis“. Hierauf: Quindecim collectae sive orationes illius praeclarissimae beatae Birgittae viduae, die sieben Bufspsalmen, die Allerheiligenlitanei, das Totenofficium und die Tagzeiten der allerseligsten Jungfrau.

Die zweite und dritte Gruppe, beide englischen Handschriften (Arundel 201 und 203) entnommen, stammen gleichfalls beide von zwei unbekannten Verfassern.

In der vierten Gruppe sind kurze Heiligenlieder zusammengestellt, welche, wie alle Nummern der dritten Reihe (ausgenommen Nr. 159), durch sämtliche Strophen mit dem Grufsworte Gaude beginnen und der Mehrzahl nach aus Cod. Leodien. 395 stammen. Dieselben dürften trotz anscheinender Ähnlichkeit von mehreren oder selbst vielen Verfassern herrühren.

Die fünfte Gruppe bietet eine Folge von Heiligenliedern, die sämtlich einer Handschrift entnommen sind. Nur wenige derselben fanden sich in einem Wolfenbütteler Kodex wieder. Manche dieser Lieder verraten ein und denselben Verfasser, andere rühren augenscheinlich von verschiedenen Autoren her.

Wien, Epiphanie 1898.

Clemens Blume.

PIA DICTAMINA.

ERSTE GRUPPE.

---

1. De ss. Trinitate.

1. Ave, sancta trinitas,
   Semper adoranda,
Vere simplex unitas,
   Digne veneranda,
Ave, summa bonitas,
   Iugiter optanda,
Ave, constans veritas,
   Sedule laudanda.

2. Ave, clara deitas,
   Undique coruscans,
Tu perfecta caritas,
   Omnia adunans,
Tu fons sapientiae,
   Animas illustrans,
Noctes ignorantiae
   Penitus propulsans.

3. Ave, pax tutissima
   Omnis creaturae,
Tu es lux purissima
   Humanae naturae,
Et vita verissima,
   Dator vitae purae
Atque lex rectissima
   Cuncta regens iure.

4. Ave, lumen gloriae
   Omnium sanctorum,
Tu dulcedo gratiae,
   Honor electorum.
Rorem da clementiae,
   Firma spes errorum,
Manu duc potentiae
   Culmen ad caelorum.

5. Gloria sit trinitati,
Laus aeterna unitati,
Grates summae maiestati
Horumque divinitati,
Salus magnae potestati,
Virtus sit et bonitati
Ab omni tua creatura,
Quae subsistit in natura.

2. Oratio ad Patrem.

1. Ave, pater, summe Deus,
Tu qui es creator meus,
Fac me digne te laudare
Et cum sanctis adorare.

2. Ave, pater summum bonum,
A te exit omne donum,
In te spero vero Deo,
Gratiam da mihi reo.

3. Ave, splendor angelorum,
Gloria es electorum,
Fac me iuste ambulare
Et a malis declinare.

4. Ave, virtus aeternalis,
Tu plasmator generalis,
Tibi nunquam da abesse,
Sed me tecum semper esse.

Praesta hoc, aeterne Deus,
Tu qui es creator meus.

3. Oratio devota ad Filium.

1. Ave, salus, Iesu Christe,
Qui repellis omne triste,
Ave, Iesu, rex sanctorum,
Lux aeterna beatorum.

2. Ave, Iesu, fons virtutum,
Iter praesta mihi tutum,
Speculum es angelorum,
Fac me sanctum et decorum.

3. Ave, Iesu, verbum patris
Filius et castae matris,
Verus agnus immolatus,
Da, ut in te sim beatus.

4. Ave, Iesu, ave, pie,
Salva me in mortis die
Et ob tuam passionem
Da tui fruitionem.

Praesta hoc, aeterne Deus,
Tu qui es redemptor meus.

4. Oratio ad sanctum Spiritum.

1. Ave, tu, sancte spiritus,
Veni et purga funditus
Corda nostra a peccatis,
Fac nos templum deitatis.

2. Ave, patris, nati flamen,
Nobis maestis sis solamen,
Dona flumen gratiarum,
Dulce fac nunc cor amarum.

3. Ave, benedictum numen,
Fer in nobis tuum lumen,
Ut peccata cognoscamus
Et deflere valeamus.

4. Ave, pneuma, cum honore,
Nos fecunda tuo rore,
Visita nos tuis donis,
Colloca in caeli thronis.

Praesta hoc, aeterne Deus,
Tu sanctificator meus.

5. Oratio ad sanctam Trinitatem.

1. Ave, beata trinitas,
In esse simplex unitas,
Te adorat altitudo
Caeli, terrae latitudo.

2. Ave, tu summa bonitas,
Te colit omnis entitas,
Fac me sanctum atque bonum,
Quod excellit mundi donum.

3. Ave, summa pulchritudo,
Vera es beatitudo,
Tu es pax aeternitatis,
Vitam da felicitatis.

4. Ave, vera lux caelorum,
Tu es merces electorum,
Salva nos hic viatores,
Fac nos caeli possessores.

Praesta hoc, aeterne Deus,
Tu glorificator meus.

Ad Dominum N. I. Ch.

6. Oratio Prima.

1. Ave, Iesu fili Dei,
In te sperant omnes rei,
Munda nos ab omni sorde,
Hoc rogamus toto corde.

2. Ave, dulcis panis, Iesu,
Dulcior es omni esu,
Te da nobis esurire,
Summum bonum fac sitire.

3. Ave, Iesu, princeps fortis,
Triumphator dirae mortis,
Hostem da hic debellare,
Contra eum fortes stare.

4. Ave, Iesu salutaris,
Pius esto tuis caris,
Eos semper consolando,
Caeli regnum conferendo.

7. Oratio Secunda.

1. Ave, Iesu, pastor bone,
Esto nobis spes coronae,
Pasce cibo spiritali
Tuos nec non corporali.

2. Ave, Iesu, candor lucis,
Passus diram mortem crucis,
Te laudamus voce pari
Pro tam dono singulari.

3. Ave, Iesu, lux erranti,
Tu solamen es maerenti,
Sis dulcedo nostrae menti,
Consolator paenitenti.

4. Ave, Iesu o benigne,
Te adorat homo digne,
Quem a morte redemisti,
Nos in caelo iube sisti.

Pie Iesu, preces audi
Et me nunc in his exaudi.

8. Oratio Tertia.

1. Ave, Iesu, pausa mentis,
Tu levamen es egentis,
Ad te stillat nostra sitis,
Quia tu es vera vitis.

2. Ave, Iesu, fons amoris,
Tu es verus rex honoris,
Te honorat omnis status,
Reis esto nunc placatus.

3. Ave, Iesu, dulce nomen,
Carum super omne omen,
Dulce es in omni ore,
Cor te gestat in amore.

4. Ave, Iesu, decor caeli,
Mente precor te fideli,
Gratiam tu mihi dona,
Regni caeli confer bona.

Pie Iesu, preces audi
Et me nunc in his exaudi.

9. Oratio Quarta.

1. Ave, Iesu, iudex vere,
Nostri semper miserere,
Pietas nam tecum crevit,
Gratia te adimplevit.

2. Ave, Iesu, dator legis,
Tu ubique cuncta regis,
Da, ut cor ad te inclinem,
Rege me in bonum finem.

3. Ave, Iesu, salus orbis,
Purga nos a cunctis morbis,
Medicus tu es caelestis,
Et succurre nobis maestis.

4. Ave, Iesu, lux sanctorum,
Gaudium es angelorum,
Salva me per tuam mortem
Cum electis fac consortem.

Pie Iesu, preces audi
Et me nunc in his exaudi.

10. Oratio Quinta.

1. Ave, Iesu, reparator
Huius mundi et salvator,
Gratiae tu stilla fontem
Super me et fac insontem.

2. Ave, Iesu, vitae fructus,
Peccatorum aufer fluctus,
Mel amoris da gustare,
Cor in te fac respirare.

3. Ave, Iesu, caeli rector,
Mihi semper sis protector,
Tibi do devotas laudes,
Procul pelle hostis fraudes.

4. Ave, Iesu, ductor meus,
Verus homo, verus Deus,
Te da mihi hic amare
Et in caelo corregnare.

Praesta hoc, aeterne Deus,
Tu qui es redemptor meus.

Sequuntur septem orationes ad spiritum sanctum pro acquirenda fide, spe et caritate nec [non] ceteris necessariis.

11. Oratio Prima.

1. Ave, tu alme spiritus,
Corda perfla divinitus
Ad peccata conterendum
Atque pure confitendum.

2. Ave, verum mentis lumen,
Gratiae infunde flumen,
Quae nos firmet fide recta,
Caritate, spe perfecta.

3. Ave, summum Dei donum,
A te cunctis venit bonum,
Nos fecunda aquis vivis
Et virtutum tuis rivis.

4. Ave, mitis ardor cordis,
Sentes a me pelle sordis,
Praesta spem securitatis
Sedem et felicitatis.

Omnipotens o alme Deus,
Da, quod peto a te reus.

12. Oratio Secunda.

1. Ave, sacrosanctum flamen,
Tristibus sis consolamen,
Spiritus es caritatis
Mirae et suavitatis.

2. Ave, vivus fons aquarum,
Educ fontem lacrimarum
De aerumna condolendo
Et ad Deum anhelando.

3. Ave, sancte consolator,
Animae vivificator,
Serva nos ab illusore
Caecitatis ac stupore.

4. Ave, felix fecundator,
Aridorum irrigator,
Riga nos in cunctis bonis,
Dita nos cum tuis donis.

Omnipotens o alme Deus,
Da, quod peto a te reus.

13. Oratio Tertia.

1. Ave, spiritus sanctitatis,
Sis director voluntatis
Opus bonum inchoando
Et beate consummando.

2. Ave nunc, consiliator,
Veni felix renovator,
Frontes nostras tu consigna,
Nece serva a maligna.

3. Ave, dator scientiae,
Infusor sapientiae,
Robur hosti resistendi
Da et arma triumphandi.

4. Ave, luxus exstirpator,
Animi fructificator,
Nunc accende hic affectum,
Duc me tui ad aspectum.

14. Oratio Quarta.

1. Ave, creator spiritus,
Illustrans corda caelitus,
Tu magister veritatis,
Pelle hostem falsitatis.

2. Ave, lux tu benedicta,
Nostra purga hic delicta
Et succurre in dolore,
Sis iuvamen in labore.

3. Ave, splendor claritatis,
Deus summae maiestatis,
Clarum praesta intellectum
Et timoris da profectum.

4. Ave, caritatis ignis,
Iustis veni et benignis,
Ure sordes pravitatis,
Locum da aeternitatis.

Omnipotens o alme Deus,
Da, quod peto a te reus.

15. Oratio Quinta.

1. Ave, pneuma tu sacratum,
Calefac cor frigidatum,
Fuga umbram vanitatis,
Vitam praesta sanctitatis.

2. Ave, caeli tu fundator,
Angelorum confirmator,
Inspirator prophetarum
Et castarum puellarum.

3. Ave, vox apostolorum,
Dulcis hospes confessorum,
Martyrum es roborator
Et doctorum informator.

4. Ave, pie retributor,
Tu ubique sis adiutor,
Meritis ut adcrescamus,
Caelum ut possideamus.

Omnipotens o alme Deus,
Da, quod peto a te reus.

16. Oratio Sexta.

1. Ave, tu benignitatis
Spiritus et deitatis,
Fac nos vere adorare
Deum et glorificare.

2. Ave, sancte perscrutator,
Secretorum revelator,
Leva ad superna mentes,
Ut sint illic quiescentes.

3. Ave, vitae ornamentum,
Omnis boni fundamentum,
Tu es donum gloriosum,
Nullum ita pretiosum.

4. Ave, doctor tu subtilis,
Doce me, quamvis sim vilis,
Vias vitae ambulare
Et beatis corregnare.

Omnipotens o alme Deus,
Da, quod peto a te reus.

17. Oratio Septima.

1. Ave, pneuma sancte Deus,
Te nunc precor, licet reus,
Dona veram libertatem
Et felicem ubertatem.

2. Ave, fons tu bonitatis,
Iam da rorem pietatis
Orphanis et tribulatis,
Sis curator vulneratis.

3. Ave, dulcis relevator,
Puri cordis es amator,
Fac in nobis tuum templum
Et in caritate amplum.

4. Ave, semper principalis,
Spiritus summe vitalis,
Mihi comes sis fidelis,
Tecum esse da in caelis.

Praesta hoc, aeterne Deus,
Tu sanctificator meus.

18. Haec sequens oratio ad sanctum spiritum potest dici per se, quoniam non correspondet praescriptis.

1. Ave, sacrosanctum flamen,
Maestorum dulce consolamen,
Mentes nostras illumina,
Veni, infusor sacrae unctionis,
Dator summae benedictionis,
Da gratiarum flumina.

2. Alme spiritus, nos emunda,
In virtutibus nos fecunda,
Ut Deo semper placeamus,
Veni, dulce . . . . nomen,
Orna nos tu, sanctum numen,
Ut iuste, pie incedamus.

3. O summe patris et nati flamen,
Divini amoris tu es ligamen,
Alliga nos altissimo,
Ave, sanctae vitae spiraculum,
Fac nos tuum habitaculum
In cultu sanctissimo.

4. Corda nostra tuo rore
Tu asperge, quod ex ore
Te laudemus iugiter,
Fac nos Deo iubilare,
Grates semper enarrare
Pro bonis datis dulciter.

5. Auge nobis caritatem,
Fidem, spem et pietatem
Per tuam clementiam,
Tuam doce bonitatem,
Fuga omnem pravitatem,
Dona sapientiam.

6. Veni, tu purificator
Animae et consolator,
Da unctionem cordibus.
Veni, tu illuminator,
Divinorum revelator,
Accende cor caelestibus.

7. Veni, tu fidelis tutor,
Nunc et semper sis adiutor
In omni opere bono,
Tu nobiscum sis inceptor,
Menti nostrae sis praeceptor
Cum tuo felici dono.

Da opus bonum inchoare,
Fideliter continuare
Ad deitatis gloriam.

19. Oratio ad reverendam faciem Salvatoris Iesu Christi.

1. Ave, florens vultus Christi,
Pro me sputa suscepisti,
Nunc in caelo fulges clare,
Sancti gaudent te amare.

2. Salve, splendor firmamenti,
Da virtutem nostrae menti,
Dirum hostem procul pelle,
Ne venenet bonum velle.

3. Gaude, decor angelorum,
Coetus laudat te sanctorum.
Confer nobis te sitire,
Post hanc vitam ad te ire.

4. Vale, tu cum omni laude,
In extremis tu adplaude,
Fac splendere lumen gratum,
Dum cor iacet infirmatum.

5. Rogo te, ne avertaris,
Sed tunc me intuearis,
Miserere sicut pater,
Iesu, nostrae carnis frater.

6. Vultum tuum da videre
Et nos in te congaudere,
Hic in terra et in caelo,
Quo videris sine velo.

Praesta hoc, aeterne Deus,
Tu qui es redemptor meus.

20. Incipit devotus rigmus de gloriosa cruce nostri redemptoris.

1. Ave, lignum sanctae crucis,
In te stetit auctor lucis
Protoplaustum redimendo,
Eius hostem condemnando.

2. Ave, lignum benedictum,
Tollens mundi maledictum,
Tu es arbor salutaris,
Quae a cunctis veneraris.

3. Ave, summi Dei thronus,
In quo grave mundi onus
Est ablatum poenis duris,
Ordo sic exegit iuris.

4. Ave, lignum vitae verae,
Te laudamus nunc sincere
Vocis atque cordis laude,
Serva nos ab omni fraude.

O Iesu, propter tuam crucem
Duc nos ad te veram lucem.

21. Oratio Altera.

1. Ave, crux sancti honoris,
Tu es virga creatoris,
Qua percussus est temptator
Et lapsorum accusator.

2. Ave, signum elevatum,
Virus hostis . . datum
Christi plebem securando,
Omne malum profugando.

3. Ave, crux tu virtuosa,
Cunctis tu sis gratiosa,
Fide qui te contemplantur,
Morsu hydri mox sanantur.

4. Ave, ramus pulcher flore,
Cunctos vincens in vigore,
Fructum portans sanctitatis
Vitam et felicitatis.

O Christe, per tuam crucem
Duc nos ad aeternam lucem.

22. Incipit pulcherrima et devotissima oratio rigmatice composita de intemerata et in aeternum benedicta, gloriosissima virgine Maria, genetrice redemptoris, Domini nostri Iesu Christi.

1. Ave, florum flos Maria,
Laus ab omni hierarchia
Tibi datur ad honorem,
Tuae prolis da amorem.

2. Salve, Christi Dei mater,
Te elegit Deus pater,
Spiritus te fecundavit,
Omni dono exornavit.

3. Gaude, virgo singularis,
Super omnes tu laudaris,
Inter cunctos es decora,
Gratiam in nobis rora.

4. Vale, virgo exaltata,
Super omnes Deo grata,
Mei semper miserere,
Tecum semper da manere.

O Maria, virgo pia,
Me nunc salva hic in via.

23. Alia oratio de Domina.

1. Ave, mater salvatoris,
O Maria, flos honoris,
Expers peccatorum faece,
Me tu munda sancta prece.

2. Salve, virgo, florens rosa,
Tu oliva speciosa,
Portans nobis pacis ramum,
Hostis qui collisit hamum.

3. Gaude, montis ardens dumus,
Salutaris vitae humus,
Gestans panem angelorum,
Ad solamen miserorum.

4. Vale, trinitatis hortus,
Peccatorum felix portus,
O Maria, me tuere,
Regnum caeli fac habere.

Tecum semper da laetari,
A te nunquam separari.

24. Sequitur devota oratio rigmatice composita de angelicis spiritibus.

1. Avete, coetus angelorum,
Quos confirmavit rex caelorum
Ad suae laudis maiestatem
Et hominum felicitatem.

2. Salvete, nostri purgatores
Et sensuum illustratores,
Ardentes summa caritate,
Lucentes pura veritate.

3. Gaudete, duces regionum
Et stantes ante Dei thronum,
Vos decet laus cum summo Deo,
Hunc exorate pro me reo.

4. Valete, caeli principatus
Et omnis ordo Deo gratus,
Hoc nobis semper supplicantes,
Ut simus vobis corregnantes.

25. Oratio secunda ad Angelos.

1. Avete, sancti angeli,
Virtutes et archangeli,
Vos throni atque Cherubim,
Omnes chori cum Seraphim.

2. Salvete, summi milites,
Estote nobis comites
Contra fraudes temptatoris
Nocte, die, cunctis horis.

3. Gaudete, caeli agmina,
Vos decet laudent carmina,
Preces Deo praesentate,
Vultum Dei vos placate.

4. Valete, clara specula,
Honor vobis in saecula,
Rogate nobis miseris,
Ut sedes sit cum superis.

O creator, preces audi
Et per eos nos exaudi.

26. Sequitur devotus rigmus de proprio angelo.

1. Ave, angele caelestis,
Datus custos atque testis,
Coram summo rege Deo
Sis defensor mihi reo.

2. Salve, nobilis minister,
Dexter sis atque sinister,
Contra hostem saevientem
Corpus serva atque mentem.

3. Gaude, civis supernalis,
Serva me a cunctis malis,
Da in bonis me florere,
Deo semper complacere.

4. Vale, Dei contemplator,
Animarum adamator,
Duc in Dei claritatem
Me post mortis gravitatem.

27. Oratio secunda ad Angelum proprium.

1. Ave, angele fidelis,
Datus vigil es de caelis
Me ubique protegendo,
Semper tibi me commendo.

2. Salve, comes reverende,
Tu a malis me defende,
Tela hostis a me pelle,
Serva me ab eius felle.

3. Gaude, qui es Deo gratus,
Honor tibi sit collatus,
Malum pelle, bonum ora,
Assis mihi omni hora.

4. Vale, princeps, pugil bone,
Firmam spem da in agone,
Culmen caeli advolare,
Tecum semper iubilare.

O creator, preces audi
Et per eum me exaudi.

28. Oratio ad sanctos Patriarchas.

1. Avete, sancti patriarchae,
In caeli Deus regnans arce
In fide vos illuminavit,
Ab aevo et praedestinavit.

2. Salvete, viri honorandi,
In cunctis bonis commendandi,
In fide vera nos fundate
Et caritate o firmate.

3. Gaudete, senes atque patres,
Secundum carnem nostri fratres,
In sancta vita conversati,
Per vos nunc simus Deo grati.

4. Valete, viri gloriosi,
In pietate operosi,
Orate nobis sanctum statum
Hinc denuo glorificatum.

29. Oratio devota ad Prophetas in generali.

1. Avete, fideles prophetae,
Summi Dei veri athletae,
Spiritus sancti pleni rore,
Sit vobis laus ab omni ore.

2. Salvete, sancti vos praeclari,
Maturi sensu atque gnari,
Rogate nobis intellectum
Et in bonis nunc profectum.

3. Gaudete, Dei secretorum
Conscii et mysteriorum,
Peccata mundi arguistis
Et Iesum Christum vos sitistis.

4. Valete, viri luminosi,
Estote nobis favorosi,
Ut gratia perseveremus
Et electis corregnemus.

30. Incipit devota oratio de omnibus Apostolis Domini nostri Iesu Christi in generali.

1. Avete, caeli senatores
Ecclesiarumque rectores,
Apostoli vos gloriosi,
In gaudio nunc speciosi.

2. Salvete, mundi vos columnae,
Pastores orbis et alumnae,
Vineta Christi hic plantastis,
Doctrinis sacris irrigastis.

3. Gaudete, mundi veri duces,
Per eos, Christe, nos adduces
Ad verum statum salvandorum
Vitando poenas damnandorum.

4. Valete, vos amici Dei,
Estote robur nostrae spei,
Ut gratiam hic habeamus
Et gloriam possideamus.

31. Oratio devota ad unum Apostolum.

1. Ave, clare splendor mundi,
Nos rogamus te immundi,
Ut nos purges cunctis malis
Et defendas tuis alis.

2. Salve, civis tu sanctorum,
Nobis esto virtus morum,
Cum electis da sperare
Et ad Deum anhelare.

3. Gaude, princeps supernorum,
Vera lux es mundanorum,
Mitem da te invocanti,
Praesta patronum te roganti.

4. Vale, N, cum summo Deo,
Ora tu pro statu meo,
Deo semper ut placebo,
Tecum vitam et tenebo.

32. Oratio ad Evangelistas.

1. Avete, vos evangelistae
Summi atque theologistae,
A pneumate irradiati
Et in figuris praesignati.

2. Salvete, celsi vos doctores,
Gestorum Christi conscriptores
Rorantium per mundum late,
Testantium nunc Deum rate.

3. Gaudete, nubes roridantes
Ecclesiamque irrigantes,
Cordibus nostris arefactis
Stillate rivum caeli lactis.

4. Valete, scribae veritatis
Et actuum divinitatis,
Nunc regi regum supplicate
Et regnum eius postulate.

33. Oratio ad Discipulos.

1. Avete, Christi discipuli,
Divinae legis baiuli,
Doctrina Dei saginati
Et plena fide confirmati.

2. Salvete, mundi unitores
Electi orbisque pastores,
Pro fide Christi hic certastis,
Quem puro corde praeamastis.

3. Gaudete, mundi fundamenta,
Gerentes Christi documenta,
Orate nobis vitae fructum,
Auferte omnis mali luctum.

4. Valete, sancti nunc potentes,
Vos maestos sitis consolantes,
Ad portum caeli nos ducentes,
Semper cum Deo permanentes.

34. Ad Martyres.

1. Avete, sancti coronati,
Vos martyres Deo sacrati,
In albis stolis rutilantes,
Post agnum rubra veste stantes.

2. Salvete, Christi veri testes,
Gestantes claritatis vestes,
Splendore Dei exornati,
Dulcedine inebriati.

3. Gaudete, vos triumphatores,
Calcantes mundi hic honores,
Virtutum dona exorate,
Honorem caeli flagitate.

4. Valete, terrae contemptores
Et summi boni amatores,
Pro poenis nunc glorificati,
Orate, ut simus beati.

35. De uno Martyre in communi.

1. Ave, martyr tu impollens (!),
Crucem Christi diram tollens,
Fide recta tu certasti
Et tormenta superasti.

2. Salve, pugil hic armatus,
Duris poenis non prostratus,
Da virtute nos pugnare
Vitia et superare.

3. Gaude, victor tu insignis,
Protege nos a malignis,
Artam viam da sectari
Et te sanctum imitari.

4. Vale, martyr sublimatus,
Digne modo coronatus,
Da cum Deo ambulare
Et cum sanctis habitare.

36. Ad Confessores.

1. Avete, sancti confessores,
Sanctae fidei defensores,
Praecones summae veritatis,
Virentes flore caritatis.

2. Salvete, mundi vos doctores
Et eremi vastae cultores,
In Dei cultu floruistis,
Labentem mundum despexistis.

3. Gaudete, Christi sacerdotes,
Orate nobis Dei dotes,
Ut floreamus omni dono,
Habentes spem de summo bono.

4. Valete, Dei laudatores,
Nunc date morum vitae flores,
Ut Deo semper placeamus
Et regnum Dei habeamus.

37. Ad unum Confessorem.

1. Ave, N, confessor bone,
Iustus propter spem coronae,
Tu fidelis dispensator,
In commissis erogator.

2. Salve, prudens in labore,
Fructum sperans pro sudore,
Merces multa est nunc data,
Supra modum quam sperata.

3. Gaude, fortis tu certator,
Omnis pugnae triumphator,
Laudem Dei exaltasti,
Te da sequi, quo volasti.

4. Vale, serve, qui ivisti
Nunc ad mensam Iesu Christi,
Da nos tecum saturari
Et in aevum commorari.

O creator preces audi etc.

38. De virginibus oratio.

1. Avete, gemmae virginales,
In fide Christo speciales,
Cum caritate deauratae,
Virtute omni coronatae.

2. Salvete, sponsae reginales,
Summi regis contubernales,
Tyrannos fide devicistis
Nec poenas diras timuistis.

3. Gaudete, rosae purpuratae,
In caelo Christo copulatae,
Nunc eius vultum contemplantes,
Pro nobis sitis exorantes.

4. Valete, nymphae sapientes,
Cum angelis tripudiantes,
Ad choros vestros nos levate
Fruendo semper deitate.

39. Ad unam virginem oratio.

1. Ave, virgo sponsa Christi,
Quae terrena respuisti,
Summo Deo placuisti,
Cui fidem custodisti.

2. Salve, Dei tu dilecta,
Gratia hic circumtecta,
Inter sanctas nunc provecta,
Purga, quae sunt hic infecta.

3. Gaude, templum deitatis,
Tu es lampas claritatis,
Ora, virgo puritatis,
Nobis vitam sanctitatis.

4. Vale, sponsa coronata,
Super caelos exaltata,
Regna caeli tibi data
Posce nobis, virgo grata.

40. Oratio ad omnes sanctos in generali.

1. Avete, omnes caeli cives,
Caelorum rex in omnes dives
Vos gaudio magnificavit
Et gloria nunc sublimavit.

2. Salvete, sancti virtuosi,
Splendore Dei speciosi,
Fruentes nunc suavitate
Stillante de divinitate.

3. Gaudete, sancti simul iusti,
Tormentis mundi non exusti,
Sit vobis honor salutaris,
Devota laus et singularis.

4. Valete, omnes coetus caeli,
Vos deprecor mente fideli,
Virtutum date nunc ornatum,
Post vitam statum tunc beatum.

O creator, preces audi
Et per eos nos exaudi.

Sequuntur orationes rigmaticae ad diversos sanctos sanctasque.

41. De beata Maria virgine oratio prima.

1. Ave, virgo tu Maria,
Caeli regis mater pia,
Te honorat ierarchia
Inaudita harmonia.

2. Salve, templum deitatis,
Honor summae maiestatis,
Speculum es claritatis,
In quo nil impuritatis.

3. Gaude, virgo semper pura,
Sit de nobis tibi cura,
Tela hostis frange dura,
Nostra ne cadat natura.

4. Vale, rectrix angelorum
Et domatrix tartarorum,
Veniam da peccatorum
Atque locum beatorum.

O Maria, mater pia,
Me tu salva hic in via.

42. Oratio secunda ad eandem.

1. Ave, caelum trinitatis,
Maria flos amoenitatis,
Lux aeternae claritatis,
Terra es fertilitatis.

2. Salve, fons, qui stillas melle,
Lava nos peccati felle,
Fac nos puros instar stellae,
Dum vivamus in hac valle.

3. Gaude, paradisus Dei,
Ancora es sanctae spei,
Ad quam currunt omnes rei,
Esto memor semper mei.

4. Vale, vas perfectionis,
Mater benedictionis,
Scala sis ascensionis
Ad arcem fruitionis.

O Maria, preces audi
Et me nunc in his exaudi.

43. Hanc orationem deprecatoriam revelavit beata Maria beatae Birgittae.

1. Gaude, virgo gloriosa,
Verbum verbo concepisti,
Gaude, tellus fructuosa,
Fructum vitae protulisti.

2. Gaude, rosa, sponsa Christi,
Vernans [Christo] resurgente,
Gaude, mater gloriosa,
[Christo] caelos ascendente.

3. Gaude, fruens deliciis
Nunc rosa iuncta lilio,
Emunda nos a vitiis
Et iunge tuo filio.

44. Oratio ad s. Ioseph.

1. Ave, Ioseph, Deo gratus,
De regali stirpe natus,
Honor tibi est collatus,
Sponsus es Mariae datus.

2. Salve, Ioseph praeelectus,
Cunctis sanctis es praefectus,
Purus virgo nec infectus,
Da, ut Deo sim dilectus.

3. Gaude, pater Iesu Christi
Putativus, quem nutristi
Et Mariam custodisti,
Serva nos a morte tristi.

4. Vale, sponsus tu Mariae,
Nos commenda hic Messiae,
Quae rogamus, adfer pie,
Frui da aeterno die.

O creator, preces audi
Et per eum nos exaudi.

45. Oratio secunda ad eundem.

1. Ave, Ioseph, vir perfectus,
Iustus, sanctus atque rectus,
Deus, qui creata regit,
Te ab aevo praeelegit.

2. Salve, Ioseph, vir probatus,
Flos virtutum nominatus,
Me virtute fac pollere,
A peccatis et tuere.

3. Gaude, Ioseph, de honore,
Quod Mariae cum amore
Servivisti in hac vita,
Fac, ut mala sint oblita.

4. Vale, heres supernorum
Tuque princeps es thronorum,
Gratiam da hac in via,
Gloriam da cum Maria.

O creator, preces audi
Et per eum nos exaudi.

46. Oratio ad s. Ioachim.

1. Ave, sancte patriarcha
Ioachim, de quo est archa,
Unde natus caeliarcha,
Orbis rector et monarcha.

2. Salve, tutor egenorum,
Pelle nubem vitiorum,
Da virorem animorum
Veniamque peccatorum.

3. Gaude, pater tu Mariae,
Te honorant ierarchiae
Novo cantu melodiae,
Roga Deum omni die.

4. Vale, iuste tu patrone,
Assis nobis in agone,
Et da, Iesu, pastor bone,
Eius prece spem coronae.

47. Oratio secunda ad eundem.

1. Ave, Mariae genitor,
Cunctarum rerum cognitor
Ab aeterno te amavit,
Gratiae prolem donavit.

2. Salve, pater venerande
Toti mundo et amande,
Posce prolem cum uxore,
Ut vivamus cum honore.

3. Gaude, iuste tenens statum,
Fac et nostrum Deo gratum,
Quem ducamus in virtute,
Assis nobis semper tute.

4. Vale, potens nunc in caelo,
Christi vultum sine velo
Da post mortem speculari
Et in aevum gratulari.

O creator, preces audi
Et per eum nos exaudi.

1, 2 rerumque cognitor. — 1, 4 prolem cum donavit.

48. Ad sanctam Annam, matrem matris salvatoris, oratio.

1. Ave, mater sancta Anna,
Magis pulchra quam Susanna,
Proles tua velut canna
Nobis dedit caeli manna.

2. Salve, radix nostrae spei,
De qua orta mater Dei,
Per quam salvi fiunt rei,
Sis cum prole memor mei.

3. Gaude, nutrix orphanorum,
Placa regem angelorum,
Ut a faece peccatorum
Corda lavet miserorum.

4. Vale, Anna, cum honore,
Dei gaudens in splendore,
Da videre in decore
Caeli regem cum favore.

49. Oratio secunda ad eandem.

1. Ave, Anna, pia mater,
Te elegit Deus pater,
Filius te adamavit,
Spiritus sanctificavit.

2. Salve, matutina stella,
Ex te orta est fiscella,
Quae inclusit in se solem,
Auferentem mundi molem.

3. Gaude, radix nostrae sortis,
Sis tutamen hora mortis,
Pelle hostem virulentum,
Duc ad caeli nos concentum.

4. Vale, nostra consolatrix,
Cum Maria sis oratrix,
Ut vescamur caeli esu
Et fruamur pio Iesu.

50. De tribus regibus.

1. Avete, reges gloriosi,
Prae cunctis mundi generosi,
Praeclare Iasper, rex virtutum,
O Melchior, honoris scutum,
Et Balthasar dans iter tutum.

2. Salvete, magi illustrati,
Per novam stellam iucundati,
Quae duxit ad praesaepe Christi,
Solamen sitis mihi tristi.

3. Gaudete, primi confessores,
Nam fidei primaevos flores
Virtuti Christi obtulistis,
In donis Deum cognovistis.

4. Valete, reges sapientes,
In gloria nunc triumphantes,
Pro nobis semper exorate,
Caelorum regna impetrate.

51. Ad s. Johannem Baptistam.

1. Ave, Christi tu baptista,
Regni Dei praeconista,
Qui Iohannes es vocatus,
Utero sanctificatus.

2. Salve, mundi tu lucerna,
Te produxit lux superna,
In deserto hic vixisti,
Parce carnem aluisti.

3. Gaude, summus prophetarum,
Angelis qui differs parum,
Homo missus in salutem,
Da cor sanctum et virtutem.

4. Vale, coram Deo magnus
Et Iohannes mitis agnus,
Gaudia tu confer vitae
Caritatis infinitae.

52. Sequitur oratio ad sanctum Petrum apostolum.

1. Ave, lux apostolorum,
Sancte Petre, dux iustorum,
Caelicis repletus donis,
Acer malis, pius bonis.

2. Salve, pastor principalis,
Medicus es divinalis,
Tuas oves pie sana,
Morsus lupi tu complana.

3. Gaude, princeps Romanorum
Caputque apostolorum,
Dona nobis rectum statum,
Deo vero semper gratum.

4. Vale, caeli nunc possessor,
Iudicis es tu assessor,
Tuis servis miserere,
Fac cum Deo permanere.

53. Oratio ad eundem.

1. Ave, claviger caelorum,
Sancte Petre, flos bonorum,
Tu es forma peccatorum,
Ne desperet grex lapsorum.

2. Salve, Petre tu benigne,
Caritatis flagrans igne,
Corda nostra fac ardere,
Summo Deo adhaerere.

3. Gaude, Petre, de honore,
Quo nunc fulges in decore,
Tuis servis da spem veram,
Fidem rectam et sinceram.

4. Vale, summe princeps caeli,
Nos commenda vero Heli,
Posce nobis tecum esse,
Caeli choris interesse.

54. Ad sanctum Paulum apostolum.

1. Ave, vas electionis,
Sancte Paule, plenus donis,
Contemplator summi throni,
Sis largitor veri doni.

2. Salve, dulcis praedicator,
Tenebrarum effugator,
Raptus qui in paradisum,
Illuc verte nostrum visum.

3. Gaude, potens operator,
Mortuorum suscitator,
Gratiae nunc confer rivum,
Dei donis fac me vivum.

4. Vale, mundi triumphator,
Iam in caelis habitator,
Iesu Christi dona sortem,
Tecum vitam da post mortem.

55. Oratio secunda.

1. Ave, Paule, doctor legis,
Nuntius es summi regis,
Caeli lux cum tibi fulsit,
Ab errore te evulsit.

2. Salve, disertus orator,
Veritatis es plantator,
Vasta orbis perlustrasti,
Fidem Christi seminasti.

3. Gaude, lumen gloriosum,
Cunctis iustis gaudiosum,
Gratiarum posce flumen,
Perduc nos ad verum lumen.

4. Vale, lampas tu sanctorum.
Tuba mundi, lux doctorum,
Dona statum electorum
Et coronam beatorum.

56. Sequitur oratio de sancto Andrea apostolo.

1. Ave, felix tu Andrea,
Martyr factus sub Egea,
Gaudens suscepisti crucem,
In hoc sequens Christum ducem.

2. Salve, mitis homo Dei,
Memor esto semper mei
Apud Deum veram lucem,
Hostem ut expellat trucem.

3. Gaude, sancte praedicator,
Summi Dei aemulator,
Dona zelum tui regis
Et sectari vias legis.

4. Vale, sancte tu Andrea,
Cor decorum in me crea,
Nunc in caelo exaltatus,
Da, ut tecum sim beatus.

57. Ad sanctum Iacobum maiorem.

1. Ave, fili Zebedaei,
Iacobe, amator Dei,
Sordes mundi supplantasti,
Cor virtute adornasti.

2. Salve, Christi imitator,
Seductorum repugnator,
Tu Philetum convertisti,
Dire vinctum quem solvisti.

3. Gaude, qui strinxisti hostes,
Signa cruce nostros postes,
Ne draconum virus laedat,
Omne malum per te cedat.

4. Vale, decor Hispanorum,
Placa regem angelorum,
Ut in caelo det regnare
Gloria fruendo clare.

58. Ad sanctum Matthaeum apostolum.

1. Ave, rex aeterne Deus,
Te secutus est Matthaeus,
Tibi prompte oboedivit,
Vocem tuam cum audivit.

2. Salve, mundum qui liquisti,
Christi lucrum acquisisti,
Factus es evangelista
Felix et theologista.

3. Gaude, verbi Dei sator,
Castitatis adamator,
Fac nos Deo oboedire,
Lucra mundi fastidire.

4. Vale, prudens commutator
Et fidelis dispensator,
Dei gaudes bonitate,
Fac nos frui deitate.

59. De sancto Iohanne evangelista.

1. Ave, sancte o Iohannes,
Virgo florens velut magnes,
Tu in cena quievisti
Supra pectus Iesu Christi.

2. Salve, doctor tu profundus,
Similem non habet mundus,
Supra omnes hic volasti,
Prolem patri coaequasti.

3. Gaude, rosa caritatis,
Lilium es castitatis,
Fac me castum, Deo carum,
In divinis da cor gnarum.

4. Vale, custos o Mariae,
Protege me omni die
A ruina peccatorum,
Duc ad arcem beatorum.

60. Ad sanctum Iacobum minorem.

1. Ave, fili tu Alphaei,
Similis es proli Dei
Iacobusque recte fatus,
Iustus vere nominatus.

2. Salve, frater Iesu Christi,
Sanctitate floruisti,
Posce vitae puritatem
Dei atque claritatem.

3. Gaude, flos apostolorum,
Pollens dignitate morum,
Iter Dei ambulasti,
Multos fide illustrasti.

4. Vale, mali supplantator,
Omnis boni cumulator,
Mihi para caeli aedem,
Tecum praesta coheredem.

61. Ad sanctum Bartholomaeum apostolum oratio.

1. Ave, sancte Bartholomaee,
Spes salutis mentis meae,
Ortus stirpe de regali,
Palma florens triumphali.

2. Salve, felix qui strinxisti
Deos vanos, qui fregisti,
Tuo tremunt in affatu,
Gravi strident ululatu.

3. Gaude, martyr rubricatus,
Pelle vivus spoliatus,
Stola caeli nunc dotatus,
Sanctae vitae da ornatus.

4. Vale, splendor tu [caelestis],
Clemens esto nobis maestis,
Tua prece confer rite
Gaudia caelestis vitae.

62. Ad sanctum Philippum apostolum oratio.

1. Ave, vera lampas mundi,
O Philippe, nos immundi
Te laudamus voce pari,
Laus sit Deo salutari.

2. Salve, Dei secretalis,
Esto nobis liberalis
Christi donum partiendo,
Omne malum removendo.

3. Gaude, fervens praedicator,
Idolorum desolator,
Infirmorum solidator,
Nostri semper sis amator.

4. Vale, etc. fehlt.

63. Ad sanctum Thomam apostolum oratio.

1. Ave, Thoma, firmus fide,
Cuncta mala hic collide,
Tu patronus es Indorum,
His dedisti viam morum.

2. Salve, sparsor doctrinarum
Ad salutem animarum,
Regis prolem convertisti,
Castae vitae quam dedisti.

3. Gaude, fidus Christi servus,
Semper pronus, non protervus,
Mortem pro quo suscepisti
Et coronam meruisti.

4. Vale, Thoma, lumen mundi,
Tu qui sensus es profundi,
Nobis posce tecum esse,
Ubi regnat flos de Iesse.

64. Ad sanctum Simonem apostolum.

1. Ave, Simon Cananaee,
Sis protector vitae meae,
Clarens dono prophetiae,
Oboedire da Messiae.

2. Salve, Simon, simplex agnus,
Te dilexit Deus magnus,
Cui fide adhaesisti
Et mundana respuisti.

3. Gaude, fervens Christi zelo,
Serva nos ab hostis telo,
Gratiam da iustae vitae,
Pacem mentis et cor mite.

4. Vale, caeli tu colonus,
Tu Aegypti es patronus,
Peccatorum dona planctum,
Finem bonum, statum sanctum.

65. Ad sanctum Iudam Thaddaeum.

1. Ave, Iuda tu Thaddaee,
Purga sordes mentis meae,
Tu es natus de Alphaeo,
Par et Iudae Maccabaeo.

2. Salve, Iuda, vas virtutum,
Pelle hostem nunc versutum,
Iubilum da laudis Dei,
Robur confer Maccabaei.

3. Gaude, salus Persidarum
Gentium et aliarum,
Quas hic Christo acquisisti,
Fide recta instruxisti.

4. Vale, fortis proeliator,
Nostri sis nunc defensator,
Christum tu cum sanctis ora,
Tecum ut sim mortis hora.

66. Ad sanctum Matthiam oratio.

1. Ave, sancte o Matthia,
Mire flores hic in via,
Propter tuam sanctitatem
Datus es ad dignitatem.

2. Salve, tu Israelita
Sine dolo in hac vita,
Lege Christi floruisti,
Omne malum horruisti.

3. Gaude, tutor Treverorum,
Clarum lumen mundanorum,
Cunctos fidem docuisti,
Multis signis claruisti.

4. Vale, potens tu Matthia
Nunc in caeli hierarchia,
Gratiae hic confer sortes,
Duc nos caeli ad cohortes.

Expliciunt orationes de apostolis in generali et speciali. Incipiunt ad sanctos martyres et primo:

67. Ad protomartyrem sanctum Stephanum.

1. Ave, martyr principalis,
Stephane, ut flos vernalis
Erupisti pullulare,
Fidem Christi praedicare.

2. Salve, primus levitarum,
Plenus rore gratiarum,
Tu Iudaeos confutasti,
Christum Deum adprobasti.

3. Gaude, tu qui micuisti,
Angelus acsi fuisti,
Gratia, quae tibi data,
Per te nobis sit collata.

4. Vale, miles coronatus,
Frange hostis nunc conatus,
Da perfectum Dei zelum
Et cum sanctis summum caelum.

68. Ad sanctum Laurentium martyrem.

1. Ave, martyr honorande,
O Laurenti praeamande,
Praedicator veritatis,
Florens gemma honestatis.

2. Salve, fulgens velut aurum,
Sanctae vitae tu thesaurum
Tuo statu ostendisti,
Cum prae cunctis micuisti.

3. Gaude, martyr igni datus,
Multis plagis es probatus,
Fortis cuncta superasti,
Spe mercedis tolerasti.

4. Vale, martyr Deo gratus,
Da, ut sim per te purgatus
Omni labe vitiorum
Sperans sedem electorum.

69. Oratio secunda ad eundem.

1. A v e, sancte o Laurenti,
Martyr pius es poscenti,
Erogator thesaurorum
Dans in manus egenorum.

2. S a l v e, martyr laureatus,
Super omnes Deo gratus,
Da nunc bona operari,
Ut speremus coronari.

3. G a u d e, Christi tu levita,
Protege nos hic in vita,
Contra saevi hostis tela
Salutaris sis medela.

4. V a l e, victor gloriosus,
Sis ad Deum gratiosus,
Ut cum sanctis det mercedem
Et post vitam caeli aedem.

70. Ad victoriosissimum martyrem Christi, sanctum Vincentium.

1. A v e, felix tu Vincenti,
Formam praebens patienti,
Daciano concertasti,
Mite in te cor servasti.

2. S a l v e, fortis tu bellator
Fideique defensator,
Virgas fustes pertulisti,
Crates ignis non sprevisti.

3. G a u d e, miles virtuose,
Te honorat iubilose
Omnis coetus mundialis
Pariter et supernalis.

4. V a l e, constans servus Christi,
Serva nos ab hoste tristi,
Semitas da vitae bonae
Et cum sanctis spem coronae.

71. Ad sanctum Blasium.

1. A v e, Blasi, martyr pie,
Honor tibi omni die,
Tu fidelis sis patronus,
Peccatorum aufer onus.

2. S a l v e, Blasi virtuose,
Mira agens vigorose,
Corpori da sanitatem,
Menti praesta sanctitatem.

3. G a u d e, praesul coronatus,
Inter sanctos Deo gratus,
Tu pro nobis semper ora,
Gratiam da sine mora.

4. V a l e, sancte tu patrone,
Da futurae spem coronae,
Tecum semper da laetari
Et cum sanctis coronari.

72. Ad sanctum Georgium martyrem.

1. A v e, miles Iesu Christi,
Tu Georgi, qui fuisti,
Vera fide confirmatus,
Dei donis roboratus.

2. S a l v e, fortis triumphator,
Tyrannorum superator,
Da virtutum Dei scutum,
Caeli iter para tutum.

3. G a u d e, gloriose miles,
Nos abiectos atque viles
Tuis armis nunc defensa,
Serva Dei ab offensa.

4. V a l e, tu Georgi pie,
Da triumphum omni die,
Mundi mala superare
Et cum sanctis habitare.

73. Oratio ad sanctum Adrianum.

1. Ave, Adriane gloriose,
Martyr sancte et formose,
Hostiam te obtulisti
Deo, cui credidisti.

2. Salve, martyr Deo dignus,
Mitis, pius et benignus,
Tua prece munda sordes,
Sana aegros et vecordes.

3. Gaude, martyr, de honore,
Da solamen in maerore,
Gratiam da et virtutem
Nunc usque in senectutem.

4. Vale, tu amice Dei,
Memor esto, precor, mei,
Deus ut sit semper mecum
Et cor meum semper tecum.

74. Ad sanctum Erasmum.

1. Ave, martyr pretiose,
O Erasme gloriose,
Quam constanter hic certasti,
Dum tyrannos superasti.

2. Salve, praesul benedictus,
Multis poenis non convictus,
Tandem dire visceratus,
Inter sanctos es translatus.

3. Gaude, potens apud Deum,
Omne malum pelle meum,
Tua dona fac lucere
In me semper et habere.

4. Vale, martyr sublimatus,
Cum honore coronatus,
Gratia da hic gaudere
Et cum Christo permanere.

75. Ad sanctum NN.

1. Ave, Deus boni dator,
Qui NN es creator,
Nasci sanctum quem fecisti,
Cui mira ostendisti.

2. Salve, praesul exaltatus,
Deo dignus, plebi gratus,
Hostia tu factus Christi,
Salva nos in vita tristi.

3. Gaude, martyr praemunitus,
In agone exauditus,
Nobis da, quod impetrasti,
Dum in morte exorasti.

4. Vale, pastor gloriose,
Respice nos favorose,
Ut nunc bonis floreamus
Et cum Deo gaudeamus.

76. Ad sanctum Christophorum martyrem oratio.

1. Ave, sancte Christophore,
Iesum secutus propere,
Cuncta bona respuisti,
Summo Deo servivisti.

2. Salve, Christi baiulator,
A quo factus praedicator
Multas turmas convertisti
Poenas diras et subisti.

3. Gaude, martyr tu invictus,
A me semper benedictus,
Gratiae nunc confer rorem,
Verum Dei et amorem.

4. Vale, consors supernorum,
Tela frange perversorum,
Da nunc sancte conversari
Et post vitam mox beari.

77. Ad decem milia martyrum devota oratio sequitur.

1. Ave, turba virtualis
Deciesque millenalis,
Angelus quam visitavit
Et in fide informavit.

2. Salve, chorus tu sacratus
Martyrum nunc Deo gratus,
Christi poenis conformatus,
Miro modo roboratus.

3. Gaude, cohors veneranda,
Omni laude extollenda,
Praesta dona, quae rogasti,
Cum ad caelos evolasti.

4. Vale, benedictus coetus,
Deus quem suscepit laetus,
Semper redde me securum,
Tecum caelum possessurum.

78. Ad Thebaeos.

1. Ave, chorus Thebaeorum
Martyrum, quos rex caelorum
Firma fide roboravit
Et coronam praeparavit.

2. Salve, princeps generose,
O Mauriti gloriose,
Tibi laus cum tua gente
Honor atque pura mente.

3. Gaude, agmen virtuosum,
Semper Deo gratiosum,
Da virtutem tuis vernis
Et laetari cum supernis.

4. Vale, coetus Thebaealis,
Serva nos a cunctis malis,
Mentibus da nunc decorem,
Caeli tecum da honorem.

79. Ad victoriosum militem Christi sanctum Sebastianum.

1. Ave, cultor christianae
Fidei, Sebastiane,
Integram quam hic servasti,
Opere et demonstrasti.

2. Salve, praeelecte miles,
In peccatis nos seniles
Gratia divina munda,
Ne ruamus ad profunda.

3. Gaude, martyr tu praeclare,
Datus neci tam amarae,
Serva nos ab omni peste,
Orna vos virtutis veste.

4. Vale, miserorum tutor,
Nobis semper sis adiutor,
O Sebastiane bone,
Caeli iunge nos coronae.

80. Ad sanctum Cosmam et Damianum.

1. Ave, sancte Damiane,
Et tu, Cosma christiane,
Martyresque Deo digni,
Medici cunctis benigni.

2. Salve, virtus fraternalis
Nec infecta ullis malis,
Manus Dei quam erexit
Et in poenis hic protexit.

3. Gaude, salus nunc amborum,
Quos honorat plebs iustorum,
Nobis date sospitatem
Et cum cunctis caritatem.

4. Vale, Damiane pie,
Et tu, Cosma, omni die,
Florem date nunc virtutum
Et in caelum iter tutum.

81. Ad sanctum Dionysium sequitur devota oratio.

1. Ave, sacer Dionysi,
Vernans flos es paradisi,
Doctus in philosophia
Summo data a Messia.

2. Salve, doctor, qui scripsisti
De divinis, quae vidisti
Intellectu elevato,
Dei donis illustrato.

3. Gaude, sollers praedicator,
Sancti Pauli imitator,
Grandes poenas sustulisti
Propter fidem Iesu Christi.

4. Vale, sancte Dionysi,
Fructum gustans paradisi,
Fac nos tecum epulari,
Vultum Dei speculari.

82. Ad sanctum Valentinum.

1. Ave, sancte Valentine,
A te fluxit lux doctrinae,
Tu valenter praedicasti
Et pro fide dimicasti.

2. Salve, felix qui trivisti
Idola et erexisti
Fidem nostri salvatoris,
Da valere cunctis horis.

3. Gaude, martyr Iesu Christi,
Caecis lumen tribuisti,
Aegrotorum es sanator,
Nostri semper sis curator.

4. Vale, pater venerande
Presbyter et honorande,
Fac me bonis abundare
Et in caelis corregnare.

83. Incipit devota oratio ad sanctum Panthaleonem.

1. Ave, felix medicorum,
Panthaleon, decor, morum
Medicinam reliquisti,
Fidem Christi suscepisti.

2. Salve, martyr, qui sanasti
Aegros, caecos illustrasti,
Morbos nostros pie sana,
Pestes mentis tu complana.

3. Gaude, martyr tormentatus
Multis poenis nec lassatus,
Sed a Christo consolatus,
In adversis sis paratus.

4. Vale, fidus consolator,
Gratiae sis implorator,
Pium praesta te roganti,
Iungi Deo nos salvanti.

84. Ad sanctum Petrum martyrem oratio.

1. Ave, martyr sancte Petre,
Firmus fide instar petrae,
Quam constanter praedicasti,
Miris signis demonstrasti.

2. Salve, doctor o fidelis,
Semper habens cor in caelis,
Infideles conturbasti,
Haereses dum exstirpasti.

3. Gaude, pugil Christi fortis,
Nihil timens poenam mortis,
Fac nos Deum hic timere
Eius velle et implere.

4. Vale, felix tu athleta,
Christi purgans hic vineta,
Munda sordes vitiorum
Ad concentum duc caelorum.

85. Ad sanctum Nicasium.

1. Ave, tu Nicasi digne,
Inflammatus Dei igne,
Te nunc laudo corde, ore
Oculorum pro splendore.

2. Salve, martyr, qui privatus
Oculis, sed nil tristatus,
Laetus poenam suscepisti
Et coronam meruisti.

3. Gaude, boni potens dator,
Clari visus sis allator,
Me non spernas te colentem,
In te firmam spem habentem.

4. Vale, sancte nunc antistes,
Te rogamus nunc assistes
Nostrae preci, ut salvemur
Semper tecum et laetemur.

86. Ad sanctum Vitum martyrem oratio.

1. Ave, martyr, sancte Vite,
Fide pollens valde rite,
Da gustare vinum vitae,
Quod a Christo fluit vite.

2. Salve, puer animosus,
Mente valde generosus,
In virtute speciosus,
Sis ad Deum gratiosus.

3. Gaude, quia micuisti
Signis claris, dum vixisti,
Et nunc caelos introisti,
Christi vultum invenisti.

4. Vale, Dei tu athleta,
Nos ad caeli duc roseta,
Frui Deo mente laeta
Contemplari et secreta.

87. Oratio secunda ad sanctum Vitum.

1. Ave, martyr gloriose,
Vite praeelecte,
Floruisti virtuose,
Cum vixisti recte.

2. Grandes poenas tu subisti
Deo te firmante,
Manum sanam tribuisti
Hoste te rogante.

3. Dei virtus demonstratur,
Patrem dum sanasti,
Satan procul tunc fugatur,
Deum cum orasti.

4. Poenas ignis et leonem
Fide devicisti,
Hostis minas et mucronem
Nihil timuisti.

5. Tandem pollens cunctis bonis
Caelum introisti,
Ubi plenus Dei donis
Mira invenisti.

6. Roga, martyr, puritatem
Corporis et mentis
Et virtutis ubertatem
Vitam exorna[n]tis,

7. Ut nos pura mente sursum
Possimus volare,
Dei laudes post hunc cursum
Semper decantare,

8. Et cum choris angelorum
Sedule gaudere,
Regem mundi et caelorum
Iugiter videre.

88. Ad sanctum Eustachium devotus rigmus sequitur.

1. Ave, felix militaris,
O Eustachi, qui vocaris
Pater sanctae pietatis,
Miseris dans dona gratis.

2. Salve, martyr specialis,
Inauditis mundi malis
Multis annis es probatus,
Tandem inde revocatus.

3. Gaude, victor dirae mortis,
Propugnator esto fortis
Contra cuncta nocitura,
Pronus sis in omni cura.

4. Vale, tua cum cohorte,
O Eustachi, pia sorte,
Quam petisti, fac potiri,
Deo semper da uniri.

89. Ad sanctum Augustinum oratio.

1. Ave, doctor Augustine,
Splendor, oro, fons divine,
Plenum vas sis medicinae
His, quos culpae pungunt spinae.

2. Salve, praesul laureatus,
Trinitati summe gratus,
Fonte vitae iam potatus,
Da felices incolatus.

3. Gaude, Dei contemplator,
Veritatis explanator,
Novae legis propugnator,
Haeresis et expugnator.

4. Vale, clara lux polorum,
Sertum ferens angelorum,
Stilla nobis mel caelorum
Et fac nos cives sanctorum.

90. Oratio secunda ad eundem.

1. Ave, civis tu caelestis,
Fer solamen nobis maestis,
Ut nos ornet caeli vestis,
Hostis ne nos tangat pestis.

2. Salve, aquila solaris,
Tua mens ut fundus maris,
Trinum unum tu rimaris,
Hinc Zeraphim similaris.

3. Gaude, decus confessorum,
Tu supremus es doctorum,
Serva gregem miserorum
A ruina damnatorum.

4. Vale, praesul Hipponensis
Civis et Carthaginensis,
Tuis frui da expensis
Et nos iunge caeli mensis.

91. Ad sanctum Gregorium.

1. Ave, sancte tu Gregori,
Summo places creatori,
Laudes posce nostro ori,
Quas psallamus redemptori.

2. Salve, princeps clericorum,
Ortus stirpe senatorum,
Duc in viam rectam morum,
Claude portas inferorum.

3. Gaude, doctor veritatis,
Scire da humilitatis
Donum, confer caritatis
Et candorem puritatis.

4. Vale, stella matutina,
Aegrotorum medicina,
Da ut mente columbina
Evolemus ad divina.

92. Oratio secunda ad eundem.

1. Ave, pastor miserorum,
Pasce gregem clericorum
Cibis sacris angelorum
Et da vinum electorum.

2. Salve, mitis in flagellis,
Ne mergamur in procellis,
Da virtutem in duellis,
Dum impugnat versipellis.

3. Gaude tu, qui suscepisti
Iesum Christum, quem vidisti,
Dum egenos collegisti,
Serva nos a fame tristi.

4. Vale, decor clericalis,
Esto nobis liberalis,
Ut corona triumphalis
Nobis detur et regalis.

93. Sequitur devota oratio de gloriosissimo confessore Christi beato Iheronimo.

1. Ave, sancte Iheronime,
Doctorum celeberrime,
Pravos monens acerrime,
Ne pereant celerrime.

2. Salve, summe cardinalis.
Dos quem zeli spiritalis
Plene lavit cunctis malis,
Ut mens esset divinalis.

3. Gaude, verus dominator,
Senis legis es translator
Fideique defensator
Et errorum exstirpator.

4. Vale, clarum mundi lumen,
Quod succendit Dei numen.
Gratiarum funde flumen,
Menti nostrae da acumen.

94. Oratio ad eundem.

1. Ave, doctor tu insignis,
In quo Dei arsit ignis
Precibusque fave dignis
Et custodi a malignis.

2. Salve, Deo tu dilectus,
Sanctitate praeelectus,
Favo caeli iam refectus,
Da, ut sim ad te erectus.

3. Gaude, terrae eremita,
Poli sed iam coenobita,
Da, ut nostra labens vita
Tua prece sit munita.

4. Vale, scriba trinitatis,
Sis pater fidelitatis
Apud Deum maiestatis,
Ut locemur cum beatis.

95. Ad sanctum Ambrosium.

1. Ave, sancte tu Ambrosi,
Proles viri generosi,
Te laudamus aerumnosi
Gratia defectuosi.

2. Salve, miro modo natus,
Apum grege es signatus,
Quod sis doctor melleatus,
Malis ferus, bonis gratus.

3. Gaude, doctor tu sublimis,
Pasce stantes nos in imis
Sacris cibis et opimis,
Ut levemur pressi nimis.

4. Vale, virtus clericorum,
Direxit te rex caelorum,
Posce opem meritorum
Atque sedem electorum.

96. Ad eundem oratio secunda.

1. Ave, lumen Romanorum
Et lucerna Meylanorum,
Terror es haereticorum
Et fuga daemoniorum.

2. Salve, doctor benedictus,
Purus virgo semper dictus,
Prava sorde non convictus,
Diri hostis pelle ictus.

3. Gaude, pugil in agone,
Cerne ad nos, pastor bone,
Da certare spe coronae
Fidei cum pugione.

4. Vale, praesul fulgens vita,
Flore morum hoc polita,
Da progressum sequi ita,
Sit mens nostra tecum sita.

97. Ad sanctum Augustinum.

1. Ave, sancte Augustine,
Splendor lucis tu divinae,
Mundum plene irrigasti
Dogmate, quo coruscasti.

2. Praestans [rorem] riga mentes,
Gratia ut sint florentes,
Sis defensor in agone,
Da cum sanctis spem coronae.

98. Ad sanctum Gregorium.

1. Ave, tu Gregori pie,
Plebem tuam omni die
Vigilanter custodisti,
Viam dei ostendisti.

2. Tuo sancto nunc precatu
Munda mentes a reatu,
Vivere da virtuose,
Tecum esse gloriose.

99. Ad sanctum Ambrosium.

1. Ave, iuste tu Ambrosi,
Lux o mundi tenebrosi,
Quem errore expurgasti
Et doctrina illustrasti.

2. Gratiae nunc confer rorem,
Vultus Dei da splendorem
Tecum semper contemplari
Et in aevum collaetari.

100. Ad gloriosum Iheronimum.

1. Ave, felix Iheronime
Doctorumque sanctissime,
Tu es templum deitatis
Et exemplum puritatis.

2. Posce nobis sanctam vitam,
Donis Dei redimitam,
Tu ab hoste nos tuere,
Semper tecum da gaudere.

101. Oratio secunda ad eundem.

1. Ave, gemma confessorum,
Ave, nitens flos doctorum,
  Iheronime beate,
Par Heliae in vestitu,
Praecursoris utens ritu
  In vitae sanctitate,
Haereses tu exstirpasti,
Fidem veram exaltasti
  Doctrina praecellente,
Carnem tuam macerasti,
Cuncta vana refutasti
  Mente recta dictante.

2. Salve, vir admirabilis,
Virtute ineffabilis,
  Ex dono deitatis,
Tu splendor patientiae,
Os mirae eloquentiae
  Ac tenor castitatis,
Dona carnem temperare,
Viciis renuntiare
  Et Deo oboedire,
Confer hostes superare
Et de malis triumphare,
  Mundum plene odire.

3. Gaude, tutor orphanorum,
Nam te summus rex polorum
  Honore coronavit,
Te Iohanni baptizanti,
Christum carne demonstranti
  In merito aequavit;
Roga cursum vitae bonae
Et implora spem coronae
  A fonte pietatis,
Tu in vita me securum
Redde, Deo fruiturum
  In aevum cum beatis.

4. Vale, pater et patrone,
Te ostende in agone
Cum Christo protegente
Tuos servos te colentes,
Ut sint tecum corregnantes
In vita permanente.

102. Oratio ad eundem.

1. Ave, doctor veritatis,
Ave, lampas puritatis,
Speculum virtutum,
Ave, stella claritatis,
Et supernae civitatis
Iter praebens tutum.

2. Salve, vas patientiae,
Vir mirae innocentiae
A luce splendenti,
Salve, nitor scientiae,
Da rivum sapientiae
Te pie petenti.

3. Gaude, columna aurea,
Stabilis ac ferrea
Orbemque sustentans,
Gaude, quem ornat gemmea
Corona nec non laurea
Decore praecellens.

4. Vale, iam splendor honoris,
Conserva nos cunctis horis
Ab hostis furore,
Vale, vasculum dulcoris,
Da gustare mel saporis
In caeli honore.

103. Oratio de sancto Nicolao.

1. Ave, splendor confessorum,
Nicolae, flos Graecorum,
Tu a Deo postulatus
Mente sanctus, plebi gratus.

2. Salve, pastor pietatis,
Flagrans igne caritatis,
Dona nobis cor contritum
Zelo Dei et ignitum.

3. Gaude, vir nobilitatus
Dei donis et probatus,
Hic florendo miris signis
Serva nos a poenis dignis.

4. Vale, honorande praesul,
Salva me, qui hic sum exsul,
Sanctam vitam da sectari
Cum beatis gloriari.

104. Ad sanctum Martinum.

1. Ave, sancte o Martine,
Compar stellae matutinae,
Ortus stirpe militari,
Fretus via salutari.

2. Salve, pastor Turonorum,
Florens omni dono morum,
Tu professor trinitatis,
Posce vitam sanctitatis.

3. Gaude, sacerdotum gemma,
Te ornavit Dei flamma,
Hostiam cum immolasti
Et pro gente obsecrasti.

4. Vale, tu antistes care,
Da nunc Iesum praeamare,
Suum velle fac implere
Et cum eo permanere.

105. Oratio ad sanctum Bernhardum.

1. Ave, tu Bernharde pie,
Caste vivens omni die,
Flore morum educatus,
Iuste, sancte conversatus.

2. Salve, abbas sanctitatis,
Stillans mel suavitatis
In doctrina, quam scripsisti,
Per quam plebem imbuisti.

3. Gaude, doctor tu devotus,
Igne Dei flagrans totus,
Posce ignem deitatis,
Ut nos purget a peccatis.

4. Vale, pater tu sensate,
Confer tua bonitate
Vivere hic virtuose,
Tecum esse gloriose.

O creator, preces audi
Et per eum nos exaudi.

106. Ad sanctum Aegidium.

1. Ave, abbas magnae laudis,
O Aegidi, expers fraudis,
Alta stirpe propagatus,
Multis donis decoratus.

2. Salve, mare qui sedasti,
Miris signis coruscasti,
Laudes plebis formidasti,
In desertis te celasti.

3. Gaude, pater monachorum,
Veniam da peccatorum,
Tuae preces audiuntur,
Deo quando offeruntur.

4. Vale, felix eremita,
Cerva pavit te in vita,
Da gustare lac divinum,
Fac me caeli inquilinum.

107. Ad sanctum Antonium.

1. Ave, mundi aspernator,
Tu Antoni, qui amator
Paupertatis exstitisti,
Onus mundi abiecisti.

2. Salve, hoste qui tentatus,
Dire a quo laceratus,
Serva nos a morbis ignis
Tua prece et malignis.

3. Gaude, Dei contemplator,
Omnis mali debellator,
Nobis sis fidelis tutor
Et tentatis coadiutor.

4. Vale, flos religiosus,
Nobis sis hic favorosus,
Mundi mala ut vitemus
Et electis corregnemus.

108. Oratio devota de sancto Benedicto.

1. Ave, pater Benedictus,
Nomine sic certe dictus,
Te hic Deus benedixit
Gratia, quam in te fixit.

2. Salve, vas serenitatis,
Mirae flos suavitatis,
Da odorem sanctae vitae,
Dei mores sequi rite.

3. Gaude, signis magnis clarens,
Voci Dei semper parens,
Fac praeceptis oboedire
Dei et non contraire.

4. Vale, abbas commendande,
Trinitatis venerandae
Speculum da contemplari
Et in aevum gratulari.

109. Oratio ad sanctum Dominicum.

1. Ave, sancte Dominice,
Stella fulgens mirifice,
In figuris praesignatus,
Antequam es mundo natus.

2. Salve, iubar orbis clarum,
Nubes plena gratiarum,
Confer lumen nunc erranti,
Lacrimas da paenitenti.

3. Gaude, decor veritatis,
Carens felle pravitatis,
Fervens Christi in amore,
Refice nos caeli rore.

4. Vale, flos coenobitarum,
Qui a sole differt parum,
Te petenti sis fidelis,
Mansionem da in caelis.

110. Ad sanctum Franciscum oratio.

1. Ave, felix tu Francisce,
Viam Dei nobis disce,
Tu es lux religionis,
Speculum in cunctis bonis.

2. Salve, decus devotorum
Hominum et monachorum.
Te rex caeli honoravit,
Omni dono adornavit.

3. Gaude, micans caeli stella,
Hostis serva a procella
In hac vita te colentes,
Malis purga nostras mentes.

4. Vale, splendor sanctitatis,
Posce, pater pietatis,
Sanctam vitam hic sectari
Et cum Deo gloriari.

O creator, preces audi
Et per eum nos exaudi.

111. De sancto Thomo de Aquino.

1. Ave, Thoma de Aquino,
Placens semper uni trino,
Te replevit caeli vino,
Vultu fruens nunc divino.

2. Salve, doctor gloriose,
Lucem spargens uberose,
Semper vivens virtuose,
Te da sequi gratiose.

3. Gaude, lampas doctrinarum,
Pelle nubes tenebrarum,
Fundens imbres gratiarum
Ad salutem animarum.

4. Vale, clara lux caelorum,
Pulchra stella electorum,
Sis director viatorum
Gaudia ad beatorum.

112. Sequitur oratio ad sanctam Birgittam.

1. Ave, felix tu Birgitta,
Flos virtutum et sagitta,
Corda tangens peccatorum,
Mentes firmans devotorum.

2. Salve, rosa tu caelorum,
Interventrix es reorum,
Sancta mater Almanorum,
Miseratrix sis cunctorum.

3. Gaude, sponsa salvatoris,
Protege nos cunctis horis,
A crudelis hostis loris
Gratiam da creatoris.

4. Vale, candor mulierum,
Nobis dona cor sincerum,
Placa nobis caeli erum,
Da gustare manna verum.

5. Ave, stella tu polaris,
Te ornavit rex solaris,
Turbis caeli iunge caris,
Da hoc frui, quo laetaris.

113. Oratio ad eandem.

1. Ave, nobilis Birgitta,
Tecta sanctitatis vitta,
Summo Deo copulata,
Iam in caelis coronata.

2. Salve, arca secretorum,
Te direxit rex caelorum,
Tecum duxit castum thorum,
Socia es angelorum.

3. Gaude, gemma puritatis,
Scrinium es deitatis,
Serva manu pietatis
Nos ab hoste potestatis.

4. Vale, Christi tu amatrix,
Potens caeli imperatrix,
Gratiae sis exoratrix,
Semper nostra sis salvatrix.

114. Oratio ad eandem.

1. Salve, sponsi regis castrum,
In planetis fulgens astrum,
Ebur nitens alabastrum,
Res, spes es pulcherrima.
Salve, morum inductiva,
Secretorum susceptiva,
Vitiorum correctiva,
Cos, ros, dos gratissima.

2. Salve, redux reproborum,
Tu solamen oppressorum,
Advocata miserorum,
Lux, nux, dux prudentiae.
Salve, splendens margarita,
Sponsa Christi redimita,
Sponsum sequens clara vita,
Ius, thus, rus fragrantiae.

3. Salve, speculum virtutis,
A pressura servitutis
Duc nos ad portum salutis
In superna patria;
Salve, sponsa summi Dei,
Nos ab aestu huius spei
Transfer ad promissa rei
. . . .

115. Oratio ad eandem.

1. Ave, Birgitta, sponsa Christi,
Tu quae digne meruisti
Sublimari gloria,
Chorus noster te collaudat,
Plebs caelestis te honorat
In caelesti curia.

2. Gaude, mitis et decora,
Sponsum tuum nunc exora,
Ut pronus sit ad veniam,
Nostra felix es patrona,
Artus nostros tu guberna,
Da te quaerenti gratiam.

3. Ave, nostra defensatrix,
Novae legis nuntiatrix,
Novam docens regulam,
Firmum habens fundamentum,
Sanum mentis documentum,
Claram gerens formulam.

4. Gaude quoque tu, Birgitta,
Dei sponsa vere dicta,
Narrans mirabilia,
Bonis, malis consolatrix,
Contra pravos contionatrix
Ostendens terribilia.

5. Ave, felix et beata,
Caritate adornata,
Nostrum dele vitium,
Sensus nostros tu conserva
Contra hostes atque pravos
Nobis fer auxilium.

6. Gaude, o Birgitta mater,
Sancta ter, beata quater,
Memor esto miseris,
Vas virtutum, odor bonus,
Iesu Christi dextra manus
Mundat intus et foris.

7. Ave, sponsa caritatis,
Lumen confer deitatis
Nobis post hoc exsilium,
Deus pater illud praestet,
Duplex mors ne nos infestet,
Et vita est humilium.

8. Tua prece exoratus,
Iesus Christus, eius natus,
Vera virtus atque flamen,
Qui nunc regnat Deus unus,
Nobis praestet suum munus
Meritis Birgittae, Amen.

116. De sancta Maria Magdalena.

1. Ave, sancta Magdalena,
Mala plangens ut leaena,
Pasta es Christi doctrina,
Qui te traxit a ruina.

2. Salve, mater miserorum,
Speculum es peccatorum,
Ne desperent hic in via;
Munda nos, o tu Maria.

3. Gaude, pulchra, laude digna,
Cunctis mitis et benigna,
Iesu Christi da amorem,
Stringe malum nunc ardorem.

4. Vale, felix (tu) Magdalena,
Luce fruens nunc serena,
Ne sis nobis aliena,
Caeli perduc ad amoena.

117. Oratio secunda ad eandem.

1. Ave, beata femina,
O Magdalena domina,
Tu suscipe precamina
Et cuncta dele crimina.

2. Salve, felix, quae lavisti
Sanctos pedes Iesu Christi;
Deus, qui hic descendisti,
Lava nos, quos redemisti.

3. Gaude, mater decorata,
Inter sanctos exaltata,
Opera fac Deo grata,
Dona [da] perpetuata.

4. Vale, paradisi rosa,
Nulli dura nec exosa,
Mente posco viscerosa,
Gaudia da gloriosa.

118. De sancta Katharina virgine.

1. Ave, virgo honoranda,
Katharina commendanda,
Stirpe orta de regali,
Nulla nata de aequali.

2. Salve, flos Alexandriae,
Te potavit fons sophiae
Omni arte liberali,
Da ornatum immortali.

3. Gaude, decor virginalis,
Katharina, flos regalis,
Protege nos tuis alis
A peccatis et a malis.

4. Vale, casta sponsa Dei,
Tutum robur meae spei,
Per te spero coronari
Cum electis et beari.

119. Oratio secunda ad eandem.

1. Ave, Katharina pia,
Christo cara hic in via,
Super omnes te dotavit,
In decore sublimavit.

2. Salve, clemens Katharina,
Puellarum es regina,
Summe doctos superasti,
Quos ad caelum destinasti.

3. Gaude, fortis triumphatrix,
Nostra semper advocatrix,
Tu patrona clericorum,
Firma mentes devotorum.

4. Vale, gemma claritatis,
Flosculus divinitatis,
Imperatrix summi throni,
Sis lagitrix omnis boni.

120. Oratio tertia ad eandem.

1. Ave, Katharina mitis,
Te implevit Christus vitis
Dulci vino caritatis,
Oleo et pietatis.

2. Salve, virgo flagellata,
Fame dire cruciata,
Caeli cibus tibi datur,
Christus pie te solatur.

3. Gaude, florens Katharina,
Te ornavit vis divina
Gratia et omni dono,
Da, ut crescam nunc in bono.

4. Vale, candor angelorum,
Posce regem nunc caelorum,
Ut cum sanctis donet vitam
Gloriam et infinitam.

121. Ad sanctam Barbaram.

1. Ave, virens caeli rosa,
Barbara, tu gloriosa,
De radice generosa
Es exorta et famosa.

2. Salve, felix tu patrona,
Ad nos mitte Christi dona,
Ut vivamus vita bona,
Serva a peccati zona.

3. Gaude, sponsa coronata,
Iesu Christo subarrhata,
A quo caste amplexata,
Sis ad Deum advocata.

4. Vale, dulcis tu puella,
Radiosa orbis stella,
Deum semper interpella,
Ut gustemus caeli mella.

122. Oratio secunda ad eandem.

1. Ave, Dei tu amica,
Pulchra nimis et pudica,
Esto turris et lorica
Contra bella inimica.

2. Salve, martyr Deo grata,
Nullis poenis superata,
Da lugere nunc peccata,
Ut mens Deo sit paccata.

3. Gaude, Deo valde cara,
Tu es gemma nimis rara,
Locum caeli nobis para,
Ne nos laedat mors amara.

4. Vale, martyr praepolita,
Nunc in arce poli sita,
Fac nos mente redimita
Tecum frui iugi vita.

123. Oratio tertia ad eandem.

1. Ave, turtur sine felle,
Enutrita caeli melle,
Da florere bonum velle
Cum virtute instar stellae.

2. Salve, virgo reverenda,
Deo semper nos commenda,
Sacramenta veneranda
Praesta hora in tremenda.

3. Gaude, nitens flos decoris,
Te elegit rex honoris
Sibi purum vas pudoris,
Cui dedit mel amoris.

4. Vale, sidus gloriosum,
Post hunc statum ruinosum
Christi vultum gratiosum
Da videre et formosum.

124. Sequitur devotus rigmus de sancta Agnete virgine et martyre.

1. Ave, Agnes Deo grata,
Bona tribu propagata,
Arte multa doctrinata,
Firma fide radicata.

2. Salve, pulchra plus quam Sara,
Hostes sternens mente gnara,
Ora Deum, tu praeclara,
Ut vincamus hic amara.

3. Gaude, virgo generosa,
Casto flore non corrosa,
Da, ut mente animosa
Semper vincam venenosa.

4. Vale, Deo tu dilecta,
Axi caeli iam invecta,
Poli choris circumtecta,
Duc post te nos via recta.

125. Oratio secunda ad eandem.

1. Ave, Agnes, sidus clarum,
Gratiae da nobis parum,
Quae dulcorat cor amarum,
Ut iam fiat Deo carum.

2. Salve, splendor virginalis,
Flos te ornat lilialis,
Tua prece, tuis alis
Serva nos a cunctis malis.

3. Gaude, rosa carens spina,
Quam plantavit vis divina,
Sis salutis medicina
Carnis contra serpentina.

4. Vale, flos amoenitatis,
Paradisus voluptatis,
Posce caelum trinitatis
Nobis dari cum beatis.

126. Oratio tertia ad eandem.

1. Ave, sacra virgo Agnes,
Virtuosa velut magnes,
Iesum sponsum elegisti,
Cum quo virgo permansisti.

2. Salve, nympha tu praeclara,
Tua mens est Dei ara,
In qua amor Dei arsit
Et carnalis non extersit.

3. Gaude, mitis velut agnus,
Te dilexit Deus magnus,
Vultum tuum consignavit,
Angelis te commendavit.

4. Vale, Agnes, sponsa Christi,
Serva nos a morte tristi,
Duc ad caelum maiestatis
Nos laetari cum beatis.

127. De sancta Dorothea.

1. Ave, virgo gloriosa,
Dorothea generosa,
Ab aeterno praeelecta,
Dei donis circumtecta.

2. Salve, iubar luminosum,
Posce finem gaudiosum,
Ne inferni chaos stringat,
Sed nos honor caeli cingat.

3. Gaude, sponsa summi ducis,
Da spe frui verae lucis,
In amplexum deitatis
Da nos iungi cum beatis.

4. Vale, mater et patrona,
Nobis adfer Christi dona,
Ut peccata defleamus,
Puri caelos ascendamus.

128. Oratio secunda ad eandem.

1. Ave, pollens fide tota,
Offer Deo nostra vota,
Pro quo dura sustulisti
Nec in poenis defecisti.

2. Salve, lampas puellarum,
Dona pacem animarum,
Da virtute nos florere,
Christo semper complacere.

3. Gaude, senatoris nata,
Rosis novis iam stipata,
Inter choros angelorum
Sidus lucens ut decorum.

4. Vale, sancta Dorothea,
Quae vocaris caeli dea,
Deum verum tu exora,
Ut salvemur mortis hora.

129. Oratio tertia ad eandem.

1. Ave, decus virginale,
Vae depelle criminale,
Confer bonae vitae cursum,
Mentem leva Christo sursum.

2. Salve, Dei dulcis cella,
Da gustare caeli mella,
Pete robur, micans stella,
Contra hostis dira bella.

3. Gaude, templum trinitatis,
Vas caelestis puritatis,
Ora sponsum, virgo grata,
Ut condonet caeli prata.

4. Vale, soror angelorum,
Nos ad coetum duc thronorum,
Ubi Deum contemplari
Valeamus et laetari.

130. *Incipit devotissima oratio de sancta Margareta, virgine et martyre, rigmis.*

1. Ave, felix Margareta,
Fide pollens ex decreta
Mente virens cum discreta,
Dei cernens nunc secreta.

2. Salve, fulgens margarita,
Dei donis insignita,
Da, ut nostra foetens vita
Cunctis bonis sit fulcita.

3. Gaude, candens velut lana,
Mente spernens mundi vana,
Deos horrens et profana,
Mala nostra tu complana.

4. Gaude, virgo florens tota,
Puritatis lacte lota,
Vita nostra, quae aegrota,
Per te Deo sit devota.

5. Gaude, martyr purpurata,
Castitate exornata,
Duc ad caelum, virgo grata,
Quos depressit mens elata.

6. Ave, virgo iuvenilis,
Magnis factis sed virilis,
Fac, ut Deo non sim vilis,
Qui peccatis sum senilis.

7. Ave, Christi tu ancilla,
Magis gnara quam Sibylla,
Gratiam de caelo stilla,
Quae plus ornat quam armilla.

8. Salve, constans in agone,
Laeta certans cum dracone,
Fac nos, Iesu, pastor bone,
Tis consortes et coronae.

9. Salve, martyr confortata,
Minis hostis non prostrata,
Sed a Deo consolata,
Nil tormenta sunt putata.

10. Vale, sancta tu patrona,
Tua laus stat in corona,
Mitte nobis Dei dona,
Ut speremus caeli bona.

11. Vale, paradisi hortus,
Sis in fine lucis portus,
Ut tunc draco hic distortus
Tua prece sit absorptus.

12. Vale, dulcis Margareta,
Plus odorans quam murreta,
Caeli bibens nunc clareta,
Dei duc nos ad floreta.

Wahrscheinlich folgten ursprünglich je drei: Ave, Salve, Gaude, Vale unmittelbar aufeinander.

131. Sequitur oratio devota de sancta Christina.

1. Ave, nobilis Christina,
Virgo florens ut regina,
Stella lucens matutina,
Mente volans ad divina.

2. Salve, mitis in tortura
Nec responsa praebens dura,
Fac me fortem atque mitem,
Ut adversa non devitem.

3. Gaude, miri flos odoris,
Speculum tu es honoris,
Actus nostri tenebrosi
Da ut Deo sint formosi.

4. Vale, decor puellaris,
Inter sanctos collaudaris,
Assis pie te petenti,
Morbos aufer patienti.

2, 1 Ave mitis.

132. Oratio secunda ad eandem.

1. Ave, pia et benigna,
Tu honore semper digna,
Da progressum nunc virtutum
Contra hostem dona scutum.

2. Salve, sponsa rubricata,
Et in carne lacerata,
Confer donum sanitatis
Et internae puritatis.

3. Gaude, martyr praeoptata,
Inter sanctos honorata,
Audi, virgo, nostra vota,
Quae depromit mens devota.

4. Vale, sancta tu puella,
Saevi hostis frange bella,
Serva me ab omni poena
Paradisi ad amoena.

133. Sequitur oratio de sancta Apollonia.

1. Ave, tu Apollonia,
Virens ut celidonia,
Rex caelorum te dilexit
Cum ad fidem te adlexit.

2. Salve, felix o tu nympha,
Lota sacri fontis lympha,
Puram vitam nobis ora,
Ne damnemur mortis hora.

3. Gaude, martyr cruentata,
Diris plagis vulnerata,
Mentium da puritatem,
Dentium da sanitatem.

4. Vale, virgo tu amoena,
Gloria nunc fruens plena,
Placa nobis caeli regem,
Da servare eius legem.

134. Oratio secunda ad eandem.

1. Ave, sponsa tu dilecta,
Duris poenis es affecta,
Cunctis feris es obiecta,
Nullo morsu es infecta.

2. Salve, pulchra ut saphirus,
Te mactavit hostis dirus,
Sana nos a cunctis morbis,
Quibus fere languet orbis.

3. Gaude, paradisi rosa,
Esto nobis gratiosa,
Tuis servis nunc implora
Spem salutis sine mora.

4. Vale, clarum sidus caeli,
Mente precor te fideli,
Duc ad caeli claritatem
Me post mortis tempestatem.

135. De sancta Ursula devotus rigmus.

1. Ave, gemma Britannorum,
Ursula, flos angelorum,
Fide Deo placuisti,
Toto corde quem sitisti.

2. Salve, martyr tu praeclara,
Quae es summi Dei ara,
Nostrum dele nunc reatum
Et sanctorum confer statum.

3. Gaude, aula trinitatis,
Clara iaspis puritatis,
Ora Deum maiestatis,
Ut nos ornet cum beatis.

4. Vale, sponsa o decora,
Coetibus cum tuis ora,
Regnum ut felicitatis
Habeamus cum sacratis.

136. De undecim milibus virginum.

1. Avete, omnes vos puellae,
Gustantes vinum mixtum melle
Cum sponso vestro Christo Iesu,
Fruentes eius dulci esu.

2. Salvete, paradisi flores,
Donorum Dei date rores,
Ut fecundentur nostri mores,
Volando caeli ad honores.

3. Gaudete, castae sponsae Dei,
Immemores ne sitis mei,
Salutem semper exorate,
A cunctis malis defensate,

4. Valete, pulchrae margaritae.
Splendore Dei nunc fulcitae,
Vobiscum date frui bonis,
Laetare caeli cum colonis.

137. Incipit oratio de beata Caecilia.

1. Ave, sancta Caecilia,
Electa Dei filia,
Odore vincens lilia,
Sprevisti mundi vilia.

2. Salve, virtuosa nata,
Stirpe nata (!) procreata,
Rore caeli fecundata,
Posce corda depurata.

3. Gaude, virgo incorrupta,
Licet tu sis viro nupta,
Da ut nostra mens corrupta
Deo semper sit conupta.

4. Vale, forma castitatis,
Vera norma coniugatis,
Da triumphum libertatis
Contra hostem foeditatis.

5. Ave, miserorum nutrix,
Vitae nostrae pia tutrix,
Vilis culpae sis ablutrix,
Apud Deum et adiutrix.

6. Vale, consors supernorum,
Sponsa regis angelorum,
Pane fruens electorum,
Tecum sedem da iustorum.

138. De sancta Gertrude virgine.

1. Ave, felix tu Gertrudis,
Quae cum Christo sponso ludis
Inter choros angelorum,
Coetus laudat te sanctorum.

2. Salve, virgo, quae sprevisti
Viri thorum et subisti
Iugum Christi hic portare,
Da prae cunctis hunc amare.

3. Gaude, mater egenorum,
Tu solamen orphanorum,
Consolare nos errantes
Reduc ad te nostras mentes.

4. Vale, caeli tu regina,
Adiuvare me festina,
Da conductum ad superna
Hora mortis, Christi verna.

3, 3 Consolatrix.

139. De sancta Martha.

1. Ave, virgo sancta Martha,
Tu ivisti via arta
Post dilectum Iesum Christum
Mundumque relinquens istum.

2. Salve, Christi hospitatrix,
Eius fervens procuratrix,
Veniam nobis procura
Hostis serva a tortura.

3. Gaude, felix monialis,
Simplex, recta, sine malis,
Sanctam nobis ora vitam,
Donis Dei hic politam.

4. Vale, Martha tu dilecta,
Cibo caeli nunc refecta,
Da nunc Christum hospitare
Et cum ipso perdurare.

140. De sancta Elisabeth vidua.

1. Ave, rosa Ungarorum,
Elisabeth, lux iustorum,
Tu patrona Almanorum,
Consolatrix miserorum.

2. Salve, mater laude digna,
Nobis semper sis benigna,
Christi vultu nos consigna.
Ne nos laedat mors maligna.

3. Gaude, sponsa Iesu Christi,
Luxus mundi abiecisti,
Regnum terrae dum sprevisti,
Cunctis bonis claruisti.

4. Vale, caeli imperatrix,
Tu in damnis sis salvatrix,
Lapsae mentis reparatrix,
Munda Dei nos amatrix.

5. Ave, mater, omni hora
Gratiam de caelo rora,
Protege nos sine mora,
Ne nos stringat hostis lora.

6. Vale, gemma viduarum,
Ora sponsum tuum carum,
Caelum ut introeamus,
Semper tecum gaudeamus.

141. Sequitur devota oratio de sancta Agatha.

1. Ave, virgo tu praeclara,
Agatha, et valde gnara,
Quae a Christo confortata,
Nunquam eo viduata.

2. Salve, constans virgo Christi,
Quintianum tu sprevisti,
Deum fide coluisti,
Pro quo mortem suscepisti.

3. Gaude, mater sublimata,
Gloria glorificata,
O illustris sponsa Dei,
Memor esto semper mei.

4. Vale, decor Catanensis,
Gaudiis fruens immensis,
Gratiae nunc posce dona,
Fac nos dignos et corona.

142. Ad sanctam Luciam oratio.

1. Ave, felix o Lucia,
Rex in caeli hierarchia
Te ab aevo praesignavit
Et in sponsam subarrhavit.

2. Salve, virgo, quae mundana
Contempsisti et profana,
Christum sponte es confessa,
Cui fidem es professa.

3. Gaude, martyr benedicta,
Gladio quae es adflicta,
Nostra semper sis protectrix
Et fidelis vitae rectrix.

4. Vale, caeli o lucerna,
Luce gaudens nunc aeterna,
Roga nobis sanctitatem
Et sanctorum claritatem.

143. De sancta Clara.

1. Ave, virgo sancta Clara,
Orta stirpe ex praeclara
Summo Deo valde cara,
Viam caeli nobis para.

2. Salve, Dei tu amatrix,
Castitatis adoptatrix
Paupertatisque zelatrix,
Sanctae vitae regulatrix.

3. Gaude, sidus tu caelorum,
Dulce melos electorum,
Advocata peccatorum,
Dele labem vitiorum.

4. Vale, virgo pietatis,
Fruens vultu deitatis,
Posce vitam sanctitatis
Et coronam cum beatis.

ZWEITE GRUPPE.

---

144. De sancto Aegidio.

1. Christi miles et confessor
   Meritis clarissime,
Sis pro nobis intercessor,
   Aegidi sanctissime,
Sis languentis salus mentis
   Et defensor animae.

2. Ab aeterno praeelectus
   In salutem populi,
Casum pensans et defectus
   Huius habitaculi
Mores mutes et affectus
   In conspectu saeculi.

3. Per te, sancte, qui perfectus
   Vixisti per omnia,
Via detur et provectus
   In virtutum gratia,
Ne qua nostri nos defectus
   Addicat sententia.

4. A primaevo carnis flore
   Mundi florem deseris,
Pugna puer gratiore
   Carnis motus atteris,
Nisu mentis et amore
   Cor habens in superis.

5. Terrenorum da contemptum,
   Spem inspirans mentibus,
Ut terrenis cor ereptum
   Curis et affectibus,
A quo credit se redemptum,
   Sequamur et moribus.

6. Te vocavit et sacravit
   Dominus ab utero,
Immo totum vendicavit
   Caritas in puero,
Quod in aegro demonstravit
   Vestis data misero.

7. Tua nobis prece detur,
   Summae vir clementiae,
Ut ab omni mens purgetur
   Mundi mala specie,
Et in lapsis reformetur
   Vestis innocentiae.

8. De virtute in virtutem
   Disponens ascendere,
Dignam Deo servitutem
   Laetaris impendere,
Ipsam vitae iuventutem
   Commendans ex opere.

9. Ne fallente iuventutis
   Lubricae ludibrio
Deviemus a salutis
   Repromissae bravio,
Tuae nobis sint virtutis
   Exempla praesidio.

10. Te percussa a serpente
   Pium sensit medicum,
Sentiamus et nos mente,
   Ne per carnis lubricum
Voluptatis virulentae
   Prodeant in publicum.

11. Ne virtutem venditares
   Vilis famae pretio,
Famam fugis, ut declares,
   Quae mentis devotio,
Quae sit inter salutares
   Operis intentio.

12. Caput nolens impinguari
   Peccatoris oleo,
A favore saeculari
   Sive luxus laqueo
Loco gaudes elongari
   Situque corporeo.

13. Sed quod verbi salutaris
Vita germen proferat,
Non id aurae popularis
Favor vagus efferat,
Non se pompae saecularis
Tumultus interserat.

14. Nescit ardens occultari
Lucerna sub modio
Nec vir sanctus non laudari
Secedens in medio,
Spem in vero salutari
Ponens, non in alio.

15. Ad relicta ne redires
Exsul voluntarius,
Ne deserta fastidires
Vivens solitarius,
Administrat viro vires
Comes Veredemius.

16. In hac vasta commorantes
Vallis solitudine,
Tibi, sancte, supplicantes
Consolando sustine,
Ne divino deviantes
Privemur solamine.

17. Quam miranda, quam laudanda
Salvatoris gratia,
Nutu suo tanta duo
Iungens luminaria,
A remotis et ignotis
Locis concurrentia.

18. Ut amore vel honore
Se passim praeveniant,
Ut alternis ex ardore
Vires flammae capiant,
Repercusso se fulgore
Vicissim irradiant.

19. Horum licet a remotis
Sequentes vestigia,
Supplicamus, ut amotis
His, quae sunt contraria,
Preces iungant pro devotis,
Quos par iungit gloria.

20. Flos Aegidi confessorum,
Tanto felix socio,
Fac nos tecum beatorum
Adiungi collegio,
Ubi merces est sanctorum
Plena Dei visio.

Orat. Anglican. saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201.

145. De sancto Albano.

1. Praeelecte signifer
legis christianae,
Christi sponsae subveni,
mundi flos Albane,
Qui decor ecclesiae
factus Anglicanae
Triumphasti gloriae
gaudia mundanae.

2. Votis fave supplicum,
vitae vir sincerae,
Sincerasque lacrimas
clemens intuere,
Cor ab infestantium
fraudibus tuere,
Ne virtuti vitia
possint praevalere.

3. Licet adversantibus
maris huius undis
Mare transis mysticum
flatibus secundis,
Dum virtutum rutilans
floribus iucundis
Luxus et lasciviae
stimulos recondis.

4. Per tuam, vir inclite,
precem efficacem
Corporis et animae
iugem praesta pacem
Voluntatis lubricae
reprimendo facem,
Ros exstinguat gratiae
ferream fornacem.

5. Calicem accipiens
veri salutaris
Supernae dulcedinis
haustu satiaris,
Dum sub ipso mystici
pressa torcularis
Vinum stillat roseum
uva singularis.

6. Botrus Cypri floruit
immo reflorescit,
Dum in morte martyrum
Christi mors fulgescit,
Quorum vernans sanguine
mundus hilarescit
Et aucta victoriis
fides convalescit.

7. Virtutis angelicae
gratia decorum
Summaque conspicuum
luce meritorum,
Te, corona martyrum,
Christus beatorum
Primum dedit martyrem
gentibus Anglorum.

8. Cum Christus in hospite
suscipi credatur,
Quem suscepit hospitem,
sanctus vir tutatur,
Hospitalis gratiae
ius ne pervertatur,
Fidem servans hospiti
hostis deputatur.

9. Instant hostes fidei,
fidem ut evertant,
Ut constantis animi
moenia subvertant,
Sancti preces martyris
e diverso certant,
Ut ipsos ad fidei
gratiam convertant.

10. In hac valle lubrica
misere degentes
Amor Christi dirigat
erigendo mentes,
Ut sancti vestigia
martyris sequentes
Caritatis faciat
studio ferventes.

11. Qui summe miseriors,
pie quos creavit,
Per misericordiae
viscera salvavit,
Pietatis operam
opere probavit,
Cum de paucis panibus
plebem multam pavit.

12. Propriam in proximis
causam perpendentes,
Consolantes invicem,
mutuo pascentes,
Circa curam hospitum
simus diligentes,
Ipsum in hospitibus
Christum exhibentes.

13. Ne cor avaritiae
curis coartetur,
Larga pii pectoris
arca reseretur,
Sparsim et cum gaudio
seges seminentur,
Quae, si parce seritur,
parce colligentur.

14. Copiam remunerans
cordis opulenti
Fons erumpens fluvio
profluit ingenti,
Cum pro suo nomine
pie patienti
Potum dat ex arida
Christus sitienti.

15. Dei nos iustitiam
pie sitientes
Vite nos reficicat
et emundet mentes,
Ut de plenitudine
fontis haurientes
Conformemur martyrum
gloriae gaudentes.

Orat. Anglican. saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201.

146. De sancto Bartholomaeo.

1. Incarnatum praedicans
   vere verbum Dei,
   Laeta nos laetificet
   vox Bartholomaei,
   Cuius late resonet
   sacra laus tropaei,
   Repraesentans gaudia
   summae requiei.

2. Quasi tuba vehemens
   regem praecessura
   Vox illius intonat
   verbum prolatura,
   Ut factori subdita
   serviat factura,
   Et se mens ad proelia
   praeparet ventura.

3. Tam praeclarae sonitu
   vocis excitata
   Mystico baptismatis
   fonte gens renata,
   Nullis adversantium
   minis exturbata,
   Ut castrorum acies
   certet ordinata.

4. Nova semper ingerit
   vetus hostis bella,
   Nunc rerum temperie,
   nunc usus procella,
   Pro nobis, apostole,
   Christum interpella,
   Ne fallant illecebrae
   frangantve flagella.

5. Sic adversa temperet
   Christus consolator,
   Ne cor maerens obruat
   improbus temptator,
   Sic disponat prospera
   vitae moderator,
   Ne nos fallat prosperis
   morum depravator.

6. Ad virtutis opera
   excitans affectum
   Efficacis tribuat
   opere profectum,
   Ut, qui pium parvulis
   praestat intellectum,
   Nostrae pius suppleat
   mentis imperfectum.

7. In nos ne praevaleat
   vetus anguis ille,
   Sedulus insidians
   fidei pusillae,
   Nil in nobis lubricum,
   nil sit inbecille,
   Quod mentis impediat
   requiem tranquillae.

8. Duodenae praepotens
   signifer choreae,
   Christo reconcilia
   nos, Bartholomee,
   Ut det reis veniam,
   qui misertus reae
   Fructum paenitentiae
   dedit Chananeae.

9. Da nos tuis precibus
   ita praemuniri,
   Sacrae da signaculo
   crucis insigniri,
   Ne vel dolis hostium
   mens circumveniri
   Vel apertis valeat
   bellis irretiri.

10. Cum regna discipulis
    dominus regnorum
    Singula subiceret
    curae singulorum,
    Index adest India
    dogmatum tuorum,
    Quam verborum irrigas
    imbre divinorum.

11. Eructante siquidem
patre verbum bonum
Mysticus praemittitur
numerus praeconum,
Qui per orbem efferens
veritatis sonum
Uteretur omnium
genere sermonum.

12. Spretis ergo veterum
ritibus errorum
Christi fidem suscipit
per te gens Indorum,
Non solum insignibus
inclita signorum,
Verum et praeconiis
insignita morum.

13. Quos sacris dogmatibus,
sancte, das florere
Fidei vestigiis
fac nos adhaerere,
Ut quod nunc per speculum
credit mens sincere,
In futuro verius
gaudeat videre.

14. Caput caesus gladio,
cute reversata,
Vere gaudens vivere
morte triumphata,
Transfer nos ad gaudia
sanctis praeparata,
Suo reddens capiti
membra coaptata.

15. Disponens imperia
manu, rex, paterna,
Patris tanti precibus
pie nos guberna,
Ut sit nobis requies
in te sempiterna,
Et in nobis resonet
tibi laus aeterna.

Orat. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201.

147. De sancto Benedicto.

1. Vires augens et invictae
Fidei constantiam,
Tuam, pater Benedicte,
Respice familiam,
Laesae mentis et afflictae
Relevans miseriam.

2. Pietati iunge precem
Et vota clementiae,
Ut peccati purget faecem
Fons emanans veniae,
Cor emundans et fecundans
Aqua sapientiae.

3. Regularis vitae norma,
Legis sanctae speculum,
Eius lege nos informa,
Qui salus est exsulum,
Qui suscepta servi forma
Reformavit servulum.

4. In procinctu constitutis
Signum da victoriae,
Certa manet spes salutis
Certantes in acie,
Si dux assit destitutis
Tuae virtus gratiae.

5. Veri Dei praeelectus
Cultor a cunabulis,
Qui caelestis intellectus
Gratiam dat parvulis,
Puer adhuc sed perfectus
Fulsisti miraculis.

6. Nil hic aetas, nil natura
Suum sibi vindicat,
Sed in sua se factura
Rerum factor indicat,
Cum per signa puer plura
Christi fidem explicat.

7. Cunctis prorsus abdicatis,
Quae sunt transitoria,
Puer summae puritatis
Ipsi, per quem omnia,
Corpus, mentem et aetatis
Consecrat primordia.

8. Redolente mentis purae
Pura conscientia
Vitae puer secuturae
Praeludis insignia
Luxu carnis et naturae
Torpente lascivia.

9. Carnis quondam prurientis
Pulsatus mollitie
Inter vepres vulnus mentis
Evasisti sauciae,
Plagas graves blandimentis
Opponens luxuriae.

10. Ne nos pestis recidiva
Blandi fallat criminis,
Sit in nobis rediviva
Tui virtus nominis,
Cuncta prorsus incentiva
Exstinguens libidinis.

11. In odorem suavitatis
Viva factus hostia
Trium, cultor trinitatis,
Sequeris vestigia,
Quos nec vinclis concrematis
Laeserunt incendia.

12. Hora prima puer Christi
Veniens ad vineam
Iam a Christo percepisti
Mercedem idoneam,
Cui te totum obtulisti
Descendens ad aream.

13. Coronandus pro tritura
Desudas in area,
In sollerti studens cura,
Ut purgata palea
Animarum grana pura
Reportes ad horrea.

14. Quasi quidam legislator
Gloriaris effici,
Felix factus informator
Ordinis monastici,
Non praeesse, sed prodesse
Gregi gaudens simplici.

15. Te pastore monachorum
Coronantur milia,
Te magistro tot modorum
Fundantur coenobia,
Quae non cordis, sed colorum
Variat distantia.

16. Benedictus digne dictus
Gratia seu nomine,
Assis pius nos ipsius
Refovens dulcedine,
Qui nos gratis a peccatis
Suo lavit sanguine.

17. Sit in corde, sit in ore
Benedicti gratia,
Immo perpes cum amore
Dulcescat memoria,
Cuius flos est in honore
Et fructus in gloria.

18. Sit in cunctis Benedicti
Comes benedictio,
Ut ab omni nos delicti
Salvet infortunio
Sancti patris et invicti
Felix intercessio.

19. Ex terrenis emigrantem
Animam Scholasticae
Caelos cernens penetrantem
In columbae specie
. . . .
. . . .

20. In conspetu summi patris
Parte fruens optima
Fratres fove, sancti fratris
Soror beatissima,
Ne nos flammis tradens atris
Dies damnet ultima.

Orat. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201 — 14, 6 Grege. — 20, 3 Partes fove sancti patris.

148. De sancto Clemente.

1. Summae gerens signa clementiae
Clemens, praesul splendens ecclesiae,
In perenni triumphans requie,
Tuae preces audi familiae.

2. Iam cum Petro regnas in superis,
Petri digne successor diceris,
Ad hoc certe praelatus ceteris,
Ut sis recti rector itineris.

3. Ut concordet opus cum nomine,
Clemens, nobis clementer obtine,
Ut exclusa cordis caligine
Perfundamur caelesti lumine.

4. Verbo clarus, vita spectabilis,
Fide fortis, virtute stabilis,
Vitiorum contemptu nobilis,
Magna gerens mente sat humilis.

5. Visa parit virtus invidiam,
Gentis pravae turbans perfidiam,
Quae paternam impugnans gloriam
Arma gerit in necem propriam.

6. Ut sit ab hac peste mens libera,
Piam Clemens opem accelera,
Ut fraterna portantes onera
Reportemus promissa munera.

7. Curas agens luit celerius
Zeli culpam ferus Sisinnius,
Sed ad fidem conversum citius
Solis veri perfundit radius.

8. Mundi, Clemens, lucerna celebris,
Ab internis nos purga tenebris,
Ne terrenis pressos illecebris
Umbra gravet delicti funebris.

9. Ad salutem missus fidelium,
Quos pro Christo pressit exsilium,
Ob divini verbi praeconium
Solum praesul relinquit patrium.

10. Exsul factus forma fit exsulum,
Verae splendens virtutis speculum,
Per insigne fontis miraculum
Dulce plebi ministrans poculum.

11. Orat sanctus, et e vestigio
Agnum videt, cuius indicio
Fons erumpens de terrae gremio
Terram rigat perenni fluvio.

12. Fontis, Clemens, divini rivulus,
Pius nobis assit et sedulus,
Per quem signo tam claro credulus
Christi fidem suscepit populus.

13. Gravi demum depressus ancora
Pius hospes ingressus aequora,
Cursus nostri tranquillans tempora
Nos ad laeta perducat litora.

14. Infra sinum Christus aequoreum
Templum sancto dedit marmoreum,
Suum mare contraxit alveum
Iter plebi praebens idoneum.

15. Res miranda, post anni circulum,
Quem ad sancti reliquit tumulum,
Dum defuncti quaerit corpusculum,
Vivum mater invenit parvulum.

16. Per Clementis sacra suffragia
Christi clemens assit clementia,
Ut a maris huius miseria
Nos ad regni perducat gaudia.

Orat. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Arund. 201.

149. De sancto Cuthberto.

1. Sacerdotum flos perennis,
Exemplar et speculum,
Laudis decus et sollennis
Famae gerens titulum,
Sis, Cudperte, nobis certae
Salutis signaculum.

2. In hoc summae vanitatis
Vagantes exsilio
Tuae sanctae pietatis
Refove solacio,
Ut in regno claritatis
Certa detur mansio.

3. Sua cernens in usia
Summae regem gloriae,
Assis nobis dux in via
Praesentis miseriae,
Relegatis reddens gratis
Dulce solum patriae.

4. Inter cives et caelestis
Senatores curiae
Interesse Christi festis
Gaudes et victoriae,
Ut qui mortis eras testis,
Consors sis et gloriae.

5. Puer quondam immo purus
Praemonente parvulo,
Aevo licet immaturus
Valedicens saeculo,
Vana fugis mox futurus
Pontifex in populo.

6. Nil agendum puerile
Decernens de cetero,
Servus Christi, cor virile
Praeferens in puero,
Vile iugum et servile
Reicis ab humero.

7. In sublime cernens ferri
Sancti patris animam,
Per hoc tibi spem conferri
Laetaris certissimam,
Legem Dei tuae spei
Partem ponens optimam.

8. In egenis membra Christi
Summo pascens studio,
Eius pie, quem pavisti,
Pastus ministerio,
Panis pasci meruisti
Caelestis edulio.

9. Ut hoc tanto tamque sancto
Laetemur pontifice,
Eius prece, quem replesti
Salutari calice,
Pane pasce nos caelesti,
Fili patris unice.

10. Praeelectus et effectus
Gregis pastor mystici,
Pastor bonus, subis onus
Ovilis dominici,
Timens eis, ne quid reis
Iuste possit obici.

11. Non honore sublimari
Nec subiectis praefici,
Sed exemplo salutari
Forma gaudes effici,
Optans gregem informari
Verbi pane mystici.

12. Deformati per peccatum
Reformari petimus,
Ut se videns depravatum
Per haec, quae delinquimus,
Poenam deflens et reatum
Resipiscat animus.

13. Inter sanctos et electos
Excellens antistites,
Viles licet et abiectos
Nos in terra visites,
Ut a portis dirae mortis
Nos ad vitam suscites.

14. In sublimi sanctae mentis
Constitutus specula,
Duplicatis iam talentis
Pie tractans singula,
Ad superna tu augmentis
Transis habitacula.

15. Duc ad lucem, fili lucis,
Ut per lucis opera
Ab his vanis et caducis
Ab hac valle misera
Insignitos signo crucis
Reducas ad supera.

16. Non iam sensu pueriles
Sed per innocentiam
Fortes simus et viriles
Mentis per constantiam,
Exserentes ut serpentes
Pro loco prudentiam.

17. Sit in mente columbina
Sanctaque simplicitas,
Quam non fallat serpentina
Daemonum calliditas,
Quam non frangat, etsi tangat,
Praesens haec calamitas.

18. Non hic mundus, non perversa
Carnis fallant opera,
Sic nos Dei per diversa
Dirigente dextera,
Ne vel premant cor adversa,
Nec extollant prospera,

19. Serve prudens et fidelis,
Nos in fide robora,
Ab his vitae corruptelis
Cor curans et corpora,
Ut iam nostri sit in caelis
Fixa cordis ancora.

20. Mala delens, quae meremur,
Vitam iuva fragilem,
Ut cum sanctis contemplemur
Pium et placabilem,
Quem in sanctis imitemur
Magnum et mirabilem.

Orat. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201.

150. De sancto Edmundo.

1. Illustris memoriae
laudisque iucundae,
In superno rutilans
regno, rex Eadmunde,
Summae rorem gratiae
mentibus infunde,
Ut divinis splendeat
gratiis fecunde.

2. Felici commercio
gaudioque pleno
Caeleste suscipiens
regnum pro terreno
Supplicantes oculo
respice sereno,
Ne spretis caelestibus
locus sit in caeno.

3. De lacu miseriae
et de luto faecis
Nos educat meritum
tuae sanctae precis,
Ut per paenitentiam
reddita lux caecis
Nos a nexu liberet
sempiternae necis.

4. Ad hoc, ut devotio
mentis excitetur,
Sancti regis gloria
miles delectetur,
Ut amoris passibus
ipsum imitetur,
Caro licet fragilis
menti reluctetur.

5. Christianae fidei
fortis propugnator,
Residens in solio
regni gubernator,
Quid velit, quid valeat
hominum temptator,
Praetemptati Domini
sentis imitator.

6. Exemplo nos celebri
volens informari
Christus a diabolo
voluit temptari,
Ut per patientiam
discant conformari,
Qui se vero capiti
volunt coaptari.

7. Cum ergo temptatio
sit haec vita tota,
Nostraque condicio
tibi sit, rex, nota,
Rege nos et erige
dirigendo vota,
Ne cedat certamini
mens adversis mota.

8. Inde voto regio,
rex, utaris iure,
Persequendo vitia
deferens naturae,
Ad salutem consulens
novae creaturae,
Ut a casu veteris
caveat iacturae.

9. Summae regi gloriae
gratus et acceptus,
Regio munimine
certas circumsaeptus,
Nullis usquam hostium
dolis interceptus,
Diadema gloriae
victor es adeptus.

10. Qui digna pro meritis
praemia largiri
Et magna pro minimis
novit impertiri,
Vires augens mentium
tanti preces viri
Piaque suffragia
praestet experiri.

11. O mira certamina
regis gloriosi,
Perfert, quidquid inferunt
hostes furiosi,
Ut rorante sanguinis
unda pretiosi
Seges lata prodeat
fructus copiosi.

12. Corpus illud regium,
corpus impollutum,
Singulari purpura
sanguinis imbutum,
Sagittarum iaculis
cernitur hirsutum,
Nec certanti defuit
regi rex virtutum.

13. Perfidorum studio
caput occultatum
Voce piis propria
fulsit declaratum,
Ut sit idem integre
membris coaptatum,
Nostrum cunctis martyrem
reddat commendatum.

14. Animatis gloria
signi tam praeclari,
Rex et martyr, subveni
prece salutari,
Ut unum in lapide
simus angulari,
Gloriantes capiti
membra coaptari.

15. Unitatem interim
sanctae caritatis
Probet unanimitas
bonae voluntatis,
Ut in unam fidei
gratiam vocatis
Unicum sit praemium
pax aeternitatis.

Orat. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201.

151. De s. Eduardo Confessore.

1. Rex Edwarde, celebri
splendens caelibatu,
Dignitatis regiae
pollens principatu,
In hoc oberrantibus
vallis incolatu
Pio, princeps inclite,
subveni ducatu.

2. In te concurrentia
vota singulorum
Felici praesagio
functa futurorum,
Clausum adhuc viscerum
cella maternorum
Te futurum eligunt
principem Anglorum.

3. Tibi Christo studia
promovente pia
Totius imperii
cessit monarchia,
Regente per omnia
virgine Maria,
Cui te devoveras
hac in vitae via.

4. Vitae vir angelicae,
summae vir virtutis,
In hac iugis acie
pugnae constitutis
Dux assis militiae
tutorque salutis,
Totius nequitiae
nexibus solutis.

5. Toti mundo Domini
proferens amorem,
Ipsum vitae caelibis
sequeris auctorem,
Dumque necessarium
genti geris morem,
Quam despondes, virginem
nosti, non uxorem.

6. Ex consensu mutuo
sanctae castitatis
Vernat in coniugio
flos virginitatis,
Nec inter delicias
tantae maiestatis
Se carnalis ingerit
ardor voluptatis.

7. Ne carnali spiritus
cedat voluptati,
Nos exemplum provocet
principis beati,
Et ut simus liberi
a lege peccati,
Tuis cedant precibus
hostes expugnati.

8. Ut probetur pectoris
puritas sinceri,
Rutilans illustrius
luce solis veri,
Per ipsum absentia
gaudes intueri,
Cuius sub praesentia
cuncta constat geri.

9. A remotis positos
septem dormientes
Aspicis post saecula
multa se moventes,
Vultu vides placido
longius absentes,
Ducem classis Daciae
fluctus absorbentes.

10. Mentis purgans aciem
redde perspicacem,
Hostis dans evadere
dolum pervicacem,
Qui cordis et corporis
piam turbat pacem,
Dum carnem spiritui
reddit contumacem.

11. Quem ipse prae ceteris
Iesus diligebat,
Dulcius discipulum
diligens gaudebat,
Et, quem virgo virginem
sequi satagebat,
Iohannis dulcedini
totus inhaerebat.

12. Huic ergo sub specie
peregrini datus
A remotis annulus
redit resignatus,
Ut per hoc eluceat,
quam sit Deo gratus
Mente micans dapsili
carnis caelibatus.

13. Gaudet rex ad gloriam
Christi cuncta gerens,
Quae sunt Iesu, sedulus,
Non quae sua, quaerens,
Quod et probans latius
sancti laudem serens
Praesularis marmori
baculus adhaerens.

14. Ad beati praesulis
gloriam accedit,
Quod libens sententiae
synodali cedit,
Sed in causa pietas
regia praecedit,
Conservans benignius,
quod benigne dedit.

15. Ut laetemur interim
te regente tuti,
Tuorum, rex inclite,
prospice saluti,
Ut agni vestigia
moribus secuti
Stolis tecum candidis
splendeant induti.

Orai. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201. — 5, 7 despondens. — 6, 5 Hic inter. — 7, 7 Lies Suis? — 12, 1 Lies Huic ergo?

152. De Eduardo Martyre.

1. A carnalis sarcinae
curis expeditus
Et in regni requie
sempiterna situs,
Piis invocantium
votis expetitus,
Rex Edwarde, subveni
nostri non oblitus.

2. Summi diademate
radians decoris,
Veri nos irradia
lumine splendoris,
Ut paterni iugiter
memores amoris
Aeterni participes
facias honoris.

3. In te primum transferens
regni dati iura,
Carnis motus regia
comprimis censura,
Ut caelorum principi
Christo placitura
Sit terreni principis
mens et caro pura.

4. Iuventutis Domino
consecrans decorem
Fructum innocentiae
profers gratiorem,
Dum conceptum pariens
femina furorem
Immaturum perimit
orbis nostri florem.

5. Innocens insidias
passus novercales
Palmas innocentiae
praefers triumphales,
Celebrant excubias
angeli regales,
Reserantes principi
portas aeternales.

6. Vultus Dei perfruens
luce sempiterna,
Nostra regens corpora,
corda, rex, guberna,
Ut cordis et corporis
claritas interna
Caritate splendeat
paceque superna.

7. O feris ferocior
furor mulieris,
Ipsis iram belluis
duriorem geris,
Nec Dei nec hominis
vultum revereris,
Dum, quod ira suggerit,
ratum fore quaeris.

8. Dum scelus dissimulat
sedens quasi tuta,
Culpae scelus exserit
ultio secuta,
Poenas luit propere
scelere polluta,
Oculorum subito
luce destituta.

9. Sic, sic agens libere
Deus ultionum,
Per hunc benignissimum
dulcemque patronum
Suspende sententiam
vindicemque sonum,
Devota praeveniat
vox confessionum.

10. Tu lumen de lumine,
tu lux verae lucis,
Qui tuos per eremum
ad promissa ducis,
Mentis purga tenebras
levans a caducis,
Praeeunte iugiter
nos columna crucis.

11. Tu vita subveniens
morte resolutis,
Vitis vere germinans
poculum salutis,
Tu solamen cordium,
summae spem virtutis
Consolando reparas
mente desolutis.

12. Per omnipotentiam
illam, rex virtutum,
Qua in Deum suscipis
carnis nostrae lutum,
Carnis miscens pulveri
deitatis sputum,
Tua clemens respice
luce destitutum.

13. Fili David unice,
miserere gratis
Deflenti miseriam
suae caecitatis
Et infundens radios
tuae claritatis
Luce cor irradia
sanctae veritatis.

14. Tu, qui via diceris,
veritas et vita,
Nos ad vitae gloriam
veniens invita,
Ut in tua iugiter
veritate sita
Ad tuam evigilet
laudem mens sopita.

15. Tu, qui sapientia
patris es interna,
Verae lucis oriens
luxque sempiterna,
Assis in caligine,
lumen et lucerna,
Nos per temporalia
ducens ad aeterna.

Orat. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201.

153. De sancto Georgio.

1. Disciplinae militaris
Signifer et speculum,
Palmae mundo singularis
Praeferens spectaculum,
Sis, a quibus memoraris,
Memor, martyr, exsulum.

2. O Georgi, summi regis
Miles invictissime,
Pro divinae cultu legis
Certans devotissime,
Pii gerens curam gregis
Infestantes reprime.

3. Ave, martyr magnis clare
Triumphorum titulis,
Per quem suum salutare
Manifestans saeculis
Signum dedit singulare
Salvator in populis.

4. Vitam agens insignitam
Signis et virtutibus,
Ter occisus, ter ad vitam
Victis surgens hostibus,
Viam paras expeditam
Pro fide certantibus.

5. Per hanc vitam resurgentis,
Per beata merita
Nos a trina morte mentis,
Auctor vitae, suscita,
Duplicatis ut talentis
Augeantur credita.

6. Audi preces, sume vota
Tibi supplicantium,
Ad te, martyr, mente tota
Pie suspirantium,
Quem nec mota movit rota
Mentis mutans studium.

7. Te nec virus propinatum
Nec ars laedit magica,
Immo, per quem fuit datum,
Manu curans medica,
Fide Christi confirmatum
Praemittis ad caelica.

8. Per te Christus, quem optamus,
Locum praestet veniae,
Ut, qui pridem fueramus
Vasa contumeliae,
Ipsi Deo placeamus
Vasa facti gloriae.

9. Illa quondam Daciani
Coniunx Alexandria,
Derelicta ritus vani
Regisque vesania
Praefert in se christiani
Nominis insignia.

10. Sed ne desit iam fideli
Baptismi praesidium,
Aquae vicem rore caeli
Supplet ministerium,
Plebi monstrans infideli
Fidei mysterium.

11. Tanta, martyr, delectatus
Fidei participe,
Quasi quodam debriatus
Caritatis adipe,
Mundi minas et conatus
Triumphas cum principe.

12. Pluat nobis cum regina
Ros caelestis gratiae,
Ut ereptis a ruina
Praesentis miseriae
Felix prosit et festina
Virtus paenitentiae.

13. Multiformes per agones
Te probans idoneum,
Fustes, probra, scorpiones,
Ollae fervens oleum,
Vincla, carceres, carbones
Vincis et eculeum.

14. Triumphatis plene poenis
Emenso septennio,
Loris tractus et catenis
Felici compendio
Transis victor a terrenis
Consummante gladio.

15. Commutantur ornamentis
Arma triumphalia,
Fit mors ipsa patientis
Vitae meritoria,
Qua transitur a tormentis
Ad quietis atria.

16. Diadema pro thorace
Commutans aethereum,
Adprobatur de fornace
Vas procedens aureum,
Pro collata regem pace
Collaudat sidereum.

17. Multis ad te pressi malis
Devoti confugimus,
Palmae compos aeternalis,
Impetra, quod poscimus
Ut mens munda, spes iucunda,
Sincerus sit animus.

18. Gloriose miles Christi,
Per certamen unicum,
Quod septenne peregisti
Nullum passus lubricum,
In virtute, qua vicisti,
Vires auge supplicum.

19. Tu pro lege Dei tui
Certans cum principibus,
Poenis spretis atque sui
Fractis regni viribus,
Salvatoris vultu frui
Gaudes in caelestibus.

20. Per divinae sponsionis
Repromissam gratiam
Tuae, martyr, passionis
Agentes memoriam
Duc ad verae visionis
Immortalem gloriam.

Orat. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201.

154. De sancto Guthlaco.

1. Vera regni perfruens
perennique pace,
Pacis nobis gratiam
impetra, Gudlace,
Ut evicto principe
mundi pervicace
Salvemur a flammea
saeculi fornace.

2. Huius nobis gratiae
pacem, inquam, praesta,
Ne repugnans animae
caro sit molesta,
Ne qua membris ingerat
mundus inhonesta,
Ne fraus fallat daemonum
frequens et infesta.

3. Quam praeclara fulserit
patris sancti vita,
Tot et tantis crebrius
bellis lacessita,
Ipsa sancti corporis
ossa iam sopita
Signis multiplicibus
probant insignita.

4. Condigna pro meritis
palmae dono praestas,
Militem remunerans
regia maiestas,
Dum virtutes exserit
mundo manifestas,
Data super daemones
virtus et potestas.

5. Decus augens generis
proles generosa
Ac si candens lilium
rubicante rosa,
Virtutis angelicae
luce radiosa
Gentis fulges Anglicae
lampas luminosa.

6. Non diu sub modio
lampas obumbrari,
Non flamma sub cinere
patitur celari,
Nec pro voto valuit
virtus occultari,
Ad horam sub chlamyde
latens militari.

7. Non humanae deditus
famae seu favori,
Dei se devotius
consecrat amori,
Ut in Christo viveret,
mundo volens mori,
Viam cursu regiam
carpit altiori.

8. Eremitae studium
vitamque professus
Haeret ei iugiter
eremum ingressus,
Qui suos per omnia
dirigendo gressus
Sacri dux propositi
fuit indefessus.

9. Sub potenti brachio
consolatus Dei,
Summo fit solacio
vox Bartholomaei,
Cui se devoverat
sic commendans ei,
Ut post Deum sibi sit
sacrae summa spei.

10. O virtutis unicae
virum gratiosum,
Quem sola felicitas
fecit odiosum,
Dum extricans daemonum
agmen tenebrosum
Sedem sibi vindicat
sidus gloriosum.

11. Fraudes, minas, iurgia
passus et flagella,
Sub hac quasi fluctuum
aestuans procella,
Inter multifaria
certat sanctus bella,
Nec cessit plantatio
veteri novella.

12. Vetus hospes insulae
cessit adventanti
Daemonumque legio
sancto triumphanti,
Cum id praestet proprium
gratia certanti,
Ut in patientia
sit corona sancti.

13. Non formidans facies
daemonum larvales
Nec conflictus metuens
bono spiritales,
Plagas a spiritibus
passus corporales,
Palmas victis omnibus
refers triumphales.

14. Summae vir clementiae
magnaeque virtutis,
Sub hoc pugnae triplicis
bello constitutis,
Ecce, nobis impetra,
gratiam salutis
Fraudis diabolicae
curribus solutis.

15. Liberare corpora
solitus obessa,
Corda muni supplicum
hostis vi repressa,
Ut post hanc instabilem
detur pax expressa,
In qua lux et veritas
viget indefessa.

Orat. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201.

155. De sancto Luca.

1. Lucis heres caelicae,
caeli sidus clarum,
Luce Luca radians
clara gratiarum,
Tuae cedant lumini
nubila culparum,
Quibus in hac premimur
valle tenebrarum.

2. Arte Luca geminae,
vigens medicinae,
Tuae nos participes
reddas disciplinae,
Animas et corpora
subtrahe ruinae,
Ut utraque consona
legi sint divinae.

3. Luca, mentis medice,
vitae vir sincerae,
Mentis nostrae vulnera
clemens intuere,
Aegris spem restituens
sospitatis verae,
Laesis multipliciter
cordibus medere.

4. Boni more militis
signa sequens ducis,
Imitator sedulus
sanctae factus crucis,
Actu, verbo, nomine
splendens lampas lucis,
Luca, nos illumina
levans a caducis.

5. Tu, qui primam Moysi
legem das in Sina,
A communi liberans
Israel ruina,
Aurem supplicantium
precibus inclina,
Per hunc nos erudiens
in lege divina.

6. Procedens de gremio
ventris puellaris,
Paradisi profluus
fonsque singularis,
Quatuor in flumina
vere derivaris,
Quibus mundi quatuor
partes amplexaris.

7. Haec sunt evangelicae
verba disciplinae,
Orbis irrigantia
fines tali fine,
Ut fructum uberius
referant doctrinae
Irrigati copiis
gratiae divinae.

8. His enim instruimur
excitati sonis
Credere mysterium
incarnationis,
Victricem dominicae
palmam passionis,
Resurgentis gloriam,
spem ascensionis.

9. Huius quaternarii
certa sub figura
Exprimit mysterium
crucis quadratura,
Quae mundi quadrifidi
partes complexura
Quadriformi praeminet
cornuum structura.

10. Gratiarum omnium
crux est plenitudo,
Per crucem prudentiae
surgit certitudo,
Firmatur iustitia,
viget fortitudo,
Sed et temperantiae
vernat pulchritudo.

11. Per hanc evangelii,
Christe, quadraturam,
Per crucis dominicae
mysticam figuram,
Per virtutum quatuor
stabilem structuram,
Nostra firmans pectora
vitam praesta puram.

12. Caelibatus celebris
caeli iam conviva,
Luca, nos illumina
luce rediviva,
Caritate reprimens
carnis incentiva,
Ne cor urat criminum
febris recidiva.

13. Te sub animalium
typica figura
Praesignat in vitulo
mystica sciptura,
Cum scribenti maxime
fuerit in cura
Mystici mors vituli
mundum redemptura.

14. Ne quid suum vendicet
mortis nox secundae,
Sanctae lucis radio,
Luca, nos perfunde,
Ut de nostra luce sint
virgines iucundae,
Quas praecedent lampades
oleo fecundae.

15. Septiformis gratiae
spiritu repletus,
De morte tripudians,
de triumpho laetus,
A mundo iam meritis
morteque discretus
Vernas inter floridos
electorum coetus.

16. Lux de luce radians
patris, pax interna,
Tu nos Luca remige,
regum rex, guberna,
Per haec mundi maria
ducens ad superna,
Ubi pax et veritas
et lux est aeterna.

Orat. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Londinen. Ar. 201.

156. De sancto Matthaeo.

1. Pro salute supplicum,
Iesu, fili Dei,
Vota clemens suscipe
precesque Matthaei,
Ut nobis obtineat
fructum sanctae spei,
Diadema praeferens
summae speciei

2. Vera paenitentium
exemplaris norma,
Ad exemplum veniae.
sancte, nos informa,
Innovatos homini
novo nos conforma,
Sub humana mystice
praemonstratus forma.

3. Relicto teloneo
Dominum secutus,
Sedis apostolicae
culmen assecutus,
Veterem cum actibus
hominem exutus,
Vivens in iustitia
novum es indutus.

4. Curis licet publicis
esset mens intenta,
Simplex in teloneo
fides est inventa,
De commissis exigens
Dominus augmenta
Suae tibi gratiae
tradidit talenta.

5. Inter animalia
mystica monstratus,
Sub humana specie
splendens praesignatus,
Deum factum hominem
palam protestatus,
Ut morte mortalium
solveret reatus.

6. Ut possimus homini
novo conformari,
Precum nos suffragio
iuva salutari,
Dans illum in gloria
celsum contemplari,
Qui pro nobis voluit
caelum inclinari.

7. Ad infirma corporis
gratis inclinatum,
Incurvatur omnium
culmen potestatum,
Cum pro peccatoribus
verbum incarnatum
Se velut exterminans
terminat peccatum.

8. Lux de luce prodiens,
lux non peritura,
Suo nobis lumine
detegit obscura,
Ut, quod in aenigmate
nuntiat figura,
Plene nobis reseret
visio futura.

9. Regum rex Adonai,
potens et invictus,
Deus es omnipotens
ex effectu dictus,
Tuae noster animus
laudi sit addictus,
Nec vinctus illecebris
nec labore victus.

10. Tu de Deo Deus es
deitasque vera,
De patris essentia
simpla atque mera
Procedens substantia,
tibi quamvis sera
Paenitentis placeat
lacrima sincera.

11. Multis me praeveniens
gratiis ingratum
Excitas ad gratias
gratis invitatum,
Tuae virtus gratiae
relevet peccatum,
Quo me miser sentio
male praegravatum.

12. Quamvis singularitas
sonet in sermone,
Peccati pluralitas
est in actione,
Tibi patent omnia,
solve, Iesu bone,
Quod nostrae non capitur
mentis ratione.

13. Tu dictus Emanuel,
sis nobiscum Deus,
Ago tibi gratias,
non ut pharisaeus,
Publicanum imitor
publiceque reus
Precor: sit propitius
mihi Deus meus.

14. Caelestis Ierusalem
civis gloriose,
Da, Mathaee, veniae
locum fructuosae,
Ut post huius tenebras
vallis aerumnosae
Cives nos excipiant
urbis gloriosae.

15. Pristinae non immemor
conversationis,
Novae nobis gratiam
da conversionis,
Ut per hanc memoriam
tuae passionis
Divinae consortium
detur visionis.

Orat. ms. Anglicanum saec. 13. Cod. Londinen. Ar 201. — 5, 5 Leo factum.

DRITTE GRUPPE.

---

157. De sancta Anna.

1. Gaude, grandis Anna, carens
Primo prole, sed post parens
Fis reginae gloriae,
Fac nos moribus fecundos
Et Mariae fac nos mundos
Servire memoriae.

2. Gaude, forma feminarum,
Magnum decus matronarum,
Fetum fundens veniae,
Tu da nobis exemplares
Mores et familiares
Fac nos tuae filiae.

3. Gaude, felix ava Christi,
Dum auroram protulisti
Lucis et laetitiae,
Tuae natae rore rora
Mentes, mores et decora
Radiis iustitiae.

4. Gaude, cuius invocatum
Nomen est interpretatum
Amoris et gratiae;
Nos ab omni tempestate
Serves in securitate
Pacis et fiduciae.

5. Gaude, Deus dum amavit
Tuam natam, quam donavit
Salutem ecclesiae,
Fac, ut illa tam dilecta
Nobis fiat nunc profecta
Salus indulgentiae.

6. Gaude, sponsa dum divina
Tua nata fit regina
Cunctae mundi machinae,
Tu da nobis, quod precamur,
Ut per ipsam protegamur
Ab inferni carcere.

7. Gaude, manens nunc cum nata
Prae matronis honorata
Cunctis caeli curiae,
Funde filiae precata,
Nostra purget ut peccata
Sui nati nomine.

Orat ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Ar. 203. — 7, 6 nati fehlt.

158. De sancto Christophoro.

1. Gaude, mundum qui vicisti,
Tu, Christophore, qui Christi
Sequebaris semitas,
Nos ad caelum fac tenere,
Quas docebat Christus vere,
Vias vitae cognitas.

2. Gaude, missus ad docendum
Et ad Christum convertendum
Gentem regni Syriae,
Fac nos nunc aedificare
Plebem atque praedicare
Regnum poli patriae.

3. Gaude, per quem frondescebat
Arens virga, quae virebat
Florida fructificans,
Fac nos ferre flores morum
Sic, ut fructu sit caelorum
Christus nos glorificans.

4. Gaude, per quem meretrices
Fide fortes et victrices
Fiunt per martyrium,
Nos a Christo nunc armari
Nec ab ipso separari
Sinas per flagitium.

5. Gaude, qui dum ignem vincis,
Infideles sic convincis,
Quod dant Deo gloriam,
Nos ad Christi nunc amorem
Accendendo dele morem
Peccandi per veniam.

6. Gaude, qui dum iacularis,
Non sagittis sauciaris,
Sed pendent in aere,
Nunc de nobis intromittas
Et nos omnes fac sagittas
Daemonum evadere.

7. Gaude, cuius caput ense
Caesum erat, et immense
Lucis intras gaudium,
Donet Deus, ut te duce
Perfruamur illa luce,
Quae dat bonis bravium.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinens. Arundel 203.

159. De s. Iohanne Beverley.

1. Ave, gemma curatorum,
O Iohannes, flos doctorum,
Rector de Marstonia;
Ave, lux praedicatorum,
Vas virtutum, via morum,
Ducens ad caelestia.

2. Ave, pater clericorum,
Exemplar presbyterorum
Et vincens daemonia;
Ave, consors angelorum,
Contemplator supernorum
In carnis munditia.

3. Ave, salus infirmorum,
Medicina vexatorum,
Febrium molestia;
Ave, lumen oculorum,
Liberator languidorum
Dentium angustia.

4. Ave, cum miraculorum
Redivivus bos tuorum
Profert testimonia;
Ave, duum puerorum
Suscitator submersorum
Per tua suffragia.

5. Ave tu, qui es cunctorum
Consolator miserorum,
Qui sunt in tristitia,
Ave, dux peregrinorum,
Esto ductor viatorum
Ad superna gaudia.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2445. A. — Cod. Oxonien. Laud. Miscell. 598. saec. 15. add. saec. $^{15}/_{16}$. B. — Cod. Collegii S. Iohannis Oxonien. 209. C.

160. De s. Iohanne Evangelista.

1. Gaude, praedilecte Dei,
Tu, Iohannes, Zebedaei
Natus, nactus gratiam,
Christo, care, nos coniungas
Et a nobis nunc disiungas
Omnem iniustitiam.

2. Gaude, quia paruisti
Christo, post quem cucurristi
Mox relictis retibus,
[Fac me Christo sociari]
Semper et sic adornari
Gratiae virtutibus.

3. Gaude, quia transformatam
Et in monte demonstratam
Vides Christi faciem,
Sub te duce tam securo
Fac nos Christum in futuro
Videre et speciem.

4. Gaude, tantum tu dilectus
Quod in cena supra pectus
Quievisti Domini,
Per hunc somnum specialem
Tu quietem aeternalem
Impetra nunc homini.

5. Gaude, custos matris Christi,
Quae de cruce voce tristi
Tota tibi traditur,
Tuae curae nos commenda,
Nos et matri recommenda,
Quae sic tua dicitur.

6. Gaude, Christi pugil fortis,
Qui non times poenas mortis
Nec dulcorem senseras,
Fac nos mortem non timere,
Nos in fine tu tuere,
Qui sic Satan superas.

7. Gaude, virgo semper manens,
Agnum sequens atque canens
Nunc in choro virginum,
Nos a malis hic mundatos,
Duc ad Deum et beatos
Fac post vitae terminum.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Arundel 203. — 2, 4 fehlt. — 5, 2 de voce cruce.

161. De sancta Katharina.

1. Gaude, virgo Katharina,
Caeli clausa sub curtina
Regis heres filia,
Nos a carnis culpis mina,
Quo beati stola bina
Simus post exsilia.

2. Gaude, stella matutina,
Qua fit vana vespertina
Rhetorum peritia,
Quos convertis ex doctrina,
Dum pro fide feminina
Sustinent supplicia.

3. Gaude, mente leonina
Rotis astans vi divina
Vincis terribilia,
Dum rotarum fit ruina,
Miles credit et regina,
Sed et multa milia.

4. Gaude, morti cum vicina
Tua cervix columbina
Caesa fit saevitia,
Lactis fusa fert piscina,
Quod sis insons et agnina
Carnis pudicitia.

5. Gaude, quam fert caeli Sina
Civis, a qua peregrina
Plebs petit praesidia,
Fis salutis officina,
De qua manat medicina
Morbis dans remedia.

6. Gaude, nam ut flos de spina
Clares quasi crystallina,
Iam corrumpi nescia,
Nos redemptos plaga quina
Christi Satan serpentina
Serves a malitia.

7. Gaude, nova inquilina,
Virgo, martyr, doctrix, trina
Poli portans praemia,
Nobis aurem nunc inclina,
Nos a carnis ut sentina
Ducas ad caelestia.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Arundel 203. — 5, 1 fert caeli signa. — 5, 2 Cuius aqua. — 7, 1 Gaude non inquilina.

162. De sancta Margareta.

1. Gaude, virgo Deo grata,
Margareta, numerata
Cum sanctis virginibus,
Per te nostra nunc peccata
Relaxentur et mundata
Mens sit a sceleribus.

2. Gaude, fide roborata,
Minas spernens et mandata,
Quae iussit Olybrius,
Per te fides confirmata
Nunc in nobis et ornata
Vita sit virtutibus.

3. Gaude, poenis lacerata,
Dum pro Christo cruentata
Fuisti verberibus,
Fac, ut Deo dedicata
Sit in poenis et parata
Mens in Dei laudibus.

4. Gaude, dum incarcerata
Manes et post liberata
De draconis faucibus,
Nobis assis invocata
Et ad regna duc beata
De carnis carceribus.

5. Gaude, pie visitata
Per columbam, confortata
Tuis in doloribus,
Per te fiat plebs purgata,
Sancta, simplex, sociata
Supernis splendoribus.

6. Gaude, quod non conflagrata
Flammis sis nec suffocata
Sub undis maioribus,
Per te sit refrigerata
Flamma carnis et levata
Mens a malis moribus.

7. Gaude, tandem coronata,
Dum pro fide decollata
Iungeris martyribus,
Tu nunc Christo copulata
Fac, ut caeli sit donata
Lux te collaudantibus.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinens. Ar. 203. — 4, 5 dum beata. — 6, 1 quod fehlt.

163. De s. Maria Magdalena.

1. Gaude, magna Magdalena,
Tu, Maria, tota plena
Gratiarum opere,
Nunc fac nobis Christum carum,
Nos ut donis gratiarum
Ditet suo munere.

2. Gaude, rore sic respersa
Caeli, postquam es conversa,
Quod sis tota vivida,
Nostrae menti mitte rorem,
Quo virescat ad valorem,
Ne sit semper arida.

3. Gaude, lugens quae sanabas
Pedes Christi, quos rigabas,
Respergendo lacrimis,
Quidquid vidit visus vanum,
Tuis fiat semper sanum
Precibus piissimis.

4. Gaude, cuius est unguentum
Deo dans odoramentum,
Dum perungis Dominum,
Per te remittat reatum
Omnem, qui per odoratum
Vasis nocet hominum.

5. Gaude, Deo discumbenti
Praesens astans et edenti
Deferens obsequia,
Firma frenum nunc in ore
Nostro, nos ut sancto more
Sumamus cibaria.

6. Gaude, quia tetigisti
Dei pedes et dedisti
Pia pacis oscula,
Quod in nobis est infectum
Nostro tactu, tu fac rectum
Carnis frangens iacula.

7. Gaude, tandem cum audisti
Dimitti, quod deliquisti,
Data tibi venia,
Quidquid per auditum, tactum,
Visum, gustum et olfactum
Fit, formes in gratia.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinens. Arundel 203.

164. De sancto Michaele.

1. Gaude, decus angelorum,
Michael, qui beatorum
Princeps es spirituum,
Tu nostrorum ordinare
Velis atque regulare
Motus omnes actuum.

2. Gaude, quia deiecisti
Tu draconem et vicisti
Viribus angelicis,
Fac nos Satan superare
Nunc et Deo militare
Moribus catholicis.

3. Gaude, qui es caniturus
Tuba, praeco praecessurus
Ultimum iudicium,
Fac nos ad hoc praeparari,
Nunc a nobis et fugari
Procul omne vitium.

4. Gaude, per quem sunt elisi
Daemones, dum paradisi
Factus es praepositus,
Per te portae reserentur
Et sanctorum, ut salventur,
Coetus sit dispositus.

5. Gaude, digne quem decorant
Dei dona, quem honorant
Angelorum ordines,
Per te Christo consecrentur
Et in fide confirmentur
Orbis omnis homines.

6. Gaude, princeps animarum
Et susceptor, nam earum
Facta libras omnia,
Fac, ut nunquam pereamus,
Sed per te perveniamus
Ad aeterna gaudia.

7. Gaude, tuam in Gargano
Monte generi humano
Demonstrans memoriam,
Tui memores mundare
Nunc nos velis et levare
Post ad caeli gloriam.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinens. Arundel 203.

165. De sancto Nicolao.

1. Gaude, cuncti forma cleri,
Nicolae, quod videri
Valet ex ieiuniis,
Cum in cunis carnem teri
Puer probas et arceri
Quartis, sextis feriis.

2. Gaude, purus puellarum
Conservator et earum
Paupertati condolens;
Foedus facis nuptiarum,
Dona dum divitiarum
Patri praebes consulens.

3. Gaude, Deo tam dilectus,
Quod per Christum es directus
Ut dignis honoribus,
Sic ad sedem es electus
Praesularem, iam profectus
Plebi patens moribus.

4. Gaude, praesul potens signis,
. . . . . . focus li[g]nis,
Sed aqua non uritur,
Redit mater mox insignis
Nec infanti nocet ignis,
Dum de te revertitur.

5. Gaude, farri dans augmentum,
Modios dum sumis centum
Singulis de navibus,
Pie pater, da proventum
Sic, ut omne detrimentum
Fuges a fidelibus.

6. Gaude, quia cum scholares
Tres occisos elevares
Suscitans a mortuis,
Cunctis clares, quia cares
Culpis atque plene par es
Sanctis magnis meritis.

7. Gaude, tanta dona diva
Sumens laudis ostensiva,
Per quae, pater, petimus,
Ut a nobis nunc nociva
Tollas atque permansiva
Praestes in caelestibus.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Arundel 203. — 4, 2 Focus focus linis. — 6, 4 Cunctis daret.

166. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Gaude, martyr gloriose,
Thomas, primas pretiose,
Praesul Cantuariae,
Tu nos tua passione
Consoleris in agone
Mortis et maestitiae.

2. Gaude, sedem praesularem
Qui rexisti principalem
Regni strenuissime,
Tu nunc rege nostrum statum,
Per te finem ut beatum
Sumamus sanctissime.

3. Gaude, quia domuisti
Carnem, clam dum induisti
Monachi cilicium,
Fac nos corpus castigare
Semper et continuare
Bonum exercitium.

4. Gaude, graviter vexatus,
Dum per regem exsulatus
Eras pro iustitia,
Per te [omnes] redeamus
Nos, qui procul exsulamus
Nunc a poli patria.

5. Gaude, nam te confortavit
Christus et certificavit
De tuo martyrio,
Nos nunc sibi fac servire
Mortem semper et sitire
Suo pro servitio.

6. Gaude, tandem immolatus
A malignis et mactatus,
Dum oras pro ovibus,
Pro tam magna caritate
Nobis in necessitate
Persiste petentibus.

7. Gaude, quia morbi cedunt,
Signa signis dum succedunt,
Quae dant tibi gloriam,
Salva semper te laudantes,
Thoma, tui memorantes
Agonis historiam.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Ar. 203.

167. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Gaude, lux Londoniarum,
Thoma, tutor animarum
Dei providentia,
Natus matris Martis die,
Sequens vitam verae viae
Speciali gratia.

2. Gaude, Thoma persecutus
Et per regem adlocutus
Eius in consilio,
Dicens veritatem pie
Pastor et hoc fuit die
Martis sine dubio.

3. Gaude, sine iure vero
Primas exsul rege fero,
Thoma, flos ecclesiae,
Hoc tunc fuit die Martis
Per consensum vanae partis
Gentis regis Angliae.

4. Gaude, Thoma, Martis die
Vocem audiens Messiae,
Cum esses in Francia:
Thoma, Thoma, dixit Deus,
Sanguis tuus erit meus
Honor in ecclesia.

5. Gaude, trans fretum reversus,
Pacis ad formam conversus,
Thoma, primas Angliae,
Die Martis transfretasti
Tecum fidem comportasti,
Defensor ecclesiae.

6. Gaude, Thoma pastor vere,
Fide duce morti ferae
Collum subdens gladio,
Die Martis hora nona
Meruisti Dei dona
Diro mortis proelio.

7. Gaude, Thoma, nominatus
Pius martyr et translatus
Villa Cantuariae,
Die Martis, ut vocatur,
Per te multa salus datur
Summi Dei serie.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Arundel 341. A. — Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 211. B. — Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2846. C. — Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 3000. D. — Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Coll. SS. Trinitatis Oxonien. 13. E. — Orat. ms. Cistercien. Anglic. saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 548. F. — Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Parmen GG I 124. G. — BC haben von allen Strophen nur die erste Hälfte. — 3, 1 iure aure C. — 3, 4 fuit die martis fehlt A. — 3, 5 fehlt A. — 3, 6 Gentis fehlt A. — 3, 5 insanae partis ADEF. — 4, 2 Audiens vocem A. — 5, 2 Pacem AC. — 6, 5 Die Martis proelio ADEF. — 7, 6 Dei miseriae A.

VIERTE GRUPPE.

---

168. De sancto Aegidio.

1. Gaude, felix eremita,
O Aegidi coenobita
Et abba clarissime,
Gaude, quod per te sanatus
Est aegrotus liberatus
Sibi data tunica.

2. Gaude, quod prece sedasti
Pelagus et impetrasti
Regi mire veniam,
Gaude, quod claustrum fundasti
Regis prece adunasti
Bonorum frequentiam.

3. Gaude per te suscitato
Mortuo caelis te lato,
Quo semper tripudias,
Nobis vitio purgato
Tuo supplicatu grato
Da poli delicias.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

169. De sancta Agnete.

1. Gaude, quod te desponsavit
Christus, Agnes, et ornavit
Genas suo sanguine,
Gaude, quod te decoravit
Sacra veste et salvavit
Ab immundo homine.

2. Gaude, quod te capillorum
Densitate rex caelorum
Vestivit mirifice,
Gaude, quia immundarum
Domus per te fit sacrarum
Locus precum caelice.

3. Gaude, quia dum orasti,
Mortuum resuscitasti
Tuis sacris precibus,
Gaude, quia superasti
Ignem et te sociasti
Morte cum martyribus.

4. Gaude, semper gavisura,
Carmen novum cantatura
Cum choro virgineo,
Impetra regna mansura
Nobis tua prece pura
Cum sanctorum cuneo.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 4, 4 sq. nobis regna mansura tua prece.

170. De sancta Agnete.

1. Gaude, Agnes, virgo Christi,
Quae, in mundo dum fuisti,
Iesum dilexisti,
Gaude, Agnes, virgo mitis,
Quae moribus redimitis
Deo placuisti.

2. Gaude, Agnes, gemma castitatis,
Quae candorem tuae puritatis
Nunquam amisisti,
Gaude, Agnes pulchra facie,
Quae a nulla mundi specie
Vinci potuisti.

3. Gaupe, Agnes, rosa speciosa
Quae accepta morte pretiosa
Caelos conscendisti.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Bruxellen. 4955.

171. De s. Alberto Carmelita.

1. Gaude, felix Carmelita,
Alberte, qui sancta vita
Luces velut facula,
Gaude, quod sic es monstratus
Tuae matri nondum natus
Noctis per umbracula.

2. Gaude, quod in mundo nequam
Cuncta linquis . . .
Petendo coenobium,
Gaude, quod hostem fugasti,
Captum quoque consummasti
Mariae conubium.

3. Gaude, quia compressisti
Carnem, quaerens, quae sunt Christi,
Cum toto conamine,
Gaude, quod in praelatura
Fuisti vitae figura
Fratribus Siciliae.

4. Gaude, praefulgens Alberte
Miris, quia Christus per te
Est clemens petentibus;
Potens pater de Carmelo,
Fac, ut aggreger in caelo
Mariae clientibus.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 5, 1 in fehlt. —

172. De sancto Amando.

1. Gaude, iuventutis flore
Qui flagrans Christi amore,
Amande, clarueras,
Gaude, serpentis ab ore
Salvus, quod crucis terrore
Hunc mire fugaveras.

2. Gaude, quod semper mansisti
Virgo et abstinuisti
Tribus lustris iugiter,
Gaude, quod vitam dedisti
Mortuo, pro quo petisti
Dominum humiliter.

3. Gaude, dum tu sanctum flamen
Invocans, quod dixit Amen
Infans, cum renascitur,
Gaude, in regno caelorum,
Sacer praesul, angelorum
Iungeris consortio.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 3, 1 flamen sanctum. — 3, 4 Gaude quod in.

173. De sancto Ambrosio.

1. Gaude, sacer [o] Ambrosi,
Cuius mores virtuosi
Perlustrant ecclesiam,
Gaude, per te furiosi
Fugiunt hostes damnosi
Ob tuam praesentiam.

2. Gaude te ad praesulatum
Pueri voce vocatum
Populis stupentibus,
Gaude fidei ob statum
A Iustina te vexatum
Malis resurgentibus.

3. Gaude te signis fulsisse
Spirituque claruisse
Pariter prophetico,
Gaude te cum Augustino
Laetari regno divino,
Quem Christo genueras.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 1, 1 o fehlt. — 1, 4 Gaude, quod per.

174. De sancta Anania.

1. Gaude, felix Anania,
Ad quem vox facta est dia:
Surge, vade, quaere Saulum,
Qui mutandus est in Paulum.

2. Gaude, discipule Christi,
Esse tantus meruisti,
Manus quod imposuisti
Saulo, quem pertimuisti.

3. Gaude, serve Dei care,
Nam illum illuminare
Et ad fidem informare
Est concessum caelitus.

4. Gaude, quod et emigrare
Datur, caelos penetrare,
Triumphare, iubilare
Et in aevum corregnare.

5. Ora nunc Christum Dominum,
Ut caeli carpam bravium
Post huius vitae terminum.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 3, 2 Nam et illum illuminare, baptizare. — 3, 4 Est tibi concessum. — 4, 2 Datur et hoc die penetrare; caelos fehlt.

175. De sancta Anna.

1. Gaude, mater matris Christi,
Quae per aurem adplausisti
Dei patris nuntio,
Gaude, quia concepisti,
Sterilis quae cum fuisti,
Ioachim coniugio.

2. Gaude, quia tua nata
In te clausa, sed mundata
Parentelae vitio,
Gaude, quia vas virtutis
Peperistique salutis
Castitatis lilio.

3. Gaude, quia stellam mundi
Atque cellam regis summi
Lactasti cum gaudio,
Per quem luce vultus tui
Nobis detur semper frui
In perenni gaudio.

Orat. ms. Italicum saec. 15. Cod. Londinen. Add. 10826. — 2, 4 vas fehlt.

176. De sancta Anna.

1. Gaude, felix o matrona,
Quam perornant mira dona,
Anna, regis gloriae,
Gaude, quod es mater bona
Matris Christi, de corona
Nata stirpis regiae.

2. Gaude, quod es consolata,
Caelo dum es lacrimata
Ortu exstans sterilis,
Gaude, nunc prole ditata,
Quae mater Dei beata
Es prae cunctis fertilis.

3. Gaude nunc cum prole sancta,
Cui est collata tanta
. . . . . gloria,
Nunc et in caelo decanta
Voce laudes . . . .
Nostra delens vitia.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 1 sq. quod es e caelo consolata. — 3, 4 Nunc et in coelo voce laudes decanta.

177. De s. Antonio Eremita.

1. Gaude, quod per te desertum,
Antoni, ut florum sertum
Floret eremicolis,
Gaude, quod caelum apertum
Fit tuis per donum certum
Sociis non dyscolis.

2. Gaude, quia temptamenta
Per virtutum munimenta
Superas innumera,
Gaude, quia claruisti
Prophetia dono Christi,
Qua perit crudelitas.

3. Gaude, e caelo audisti:
Laqueos evadent isti,
Quos tenet humilitas,
Gaude, felix eremita,
Quod cum Christo, vera vita,
Exsultas perenniter.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 3, 1 Gaude quod e caelo.

178. De sancto Audomaro.

1. Gaude, iuvenis praeclare,
Christum amans Audomare,
Mundi spernens gaudia,
Gaude praesul Morinorum,
Gratia fulgens signorum,
Delens idolatriam.

2. Gaude, trahens populorum
Turbas ad fidem verborum
Vi per Christi gratiam,
Gaude, iuvenis turbatus
Per te mire est salvatus
Oceani flumine.

3. Gaude, dum volens privaris
Oculis, quod contemplaris
Deum nimis dulciter,
Nunc in caelo iucundaris,
Tua prece Christi caris
Nos iunge perenniter.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 3, 4 Gaude quod iuvenis. — 3, 4 Qui nunc in.

179. De sancto Augustino.

1. Gaude, praesul Augustine,
Qui cum Deo sine fine
Regnas in caelestibus,
Gaude, pater et patrone,
Doctor pie, pastor bone,
Fulgens in operibus.

2. Gaude, quia, dum flevisti,
Consolantem te audisti
Vocem missam caelice,
Gaude, quia decepisti
Daemonem, dum delevisti
Peccatum ex codice.

3. Gaude, laus totius cleri
Nec non propugnator veri,
Falsa nulla metuens,
Gaude, lampas luminosa,
Tu fax ardens gratiosa,
Tenebrosa respuens.

4. Gaude, quod nos docuisti
Per scripta, quae reliquisti
De fide catholica,
Audi servos te rogantes,
Et post mortem te orantes
Duc ad regna caelica.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Darmstadien. 964. B. — Str. 2 fehlt B. — 3, 5 Fax ardens et gratiosa B. — 4, 1 qui nos B. — 4, 5 Ut post AB.

180. De sancta Barbara.

1. Gaude, Barbara regina,
Summe pollens in doctrina
Angeli mysterio;
Gaude, virgo Deo grata,
Quae baptistam imitata
Es in vitae stadio.

2. Gaude, quod te visitavit
Christus vinctam et curavit
Plagas actu proprio;
Gaude, quia meruisti
Impetrare, quod petisti,
Dante Dei filio.

3. Gaude, namque elevata
Es in caelum et delata
Completo martyrio,
Te laudantem familiam
Trahe post te ad gloriam
Finito exsilio.

Cod. Parisin. 11343. saec. 15. A. — Horae divae V. M. sec. verum usum Romanum imp. Parisiis 1501. B. — Heures a lusaige de Romme. imp. Parisiis 1502. C. — Horae deiparae V. M. sec. usum Romanum imp. Parisiis 1519. D. — 1, 1 Barbara divina D; Barbara beata BC.

181. De sancta Barbara.

1. Gaude, Barbara serena,
Virgo patris quam effrena
Non flexit insania,
Gaude, castitatis vena,
Foderunt o quam obscena
Saeculi contagia.

2. Gaude, planta fructu plena,
Mundi crescens ut harena
Meritis et gratia,
Gaude, mater, quae terrena
Spernis, temporali poena
Comporans caelestia.

3. Gaude, sponsa iam in cena
Sponsi degustans amoena
Paradisi gaudia,
Solve culpae nos catena
Nec sis nobis aliena
Mortis in angustia.

Orat. ms. saec. 15. Cod. 7977 der k. k. Familien-Fideikommiſs-Bibliothek Wien. — 2, 4 Lies: martyr quae?

182. De sancto Barnaba.

1. Gaude, Barnaba fidelis,
Stirpe ortus Israelis,
Sed iunctus apostolis,
Gaude, rebus spoliatus
Mundi, vir bonus vocatus
Es et plenus flamine.

2. Gaude, cum Paulo signatus
Ad opus apostolatus
Es de caeli culmine,
Gaude, quia praedicasti
Cum Paulo et refutasti
Errores gentilium.

3. Gaude, quia consolaris
A Christo, igne cremaris
A Iudaeis pessimis,
Nunc in caelo iucundaris,
Iunge meritis praeclaris
Nos cum viris optimis.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 6 Honores gentilium. — 3, 2 sed igne. — 3, 4 Qui nunc in.

183. De sancto Bartholomaeo.

1. Gaude, o Bartholomaee,
Quod de populo Iudaeae
Te elegit Dominus,
Gaude, quod daemoniorum
Vim refrenas et eorum
Pandis artem magicam.

2. Gaude, populo sanato
Quod mire templo mundato
Das baptisma ceteris,
Gaude, rege baptizato
Sub fratre eius damnato
Quod tormenta pateris.

3. Gaude, quod excoriatus
Caelos scandis laureatus
Choro apostolico,
Nostros deleat reatus
Tuo rex regum beatus
Supplicatu caelico.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

184. De sancto Bavone.

1. Gaude, mundum quod sprevisti,
Alloyne, miles Christi,
Et Bavo cognomine.

2. Gaude te veste exutum
Mundi et sancto indutum
Monachali habitu.
Gaude, factus vas virtutum,
Quia tenes iter tutum
Paenitens cum gemitu.

3. Gaude, quod resuscitatur
Mortuus et contemplatur
A te crux mirifice.
Gaude quod hostis fugatur,
Angelus te consolatur
In columba caelice.

4. Gaude, sumpto sacramento
Caelum scandis in momento
Post felicem transitum.
Tuae precis fulcimento
Liberemur a tormento,
Rogamus, post obitum.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 1, 2 Aliavine. — 2, 4 vas fehlt.

185. De sancto Benedicto.

1. Gaude, pater monachorum,
Dux et legifer eorum,
Benedicte celebris,
Gaude, pater, coenobitas
Ad virtutes nam invitas
De peccati tenebris.

2. Gaude, quia prophetia
In istius vitae via
Plenus apparueras,
Gaude, nam miraculorm
In conspectu subditorum
Gloria clarueras.

3. Gaude, tu caelestis norma
Et religionis forma,
Cum multa lampade
Regna scandis caelestia,
Nos ad illa tecum iuva
Fracta carnis pyxide.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 2 vitae vita. — 3, 1 tu fehlt. — 3, 3 fehlt eine Silbe.

186. De sancto Benedicto.

1. Gaude, pater monachorum
Benedicte devotorum
Et amice Domini,
Gaude, quod virtute morum
Regulam per mandatorum
Viam monstras homini.

2. Gaude, quod dum declinasti
Homines, consolidasti
Vas fractum mirifice,
Gaude, quia effugasti
Daemones ac suscitasti
Mortuos mirifice.

3. Gaude, quia conspexisti
Animas, quas dilexisti
Caelo ferri caelitus,
. . . .
. . . .
. . . .

4. Gaude nunc, amice Dei,
Largitorem requiei
Quod cernis in gloria,
Fac ut vultum Dei mei
Cernam . . . .
In caelesti curia.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 1, 6 Vivo monstras.

187. De sancto Bernardo.

1. Gaude, perpetim, Bernardus
Sanctus, nam praedulcis nardus
Matris alvo processit,
Gaude, tu matris ubere
Lactatus Dei munere
Devotionis spiritu.

2. Gaude, quod tua doctrina
Vagabundos a ruina
Reducit melliflua,
Gaude, theotocae digne
Peraccepte capellane,
Divine secretarie.

3. Gaude, coetu beatorum
Cumulum per meritorum
Admixtus es in gloria,
Fac, me tuam nunc ancillam
Vivere sic, ut ad illam
Per te ducar patriam.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Bruxellen. 4953. — 1, 1 Bernarde. — 1, 2 narde. — Nach 3, 4 hat entweder das Lied eine Dichterin zum Autor, oder dasselbe war für eine Frau gedichtet oder umgedichtet.

188. De sancto Bernardo.

1. Gaude, sancte, quod Bernardus
Diceris, nam es ut nardus
Spirans sanctis moribus,
Gaude, quod per te Gerardus
Est conversus . . . .
Ad Christum cum pluribus.

2. Gaude, quod nascentis Christi
Horam noctis cognovisti
Ostensam miraculo;
Gaude, quod abbas fuisti
Et doctrinis claruisti
Plurimum in populo.

3. Gaude, quia tu sanabas
Infirmitates, curabas,
Quos daemon vexaverat,
Gaude, quia per te Clarae
Vallis Deus exaltare
Voluit in superis.

4. Ubi caeli luminare
Clarum nobis impetrare
Velis tuis meritis.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 3, 2 et curabas.

189. De sancto Blasio.

1. Gaude, Domini athleta,
Blasi, Deum praedicasti
Malis, signa perpetrasti
Ductus in itinere.

2. Gaude, quod viduae datum
Porcum a lupo ablatum
Per te sanum penitus,
Gaude te incarceratum
Et pro fide fustigatum
Plenum dono spiritus.

3. Gaude, martyr factus Christi,
Decollatus quod scandisti
Caelos gaudens iugiter,
Opem fer in mundo tristi
Tuis, quorum meministi
Prece tua dulciter.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 1, 2 Blasi, dum. — 2, 1 donatum. — 2, 4 incarnatum.

190. De sancta Caecila.

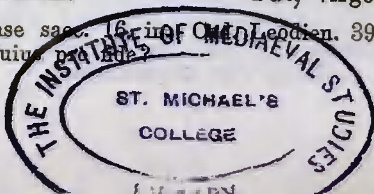
1. Gaude, quod ad fidem Christi
Duos fratres convertisti,
O virgo Caecilia,
Gaude, quod tuo pandisti
Sponso, quae tu habuisti
In mente, consilia.

2. Gaude ipsum baptizatum
Tecum esse coronatum
Cum rosarum floribus,
Gaude fidei ad statum
Mox Tiburtium vocatum
Tuis cum sermonibus.

3. Gaude, quia confortasti
Martyres et superasti
Praefectum Almachium,
Gaude, Christum quod amasti,
Cuius fide peroptasti
Corporis martyrium.

4. Gaude, quod in caeli throno
Angelorum dulci sono
Confoveris iugiter,
Tu nos ab aeterno bono
Ditari caelesti dono
Fac, virgo, perenniter.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 3, 5 Cuius fide pro optasti; lies: Cuius pro fide?

191. De sancta Christina.

1. Gaude, beata Christina,
Docta caelica doctrina,
Ne servires idolis,
Gaude, quod virtus divina
Salvat igne et ruina
Te combustis subdolis.

2. Gaude, dum mari iactaris
Quod tu mire sustentaris
Angelorum manibus,
Gaude, quod tu baptizaris
A Christo et reportaris
Ab angelo lictoribus.

3. Gaude, quod annihilasti
Idolum et superasti
Praesidem nil metuens,
Gaude, quod Deum laudasti,
Dum in furno ambulasti
Nil ardoris sentiens.

4. Gaude, dum bis sagittaris,
Quia sanctis copularis
Condemnata tertio,
Virgo fulgens signis claris
Caelo iunge Christi caris
Nos purgatos vitio.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 1 in mari. — 2, 2 tu fehlt. — 2, 4 tu fehlt. — 4, 2 Quod sanctis. — 4, 5 Caelo nos iunge.

192. De sancto Christophoro.

1. Gaude, Christum quod portasti
Atque flumen transvadasti
Cum illo, Christophore,
Gaude quod virgam fixisti
Terrae et hanc conspexisti
Florere mirifice.

2. Gaude, virgis flagellaris
Ferreis atque vexaris
Tormentis gravissimis,
Gaude, quod tu sagittatus
Graviter et decollatus
Scandis ad caelestia.

3. Nostros deleat reatus
Per te, martyr, rex beatus
Christus sua gratia.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 1 quod virgis. — 2, 4 tu fehlt; sagittaris. — 3, 5 Gravissime.

193. De sancta Clara.

1. Gaude, sacra virgo Clara
Nata mundo stirpe clara,
Dei plena gratia,
Gaude, sponsa Christi cara,
Quod erant tibi amara
Cuncta mundi gaudia.

2. Gaude sub Francisco duce
Quod tormenta passi cruce
Deplanxisti gravia,
Gaude, quod signorum luce
Fulsisti cordis in nuce
Servata munditia.

3. Gaude, quod vocem audisti
Sacramento Iesu Christi
Ad tua subsidia,
Gaude, Christo visitata
Cum eius matre beata
Scandis ad caelestia.

4. Nunc in caelo collocata,
Sequens agnum prece grata
Nostra dele vitia.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 3, 2 In sacramento. — 3, 4 a Christo.

194. De sancto Clemente.

1. Gaude, Clemens, praesul Christi,
Qui per Petrum invenisti
Parentes mirifice,
Gaude, sancte dum vixisti,
Arcem tu promeruisti
Sedis apostolicae.

2. Gaude, quod visum dedisti
Et auditum, ut petisti
Dominum, Sisinnio,
Gaude, quod hunc convertisti
Cum trecentis, quos iunxisti
Domini collegio.

3. Gaude, quod cunctis placebas
Et scripta tecum tenebas
Congruorum nomina,
Gaude, dum exsul manebas,
Inter saxa obtinebas
A Deo fontis flumina.

4. Gaude, quod tuo honore
Factum est Deo structore
Mire templum aequore.
Qui gaudes cum salvatore,
Salva nos draconis ore
In extremo tempore.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 1, 5 tu fehlt. — 3, 5 Inter sancta quod obtinebas. — 3, 4 A Deo fontem; flumina fehlt. — 4, 4 O Clemens qui gaudes. — 4, 5 nos a draconis.

195. De sancto Cornelio.

1. Gaude, sacer praesul Christi,
Quem tu semper dilexisti,
Corneli magnifice,
Gaude, sancte tu vixisti,
Quod culmen promeruisti
Sedis apostolicae.

2. Gaude, quod pro fide Christi
Cum tuo clero fuisti
Missus in exsilium,
Gaude, quod sustinuisti
Diram mortem, dum sprevisti
Iudicis imperium.

3. Gaude, pontifex beate,
Nunc cum sanctis coronate
In caelesti gaudio,
Tu nos fac ex caritate
In caeli suavitate
Laetari de praemio.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

196. De ss. Cosma et Damiano.

1. Gaudetote, sancti plane
[O] Cosma et Damiane,
Esse fratres geminos,
Gaudetote, quod humanae,
Turbae bestiaeque sanae
Erant per vos medicos.

2. Gaudetote, quod dabatis
Deo vos et spernebatis
Mundi transitoria,
Gaudetote liberari
Vos de igne et de mari
Atque de eculeo.

3. Gaudetote lapidari
Caedique et sagittari,
Sed laedi nullomodo,
Gaudetote decollari
Insimulque tumulari
In una ecclesia.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

197. De sancto Donatiano.

1. Gaude, lux Donatiane,
Pater sancte, fulgens mane
Conceptus miraculo.

2. Gaude, tollens zelum patris
Nonus fratrum partu matris
Mirando spectaculo.

3. Gaude, triduo submersus
Vivus manens nec immersus
Aquae sub umbraculo.

4. Gaude, caelo nunc donatus,
Regis regum sublimatus
Summo tabernaculo.

5. Pie pater, te rogamus,
Tua prece gaudeamus
Tecum habitaculo.

Orat. ms. Carthus. Colonien. saec. 15. Cod. Colonien. 28.

198. De sancto Dominico.

1. Gaude, plenus caritate,
Vitae nitens puritate,
Confessor Dominice,
Gaude, quod ex potestate
Imbrem repulisti a te
Per crucem mirifice.

2. Gaude, quod virtute Christi
Inimicos convertisti
Fidei catholicae,
Gaude, quia, cum vidisti
Inter missam corpus Christi,
Raptus eras mystice.

3. Gaude, quia effugasti
Daemones et suscitasti
Mortuos magnifice,
Gaude, quia cum beatis
Regem cernis maiestatis,
Doctor apostolice.

4. Nos supernae maiestatis
Per amorem caritatis
Fac heredes caelice.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

199. De sancto Francisco.

1. Gaude, fulgens Christi signis,
Francisce pater, insignis
Plagis salutiferis,
Gaude, tibi quod illatus
Cordis amor rupit latus
Instar Christi lateris.

2. Gaude, quia dextram manum
Signat non opus humanum,
Plaga, signum foederis,
Gaude, sauciatus laeva,
Qua labentes, pater, leva
Nos de lapsu sceleris.

3. Gaude, quod in via moris
Crucifixum vi amoris
Dextro pede sequeris,
Gaude, quod pedem secundum
Christus sigillat secundum
Formam sui vulneris.

4. Ergo, miles summi ducis,
Arma ferens, hic caducis
Opem feras posteris,
Et tu Christo sic conformis
Plagis et virtutum formis
Nos conforma superis.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.

200. De sancta Genovefa.

1. Gaude, sponsa Christi cara,
Genovefa signis clara
Et virtutum gratia,
Gaude, quod in cordis ara
Cuncta mundi ut amara
Sprevisti solacia.

2. Gaude, Christo dedicata,
Per Germanum confortata
Verbis saluberrime,
Gaude, quod tua caecata
Mater est illuminata,
Dum fleres uberrime.

3. Gaude, quod aegros sanasti
Et vexatos liberasti
Nequam a daemoniis,
Gaude nunc, Parisiensis
Virgo, quod caelis immensis
Exsultas tripudiis.

4. Ablatis culpae offensis
Muneremur caeli censis
Per te atque gaudiis.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. Cod. Leodien. 395. — 2, 3 saluberrimis. — 3, 3 daemonio.

201. De sancto Gregorio.

1. Gaude te esse vocatum,
Gregori, ad praesulatum
Urbis Romae caelice,
Gaude Traianum damnatum
Per te esse liberatum
A poenis mirifice.

2. Gaude, quia coram gente
Corpus Christi te petente
Fit carneum protinus,
Gaude, quia te studente
Organum devota mente
Eras sancti spiritus.

3. Gaude, quod caelestis chori,
Magne doctor o Gregori,
Consors es perenniter,
Tu nos, cum debemus mori,
Visita et redemptori
Commenda beniguiter.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 4 sq. Christi fit carneum te petente; protinus fehlt. — 3, 1 Gaude quia.

202. De sancto Guillelmo.

1. Gaude, flos inter lilia,
Cuius radix est Francia,
Per quem refulget Tuscia,
Guillelme eremicola.

2. Gaude, in Aquitania
Dux, comes in Pictavia,
Castra, villas, dominia
Habebas multiplicia.

3. Gaude, quod haec omnia
Sprevisti velut vilia,
Sceptra nolens regalia
Iure paterno tradita.

4. Gaude, patrum consortia
Sanctorum devotissima
Imitaris, palatia
Sic captans spiritalia.

5. Gaude, Maria medica
Tua curavit vulnera
Inflicta per daemonia,
Dum te trahunt ex cellula.

6. Gaude, pro paenitentia
Quod loricam cum galea
Vitae tuae curricula
Portasti per continua.

7. Gaude, quia ad bravia
Pervenisti caelestia,
Ubi frueris gloria
Per sempiterna saecula.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 4 Habens. — 4, 1 Gaude, quod patrum. — 5, 1 quod Maria medica. — 7, 1 quod ad. — 7, 2 caelica. — 7, 4 aeterna.

203. De sancto Hieronymo.

1. Gaude, cuius virtus morum
Est exemplar electorum
Vivendi, Hieronyme,
Gaude, speculum doctorum,
Quod fraudes haereticorum
Confutasti optime.

2. Gaude, quod per te scriptura,
Quae Iudaeis est obscura,
Fit Latinis pervia,
Gaude, quod leo sanatus
Dorso defert oneratus
Ad te ligna nemore.

3. Gaude, cantus elevatus
Angelorum quod purgatus
Audis vivens corpore,
Gaude, sacer cardinalis,
Qui fultus virtutum alis
Caelis laetus veheris.

4. Exutos fac mundi malis
Pasci paradisi malis
Nos cum Dei liberis.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 4, 1 mundi malis fac pasci.

204. De sancto Huberto.

1. Gaude, praesul o Huberte,
Crucifixum videns certe
Inter cervi spinulam,
Gaude, comes palatinus
Eras, quando Ebroinus
Opprimebat Franciam.

2. Gaude hanc deseruisti,
Ferre quia noluisti
Illius nequitiam,
Gaude, quia perrexisti
Ad Lambertum et vixisti
Iuxta sua monita.

3. Gaude hinc transalpinasti,
Loca sacra visitasti
Effundens precamina;
Gaude, illic subrogaris
Et a papa sublimaris
Lamberti regimine.

4. Gaude, Romae consecraris
Et, dum vestibus ornaris,
Stola fertur numine.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 1 quod hanc. — 3, 1 quod hinc. — 3, 4 quod illic. — 4, 1 quod Romae.

205. De sancto Iacobo.

1. Gaude, ad apostolatum,
Magne Iacobe, vocatum
Te divina gratia,
Gaude, fili Zebedaei,
Nepos almae matris Dei,
Fervens vita caelibe.

2. Gaude, quod mire Philetum
Per te reddis Christo laetum
Signis coruscantibus,
Persequentem te Iosiam
Convertisti ad Messiam
Divino iuvamine.

3. Gaude, Christo valde grate,
Sub Herode decollate
Fidei certamine,
Gaude tuum hinc translatum
Corpus post et honoratum
Signis in Hispaniam.

4. Gaude, spes peregrinorum,
Vera salus viatorum,
Dux itinerantium,
Honor, decus Hispanorum,
Liberator et cunctorum
Tibi famulantium.

5. Qui post te peregrinamur,
Fac, ut tecum perfruamur
Lucis plenitudine.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 1, 4 felix Zebedei.

206. De ss. Innocentibus.

1. Gaude, turba innocentum,
Quod iniuste fers tormentum
Sub Herode impio,
Gaude, necis nocumentum
Quod tibi vitae augmentum
Dat caeli palatio.

2. Gaude, turba virginalis,
Liberata cunctis malis,
Quod caelis tripudias,
Gaude, quia vindicatur
Tua mors et condemnatur
Herodes pro scelere.

3. Gaude, caelo agnum Dei
Sequens, cuius faciei
Lucem cernis iugiter,
Dele culpas huius rei,
Ut sanctorum aciei
Coniungar feliciter.

Orationale ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 1, 5 argumentum. — 1, 6 Dat in caeli.

207. De s. Iohanne Baptista.

1. Gaude te priusquam natum
Fuisse praenuntiatum,
Iohannes, divinitus,
Gaude, quod tu maior vatum
Dei patris sentis natum
Matris alvo positus.

2. Gaude, quia baptizatur
A te Christus et monstratur
Emundator criminum,
Gaude, quod de te testatur,
Quod non maior oriatur
Inter natos hominum.

3. Gaude, martyr et lucerna
Mundi, regnans in superna
Iucundaris curia,
Fac, ut vivat tuus verna
Sic, ut illic sempiterna
Perfruatur gloria.

Orat. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 20001.

208. De s. Iohanne Baptista.

1. Gaude, Iohannes Baptista,
Qui in maternali cista
Sanctus exstitisti,
Gaude, Dei organista,
Qui non ut falsus sophista
Christum ostendisti.

2. Gaude, caelestis iurista,
Qui summae legis legista
Fieri meruisti,
Gaude, certus agonista,
Qui verus evangelista
Cuncta reliquisti.

3. Gaude, sanctitatis sacrista,
Qui super omnes via ista
Virtutibus effulsisti.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 211. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 3000. B. — Orat. ms. Cistercien. Angelic. saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 548. C. — 1, 2 materna cista A. — 1, 3 Sanctus vere BC. — 1, 5 Qui non es falsus B. — 2, 2 ut summae ABC. — 3, 5 ut verus AC. — 3, 2 super omnes in via ista ABC. Hierauf folgt, als Antiphon bezeichnet (B) oder als Versus (C):

Tu nos a sceleribus solve, Iesu Christe,
Praecursoris precibus Iohannis Baptistae.

209. De s. Iohanne Baptista.

1. Gaude, Iohannes propheta,
Christi praeco et athleta,
Legis consummatio,
Gaude te praenuntiatum
Patri atque fore natum
Sterili ab utero.

2. Gaude patrem non credentem,
Sed tuo scripto loquentem
Beato vocabulo,
Gaude, quia sentiebas
Christum clausus et gaudebas
Ventris in ergastulo.

3. Gaude, quod praenuntiasti
Christum et hunc baptizasti
In Iordanis fluvio,
Gaude, maior te surrexit
Nullus, quem Deus dilexit
Christi testimonio.

4. Gaude, sancte martyr Christi,
Quod cum sanctis meruisti
Frui caeli gaudio;
Nobis impetra, patrone,
Ut in caeli regione
Laetemur de praemio.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395 A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Bruxellen. 3063—4. B. — 1, 4 praenuntiante A. — 2, 2 narrentem B. — 3, 5 Unus inquit, quem dilexit B.

210. De s. Iohanne Evangelista.

1. Gaude, pater, via morum,
Felix evangeliorum,
Sidus fulgens radio;
Gaude, quia voce Christi
Virgo florens permansisti
Tractus de conubio.

2. Gaude, quia plenioris
Secretorum et amoris
Splendes privilegio,
Gaude florem virginalem
Tibi matrem specialem
Comittente filio.

3. Gaude, martyr ex agone
Sine mortis passione
Translatus in gaudio,
Ubi pater coaeternus
Nos perducat, rex supernus,
Tui patrocinio.

Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Londinen. Sloane 2683. A. — Horae ad usum Sarum saec. 15. Cod. Londinen. Stowe 594. B. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 211. C. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 3000. D. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinitatis Oxonien. 13. E. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Bruxellen. 10776. F. — Orat. ms. Cistercien. Anglic. saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 548. G. — Orat. ms. Anglicanum saec. 15. Cod. Parmen. GG I 124. H.

211. De s. Iohanne Evangelista.

1. Gaude, nate Zebedaei
Et cognate nostrae spei,
Regis regni gloriae,
Gaude, virgo praeelecte,
Inter fratres plus dilecte,
O piae memoriae.

2. Gaude, gaude, care Christi,
Supra pectus meruisti
Domini recumbere,
Gaude, cui commendavit
Christus matrem, dum sudavit
Gravi laesus vulnere.

3. Gaude, dire balneatus,
Et adplaude toxicatus
Mirandae victoriae,
Manna fluis iam humatus
Et laetaris coronatus
Civis caeli curiae.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2445.

212. De sancta Iuliana.

1. Gaude, virgo Iuliana,
Quae sprevisti mundi vana
Malaque conubia,
Gaude, dire flagellata
Nec tormentis superata,
Clauderis in carcere.

2. Gaude, daemone temptata,
Quod vicisti confortata
Voce sed ab aethere,
Gaude, rota comminuta
Es saluti restituta
Angeli potentia.

3. Gaude, flamine imbuta,
Sed non poenis destituta
Perstas in constantia,
Gaude, ferro dum mactaris,
In caelestis collocaris
Dignitatis culmine.

4. Virgo iuncta Christi caris,
Defende a poenis amaris
Nos tuo precamine.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 1 a daemone. — 2, 4 quod rota. — 4, 2 sq. Defende nos a poenis amaris tuo precamine.

213. De sancta Katharina.

1. Gaude, dulcis Katharina,
Virgo martyr et regina,
Fulgens sub Maxentio;
Gaude, vincens per virtutem
Sapientes, quos salutem
Docet tua ratio.

2. Gaude, quae ducem, reginam
Convertis rotae ruinam
Frangens Dei munimine;
Gaude, virgis lacerata
Et post preces decollata
Fundens lac pro sanguine.

3. Gaude, Sina quae portaris,
Ubi iugi veneraris
Olei propagine;
O beata post Mariam,
Nobis piam para viam,
Ne labamur crimine.

Cod. Parisin. 11343. saec. 15. — 2, 2 Convertisti.

214. De sancta Katharina.

1. Gaude, virgo sponsa Christi,
Quae videre meruisti
Vivens Dei filium,
Gaude, quia convicisti
Sapientes, quos traxisti
Tecum ad martyrium.

2. Gaude, flos virginitatis,
Quae in signum castitatis
Lac fundis purissimum,
Gaude, quia sanctitatis
Liquor manat, qui dat gratis
Salutis remedium.

3. Gaude, virgo Deo plena,
Nam rotarum fracta poena
Non sentis martyrium,
Gaude, quia vox amoena
Caeli patuit serena
Ad tui suffragium.

4. Gaude, virgo et athleta,
Post tormenta transis laeta
Ad caeli palatium,
Ubi fac, ut tecum stantes
Collaudemus iubilantes,
Quem cernis in saeculum.

Orat. ms. Italicum saec. 15. Cod. S. Ignatii Londinen. s. n.

215. De sancta Katharina.

1. Gaude, virgo Katharina,
Quae reginam a ruina
Praedicando converteras,
Gaude, quia clariores
Huius mundi oratores
Disputanto superas.

2. Gaude, quia diras rotas
Morti tuae praeparatas
Exorando dissipas,
Gaude, quia moriendo
Pro cruore lac fundendo
Populum laetificas.

3. Gaude, quia sepulturae
Corpus tuum tenet iure
Montis Sina summitas.

Cod. S. Petri Salisburgen. b VIII 1. saec. 15. A. — Cod. S. Petri Salisburgen. a VI 35. saec. 15. B. — Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20021. C. — Auf die obigen Strophen folgt noch:

4. Gaude, rivis olei
Languidos sanando,
Qui de membris prodeunt
Iugiter manando.

5. Gaude, virgo regia,
Regem contemplando,
Preces tuas sustine
Sibi praesentando.

6. Ut pro tua nomine
Nobis miseretur,
Omnis tibi famulans
Tecum coronetur.

216. De sancta Katharina.

1. Gaude, virgo Katharina,
Qua doctores lex divina
Traxit ab erroribus,
Gaude, pro qua tenebrosus
Carcer fuit luminosus
Fraglans ex odoribus.

2. Gaude, convertens reginam
Cernens rotarum ruinam
Plebis in discrimine,
Gaude, tu, quae flagellaris
Et post pauca decollaris,
Fundens lac pro sanguine.

3. Gaude, Sina quod portaris,
Ubi iuge veneraris
Olei propagine,
O beata, post Mariam
Posce nobis caeli viam
In supremo culmine.

4. Esto nobis advocata
Apud Deum, virgo grata,
In nostro certamine.

Orat. ms. Cisterc. Anglic. saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 548. — 1, 6 Flagrans. — 3, 1 Sinai.

217. De sancta Katharina.

1. Gaude, virgo Katharina,
Quam refecit lux divina
Ter quaternis noctibus,
Gaude, quod tua doctrina
Philosophos a ruina
Traxit et erroribus.

2. Gaude, quia meruisti
Confortari voce Christi,
Post preces divinitus,
Gaude, quia convertisti
Sponsam regis et vidisti
Rotas fractas caelitus.

3. Gaude, sertis coronata
Et in Sina venerata
Olei stillamine,
Esto nobis advocata
Apud Christum, virgo grata,
In nostro certamine.

Cod. S. Petri Salisburgen. b II 30. saec. 15. A. Cod. S. Petri Salisburgen. b VIII 1. saec. 15. B. — Cod. S. Petri Salisburgen. a VI 35. saec. 15. C. — Cod. Ducumburgen. 84. saec. 15. D. — Cod. Sitanstetten. s. n. saec. 15. E. — Orat. ms. Emmeramense saec. 15. Clm. Monacen. 14940. F. — Orat. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20021. G. — Officium B. M. V. sec. consuet. Romanae curiae imp. Venetiis 1545. H. — 1, 2 refulsit ABC. — 1, 6 Traxisti erroribus H. — 2, 3—6 fehlen D. — 3, 1 serto DEF.

218. De sancto Lamberto.

1. Gaude, pontifex Lamberte,
Christum diligens aperte
Et occulte pariter,
Gaude, Leodium per te
Honoratur Christo certe
Tuis signis dulciter.

2. Gaude, servans castitatem,
Mundi spernis vanitatem
Et eius delicias,
Gaude, praesul consecratus,
Firmus perstat regni status,
Dum astas consilio.

3. Gaude, post haec exsulatus
Per malorum es conatus
Iniusto iudicio,
Gaude, nam dum arguisti
Regem, occisus scandisti
Martyr caeli culmina.

4. Nobis, o amator Christi,
Opem fer in morte tristi
Cuncta delens crimina.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

219. De sancto Livino.

1. Gaude, martyr, flos Livine,
Per quem pullulant divine
Miracula saeculo,
Gaude, archipraesul Christi,
Consecratus qui fuisti
In materno utero.

2. Gaude, pater, qui curasti
Mox leprosum, dum intrasti
Domum cum collegio.
Gaude, qui tuam nutricem
Liberasti infelicem
Ab hostis consortio.

3. Gaude, cui praesignavit
Christus mortem, cum oravit
Noctis in crepusculo,
Ergo martyr nos praeclare
Prece tua tueare
Ab aeterno taedio.

4. Facque Christum nos amare,
Ut dignemur iubilare
In perenni gaudio.

Orat. ms. Harlemense saec. 15. Cod. Treviren. 493. A. — Orat. ms. Corssendoncanum saec. 15. Cod. Leodien. 397. B. — 1, 3 Mira multa saeculo B.

220. De sancto Marco.

1. Gaude, Marce, praesul grate
Alexandriae, decorate
Leonina facie,
Gaude, scriptor ordinate
Vitae Christi . . .
. . . plenus gratiae.

2. Gaude, quod per te sanatus
Fuit sutor vulneratus
Manu ferri acie,
Gaude, quia convertisti
Plurimos ad fidem Christi
Verbis sapientiae.

3. Gaude dire tormentatum
Te scandisse caeli pratum
Martyrum in acie,
Fac me vitiis purgatum
Contemplari Dei natum
In divina specie.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 1, 1 grate fehlt. — 3, 3 Martyr.

221. De sancta Margareta.

1. Gaude, virgo gloriosa,
Margareta pretiosa,
Rubricata sanguine,
Gaude, quae praefecti spreto
Voto malo corde laeto
Gaudes Christi nomine.

2. Gaude, quae incarcerata
Daemonem es contemplata
In draconis specie,
Gaude, quod eum fugasti
Pede sanctoque calcasti
Verticem malitiae.

3. Gaude, demum tormentata
Igne, aqua, decollata
Cum palma victoriae,
Fac fieri, virgo pia,
Qui te colunt in hac via,
Cives regni gloriae.

Horae sec. usum Sarum saec. 15. Cod. Lond. Stowe 594. — Clm. Monacen. 5021. saec. 16/17. B. — 1, 3 praefecto B. — 1, 6 Gaudens A. — 2, 6 Feritatem bestiae B. — 3, 1 tunc demum tormenta A. — 3, 4 Fac nos fieri A.

222. De sancta Margareta.

1. Gaude, virgo Margareta,
Quae nutricis gregem laeta
Minabas ad pascua;
Gaude, pompa mundi spreta
Fide fortis ut athleta,
Vernans pudicitia.

2. Gaude, quae incarcerata,
Crucis signo consignata,
Triumphas de bellua;
Gaude, virgis flagellata,
Per columbam confortata
Ducis spernens aspera.

3. Gaude, prece quae laetaris,
Cum pro Christo decollaris
Summa tenens gaudia,
Ora virgo nunc beata,
Vox ut Deō nostro grata
Tradatur in patria.

Orat. ms. Cantuariense saec. 15. Cod. Londinen. Arundel 318. A. — Horae ad usum Sarum saec. 15. Cod. Londinen. Sloane 2683. B. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 211. C. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Bruxellen. 10776. D. — Orat. ms. Cistercien. Anglic. saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 458. E. — Cod. Parisin. 11343. saec. 15. F. — 1, 4 mundi pompa F. — 1, 5 Fidis A. — 2, 3 Triumphans A. — 2, 6 Duces B. — 3, 4 sqq. fehlen CF. — 3, 4 Vox de Deo D; Ut vox nostra Deo E.

223. De s. Maria Magdalena.

1. Gaude, Christi quae lavisti
Pedes crineque tersisti,
Magdalena Maria,
Gaude, multum quod amasti,
Culpis solvi impetrasti
Ad Christi vestigia.

2. Gaude Christo resurgente,
Tibi primum apparente
Corporis praesentia,
Gaude, quae vocaris sola
Apostolorum apostola
Singulari gratia.

3. Gaude, caelo sublimata,
Quae a Christo es dotata
Sempiterna gloria,
Te laudantem servum istum
Tua prece apud Christum
Clementer reconcilia.

Orat. ms. Ambergense anni 1476. Clm. Monacen. 2990. A. — Orat. ms. Brugense saec. 15. Cod. Bruxellen. 4948. B. — Orat. ms. Sangallense 520. anni 1436. C. — 1, 4 Gaude Christum quem B. — 1, 5 Culpas B. — 3, 4 sqq. lauten in B:

Fac nos ita paenitere,
Ut post mortem lucis verae
Sortiamur gaudium.

224. De sancto Martino.

1. Gaude, pontifex Martine,
Quia maiestati trinae
Placuisti optime,
Gaude, quod Christum vidisti
Vestitum, qua induisti
Nudum, tua chlamyde.

2. Gaude, quia curavisti
Morbidos et destruxisti
Templa plebis perfidae,
Gaude, quod per meritorum
Precem trium mortuorum
Suscitasti corpora.

3. Gaude, quod Christi sanctorum
Consors es apostolorum,
Gregis Dei ancora,
Gaude, semper gavisurus,
Cum Christo iudex venturus
In die iudicii.

4. O Martine, mente purus,
Fac, ut Deum sim visurus
Angelum consilii.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 1 Gaude, quod curasti. — 3, 2 Consors es et apostolorum.

225. De sancto Matthia.

1. Gaude, quod scandis amoenum
Sorte thronum duodenum,
Matthia, feliciter,
Gaude te virtute plenum
Sprevisse omne terrenum
Propter Christum dulciter.

2. Gaude daemones fugatos,
Leprosos morbo sanatos
Esse per te caelice,
Gaude per te suscitatos
Mortuos, gressu firmatos
Et claudos mirifice.

3. Gaude, quod lumen dedisti
Caecis et virus bibisti
Nihil mali sentiens,
Gaude, quod ad fidem Christi
Signis multos convertisti
Mala pie patiens.

4. Gaude, quod caesum securi
Ferunt angeli te puri
Choro apostolico,
Fac ut semper gavisuri
Simus cum sanctis securi
Et cum rege caelico.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

226. De sancto Maurilio.

1. Gaude, pontifex Maurili,
Serviens Deo virili
Corde plenus gratia.

2. Gaude, dum es consecratus
Praesul, aderat beatus
Chorus poli caelitus.

3. Gaude mire suscitatum
Septennem et baptizatum
Esse per te puerum.

4. Gaude, fulgens signis claris,
Quod cum Deo iucundaris
In sorte pontificum.

5. Fac iungamur Christi caris
Eruti poenis amaris
Intra chorum caelicum.

Orat. ms. Carthus. Colonien. saec. 15. Cod. Colonien. 28. add. saec. 15/16.

227. De sancto Mauritio.

1. Gaude, Thebaea legio,
Dotata privilegio
Caelicolum militum.
Hi sunt milites strenui,
Qui meruerunt imbui
A beato praesule.

2. Gaude, Thebaea contio,
Sacro duce Mauritio
Armata transalpasti,
Qui iussu Maximiani
Firmo corde non inani
In Agauno substitisti.

3. Gaude, nam imperatori
Idolorum zelatori
Parere reluctasti,
Dum diis sacrificare
Te conaretur artare
Cum tota legione.

4. Gaude, miles, vir inclite,
Qui pro Christo sine lite
Collum ferro submisisti,
Dum a regente tyranno
Rem Romanam illo anno
Iuberis decollari.

5. Gaude, qui commilitones
Ad sacrificium omnes
Venire properasti,
Dum tortore assistente
Altercarentur, quis ante
Capite truncaretur.

6. Ho, ho, martyres Thebaei,
Precibus possimus vehi
Vestris ad caelestia,
Cum angelis caelestibus
Et cum Christi militibus
Summo bono perfrui.

Cod. Agaunen. 28. saec. 17. — 2, 6 subsisti. — 4, 3 submisti.

228. De sancto Mauro.

1. Gaude, Maure, spernens mundum
Benedicti per cor mundum
Sub districta regula,
Gaude, semper tenens fundum
Humilitatis profundum,
Sanctae vitae formula.

2. Gaude, quia cucurristi
Super aquas et traxisti,
Ne periret, puerum.
Gaude, quod hostem vicisti
Illudentem, ut petisti,
Monachum sed miserum.

3. Gaude, quod resuscitasti
Mortuum et liberasti
Homines languoribus,
Gaude, quia effugasti
Daemones et condonasti
Culpam detractoribus.

4. Gaude nunc in regno Dei
Cum Benedicto fidei
Et virtutum speculo,
Ancoram beatae spei
Praebe, pater, memor mei
Semper in hoc saeculo.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 2, 4 hostem vidisti. — 3, 3 a languoribus.

229. De sancto Michaele.

1. Gaude, princeps supernorum
Michael archangelorum
Dei providentia,
Gaude, ductor animarum
Ad paradisum salvandarum
Summa Dei clementia.

2. Gaude, quia devicisti
Draconem et deiecisti
De caelis ad infera,
Gaude, quia sic certasti,
Dum luciferum superasti
Potentia salutifera.

3. Gaude, quia militia
Centena et plurima
Agmina caelorum,
Gaude, quia tecum cantant
Laudem Dei et exsultant
In speculo beatorum.

4. Fac ergo nos collaudare
Tecum semper et regnare
Per saecula saeculorum.

Horae sec. usum Sarum saec. 15. Cod. Londinen. Sloane 2683. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Coll. SS. Trinitatis Oxonien. 13. B. — Orat. ms. saec. 14/15. Cod. Bruxellen. 10812—16. C. — 2, 2 Et draconem BC. — 2, 4—6 fehlen B. — 2, 5 Dum infernum C. — 3, 2 et pluria B. — 3, 4 quia fehlt C. — In 3, 6 fehlt A; Consortio beatorum B. — 4, 1 Fac nos ergo collaudare C, Fac nos, oro, te laudare B.

230. De sancto Nicolao.

1. Gaude fuisse promotum,
Nicolae, te devotum
Ad sedem pontificum,
Gaude, gemma sacerdotum,
Qui illustras orbem totum,
Verum lumen caelicum.

2. Gaude, quod apparuisti
Et ut praesens tribuisti
Opem naufragantibus,
Gaude, quia terruisti
Caesarem et adfuisti
Ad te suspirantibus.

3. Gaude, quia augmentasti
Triticum et liberasti
Plebem ab inedia,
Gaude, quod te praesentasti
Nautis, quibus ostentasti
Daemonis consilia.

4. Gaude, quia morbos sanat
Sacer liquor, qui emanat
Nunc de tuo corpore,
Tu defende qui te amat
Populum et ad te clamat
Ex devoto pectore.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

231. De sancto Paulo.

1. Gaude, vas electionis,
Paule, fons dilectionis
Et templum munditiae,
Gaude, arcana audisti
Dum raptus [mente] fuisti
Paradisi gaudiis.

2. Gaude, Paule, lumen plebis,
Dux et doctor novae legis,
Dum Christum recte praedicas,
Gaude, Paule, consors Petri,
Romam tandem tu venisti,
Simonem magum superas.

3. Gaude, quod [de te] manavit
Pro cruore lac, dum stravit
Nero te crudeliter,
Gaude, serto coronatus,
Trino [exstans] nunc beatus
Devotos tibi adiuva.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

232. In Conversione s. Pauli.

1. Gaude, Paule vas electum
Christi voceque correptum:
Saule, quid me persequeris?
Gaude, solo te prostratum,
Ab errore revocatum
Ad viam clementiae.

2. Gaude, quia crucis Christi
Imitator exstitisti
Amore iustitiae,
Gaude, quod ad caeli thronum
Raptus accepisti donum
Caeli sapientiae.

3. Gaude, doctor veritatis,
Verum lumen sanctitatis,
Praedicator gratiae,
Gaude, quod signis fulsisti,
Quibus gentes convertisti
Ad fidem ecclesiae.

4. Gaude, quia duodenem
Thronum possides amoenum
In regno laetitiae.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

233. De sancto Paulo.

1. Gaude, Paule, vas electum
Christi voceque correptum:
Saule, quid me persequeris?
Gaude, Paule, quod audisti
Arcana, dum raptus fuisti
In paradisi gaudiis.

2. Gaude, Paule, lumen plebis,
Dux et doctor novae legis,
Dum Christum recte praedicas,
Gaude, Paule, consors Petri,
Romam tandem dum venisti,
Simonem magum superas.

3. Gaude, Paule, virgo Christi,
Totum mundum docuisti
Migrans pro Christo fortiter,
Gaude, Paule, qui certasti
Pugnam bonam et servasti
Fidem rectam firmiter.

4. Gaude, Paule, quod manavit
Pro cruore lac, dum stravit
Nero te crudeliter;
Gaude, Paule, coronatus
Serto terno nunc beatus,
Devotos tibi adiuva.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Colonien. 7.

234. De sancto Petro.

1. Gaude, Petre, fundamentum,
Princeps, pastor, ornamentum
Tu plebis catholicae,
Gaude, quia dilexisti
Christum, quem tu conspexisti
Transformatum caelice.

2. Gaude, quia dono Christi
Claves regni accepisti
Caelorum mirifice,
Gaude, quod es absolutus
Carcere atque secutus
Angelum deifice.

3. Gaude, quia baptizasti
Plurimos atque sanasti
Languidos magnifice,
Gaude, quia vultum Dei
Cernis fontem requiei,
Princeps apostolice.

4. O apostole beate,
Tu Petre, iunge sacratae
Turbae nos angelicae

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 1, 2 pastorum.

235. De ss. Philippo et Iacobo.

1. Gaudete, luces divinae,
Iacobe, Philippe, binae,
Olivae fructiferae,
Gaudete, vestrae doctrinae
Multos a casu ruinae
Salvabant mortiferae.

2. Gaude, Philippe beate,
Quod sanasti potestate
Languores credentium,
Gaude, plenus caritate
Quod erecta crux est a te
In fanis gentilium.

3. Gaude, quod iustus vocaris,
Iacobe, et praesularis
Primus Ierosolymis,
Gaude, quia Christi caris
Iudaeos coniungis claris
Exemplis sanctissimis.

4. Gaudete, nam unus cruce
Caelos scandit Christo duce,
Alter caesus pertica,
Nos defensos hoste truce,
O apostoli, in luce
Collocate caelica.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 1, 1 lucis. — 1, 2 et Philippe. — 2, 1 Philippe doctor. — 2, 5 Quod multos.

236. De sancto Quintino.

1. Gaude, martyr o Quintine,
Luce gratiae divinae
Fulgens mirabiliter,
Gaude signis, vi doctrinae
Te gentes casu ruinae
Salvasse feliciter.

2. Gaude, quod amore Christi
Poenas graves pertulisti
Iesum corde gestiens,
Gaude, de caelo vocatus
Polum scandis decollatus
In columbae specie.

3. Per te nobis det placatus,
Alme martyr, rex beatus
Christus lumen gratiae.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

237. De sancto Remigio.

1. Gaude, Remigi, Francorum
Praesul, cuius virtus morum
Ante ortum panditur,
Gaude, quod raptus e cella
Ad pontificatus bella
Exstas pastor populi.

2. Gaude, quod urbem salvasti
Ab igne et caeco donasti
Lumen sacris precibus,
Gaude, quia suscitasti
Mortuam et liberasti
Homines a daemonibus.

3. Gaude, felix triumphator,
Cuius est remunerator
In caelo rex gloriae,
Mihi per te sit salvator
Caeli gloriae collator
Et hic dator gratiae.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

238. De sancto Severino.

1. Gaude, sacer Severine,
Pie praesul Agrippinae,
Huic urbi date caelitus,
Gaude, doctor christiane,
Extirpator Arianae
Perfidiae radicitus.

2. Gaude felix contemplator,
Martini factus speculator,
Dum poli petit ardua,
Gaude, plebis defensator,
Oppressorum consolator,
Potentum terens cornua.

3. Gaude, qui post vitae cursum
Scandens plenus bonis sursum
Caelorum ad sublimia,
Gaude, tibi dona manent,
Fruges vitae aegros sanent,
Da tuis beneficia.

4. Eia pastor nos praeclare
Sic iuvare nunc dignare,
Sequamur ut caelestia.

Orat. ms. S. Caeciliae Colonien. saec. 15. Cod. Colonien. 1. — 3, 4 Grates tibi donis manens. — 3, 5 vites aegros sanans. — 4, 3 ad caelestia.

239. De sancto Silvestro.

1. Gaude, Silvester beate,
Vitae nitens puritate
Et virtutum copiis,
Gaude, fervens caritate,
Dum in hospitalitate
Servis et obsequiis.

2. Gaude, Domini dilecte,
A plebe pastor electe
Sedi apostolicae,
Gaude, dum doces perfecte,
Iudaeos adiungis recte
Fidei catholicae.

3. Gaude, a te baptizatur
Et a lepra emundatur
Constantinus pariter,
Gaude, quod filo ligatur
[Per te draco] et signatur
Cruce mirabiliter.

4. Fac, ut spernam vitiorum
Virus, scandam et sanctorum
Per te chorum caelicum.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. Cod. Leodien. 395. — 3, 1 Gaude, quod a te. — 3, 4 Gaude, quod per te.

240. De ss. Simone et Thaddaeo.

1. Gaudete, electi a Deo,
Simon cum Iuda Thaddaeo,
In Christi discipulos,
Gaudete, praedicatores,
Per quos gaudent peccatores
Conversi ad Dominum.

2. Gaudete per vestros mores
Pacem dari, non terrores
Infra mundi terminum,
Gaudete per vos delusos
Magos mire et confusos,
Afflictos doloribus.

3. Gaudete, nunc coronati,
O apostoli beati,
Caelo per martyrium,
Nodis soluti peccati
Caelo laetemur locati
Per vestrum suffragium.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.

241. De sancto Thoma.

1. Gaude, Domini palpator
Vulnerumque contemplator,
Felix Thoma Didyme,
Gaude, quod pro te salvator
Fidei remunerator
Gentibus fit optime.

2. Gaude, dum aurum dedisti
Egenis, regi fecisti
Domum in caeli gaudio,
Gaude, quod tibi subegit
Deus hostem, qui confregit
Tuo iussu idolum.

3. Gaude, fulgens signis claris,
Quod in caelis iucundaris
Mortem ferens lancea,
Nos coniunge Christi caris,
Qui apostolus vocaris
Salvans ignis framea.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. Cod. Leodien. 395. — 2, 1 Gaude quod dum. — 3, 2 Que in caelis.

242. De sancta Ursula.

1. Gaude, chorus virginalis,
Sanctae Ursulae sub alis
Qui Deo tripudias,
Gaude, sponsus immortalis
Quod redemit te a malis,
Cui reddis gratias.

2. Gaude, o turba decora,
Fidei complectens lora
Ursulae coniungeris,
Gaude, tibi sociatum
Sanctum papam et collatum
Pium regem Angliae.

3. Gaude gregem tibi datum
Contemnentem iter latum
Mundialis gloriae,
Gaude, dire trucidata
Pro fide et coronata
Caelo, felix contio.

4. Tua Deo prece grata
Nobis caelis sit donata
Tecum contemplatio.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 385.

243. De sancto Vincentio.

1. Gaude, victor o Vincenti,
Flagrans amore ingenti,
Christi vincis omine,
Gaude, quod corde ferventi
Acri genus fers tormenti
Constans patientia.

2. Gaude membris dissipatum
Super cratem te assatum
Sparso sale ignibus,
Gaude plagis te sanatum
Fuisse ac confortatum
A sanctis spiritibus.

3. Gaude, quod obscuritatem
Carceris per claritatem
Christi fugat bonitas,
Gaude emisso spiritu
Tyrannus gemit fremitu,
Corpus fecit iacere,

4. Sed ferarum a voratu
Corvus cum alarum flatu
Visus est defendere.
Gaude, regis angelorum
Miles fortis, bellatorum
Fortium fortissime,

5. Ad amorem supernorum
Trahe turbam miserorum,
Martyr invictissime.

Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. — 3, 4 Gaude quod. — 4, 1 devoratu.

FÜNFTE GRUPPE.

244. De sancta Achatio.

1. O quos, quantos, quot honores
Habent Christi bellatores
In caelis decem milia,
Quos effecit ita fortes,
Suae mortis ut consortes
Possent pati similia.

2. Quos rex vult praehonorare,
Suam sellam equitare
Dat eis specialiter.
Hinc est festus, hinc est laetus
Militum tam grandis coetus
Cum angelis aequaliter.

3. O famosi militares,
Passioni Christi pares,
Tractati estis viliter,
Omnes enim crucifixi,
Omnes stantes mente fixi
Tulistisque viriliter.

4. Sic easdem poenas, puta
Flagras, spinas, probra, sputa
Alia quoque varia,
Sed sol obscurando gemit,
Et gemendo terra tremit,
Fiuntque signa paria.

5. O patroni pretiosi,
Ad bella tam animosi,
Sitis mihi propitii,
Date iam effectum precis,
Quam fudistis hora necis
Pro dono beneficii.

6. Primo mihi impetrate,
Ut sint preces meae gratae
Deo et exaudibiles,
Date hostes debellare,
Qui me temptant molestare
Potentes, invisibiles.

7. Intus, extra sanitatem,
Pacem, terrae ubertatem
Et aeris temperiem,
Date mihi victum vitae,
Ignominiosam rite
Sic pellite pauperiem.

8. Date sic me paenitere,
Ut remissionis verae
Capiam indulgentiam
Semper hic in mundo ante,
Ne in igne post purgante
Plus luam negligentiam.

9. Stet pro anno unus dies,
Ut sequatur vera quies
Ex precis vestrae studio,
Ut hic digne sic compungar,
Ut post laetus vestro fungar
Perpetuo tripudio.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Trevirens. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. ex. Cod. Guelfenbyteran. Helmst. 1132. B. — 1, 4 efficit B. — 2, 2 cellam B. — 3, 6 Tulistique B. — 8, 6 Plus lunam B. — 9, 4 coniungar B.

245. De sancto Aegidio.

1. O Aegidi, Athenarum
Urbs te fovit valde clarum
Ortum stirpe regia,
Te a cunis benedixit,
Te in virum doctum vexit
Lex Christi egregia.

2. Propter legem hanc eandem
Cuncta bona linquis tandem
Defunctis parentibus
Et heredem Christum facis,
Dum in locum tutum iacis
Dando hoc egentibus.

3. Tua vestis aegrum sanat,
Virus sepis retro manat
Tua prece valida,
Tu triennem febrem fugas,
Ab obsesso daemon nugas
Fugit te vi squalida.

4. Tempestatis tranquillator,
Naufragantum liberator
A marino barathro,
Tu vertis sterilitatem
Terrae in fertilitatem
Sacrae precis aratro.

5. Ex his gestis timens capi
Et ad vanam laudem rapi
Sanctus adversariam,
Ab hac tutus esse volens
Tu desertum petis colens
Vitam solitariam.

6. Invenis sub spinis ibi
Quoddam antrum āptum tibi
Pro quietis spatio,
Parvi fontis venam gratam
In nutricem praeparatam,
Cervam pro solacio.

7. Quae tibi subserviebat
Certis horis et praebebat
Lactis alimoniam,
Cui fis orando aegis
Contra venatores regis,
Canum acrimoniam.

8. Vulneraris, inveniris,
Quis et qualis experiris
A rege, pontifice,
Ne cureris, tu precaris,
Multa dona aspernaris
Praebita munifice.

9. Ex his claustrum iubes strui,
Victus prece regis tui
Tu, pater, praeficeris,
Ob magnam sanctitatem
Ante magnam maiestatem
Karoli alliceris.

10. Angelus tunc tibi defert
Cartam, quae iam regis praefert
Scelus enormissimum
Propter te dimissum esse
Et, qui habet par necesse,
Dimitti certissimum.

11. Dehinc quidam princeps natum
Recipit resuscitatum
Per te cum laetitia.
Ora solvi hic, mi pater,
Cunctas culpas, ne seps ater
Voret me saevitia.

12. Semper habe me protectum,
Suscita me seminectum
Et me laesum medica,
Ut a cunctis malis veter
Et in caelis tecum laeter,
Me virtute dedica.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capid. Treviren. 116. — 3, 5 sq. offenbar verdorben.

246. De sancta Agatha.

1. Ave, pulchra Christi sponsa,
Agatha, quae sicut tonsa
Ovis feta scandens lota
Iam explesti tua vota.

2. Clara nata parentela,
Valde prudens in loquela,
Inter Catanenses cives
Fama rebusque praedives.

3. Virgo vultu es venusta,
Sed ancilla Christi iusta,
Ex illius servitute
Summe claram probans tu te.

4. O quantus dulcor te fovet,
Quam a Christo nihil movet,
Quam non mutant blandimenta
Neque minae nec tormenta.

5. Spernens suasum impudicum,
Blandimentum meretricum,
Gaudens sic incarcerari
Quasi laute convivari.

6. Heu, dolorem fers amarum
In tortura mamillarum,
Tyrannus in te destruxit,
Quod in matre ipse suxit.

7. Nuda super testas fractas
Volutaris igne actas,
Dira haec et inconsueta
Pertulisti mente laeta.

8. Quantum places sponso tuo,
Probant in te signa duo,
Nam summus apostolorum
Curat te a vi dolorum,

9. Quem de caelis ad te misit
Et libenter te invisit
Ut dilectam suam natam
Et ut sponsam regis gratam.

10. Angelorumque conventum
Misit ad te bene centum,
Qui de darent sepulturae,
Tantae eras sibi curae.

11. Pandunt magnam sanctitatem
Patriaeque libertatem
Angeli hunc per honorem,
Monstrant suam te sororem.

12. O patrona curialis,
Precor, serva me a malis,
Fac mamillas intellectus
Intus semper et affectus

13. Me servare incorruptas
Quasi soli Deo nuptas,
Quibus omnes sensus meos
Pascam delectando eos,

14. Pulchra Dei contemplando,
Iussa eius auscultando,
Adorando vitam Christi,
Ut conformer semper isti,

15. Hunc gustando cum dulcore
Et tangendo cum amore,
Ut sic crescam in salutem
Ad aeternam iuventutem,

16. In qua semper tu laetaris
Cum amicis Dei caris
Cantans dulce modulamen
In chorea caeli. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 12, 1 A praiclara.

247. De sancta Agnete.

1. Gaude, Agnes praeelecta,
Summo Deo tam dilecta,
Cuius praeventa gratia
Mundi fugis solacia.

2. Annis infans, mente cana
Spernis mundum vitans vana,
Per sensus sic peritiam
Transcendens pueritiam.

3. Gaude, vultu speciosa,
Magis fide gratiosa,
Quae Christo ab infantia
Sic servis cum constantia.

4. Cuius nunquam ab amore
Prece mota nec terrore
Mente virum induens
Exemplo multos imbuens.

5. Gaude, virgo, quae responsum
Tale dabas: Nunquam sponsum
Christum possum omittere
Et alterum admittere.

6. Hinc coacte es adducta
Ad lupanar nec seducta
Es iuvenis dementia
Dei fisa clementia.

7. Gaude, turpiter nudata
Mire pilis es velata,
Scortorum intrans cingulum
Custodem habes angelum,

8. Qui solatur te maerentem,
Lenonem lascivientem
Tua prece mortificat
Et postea vivificat.

9. Gaude, quae erepta digne
Es a prunis et ab igne
Magno Dei mysterio
Perfusa refrigerio.

10. Tandem ense iugularis,
Sponsa Christi, coronaris
In sempiterna gloria
Pro habita victoria.

11. Gaude, sponsa tam fidelis,
Mundi, Satan victis telis,
Sic tuis patrociniis
A carnis lenociniis

12. Non me sinas superari
Nec ab ullis lacerari
Mortalibus piaculis
Hostis infesti iaculis.

13. Gaude, caelo iam munita,
Sponso semper es unita,
Qui pro se passam graviter
Nunc amplexatur suaviter.

14. Sicut ferrum trahit magnes,
Trahe me post te sic, Agnes,
Solutum ab hoc saeculo
Praesenta Dei speculo.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

248. De sancta Aldegunde.

1. Gaude laude mundiali,
Aldegundis, nam regali
Es producta genere,
Licet micet in hoc splendor,
Sicut tamen stercus Endor
Tibi nymphae tenerae.

2. Gaude, aude gloriari,
Nulli sponso desponsari
Elegisti libere,
Soli poli iungi sponso,
Sacra veste, crine tonso
Cordi hunc inscribere.

3. Gaude, fraude procul mota
Tua sanctitas fit nota
Publico examine,
Quando stando venerandus
Benedixit te Amandus
Sacro cum velamine.

4. Gaude, plaude, misit caelum
Columbam, quae sacrum velum
Pede, ore detulit,
Scandens, pandens, post descendens,
Tuo capiti impendens
Seque sursum retulit.

5. Gaude, caudae mundi prona
Cedens vendis cuncta bona
Omni cum allodio,
Multa fulta largitate
Dans egenis struis grate
Claustrum in Melbodio.

6. Gaude, claude sponsas Christi,
Quas ibidem collegisti
Servans regulariter,
Ore more illas docens,
Cunctis placens, nulli nocens,
Vivens exemplariter.

7. Gaude, gaude super cuncta
Regni sponso tuo iuncta
Delectabilissime,
Leta meta absque poena
Volans caeli ad amoena
Desiderantissime.

8. Pridem quidem sciens mortem
Hic purgandi petis sortem,
Si qua negligentia
Esset, cesset, nec fis cassa,
Es in mamma cancrum passa
Multa patientia.

9. Unde funde, virgo alma,
Preces pro habenda palma
Omnium turbantium,
Mundis fundis nos aduna
Sursum, ubi tu es una
Semper iubilantium.

10. Cura, pura, obtinere
His, quos tu scis indigere,
Valens beneficium,
Totis votis hinc rogaris,
Tuis caris largiaris
Caelicum hospitium.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

249. De sancto Alexio.

1. O Alexi, flos amoris,
Clare lucens intus, foris,
Per exemplum paupertatis
Spernens laudem falsitatis.

2. Qui relinquens opem mundi,
Quo parentes gemebundi
Cum tua sponsa manserunt,
Cum te natum perdiderunt.

3. Iesu Christi sequens viam
Et per voluntatem piam
Pauper esse elegisti,
Per quam cunctas contempsisti

4. Verum opes patris tui,
Ut deliciose frui
Christi posses deliciis
Aeternisque divitiis.

5. Te contemptum dilexisti,
Domo patris cum tulisti
Famulorum opprobria
Iucunda pacis formula,

6. Derisus a familia
Multa lamentabilia,
Decem atque septem annis
Ignotus vilibus pannis.

7. Cum tua sacra anima
Quaesivit caeli pascua,
Fit lamentum tuo patri,
Ululatus sponsae, matri.

8. Fit iucunda plebs fidelis,
Dulce canit grex in caelis,
Corpus fertur dum ab aede,
Fiunt mira omni plebe.

9. Caecis visus, claudis gressus,
Et a daemone oppressus
Liberatur incunctanter,
Laudant Deum incessanter.

10. Pretiose o confessor,
Sis pro nobis intercessor
Apud Christum Dei natum,
Ut post huius vitae statum
Statim tecum cum Domino
Fruamur caeli iubilo

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

250. De sancto Andrea.

1. Sancte Dei, iucundare,
Pie gaude, qui per mare
Dum piscaris, secus litus
Invitaris, nec invitus
Es secutus Dominum;
Tantae rei salutare
Tibi dignum duxit dare,
Nam vocaris imperitus,
Iam legaris eruditus,
Prensor tutus hominum.

2. Christo statim oboedisti,
Vocem eius ut audisti,
Navim, rete relinquendo,
Mundum laete contemnendo
Pro salutis gratia;
Isto more allexisti
Fratrem tuum, attraxisti
Vitae viam praedicando
. . . .
Virtutis audacia.

3. Sic, patrone mihi bone,
Impetrabis, adiuvabis,
Spernam mundum tam immundum,
Amem Christum sequar istum
Cum benevolentia;
Hic servire, oboedire
Semper Deo quaeram meo
In mandatis rite datis
Ac positis praepositis
Omni patientia.

4. Pater plenus pietate,
Tua sunt suffragia
Magna valde, sparsa late,
Quod probant naufragia
Submersorum, ad te grate
Qui dabant passagia.

5. Quater denos naufragatos
Mersos revivificas,
Maestos per te iucundatos
In fide certificas,
Super multos perturbatos
Res facis mirificas.

6. Visitator confutasti
Daemonis praesentiam,
Antistitis sic fugasti
Luxus vehementiam,
Impudico impetrasti
Seni continentiam.

7. Miserator miserorum,
Me levare propera,
Mole mersum peccatorum,
Ne ad mala opera
Unquam trahat dux malorum
Obsta et impropera.

8. O Andrea, sub Aegea
Consummatus, cogitatus
Vanos pelle, malum velle
Sic averte, vincam per te
Daemonis malitiam;
O quam rea est mens mea,
In occultis malis multis,
Quae dignare excusare,
Post haec gratum da ducatum
Ad caeli laetitiam.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capid. Treviren. 116.

251. De sancto Andrea.

1. Salve, iubar radiosum,
Novum sidus luminosum
Lumen dans fidelibus,
Andreas, Christi famulus.

2. Salve, crucis praedicator,
Verbi Dei seminator,
Per virtutem sanctae crucis
Para nobis viam lucis.

3. Salve, salutis nuntius,
Mundo missus divinitus,
Regnum Dei praedicare
Et quod iustum est amare.

4. Salve, vivus aquaeductus,
Quem non laesit maris fluctus
Nec tempestas nec procella
Neque minae neque bella.

5. Salve, miles Christi fortis,
Nam de portis dirae mortis
Multas gentes detraxisti
Per virtutem crucis Christi.

6. Salve, vitae verus testis,
Dulcis sonus et caelestis,
Lucerna fide fulgida,
Laete pandens caelestia.

7. Salve, tu lux catholica,
Salve, caelestis cithara,
Qua Christi evangelium
Corda replet fidelium.

8. Salve, praeco summi regis,
Fulgens forma novae legis
In valle hac miseriae
Et iter pandens gratiae.

9. Salve, oliva renatis,
Sed et mundo stillans gratis
Hoc oleum laetitiae
De vena fontis gratiae.

10. Salve, doctor veritatis,
Per virtutem castitatis
Multos Christo sociasti,
Quam in carne conservasti.

11. O amator crucis Christi,
In qua Deo obtulisti
Corpus tuum tam beatum
Propter Christum Dei natum.

12. Quem cernebas tunc praesentem
Cum sanctis suis clementem
In divina maiestate
Magna lucis claritate.

13. In qua luce tradidisti
Spiritum in manus Christi,
Sic migrans per martyrium
Ad praeparatum gaudium.

14. Post occasum huius lucis
Nobis fructum sanctae crucis
Cum beatis propinare,
Andrea sancte, Christi care.

Orat. ms. Carthusian. saec. 10. Cod. Capit. Treviren. 116.

252. De sancto Andrea.

1. O Andrea gloriose,
Quam iuste et virtuose
In mundo floruisti,
Miserorum dulcis pater,
Petri sanctissimi frater,
Confessor Iesu Christi.

2. Pro cuius digno amore
Confortante caeli rore
Tam magna sustulisti,
Sancta vita et doctrina
Saevo hoste et ruina
Achaiam direxisti.

3. Per Aegeam vapulatus,
Spretus, dire adgravatus,
Tandem incarceratus,
Cum virtute sanctae crucis
Et auctore summae lucis
Condigne adprobatus,

4. Demum sponte mortem trucem
Per optatam dignam crucem
Tulisti in fervore
Iesu Christi caritatis.
O fons dulcis bonitatis,
Nos firma in ardore

5. Ignis sanctae trinitatis,
Ut hanc viam unitatis
Cum salvis relinquentes,
Ut, quod iustum, consequamur
Et divina contemplamur
Cum dignis congaudentes.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433 (Helmst. 1320). B. — 2, 6 rexisti A. — 3, 4 virtutem A. — 3, 5 Et auctorem A B (bleibt auch so dunkel, wie besonders 5, 2 sq.).

253. De Angelo Custode.

1. Salve, miles Dei care,
Qui non cessas militare
Mihi male merito,
Semper vides vultum Dei,
Simul custos es tu mei
Solo beneplacito.

2. Tu lumen humilitatis,
Tu exemplum caritatis
Cunctis praebes miseris,
Cum sis totus gloriosus,
Totus ego sim caenosus,
Non me tamen deseris.

3. Certe, nisi fores scutum,
Satan me cito ut lutum
Frangeret pro libitu,
Tu sis ergo benedictus,
Infernales qui conflictus
Sic frenas Dei nutu.

4. Custos vigil somno dati,
Gratus miserens ingrati,
Nobilis ignobili,
Rectus praesul es obliquo,
Pius tutor es iniquo,
Felix miserabili.

5. O amice tam devote,
Per effectum solum note,
Latens personaliter,
In excelso caeli throno
Fac me tecum frui bono
Summo visibiliter.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

254. De sanctis Angelis.

1. O virtutis infinitae
Artifex aeternae vitae,
Tu conditor spirituum,
Ordinasti expolite
Novem choros trium rite
Ierarchicorum situum.

2. Unaquaeque ierarchia
Agmina sortitur tria
Distinctis cum nominibus,
Per hoc datur clara via,
Ut credaris mente pia
Unus trinus hominibus.

3. Ad hoc facis sublevari,
Qui virtute pollent pari
Ex omnibus terrigenis,
Qui te debent contemplari,
Et a quibus vis laudari
Iugiter cum caeligenis.

4. Fac nos pios gratiosos,
Proximis obsequiosos,
Ut pares simus angelis;
Nos exemplis luminosos,
In docendo studiosos
Aequipara archangelis.

5. Nos compassione mentis
Cum bonorum incrementis
Aequa virtutum statibus;
Da vim hostis saevientis
Resistendi temptamentis
Similans potestatibus.

6. Fac, ut mundo reluctemur
Principatuum aequemur
Sic sacris stationibus;
Da, ut carni dominemur,
Qua subacta gloriemur
Cum dominationibus.

7. Per sinceram aequitatem
Ad thronorum paritatem
In cunctis nos rectifica;
Per noscendi claritatem
Ipsam puram veritatem
Nos Cherubim parifica.

8. Inflammati zelo toti
Pares stemus impermoti
Sic ordini Seraphico;
His, o Deus, culpis loti
Conscribamur tamquam noti
In libro theographico.

9. Est beatum, supergresse
Sanctis choris interesse
Spirituum et hominum,
Ubi vident tam expresse
Et collaudant indefesse
Semper te sanctum Dominum.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 8, 1 zeli toti.

255. De sanctis Angelis.

Preces nostras, rogo, pia,
Audi, vera tu sophia,
Quas in laude angelorum
Tibi fundo beatorum.
Omnes nos, qui sumus multi,
Petimus, ut circumfulti
Interventu Michaelis
Nos, Christe, tuere velis
In huius mundi proelio.
Ad te, Christe, suspiramus,
Sic in valle hac vivamus,
Ut conformes tibi luci
Mereamur ad te duci
Manu sancti Michaelis,
Summi principis in caelis,
Qui pro nobis fertur stare
Et constanter dimicare
Contra impetum draconis,
Regis diri Babylonis,
Qui conatur supplantare
Iustos ipsos et vorare,
Quos caelesti regno privat,
Cum illos fraude captivat;
Cuius tu ferocitatem,
Michael, et potestatem
Dei ex virtute frenas,
Ne ad infernales poenas
Pios quosque trahat secum;
Ergo deprecamur tecum
Omnes choros angelorum,
Paranymphe sancte, quorum
Princeps es, ut consurgatis
Et ab hoste defendatis
Nos, qui semper impugnamur
Et interdum debellamur,
Non habentes defensores,
Nisi vos propugnatores.
Propugnate, custodite
Et salvando subvenite
Nobis ope destitutis
Et de vita male tutis
Propter hostes imminentes
Et ad culpam nos trahentes.
Ecce, hostes furibundi,
Mortis nostrae sitibundi,
Corporales et invisi
Nos circumdant sic, quod, nisi
Ad nos, sacer dux, de caelis
Cum caterva tua velis
Gratiose declinare,
Succumbemus neque stare
Quimus belli tempestate
Tam gravi necessitate.
Omnes autem, quotquot estis,
Quos ad nostrum rex caelestis
Famulatum deputavit
Nosque vobis commendavit,
Adiutricem porrigatis
Manum nobis sauciatis.
Seraphim, vos invocamus,
Cherubim, et vos oramus,
Omne quoque angelorum
Agmen et archangelorum,
Thronos et dominationes
Virtutumque legiones,
Potestates, principatus,
Ut mens, corpus, vitae status,
Motus, sensus tueantur
Nostri per vos et regantur.
Sic nos vobis sociari
Mereamur, speculari
Vultum summae trinitatis
Post hanc vitam cum beatis.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 5, 5 Quod.

256. De sancta Anna.

1. O Anna clarissima,
placa tuam natam
Nobis suis famulis,
ut post hanc sublatam
Vitam nos ad patriam
ducat praeparatam,
Ut possimus cernere
faciem beatam.

2. Nato tuae filiae
pie nos commenda,
Ut, quando sententia
erit ferienda
Extremi iudicii,
nostra tunc ducenda
In caelos sit anima
sanctis congaudenda.

3. Ave, mater virginis,
quae lactavit Iesum,
Ipsum roga propter nos
cum flagellis caesum,
Ut clementer visitet
me peccatis laesum,
Nam erranti animae
meae male praesum.

4. Noli me despicere
miserum indignum,
Sed offensum iudicem
mihi fac benignum,
Filiae me facias
servitorem dignum,
Vestris quoque meritis
vincam hic malignum.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod Capit. Treviren. 116.

257. De sancto Antonio.

1. Gaude, pater mi Antoni,
Totius paterni boni
In egenos dispartitor,
Christi surdus non auditor.

2. Gaude, te daemoniales
Turbae, ferae infernales
Dire totum lacerarunt,
Non te tamen superarunt.

3. Gaude, pie visitatus
Es a Christo et sanatus
In splendore praefulgente,
Omnes hostes propellente.

4. Gaude, tibi meruisti
Ex promissione Christi
Nomen tuum dilatandum
Et per totum mundum fandum.

5. Gaude, laqueis vidisti
Mundum plenum et audisti:
His humilitas non cadet,
Nullus sine hac evadet.

6. Gaude, eremi tu vitam
Laudas tribus pugnis quitam
Seu auditus, visus, oris,
Sed non cordis cunctis horis.

7. Gaude, angeli laetantes
Te, sed daemones obstantes
Multa tibi obiecerunt,
Sed probando defecerunt.

8. Gaude, nam te totus orbis
Colit, ut a tribus morbis,
Si non sint, sic praeservetur
Et, si iam sint, ut curetur.

9. Gaude, ego pauper homo
Parvas tibi laudes promo,
Te hic colo pro patrono,
Firma me in omni bono,

10. Ut a culpis absolutus
Et a cunctis poenis tutus
Mox per tuum adiuvamen
Migrans hinc sim tecum. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

258. De sancta Apollonia.

Sancta Apollonia,
Christi virgo inclita,
Rogo per tuum dolorem,
Quem tu ob Christi amorem
Passa es, dum sunt percussi
Dentes tui et excussi.
Unde, virgo, martyr Dei,
Miserere, precor, mei,
[Ac] a dentium dolore
Et ab hostium furore
Me defende, virgo pia,
Doloris dentium bria
Ne excedat, pro me ora
Finem bonum et implora.
Virgo Christi egregia,
Pro nobis Apollonia,
Funde preces ad Dominum,
Ne pro reatu criminum
Vexemur in perpetuum.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

259. In Divisione Apostolorum.

1. Gaude, Maria, pia nutrix,
Apostolorum tu imbutrix,
Doctrinae das registra,
In caritate sis alumna,
Nostra sis in spe columna,
In fide sis magistra.

2. Gaude, Simon, Petre Cephas,
Omne solve nostrum nefas
Ex tua praecellentia,
Principis mundi summe princeps,
Vivere nobis da deinceps
In vera paenitentia.

3. Gaude, vas electum, Paule,
Gaudia caelestis aulae
Praevideras perspicue,
Ad hoc semper anhelare,
Mundi doctor o praeclare,
Edoce nos proficue.

4. Gaude, Andreas, tu sectatus
Christum primo, manens gratus
In eius habitaculo,
Nos in peccato iam seniles
Ad iussa Christi fac viriles
Omni procul obstaculo.

5. Gaude, Iacobe Zebedaei,
Qui primus inter fratres Dei
Polorum scandis moenia,
Tu daemonum agnoscis iras,
Quorum vincere luctas diras
Fac nos obtenta venia.

6. Gaude, Iohannes, qui custodis
Matrem Dei et effodis
Causam omnis essentiae,
Nos cura castos custodire,
Ardenter fontem da sitire
Divinae sapientiae.

7. Gaude, Thoma, fidei fractor,
Sed post vulnerum Christi tactor,
Primus fide certificas,
Tuo dubio nos beamur,
Da in errorem ne labamur
Nec in poenas horrificas.

8. Gaude, Iacobe, frater Christi,
Vocatus iustus qui fuisti
Prae sanctitate nimia,
Fac carnem nostram sic marcere,
Mens intus ut possit vigere
Virtutum ad sublimia.

9. Gaude, Philippe, summi regis
In famelici pastu gregis
Factus consiliarius,
Ostende nobis vultum patris,
Ne faucibus nos voret atris
Draco adversarius.

10. Gaude, Bartholomaee, tute,
Nam pro detracta tua cute
Vestiris stola gloriae,
Servire Deo nos instiga,
Hostem nostrum fortem liga
Palmam dando victoriae.

11. Gaude, Matthaee, qui et Levi,
Ex publicano fis in brevi
Dispensator fidelium,
Terrena doce nos calcare
Et fac caelestia amare
Per tuum evangelium.

12. Gaude, Simon Cananaee,
Christi pacem ad nos vehe
Servans in bono nomine,
Nos impugnantes fac elingues,
Spiritu Dei simus pingues
Veteri spreto homine.

13. Gaude, Thaddaee sive Iuda,
Abagarum a lepra cruda
Mundasti tersa facie,
Per te mortem Christus praestet,
Ut tunc se ipsum manifestet
Nobiscum caeli acie.

14. Gaude, Matthia, parve Christi,
Qui thronum Iudae meruisti
Prae cunctis in hoc saeculo,
Fac inter sanctos nos ascribi,
Ut semper collaetemur tibi
In trinitatis speculo.

15. O vos principes et athletae,
Iusti iudices congaudete
Simul et singulariter,
Eia, mundi lumina vera,
Has preces cum mente mera
Offerte Deo pariter.

16. Nec aliquando desistatis,
Donec dicatur: nunc est satis;
Vestris iunctis laetitiis
Tunc summa salus est homini
Gaudere de bonis Domini
In intimis deliciis.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 12, 5 sumus. — 15, 5 Hac preces.

260. De sancto Augustino.

1. Iucundat iam ecclesia
Per gaudiosa gaudia,
Malis stipata punica
Per Augustini dogmata,

2. Diversa cuius carmina
Nunc ardent velut facula
Et absque omni macula
Lucent per cuncta saecula,

3. Et vineam fructificant
Colonosque laetificant,
Diversos dum inebriant,
Iucundos Christo faciant.

4. O Augustine, florum flos,
Cuius odor demulcet nos
Per fidem ut caelestis ros
Confortat et catholicos.

5. Confusa est perfidia
Et perfida invidia,
Nam fidei acidia
Confluxit ad praesidia.

6. Plenus tu rore pneumatis,
Diffusus es pro ceteris
In novis et in veteris
Coruscas et in mysticis.

7. O summi Dei famulus,
Collaudat te catholicus,
Cuius nos dulcis iubilus
Devotos reddat caelitus,

8. Ut per tua dogmata
Sequamur regni praemia
Per tua et suffragia
Iucundemur in saecula.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

261. De sancta Barbara.

1. Gaude, sancta puellarum,
Barbara, quae et sacrarum
Caelis iuncta collegio,
Castitatis virginalis,
Magni simul triumphalis
Ex belli privilegio.

2. Quia pater cum infestus
Tibi esset et molestus,
Quod non ritu gentilium
Diis velles immolare
Neque ipsos adorare,
Sed Christum Dei filium,

3. A praefecto hinc pulsaris,
Ut deorum supplex aris
Imponeres libamina,
Ne perferre tormentorum
Cogereris diversorum
Innumera gravamina.

4. Minis his non es depressa,
Sed in fide te professa
Mansisti firma stabilis,
Quare dire flagellata
Praesidis et cruciata
Es iussu exsecrabilis.

5. Post et torta in mamillis
Dire et avulsis illis
Sunt ardentes laminae
Costis tuis adplicatae,
Quas ferebas laete grate
Divino adiuvamine.

6. Cum et sic a Dei cultu
Quovis flecti vel insultu
A nullo possis hominum,
Sed plus prompta esses mori
Poenaque atrociori
Eundem propter Dominum,

7. Tradita tunc es crudeli
Patri, qui fervore zeli
Falsi te stravit gladio.
Sic, electa sponsa Christi,
Sponsi regnum introisti
Post pugnam in hoc stadio.

8. Ergo cum in agonia
Exaudita, virgo dia,
Pro tuis sis supplicibus,
Respice te venerantem,
Audi ad te suspirantem
Prae malis multiplicibus,

9. Quibus heu sum involutus
Et ne miser destitutus
Sic transeam finaliter,
Ora pro me, ut peccata
A me unquam perpetrata
Dimissa sint totaliter.

10. Et per precem sanctam tuam
Amplius nequaquam ruam
Delictum in mortiferum,
Sed per bonum vitae statum
Ad quodcunque me paratum
Fac opus salutiferum.

11. Ac cum intus, foris bellis
Premar, quorum ne procellis
Prosternar vel insidiis
Cuiuscunque hostis, praesto
Usque ad decessum esto
Tuis largis subsidiis.

12. Et de mundo hoc non cedam,
Quin et corpus digne edam
Tam cibum suavissimum,
Manna verum, panem caeli,
Pura mente et fideli,
Post mortem ut clarissimum.

13. Speculum mox trinitatis
Suae luce claritatis
Cum caelicis agminibus
Semper queam contemplari
Et in ipso delectari
Ex tuis precaminibus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 6, 5 Poėna quaque.

262. De sancta Barbara.

1. Barbara, virgo, flos florum,
Speculum virtutum, morum
Doctrix, exemplar decorum,
Tota mitis, humilis;
Amore Christi succensa
Tormenta vincis immensa,
Gratia gaudes impensa
Meritorum cumulis.

2. Rea non sit mihi vita,
Anima fleat contrita
Scita culparum oblita
Tuis sacris precibus;
Bona queam consummare,
Scelus mortale vitare,
Lacrimis lectum lavare
Criminum a faecibus.

3. Aridam mentem asperge,
Naevum delictorum terge,
Me vulneribus immerge
Redemptoris Domini;
Respice me sauciatum,
Mole carnis adgravatum,
Multis malis circumdatum,
Quae occurrunt homini.

4. Adesto mortis in hora,
Ne luam mala peiora,
Pro me Dominum exora,
Ut felix sit exitus.
Vocem audiam: venite,
Benedicti patris rite,
Possidete regnum vitae;
Talis detur transitus.

5. Gladio quae transivisti,
Me salves a morte tristi
Praesentiae iunge Christi
Peracta victoria;
Offer me caelorum portae,
Locatus sim in cohorte
Sanctorum felici sorte
In perenni gloria.

Locum nostrum tu dignare
Cum personis reservare,
Fac nos Christum collaudare
Sedula memoria.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — In der Hs. ist das Lied auf die hl. Margareta angewendet und dem entsprechend 1, 1 geschrieben: O Margareta, flos etc. Sowohl der Inhalt mit der weit ausgeführten Bitte um eine glückliche Sterbestunde als auch besonders das Akrostichon bekunden deutlich, dafs dieses Reimgebet ursprünglich der hl. Barbara, der Patronin im Tode, gewidmet war. Vielleicht bezeichnet das weitere Akrostichon „[H]ugo“ den Verfasser.

263. De sancto Bartholomaeo.

1. Excitare, o cor meum,
Laudando Bartholomaeum
Cum voce laetitiae,
Qui est potens apud Deum,
Ne me damnet suum reum
Rigore iustitiae

2. O Bartholomaee care,
O mi princeps, o praeclare
Dux magnificentiae,
Tu es magnum luminare,
Toti mundo salutare,
Mirae resplendentiae.

3. Tu ditator egenorum,
Propugnator peccatorum
Hos Deo pacificans,
Liberator devotorum,
Ligator daemoniorum
Haec urens, mutificans.

4. Gaude, in apostolorum
Numero duodenorum
Vere stas dulciflue,
Quo tanguntur flores florum
Penes artem musicorum
Sonando melliflue.

5. Nam octavus descendendo
Es et quintus ascendendo
Recte magistraliter,
Ex quo facto hoc perpendo,
Dulcem, pium te essendo
Valde specialiter.

6. Quia chorda tensa bene
Dulcem sonum reddit plene,
Sic tu passus gravius,
Stricte tensa corpus lene,
Pellis, nervi sunt et venae,
Ergo sonans suavius.

7. Multis malis sum innisus,
Sed oro de te confisus,
Ut ab his excorier
Circumquaque circumcisus,
Hoc fit mihi paradisus,
Ut sic novus glorier.

8. O mi pater pietatis,
Adiutor necessitatis
In omni periculo,
Hostes pelle pravitatis
Et me loca cum beatis
In mortis articulo.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod Capit. Treviren. 116.

264. De sancto Bartholomaeo.

1. Bartholomaee insigne,
Tu laudandus o quam digne,
Nobili stirpe natus,
Merus Christi imitator
Et Indorum illustrator,
Patronus nobis datus.

2. Omnis terra tua laude
Non cessabit, procul fraude
Multa mira egisti,
Tu fanorum populator
Et daemonum denudator
In verbo Iesu Christi.

3. Quibus miris operatis
Et multis illuminatis
Profanis accusatus,
Sic ad mortem iudicatus,
Caesus et excoriatus,
Mox capite truncatus.

4. O quam poenam sustulisti
Et ad regem introisti
Magna hilaritate,
O martyr venerabilis,
Quam dulcis et amabilis
Ingenti claritate.

5. Nos a diaboli fraude
Defende, ut Christi laude
Sedule inhiantes,
Post hanc vitam cum beatis
Ut in regno claritatis
Cum his congratulantes.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433 (Helmstadien. 1320). B. — 1, 1 O Bartholomaee B. — 1, 5 Iudaeorum A. — 2, 1 in tua B. — 3, 3 Profanus A.

265. De sancto Benedicto.

1. Ave, stella matutina,
Lucens in crepusculo,
Per quam lucet lux divina
Legis in opusculo.

2. Salve, lux catholicorum,
Rutilans prae ceteris,
Flos et decus monachorum,
Iter praebens miseris.

3. Salve, gemma gloriae,
Margarita nobilis,
Palmam ob victoriae
Certasti immobilis.

4. Salve, pater Benedicte,
Noster dux et legifer,
Virtutes cuius invictae
Splendent sicut lucifer.

5. Salve, salus miserorum,
Quos mundus abiecit
Et protector infirmorum,
Quos et lex refecit.

6. Salve, miles summi regis,
Quem Christus coronavit,
Et glosator novae legis,
Quam ipse praedicavit.

7. Salve, forma virtuosa
Verae paupertatis,
Forma splendens velut rosa
Rubicunda satis.

8. Da nobis contemptoribus
Spretis mundi floribus,
Ut piis castis moribus
Caeli stemus foribus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

266. De ss. Benedicto et Bernardo.

1. Almi patres regulares
Monachorum singulares,
Astate pro filiis
Et per preces salutares
Vestros pauperes scholares
Iuvate auxiliis.

2. Ut in schola hac degentes
Recte simus incedentes
Vestra per vestigia,
Vestras artes addiscentes,
Sic per scalam ascendentes
Virtutum fastigia.

3. Benedicte, pie sator
Sanctitatis et amator,
Places mundi cordibus,
Vitiorum exstirpator
Et virtutum replantator
Pulsis cunctis sordibus.

4. Tui nominis insignis
Titulus est, nam benignis
Prophetis veteribus
Par es tu in multis dignis
Simul spiritu et signis
Ac sanctis operibus.

5. Heliae corvo iubendo,
Petra Moysi ducendo
Aquam fontis avidi,
Fundo ferrum extrahendo,
Hostis mortem deplangendo
Helisaeo, Davidi.

6. Mundi floridi despector,
Perscrutator et detector
Cordium latentium,
Dei gloriae inspector,
Ad salutem es erector
Corporum et mentium.

7. Elisaeus ut Eliam
Secutus per omnem viam
Nequaquam deseruit,
Ad transvectionem diam
Spiritum per precem piam
Duplicem promeruit,

8. Sic, Bernarde, recte tutus,
Perfecte ad omnis nutus
Declinando devia,
Benedictum es secutus,
Quaeque docens elocutus
Grandia vel levia.

9. Honor tibi duplicatur,
Super sanctam vitam datur
Mira sapientia,
Totus mundus admiratur
Et de tanta delectatur
Dulci eloquentia.

10. O patres Mariam, Martham
Facite tenere chartam
Regulae pollicitae,
Ducentes per viam artam,
Ut intremus vobis partam
Vitam per vos licite.

11. Decet et est dulcor vere,
Fratres, semper congaudere
De patrum praesentia
Et sic semper commanere
Perfruendo clara mere
Divina essentia.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

267. De sancto Blasio.

Sancte Blasi, martyr Christi,
Qui fidelis perstitisti
Propter ipsum pium regem,
Qui te ad caelestem gregem
Cum tormentis advocavit
Ut amicum, quem amavit;
Ob quam causam es plagatus,
Plagis multis satiatus,
Multis signis effulsisti,
Per quae multos exemisti
A maligni potestate,
Qui iam in aeternitate
Tecum et cum Domino
Gaudent sine termino.
Nosque tua sancta prece
Peccatorum munda faece,
Qui tuis sanctis meritis
Instruimur et exemplis,
Nobis praesens in adversis
Semper sis et in periclis.
Pauperculae dum raperet
Lupus porcum, ut ederet,
Rogat te hunc reddi sibi;
Subridens „Reddetur tibi“
Cum dixisti, lupus redit
Et sic mox tibi oboedit,
Viduae porcum reportat,
Quem illa statim et mactat;
Lumen, panem, caput, pedes
Portans rogat te, ut edes.
Cum gustasti, respondisti:
Scias tu et omnes isti,
Qui munus, quod decreverint,
Omni anno obtulerint
Ecclesiis mei nominis,
Non egebunt necessariis.
Sanasti et tu puerum,
Cui os piscis transversum
In gutture erat suo,
Orans, ut nomine tuo
Invocato sanarentur
Omnes, qua causa graventur.
Sancte Blasi, quam mansuetus
Feris et hominibus
Fuisti, et mihi pius
Sis in votis omnibus,
Pro nobis Christum interpella,
Ut nos huius mundi procella
Non involvat misere,
Sed ad Deum prospere
Post hanc vitam transvolemus,
Sine fine quo gaudemus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

268. De sancta Brigida.

Salve, virtutum gemmula,
Devota Christi Brigida,
Quae a Christo postulasti,
Postulando impetrasti,
Ne tuam mundam castitatem
Propter sordidam foeditatem
Unquam violaret homo,
Sed in castitatis domo
Posses Christo famulari
Et sic sponso sociari
Non habens carnis maculam,
Sed decoratam animam.

Sic sponsus sponsam tetigit,
Sicut tunc sponso placuit;
Nam pro ornatu capitis
Velamen mundum virginis
Ad honorem sponsi Christi
Tam devote assumpsisti
Et claustralem ducens vitam,
Omni virtute politam,
In qua multa clara signa
Cunctis, quae sunt laude digna,
Per te Christus operatur,
Mundus quibus gratulatur.
Caecis visum reddidisti,
Claudos transire fecisti,
Languidis medelam
Et mutis loquelam,
Daemones tu effugasti,
Discordes consociasti;
Aridum lignum floruit,
Te castam esse monstravit.
Post multa vero tempora
Sic tua munda anima
Volat de mundo et corpore
Ad lucem paternae gloriae.
O virgo sancta Brigida,
Matris Christi pedissequa,
Ora Christum summum regem,
Ut ad illum caeli gregem
Post hanc vitam me perducat,
Ubi sine fine regnat.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

269. De sancta Christina.

Dilecta Deo Christina,
Quam extollit lux divina,
Laudem tuam promat laeta
Sancta mater ecclesia.
Nam in tua iuventute
Cum virtute et salute
Falsos deos contempsisti
Propter Christum, quem quaesisti,
Quem virgo corde sequebaris,
Verbis et factis tam praeclaris.
O amatrix castitatis,
Flos venustus deitatis,
Quem carpsit Dei filius
Electum prae milibus,
Qui spretus a parentibus,
Sordidatis mentibus
Te conculcant pedibus
Suis ignobilibus.
Sponsus Christus quem collegit
Et in sertum sibi fregit,
Quod ornasti, rubens rosa,
In virtute speciosa.
O praeclara margarita,
Manu patris sic polita
Per hos diros cruciatus,
Per malignum confortatus
Inimicum castitatis
Et amicum falsitatis;
Quem, fidelis virgo Christi,
In tribus membris vicisti,
Cum tres iniquos iudices,
Qui canibus sunt similes,
Forti fide debellasti
Et fideles superasti.
O dilecta Dei nata,
In exemplum nobis data,
Ut speculum clarissimum
Fulgens per omne saeculum.
O Christina, virgo pia,
Christi matre cum Maria,
Cuius benedictum natum
Mihi semper fac placatum.
Tua mors est pretiosa,
Nam de spina exit rosa,
Dum spina rosam punxerat,
Odorem vitae germinat.
Fructum vitae da gustare
Nobis semper et amare
Caeli regem cum Maria
Tua iugi prece pia,
Et dum mortis instat hora
Pro salute elabora
Nostra, virgo gloriosa,
O iucunda rubens rosa.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 51 Ut dum mostis Hs.

270. De sancto Christophoro.

1. Gaude, Christophore mire,
Soli principi servire
Summo tu decreveras;
Gaude, regem tu maiorem
Et Satan potentiorem
Propter Christum spreveras.

2. Gaude, multos zelo Christi,
Ne perirent, transtulisti
Per flumen alacriter,
Gaude, per te puer gratus
Portans mundum est translatus,
Sed te pressit acriter.

3. Gaude, galea ignita,
Ardens scamnum, infinita
Tela te non superant,
Gaude, octo quadraginta
Milia per te adcincta
Ad fidem eruperant.

4. Gaude, nam in fide recta
Tua facies conspecta
Devoto tibi homini,
Die illa diram sortem
Mutat, pellit malam mortem
Virtute Christi Domini.

5. Christus onus leve suave,
Quem quaerebas, meum grave
Pondus malorum leviat,
Mitiget temptationem,
Omnem tribulationem,
Ne nimis in me saeviat.

6. Gaude, hostis caecus factus
Ex cruore tuo tactus
Sanus fit et credulus;
Ut sic pergam Christi viam,
Quod in morte salvus fiam,
Ora pro me sedulus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 5, 1 levis.

271. De sancto Christophoro.

O Christi martyr, Christophore,
Sis memor nostri tua prece
Apud Deum omni hora,
Nos tuere sine mora.
Corpus, sensum et honorem
Conserva, qui caeli florem
Meruisti hic portare
Inter ulnas ultra mare.
Nos per tantam dignitatem
Fac vitare pravitatem
Et amare corde toto
Deum verum laude, voto
Prae cunctis mundanis istis,
Ut post huius mundi tristis
Blandimenta te praesente
Absque omni mala gente
Ducamur ad caeli regnum,
In quo gaudium aeternum
Est et erit sine fine
Honor deitati trinae.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

272. De sancto Cyriaco.

Sancte mater Cyriace,
Firma me in Dei pace,
Qui per Satan molestatas
Caesaris et regis natas
A furore liberasti,
Intus forasque sanasti;
Caesarque Maximianus,
Ut tu fieres insanus,
Tuum caput cum ardenti
Pice torsit non nocenti,
Sicque tandem decollatus
Martyr factus es sacratus.
Alme martyr et levita,
Serva me in tota vita,
Sensuum o pie custos,
Sensus meos fac robustos,
Sic ut nunquam insanire
Me contingat aut perire,
Deus tuum per iuvamen
Salvet me ubique. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

273. De sancta Dorothea.

1. Salve, virgo Dorothea,
Mea praedilecta [pura],
Plura quidem infantia
Tu tormenta pertulisti
Christi ob amorem vera,
Mera simul constantia.

2. In olivo nam fervente
Gente fera es afflicta,
Victa tamen immanitas
Poenae erat vi dulcoris
Roris gratiae abunde,
Unde nec cessit sanitas.

3. Post squaloris carceralis
Malis stringebaris ibi,
Tibi erat penuria
Victus sic per novem dies,
Quies nulla, mors sed latens,
Patens maligna furia.

4. Quae urgebat, ut in fano
Vano tibi esset cura
Tura diis incendere,
Decrevisti saevis magis
Plagis premi propter Deum,
Eum quam sic offendere.

5. Hinc ex nutu es praefecti
Plecti iussa capitali
Tali dira sententia,
Inde summe es gavisa
Visa et sic Christi frui
Tui sponsi praesentia.

6. Delectari et formosis
Rosis in ipsius hortis
Ortis et viridario,
Ex his mittis in sportella
Bella inter modo miro
Viro protonotario.

7. Tunc cervice inclinata
Strata ense es et laeta,
Freta caelesti gloria,
O beata, quam immensa
Pensa sis adepta dona
Bona tanta victoria.

8. Et quam large per te factae
Nactae preces sunt effectum
Rectum pro te colentibus!
Ergo, pia et decora,
Ora pro me reo Deum
Meum votis frequentibus,

9. Ut a noxis me emundet,
Fundet, ut confirmet sua
Tua ope in gratia,
Per quam sit peccandi ausus
Clausus, sed agendi bene
Plene sit efficacia.

10. Ac iucunda mundi quaeque
Aeque donet aspernari
Clari et sui lumine
Vultus mox post cursum vitae
Rite luminari sine
Fine eiusdem numine.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

274. De sancta Elisabeth.

1. Magnum pietatis donum
Et exemplum multis bonum
Fulget in Elisabeth,
Nascitur nobilitatis
Stirpe, sed humilitatis
Haec cor fidele habet.

2. Tempore sub iuventutis
Haec virtutis et salutis
Commoda quaesierat,
Gradi cepit iter tutum,
Christum sumens sibi scutum
Et hoc se munierat.

3. Hostesque sic superavit
Et virtutes cumulavit
Excellenti numero,
Mater fuit orphanorum,
Medicamen infirmorum,
Utroque sed umero

4. Iugum Domini portavit,
Illis stravit, sordes lavit,
Nudos multos vestiens,
Tandem Christus suam caram
Caeli vexerat ad aram,
Cum quo regnat gestiens.

5. Nobis, felix o matrona,
Posce sempiterna dona
Apud Christum Dominum,
Qui natus est Dei patris
Ac Mariae piae matris
Et salvator hominum.

6. Iesu bone, fac me dignum,
Ut in caritatis signum,
Qua ad hanc afficior,
Laudem adiutricem meam,
Ut ad bona sim per eam
Semper sollicitior.

7. Elisabeth tu regalis,
Miro modo subiugalis,
Sidus es eximium,
Vero soli iam unitum,
In supremo caelo situm,
Mundo lucens nimium.

8. Quid in laudem dicam tibi,
Nescio, nam regnas ibi,
O mater egregia,
Quo se sibi dat in donum
Iesus Christus, summum bonum,
In caelesti regia.

9. Recte tibi est aptatum
Nomen, quod interpretatum
Dicitur saturitas,
Deum namque saturavit
Deum et inebriavit
Vitae tuae puritas.

10. Odor tuae bonae vitae,
Casta mens et pectus mite
Sanctaque devotio,
Quam habebas, ad fervorem
Multos traxit, ad amorem
Dei, ut conicio.

11. Valde enim exemplaris
Eras cunctis tui maris
Utens sic consortio,
Ut servares caelibatum,
Amplectendo Christi statum
Facto nec divortio.

12. Pulchre per hanc designaris
Mulierem, quam solaris
Fulgor amicierat,
Et sub eius pede luna,
Et siderea corona
Caput redimierat.

13. Nam calcasti velut lutum
Cuncta mundi, et virtutum
Verus sol iustitiae
Te corona decoravit,
Et totius venustavit
Decor pudicitiae.

14. Hesther, Iudith, Anna, Sara
Te figurant, mea cara
Meumque praesidium,
Quarum quidquid laudis erat,
In te est et perseverat,
Ergo fer subsidium.

15. Pacis dulcis mater bona
Sis, ut me defendas prona
Isto in exsilio,
Da perfecte mala linquam,
Satan, mundum, carnem vincam
Tuo cum auxilio.

16. Praedicanda semper eris,
Nam sub typo mulieris
Salomon fortissimae
Te expressit de extremis,
Cuius merces in supremis
Finibus longissime.

17. O matrona praedilecta,
Ducas me in via recta
Ad caeli palatium,
Ubi tecum Christum Deum
Semper laudem, qui est meum
Unicum solacium.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

275. De sancto Erasmo.

1. Salve, o Erasme, sancte
Pontifex et martyr ancte
Propter Christum multis poenis
Gravibus, horrore plenis.

2. Hostes nimis inhumani
Non horrebant ut insani
Tibi rabie ferina
Extorquere intestina.

3. In tormento tam crudeli
Mente stabas tam fideli,
Quod nec semel tristabaris,
Sed ut victor laetabaris.

4. Quanto durior conflictus,
In quo miles stat invictus,
Tanto dignior corona,
Honor, laus sit tibi prona.

5. Hinc te credo valde gratum
Coram Deo tam amatum,
Quidquid velis obtinere,
Non negabit tibi vere.

6. Ex quo pium te attendo,
Totum tibi me commendo,
Ut tu eras foris, intus
Totus poenis circumcinctus,

7. Sic et me in cunctis horis
Salvum serves intus, foris,
Sicut eras tu mansuetus
Et ad patiendum laetus,

8. Sic et me fac patientem,
Mansuetum, oboedientem,
Sicut tu evisceratus,
Asta mihi sic paratus.

9. Vacuer a malis iunctis,
Replear ut bonis cunctis,
In praesenti ad solamen,
Post in caelo semper. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

276. De sancta Eulalia.

Sponsa Christi Eulalia,
Hispaniae Barcinola,
Te plagavit Dacianus,
Mente caecus et insanus,
Qui te iussit fatigari
Et mamillas concremari
Per bullientem [!] oleum
Et per plumbum liquefactum;
Fricari tua vulnera
Iubet ob cruciamina,
In caminum delegata,
Felix virgo et beata,
In quo psallens Deo laudem,
Quod vincebas hostis fraudem,
Per quam fraudem non seducta
A Donato sic instructa,
Qui baptismo te mundavit
Et a diis segregavit.
Decalvata et distincta
Nec in fide sic exstincta
Facta tu es spectaculum
Pronuntians miraculum,
Cum tyranno dixeras:
Vultum mis inspicias,
Ut cognoscas vultum meum
Ante summum verum Deum,
Qui est iudex defunctorum
Pius pater et vivorum,
Quando venit iudicare,
Agnos, hoedos segregare,
Cui laeta tunc astabo
Et te nequam accussabo.
Ad quam vocem sunt perversi
Ad fidem multi (tunc) conversi.
O virgo et martyr Dei,
Precibus memento mei,
Ut vocatus sim paratus
Et contritus Deo gratus,
Non *ite vos*, sed *venite*
Audiam a vera vite
Et sic *Sanctus* semper clamem
Cum sanctis in aevum. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

277. De sancta Euphemia.

1. Gaude, virgo Christi sancta,
Martyr multis poenis ancta,
Egregia Euphemia,
Quas libenter sustulisti,
Te audacter iniecisti
Ob infinita praemia.

2. Stirpe nata praehonesta,
Voce clara es conquesta,
Te perpeti iniuriam
In hoc facto, quod athletae
Multi mitterentur prae te
Ad summi regis curiam.

3. Cur torta incarceraris
Sive diu alaparis,
Hinc bestias mortiferas,
Rotas, ignes vincens pura
Et secures, saxa dura,
Sartagines igniferas.

4. Horum vires precis nexu
In fragiliori sexu
Constringens viriliter
Castitatisque incultos
Corruptores satis multos
Confundens laudabiliter.

5. Sed tandem transfossa ense
Sponsa volas inoffense
Ad sponsi tui faciem,
Clare splendens coronata
Quasi rosa liliata
Inter sanctorum aciem.

6. Omnium o gemma morum,
Felix soror angelorum,
Dulcissima virginitas,
Tu lampas ecclesiarum,
Lux et decus animarum,
Te amat sancta trinitas.

7. Hinc a servo tuo diram
Impii averte iram,
Ne peream perniciter,
Corpus castum, cor da mundum,
Finem bonum et iucundum,
Ut vivam post feliciter.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

278. De sancta Euphemia.

1. Euge, felix Euphemia,
Sis felicitatis via
Nobis in exsilio,
Auge vires nostrae spei
Qui in multis sumus rei,
Ut in futuro saeculo
Iungamur Dei filio.

2. Pudicitiae columna,
Dos virtutis et alumna,
Stella fulgens gloriae,
Ora Deum tu devote
Pro nobis, ut mente totae
Deleantur scoriae.

3. Bonitatis cella
Deitatis mella
Nobis impetra
De petra deserti,
Hic sumus incerti,
Tu nos adiuva.

4. Euphemia, corde maesto
Te vocantum memor esto,
Vernans flos munditiae,
Nobis tecum sit corona,
Cum beatis nobis dona,
Christe, sedem gloriae.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

279. De ss. Evangelistis.

1. O evangelistae grati,
Patres mei praeoptati
In cordis promptuario,
Dictis, scriptis estis rati,
Multis modis praesignati
Numero quaternario.

2. Quattuor per documenta
Paradisi vos fluenta
Totum orbem perfunditis
Totque fabri sacramenta
Vos formantes et figmenta
Errantium contunditis.

3. Quattuor ad omnes gentes
Auri circuli ferentes
Arcam legis opificis,
Tot et ordines fulgentes
Gemmis vestem polientes
Altissimi pontificis.

4. Totque terrae vos minora
Sed et sapientiora
Ceteris sapientibus,
Tot vos difficiliora
Ad plenum in nulla hora
Noscenda cunctis mentibus.

5. Tot et ianitores stantes,
Domum Dei conservantes
Ab impetu crudelium,
Tot columnae hanc portantes,
Tot venti vivificantes
Animas infidelium.

6. Totque viri vos in igne
Deum collaudantes digne
Tot vosque animalia,
Pulchrae formae tam benignae,
Quod virtutum per insigne
Sunt nunquam visa talia.

7. Matthaee homo divine,
O tu Luca vituline,
Me pauperem attendite,
O tu Marce leonine,
O Iohannes aquiline,
Me regite, defendite.

8. Ut homo discretione,
Bos carnis mactatione
Fiam in cunctis gestibus,
Leo in temptatione,
Avis contemplatione
Cum veris Christi testibus.

9. In scribendis Christi gestis
Verbis, signis manifestis
Vos summi cancellarii,
Vestris scriptis praehonestis
Ad festa regni caelestis
Vos nostri veredarii.

10. O quadriga, salvandarum
Felix vectrix animarum,
Per triste mundi spatium
Vehite me vestrum carum,
Ubi nihil est amarum,
Ad caelicum palatium.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

280. De sancto Georgio.

1. Solve captos, Georgi beate,
Carnis, animae captivitate,
Laetemur perenni libertate.

2. Languidos sacro sana precatu,
Libera nos ab omni reatu,
Digni simus tuo comitatu.

3. Averte mala, quae formidamus,
Temptationibus careamus,
Posce nobis bona, quae speramus.

4. Veniam impetra delictorum,
Ne catena stringat nos reorum,
Sed praecingat stola beatorum.

5. Locum, res et personas conserva,
Persecutores nostros enerva,
Ne in nos exerceant proterva.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

281. De sancto Georgio.

O Georgi, miles Christi,
Ut puellam defendisti
A cruore et a nece,
Sic defende tua prece
Circumquaque me et meos
Contra hostes saevos reos.
Sta in cunctis meis portis
Tamquam pugil terrens fortis,
Fac nullos adpropinquare,
Qui me volunt depravare.
Gaude, martyr, excessive,
Passus es superlative
Tam crudeles multas poenas,
Quod auditu turbant venas.
Quas omnes victoriose
Superasti gloriose,
Sic me iuva triumphare
Semper in adversis clare
Et me nunquam derelinquas,
Omnes fraudes fac longinquas,
Nullus sit occursus malus
Sit ubique firma salus.
Inimicis ne succumbam
Hic in vita vel post tumbam,
Ensem, hastam, arma, scutum
Adprehende, fac me tutum,
Ut ex tua armatura
Cuncta mea sint secura.
Corpus, fama, res, amici,
Quae exposco benedici,
Anima prae omni cura
Deo semper fruitura
Mox sit post emissum flamen
Tecum inter sanctos. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

282. De sancta Gertrude.

1. Salve, virgo speciosa,
Gertrudis, tu generosa
Ducis Pipini filia,
Puritate redimita,
Pretiosa margarita
Super auri milia.

2. Salva casta sponsa Christi,
Quae terrena respuisti
Per eius auxilia,
Via morum, flos virtutum,
Forte castitatis scutum
Reprimens hostilia.

3. Salve, gemma verae lucis,
Quae Austrasiorum ducis
Offucasti filium,
Carnem eius dum sprevisti
Et amplexus abiecisti
Voluptatum vilium.

4. Sed dum nimium temptaris,
Tunc a matre occultaris,
Castitatis lilium,
Et ob votum castitatis
Ac tutandae puritatis
Fugis in exsilium.

5. Ad partem orientalem
Franciae, ad locum talem,
Karleburch qui dicitur,
Ubi per te in Nivella
Tunc insignis atque bella
Basilica perficitur.

6. Omni cultu quam ornasti
Et in ea collocasti
Gregem monialium,
Tuque facta monialis,
Digna mater pastoralis
Es effecta talium.

7. Caecos, claudos collegisti
Et egenis praebuisti
Advenis hospitium,
Quos cibo spirituali
Cibastique corporali
Per pium exercitium.

8. Hinc labore facto satis
Pastoralis dignitatis
Cessisti officio,
Sponso tuo sic abs cura
Casta vita, mente pura
Servis in cilicio.

9. Carne sponte maceraris,
Ut tandem proficiscaris
Ad aeternum praemium,
Mole carnis hinc exuta
Te suscepit, virgo tuta,
Sponsi tui gremium.

10. Ergo, mater gratiosa,
Patens castitatis glosa,
Iustorum tripudium,
Consolatrix infirmorum,
Hospitatrix egenorum,
Maestorum refugium.

11. Gregem tuum tu custodi,
Ne per hostem possit rodi
Morte amarissimo,
Aufer fel adversitatis
Et da mella suavitatis
Gregi devotissimo.

12. Munda ergo nostras mentes,
Sponso tuo quod placentes
Sint per viam sospitem,
Ut post huius vitae cursum
Scandere possimus sursum
Ad caelorum hospitem.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 2, 4 Vis morum. — 3, 3 Lies Effugasti? — 9, 4 Lies exutam, tutam?

283. De sancta Gertrude.

O Gertrudis, virgo grata,
Ex regali stirpe nata,
Leprosos tu non sprevisti
Ob amorem Iesu Christi;
Caecis viam demonstrasti,
Esurientes cibasti
Et egenos hospitasti,
Per quos Christum acceptasti.
O virgo, nunc fideliter
Ora pro me suppliciter
Iesum, Mariae filium,
Ut post mundi auxilium
Mihi donet hospitium,
Ubi nullum supplicium,
Sed exsultare laudibus
Deo cum sanctis omnibus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

284. De sancto Gregorio.

Ave, doctor o Gregori,
Dilexisti mundo mori,
Humilis, mitis fuisti,
Quod a Christo didicisti,
Te servum servorum Dei
Scripsisti fideli gregi
Hoc docens esse pastorum,
Quod non fecit quis priorum.
Sancte papa o Gregori,
Vidisti Romanos mori
In peste inguinaria;
Letaniam statuisti,
Populum sic eruisti
A morte subitanea.
Sancti Petri te habere
Claves credimus et vere,
Nam tu paganum Traianum,
Sat iustum, non fide sanum,
Deflevisti, commovisti
Deum ad parcendum isti.
Eius animam de poenis
Inferni sicque catenis
Liberasti, quamvis ibi
Mansit nulla poena sibi.

O quam mira et stupenda
Dei facta et timenda!
Sancte pater o Gregori,
Meo succurre dolori,
Ad orandum pro me vaca,
Iudicem districtum placa,
Ut spiritus sui dono
Hic me aptet omni bono
Et in corpore peccata
Plagis purget, ut beata
Anima et Deo grata,
Cum hinc fuerit vocata,
Migret laeta ad beata
Beatorum gaudia.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 29 Ad adorandum Hs.

285. De s. Gregorio Martyre.

1. Pie praesul, o Gregori,
Qui non recursabas mori,
Multas plagas pertulisti
Propter nomen Iesu Christi.

2. Regyratus dorso fracto
Non es motus in hoc facto
Ac in ventre dissipatus
Mori pro Christo paratus.

3. Manibus, pedibus ligatus
Es in craticulam prostratus,
Sed dum supponitur ignis,
Terror magnus fit malignis.

4. Nam ex magno motu terrae,
Quem civitas nequit ferre,
Ex magna parte corruit,
Trecentos et plus oppressit.

5. Post carceri es mancipatus
Et ab angelo consolatus,
Sed eductus a carcere
Laudasti regem gloriae.

6. Variis poenis vexatus,
In fide Christi probatus,
Demum capite truncatus,
Sic ad caelos es vocatus.

7. Fortis Christi agonista,
Nos in valle sumus ista,
Sis protector noster fortis
Contra pestem iuge mortis.

8. Nos tuere, praesul pie,
Fructum virginis Mariae
Ante mortem da gustare,
O Gregori, Christi care.

9. Hi qui colunt tua festa
Venerando tua gesta,
Illos hic Christi famulus
Custodi horis omnibus.

10. Post hanc vitam tuta via
Tua duc nos prece pia,
Ut det nobis post tristia
Iesus beata gaudia.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

286. De sancta Helena.

Exsultat iam ecclesia
Orbis huius per spatia,
In cruore Christi lota
Mente promat nunc devota,
Quam Christus suo sanguine
Lavit in crucis stipite.
Helena, mater nobilis,
Salutem quaerens miseris,
Dum quaesisti Christi crucem,
Nostra spes recepit lucem.
O dilectrix nostrae spei,
Quaeso te, sis memor mei
Apud Christum, Dei natum,
Lignum crucis quod beatum
Me defendat in hac vita,
Quod vis hostis sit contrita.
O mater nostrae fidei,
Filia regis incliti,
Per quam fides roboratur,
Dum crux Christi exaltatur,

Quam donavit tibi humus,
Per quam nos salvati sumus,
Per quam hostis stat confusus
Et a nobis est exclusus;
Fructu huius sacri ligni,
Da, fiamus omnes digni
Manducare mundo corde,
Expurgari omni sorde
Et sic cor reficiamus,
Ut et vitam capiamus
Per tuas preces, o beata,
Per quam haec crux est mundo data.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

287. De sancto Hermolao.

1. Hermolae pontifex,
te saluto metro,
Tuum serva supplicem
a serpente taetro,
Ne a Christi aratro
me convertam retro,
Sed in fide moriar
cum beato Petro.

2. En, tu pios milites
fide illustrasti
Cum duce Achatio
et coadunasti
Deo per martyrium,
quod et tolerasti,
Placa mihi misero
hunc, pro quo pugnasti.

3. Rex per vos regnantium
mihi sit benignus,
Laudes vobis offero
pauper et indignus,
Quod me non subripiat
spiritus malignus,
Sim quoque collegio
supernorum dignus.

4. Me clementer liberet
vestroque ducatu
In caelesti collocet
Iesus principatu,
Zima tollet scoriae
vestro supplicatu,
A me pius conditor
omni cum reatu.

5. O praeclari milites,
Christi secutores,
Bellatores incliti,
hostium victores,
Impetrate supplici
vestro divos mores,
Vestra ut per merita
intrem caeli fores.

6. Lucis me perpetuae
faciat consortem
Vestris piis precibus
rex caeli et fortem
Vincere me faciat
Satanae cohortem,
Quod aeterni praemii
gaudia reportem.

7. Adversus Adrianum
constanter stetistis
In agone fidei,
mortem sic vicistis,
Quem cum satellitibus
suis evicistis
Atque in palatia
caeli introistis.

8. Vos, o decem milia
milites, pugnastis
Constanter pro Domino
hostemque calcastis,
Tormenta similia
Christi tolerastis;
Iesus per vos salvet me,
pro quo sic certastis.

9. Stetistis viriliter
contra Adrianum
Pro fide catholica,
pii patres, manum

Vestram nunc porrigite,
mundum quod hunc vanum
Contemnam et Satanam
conteram profanum.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 2, 1 Nam tu pios gegen das Akrostich. — 4, 8 omni a reatu. — 7, 1 Nam adversus. — 9, 1 Stetistis nam viriliter.

288. De sancto Hieronymo.

1. Gaude, lucerna ecclesiae
Accensaque sacro flamine,
Lumen succensum caelitus,
Fenum comburens penitus.

2. Gaude, tuba sonorosa,
Doctor legis, legis glosa,
Vox iucunda, laeta prosa
Sonus ut angelicus.

3. Gaude, citharista legis,
Organista summi regis,
Per quem dulcis cantilena
Sonat mundo mero plena.

4. Gaude, laeta harmonia,
Angelorum symphonia,
Auribus fidelium
Dulce reddens iubilum.

5. Gaude, dulcis Ieronyme,
Lux lucens in meridie,
Nam pellit mundi tenebras
Doctrinae tuae veritas.

6. Gaude fons catholicorum,
Vinum [dulce] iumentorum,
Camelis praebens potum vitae
Longe, late, prope sitae.

7. Gaude, fortis miles Christi,
Pompam mundi succidisti,
Iugum Christi tu portasti,
Omne vanum declinasti.

8. Gaude, mater ecclesia
Te laudat et catholica,
Quae per orbem est diffusa,
Fide recta stat inclusa.

9. O dulcis pater pauperum,
Pro me impio Dominum
Deprecare cum Maria,
Matre Christi, prece pia.

10. Ut post mundi exsilium
Virginitatis filium
Videam in caelestibus
Adiutus vestris precibus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

289. De sancto Hieronymo.

1. O doctorum doctor, ave,
Servulorum imo fave,
Ieronyme, mi domine,
Acceptetur hic benigne,
Quamquam detur laus indigne
De peccatorum homine.

2. Si indignus aut peccator,
Non malignus is laudator
Dici queat iuridice,
Nam, ut laudet, inquam, reus,
Mori gaudet homo Deus,
Quod creditur veridice.

3. Vermis rana dum coaxat,
Non spe vana linguam laxat
Cum angelis hymniferis,
Exstinctus sic carbo linquo
Exstinctos et appropinquo
Carbonibus igniferis.

4. Dat gradum aequalitatis
Mulierum maior natis
Tibi secum in praemio,
Te fert sibi considere,
Pari luce refulgere
In paradisi gremio.

5. Quod beatus Augustinus
Et Cyrillus, vir divinus,
Censerunt mirabiliter,
Nec mirandum, quod aequantur
Pugiles, dum praemiantur,
Qui certarunt similiter.

6. O aurora, quam decora
Stillans rorem, per quem florem
Virtutum concipio,
Da florere et frondere,
Ferre fructus, tuos ductus
Sequens non desipio.

7. Cardinalis ens in Roma
Spirans lateque theoma
Fers aemulorum furias,
Ad desertum inde gressus
Inhumanas es perpessus
Ibi carnis iniurias.

8. Macerata haec te teste,
Cilicina tecta veste,
Nudae humo alliditur,
Post squalescens et arescens
Nigra pellis de flagellis
Tuae manus inciditur.

9. Quis divinis in doctrinis
Exponendis, transferendis
Et in tot linguagiis
Tam profundus, tam facundus
Aut in tota mundi rota
Tantus in suffragiis?

10. Monialis saevis malis
Dum temptatur, obumbratur
Vi tuae imaginis,
Fratrem plane de germanae
Stupri felle contra velle
Salvas et voraginis.

11. Fremens leo mansuefactus
Pro medela ad te tractus
Pedibus provolvitur,
Sumpta cura duratura
Servitute pro salute
Merces tibi solvitur.

12. Claustri muris ruituris
Tis devotam hinc amotam
Solam servas de ceteris,
Exstinguis Sabinianum
Blasphemosque, sed filiarum
Pulchre solvis, dum peteris.

13. Cur, baptistae par, assiste,
In honore qui labore
Es huic comparabilis,
Postulato, ne irato
Iudicante Dei nato
Inveniar damnabilis.

14. Dato, pie, ut in die
Tam poenali tribunali
Astem securissime,
Hoc adverte dari per te,
Postulatur quidquid, certe
Rex iubet citissime.

15. Hinc scripturis de obscuris
Intellectum da perfectum
Cum sapore sugere,
Exquisita stare vita,
Motus luxus, bona fluxus
Et excessus fugere.

16. Esto fortis hora mortis,
Ne in manum duram canum
Ruam infernalium,
Expers luctus per te ductus
Stem in choro praefulgoro
Laudum perennalium.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Trevire. 116.

290. De s. Iacobo Maiore.

1. O Iacobe, tu lucerna
Galiciae iam superna
Lucens divino nitore,
Propugnator supernalis
Nobis datus, eia, qualis
A summo protectore.

2. Tu athleta Iesu Christi,
Primus merus qui fuisti
Inter apostolorum
Sortem et Iohannis frater
Et peregrinorum pater
Valle in hoc laborum.

3. Postquam multos convertisti,
Mortis calicem bibisti
Immensa caritate,
Nobis reis condescende,
Tu lucerna, nos incende
Caelica claritate.

4. O patrone vivae pacis,
Nos conserva in opacis
Ab omni certamine,
Post hanc mortem tuum gregem
Transfer ad caelestem regem
Divino regimine.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433 (Helmstadien. 1320). B. — 1, 2 Galaxiae A. — 1, 6 A fehlt A B. — 3, 2 Mortem calicis B. —

291. De sanctis Innocentibus.

1. Innocentes parvuli necati
Sunt pro Christo, ferro iugulati,
Sanguine proprio baptizati.

2. Nullum facto crimen commiserunt,
Suae mortis causam nescierunt,
Matrum sinibus occubuerunt.

3. Natum regem Iudaeorum quaerit
Herodes, illusus dire ferit,
Insontes sic multitudo perit.

4. O felix exercitus sanctorum
Morientium pro Christo, quorum
Precibus nos audi, rex caelorum.

5. Culpas nostras cruor innocentum
Tergat, ne sentiamus tormentum,
Vitae bonum poscant complementum.

6. Exeuntes vallem lacrimarum
Potiamur donis gratiarum
Carentes angustiis poenarum.

7. Natum parvum pusilli precentur,
Ne peccata nobis imputentur,
Sed beata praemia donentur.

8. Tuos, Christe, milites exaudi
Pro nobis, quorum vacamus laudi,
Hostium ne succumbamus fraudi.

9. Eripe nos omnibus a malis,
Exercitus poenae triumphalis,
Portis regni iungas aeternalis.

10. Sacra vobis turba sociate
Nos post exsilium, locum date
In perpetua felicitate.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod, Capit. Treviren. 116. — Vgl. Nr. 302.

292. De sanctis Innocentibus.

1. O sugentes innocentes,
Sanguinem et lac fundentes,
O agnelli tam tenelli,
Vos tirones novi belli
Primitivi Dei vivi,
Nam cruoris fluunt rivi
Ex vestra militia.
Quid egistis, quem laesistis,
Quem vos unquam offendistis?
Quid tam demens et inclemens
Contra vos Herodes fremens
Tam pusillos, tam tranquillos
Et omnino imbecillos
Pugnat cum saevitia?

2. Ex quo iacto omni pacto
Carne, corde, ore, facto
Castos, puros, non periuros
Nec mendaces, sed securos
Vos a labe, sine tabe,
De festuca vel de trabe
Esse purgatissimos.
Hinc in Rama vestra fama
Crescit de Herodis squama,
Nam nunc statis et cantatis
Cum agno zitharizatis,
Candidati, sociati
Hunc sequentes semper grati,
Hoc vos dat clarissimos.

3. O dilecti, mei recti
Vos patroni hic electi,
Precor tote et devote,
O Christi compatriotae,
Me iuvate et orate,
Pro me coram agno state,
Ut parcat miserrimo,
Ut scurriles mores viles,
Omnes actus pueriles
Iam deponam, ut coronam
Vobis sanctis datam pronam
Vestra prece mox in nece
Sumam sine culpae faece
Fructu saluberrimo.

Orat ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

293. De sanctis Innocentibus.

1. O beati innocentes,
Quorum voces atque mentes
Nihil mali peregerunt,
Quos perversi occiderunt.

2. Pro rege nato trucidati
Et in cruore baptizati
Regnum Dei meruistis,
In quod laeti introistis.

3. Lac fudistis cum cruore
Ac perfusi caeli rore
Adae culpam extersistis,
Vestram vestem abluistis.

4. Caelum cunctis reserastis,
Nova bella praeparastis
Sanctis, Christus quos redemit,
Quos iniqua gens peremit.

5. Primum gratum Deo donum
Intulistis caeli thronum,
Quod direxit patri natus
Pro salute nobis datus.

6. O beati innocentes,
Quos iam colunt omnes gentes,
Quae in Christum pie credunt
Et a fide non recedunt.

7. Vestra prece tueantur,
Quod a malis non laedantur,
Sed nobiscum consequentur,
Quod a Christo coronentur.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

294. De s. Iohanna Baptista.

1. O virtutum arx et scutum,
Da Iohannes pium nutum,
Fac me clare te laudare,
O amice Christi care,
Nam prophetae ante laete
Prophetabant longe de te
Illustri laudis calamo.
Cum factore nunc honore
Pari fulges, nunc maiore,
O benigne, per insigne
Angelo eodem digne
Tu praefaris, nominaris,
Tu in templo nuntiaris,
Christus tantum in talamo.

2. Non occultas, sed exsultas,
Matrem Christi dum auscultas,
Solvis grates novus vates,
Dum in matris alvo lates,
Statim natus iam sacratus,
Reverenter es levatus
Primo Mariae manibus.
Christi sator, praeclamator,
Vox, praecursor, praeparator,
Tu lucerna ad superna
Lucens, missus ad inferna,
Doctor gnarus, martyr clarus,
Angelus et virgo carus
Es liber ab inanibus.

3. Factor serum tam sincerum
Inter natos mulierum
Te sacravit, te laudavit,
Te maiorem praedicavit,
Nam cunctorum tu sanctorum
Fers perfectiones morum
Transcendisque sublimius.
Arto victu et amictu
In deserto cum afflictu
Pro tam raris diffamaris,
Christus esse reputaris,
Omnes vere sanctos mere
Sic dat foedus apparere
Tuus status eximius.

4. O baptista, est laus ista
Tuae dignitatis cista,
Quod post gregem supra legem
Baptizasti summum regem,
Quem iam agnum iuxta stagnum
Ostendisti laude magnum,
Tollentem mundi crimina.
Prava veta et da laeta,
Vere tu plus quam propheta,
Institutor et imbutor,
Paenitendi sis adiutor,
Ut rependam hic emendam
Dignam, ne post male tendam
Ad daemonum genimina.

5. Nunc stellatus et gemmatus
Lustras caelos deauratus
Cum amoeno serto pleno
Fructu pulchro tricenteno,
In quo pura duratura
Semper fulget haec scriptura:
Inter natos et cetera.
O quam gnave summum suave,
Trinum voce carne ave
Agnovisti, fac me sisti
Tecum ante vultum Christi,
Quo abs luctu fausto ductu
In hoc centeno [cum] fructu
Te cernam post haec vetera.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 5, 13 fehlt eine Silbe.

295. De s. Iohanne Evangelista.

1. Fons divinae caritatis,
Iohannes, divinitatis
Summus explicator,
Splendor merus virginalis,
Dulcor mirus supernalis,
Asiae lustrator.

2. Dogmate cenae rigatus,
Iesu cruce desponsatus,
Divinis inardescens,
Volans tu super Cherubim,
Amore ardens Seraphim,
Cum Thronis conquiescens.

3. Multa mira ostendisti,
Magnam gentem convertisti
In Pathmos relegatus,
Oleo ferventi missus,
Sed a poenis pie fissus,
A Christo conservatus.

4. Post laborem gentis grandem
Christo invitatus tandem
Ad mensam supernorum,
Virgo purus sic decessit,
Cuius corpus non marcescit,
Ut manna fert caelorum.

5. O lux lucis aeternalis,
Iesu Christi secretalis,
Sanctus sine maculis,
Nos in hoc statu flebili
Serva et carne debili
A taetris piaculis.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433 (Helmstadien. 1320). B. — 1, 1 O Fons divae B. — 2, 1 Dogma coenae irrigatus B. —

296. De sancto Ioseph.

1. Ioseph sancte et fidelis,
Cuius laudes sunt in caelis,
Ecclesia te commendat,
Curia caelestis laudat.

2. Ioseph castus, timoratus,
Virtuosus nominatus,
Te populus catholicus,
Caeli laudat exercitus.

3. Ioseph, Davidis filius,
Tu Iesuli nutricius,
Tua sancta praeconia
Signavit virga florida.

4. Ioseph, sponsus matris Christi,
Cui solus adfuisti
In omni necessitate
Vitae castae puritate.

5. Ioseph, pater salvatoris
Putativus, intus, foris,
Cui thesaurus absconditus
Creditus Dei filius.

6. Quem concepit florum flos
Sicut rosam caeli ros
Et tangit sine macula,
Munda manet in saecula.

7. O custos huius virginis,
Divinitus prae ceteris
Electus atque dilectus,
Iustus, bonus, pius, rectus,

8. Ora deitatis natum
Pro salute nobis datum,
Ut post huius vitae statum
Finem nobis det beatum.

9. Ora matrem deitatis,
Florem iuge puritatis,
Ut det nobis cum beatis
Lumen verae claritatis.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 5, 4 Creditus est Dei.

297. De sancta Katharina.

1. Gaude, sancta Katharina,
Es conversa vi divina
Miro modo [te] vagante,
Regnum tuum perlustrante.

2. Gliscens curiose clare
Universa explorare,
Tandem ad cuiusdam senis
Heremitae casam venis.

3. Qui suscepit te gaudenter,
Colloquendo condecenter
Pulchre suasit te nupturam
Ob tam magni regni curam.

4. Tuus sermo fit mox iocus,
Iubes tu: sit ipse procus,
Si sit sponsus amabundus,
Erit mihi vir iucundus.

5. Forma sensu sic micabas,
Nullum dignum te putabas,
Sed haec dicta tam iocose
Senex sumpsit seriose.

6. Ne tam pulchrum Dei plasma
Satan fieret phantasma,
Ipse spondet, tu discedis,
Ipse orat, tuque credis.

7. Poscens sponsum mox procatum
Dixit: satis est iocatum,
Cuncta vana, virgo, desint,
Culti gestus, mores praesint.

8. Ne verbis displiceatis
Sponso summae claritatis,
Forma vincit omnes solus,
Non fert parem terra, polus.

9. Tunc correpta es timore,
Tota languens in amore,
Clamas: diu cur protelas,
Quod hunc mihi non revelas?

10. Veniat, ut eum cernam
Et propter se cuncta spernam,
Tunc processit sponsus carus
Sicut sol prae cunctis clarus.

11. Dicens: o tu Katharina,
Elevans te a ruina,
Vidistine pulchriorem,
Clariorem, dulciorem?

12. Mea forma tibi placet
Iam, sed tua vilis iacet,
Quamdiu non baptizaris,
Mihi grata non putaris.

13. Illo caelum ascendente
Baptizata fis repente,
Sic ad fidem es inducta,
Fortior in pugnae lucta.

14. Undecumque effulsisti
Ceteris prae nymphis Christi,
Gradu, statu altiores
Habens semper obiectores.

15. Quinquagenos oratores
Prae cunctis subtiliores,
Reginam imperialem,
Summam hostis conthoralem,

16. Clarum ducem et ducentos
Milites sub eo tentos,
Omnes bene hos vincebas
Martyresque faciebas.

17. Sed ferum imperatorem
Viceras miseriorem,
Eius minas contemnendo
Poena laeta patiendo.

18. Flagra, vincla, fames, rota,
Mucro super te sunt mota,
Haec, o virgo tu regalis,
Tenera et curialis,

19. Patienter sustinebas,
Sic et hostem plus pungebas,
O beata Katharina,
Virgo martyr et regina.

20. Probat sponsi vox potentem,
Te mons Sina sapientem,
Angeli te castam, diam,
Liquor tumbae valde piam.

21. Hinc tu potens me defende,
Dogma prudens tu impende,
Fac me castum tu, o casta,
Pia, mihi pie asta.

22. Sint res, fama, mors et vita
Semper per te custodita,
Post me duc ad iubilamen
Ante vultum Dei. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

298. De sancto Laurentio.

O summa spes fidelium
Et sanctorum solacium,
Ad te clamantes respice,
Interventu Laurentii,
Martyris et diaconi,
Nostras preces non despice.
Qui lumen caecis reddidit,
In te sperantes edidit
Suis sacris dogmatibus
Et thesauros ecclesiae
Pro tuo pio nomine
Erogavit pauperibus.
Igne sanctus comburitur,
Passus caelum ingreditur,
Iacens in craticula
Intus ardet ut facula.
In qua dira passione
Fortis certat in agone,
Testatur haec diecula
Hoc per aeterna saecula.
Ad nos, levita, propera,
Thesauros nobis eroga,
Confer, pie o Laurenti,
Auxilium sacrae genti
Festa tua nunc colenti,
Devote modo decenti
Rite psallere, ne colonis chaos,
Qui te colunt, ingruat atrox,
Roget patrem tua vox,
Ut a nobis procul pellatur nox.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 27 coloni. — 29 Tua vox rogat patrem.

299. De sancto Laurentio.

1. O Laurenti, martyr Christi,
Tu sitisti, occurristi
Et bibisti, ut cupisti,
Dirum haustum, holocaustum
Factus totus, sic fis notus
Toti mundo, cum iucundo
Praeconio laudabilis.
Sixtus dixit ut propheta:
Tibi restat maior meta
Pugnae gloriosioris,
Acrioris, durioris,
Fili mere, noli flere,
Ecce, vere me sequere
Post triduum spectabilis.

2. Prudens dator thesaurorum
Quaeris turbas egenorum,
Lavas pedes osculando,
Ore blando consolando
Caecisque per signum crucis
Pie reddis visum lucis
Post tractus ad certamina.
Quo saeve interrogaris,
Fustigaris, laniaris,
Cruentaris cum plumbatis
Laminisque inflammatis,
Tuis costis applicatis,
Tandem perfers dirae cratis
Super ignem examina.

3. Heu, heu, ibi vivus discis,
Quomodo necatus piscis
Perassatur, denigratur,
Perforatur, eliquatur
Per nimis ardentes stillas,
Quae urunt tangentes illas,
Quaecunque laetus pateris,
Ais namque sensu sano
Ipsis Decio profano,
Iudici Valeriano
Coetuique horum vano,
Ut gyrarent et vorarent,
Ventres suos satiarent
Excocti parte lateris.

4. O Laurenti, te colenti,
Servienti nunc consenti,
Fac, sit mecum, ut cor tecum
Illustretur, speculetur
Solum meum verum Deum
Fide pura sine cura
De istis mundialibus.
Martyr bone, mi patrone,
Tua cratis ardens satis
Me defendat, ut accendat
Dei igne tam benigne,
Ut devictis flammis fictis
Sim immunis sic a prunis
Tremendis gehennalibus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

300. De sancto Leonhardo.

1. Gaude, privilegiate,
Leonharde sublimate,
In hoc dono speciali
Vi vincenda carcerali.
Captivorum es adiutor,
Vinculorum dissolutor,
Es oppressor tyrannorum,
Sed erector oppressorum.

2. Gaude, mi patrone sacer,
Nullus carcer est tam ater,
Quin tu gratia divina
Frangas hunc vi leonina;
Omnes ferreae catenae
Nequeunt te ferre plene,
Quando te adesse sciunt,
Mox ut cera liquefiunt.

3. Gaude, gaudium turbatis,
Tempore anxietatis
Praestas omni te colenti,
Quodvis damnum metuenti.
Franciae reginam gratam
Quasi iam periclitatam
In partu et prolem secum
Tu salvasti ope precum.

4. Gaude, pie Leonharde,
Vinculatis dulce narde,
Me iuvare semper arde
In periculis non tarde;
Cunctis horis, cunctis locis,
Cunctis seriis et iocis
Sentiendo me tuere,
Ut iam saepe sensi vere.

5. Gaude, pater Leonharde,
Fortis ope leoparde,
Me defende circumquaque,
Corpore et animaque,
Serva me a tyrannorum
Vinclis et daemoniorum,
Ut sis mihi sic solamen
Hic et in aeternum. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

301. De sancto Livino.

1. O Livine, martyr Dei
Confer tuis precibus,
Ut sit Deus memor mei
Nunc et horis omnibus.

2. Quod sim mundus a peccatis
Multis venialibus,
Magnis, parvis, inauditis
Septem et mortalibus.

3. Confer mihi cor quietum,
Pacem cum hominibus,
Inter iustos fac me laetum,
Tutum a daemonibus,

4. In hoc mundo sanitatem,
Vitae necessaria,
Mox post mortem claritatem
In aeterna patria.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. —

302. De sancta Lucia.

1. Lucia, virgo Siracusana,
Inclita stirpe prodis humana,
Detestaris idola profana.

2. Uita prudens moribus serena,
Gratiarum muneribus plena,
Ut lutem respuebas terrena.

3. Corde casta, mente columbina,
Refulgebas virtute divina,
Clemens me adiuvare festina.

4. Integram fidem precatu dona,
Spem perfectae caritatis, bona
Immortalitate me corona.

5. Ardeat ne me gehennae pruna,
Felix sit huius vitae fortuna,
Assis hora mortis opportuna.

6. Lucis auctorem Christum confessa
Es tormenta gravia perpessa,
Pro me preces fundere non cessa.

7. Cito fer auxilium poscenti,
Grandi poena tui pro tormenti
Deo me recommenda viventi.

8. Alma stas immobilis columna,
Lucia, dos virtutis alumna,
Ab omni me liberes aerumna.

9. Locum, res, familiam defende,
Contra hostes iuvamen impende,
Clamantes ad te clemens intende.

10. Pacem, vitam, gratiam dignare
A Domino nobis impetrare,
Post mortem ad gaudia migrare.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — Zwischen Strophe 2 und 3 ist eine das Akrostichon störende eingeschoben:

Filia Domini benedicta,
Suppliciis pluribus addicta,
In tormentis manebas invicta.

303. De sancta Lucia.

1. Salve, castitatis via,
Virgo sacra, o Lucia,
In cruore tuo lota,
Fide Christi stans immota,
Te laus decet cum Maria,
Cui caeli ierarchia
Voce pura et devota
Promat laudem mente tota.

2. Salve, rosa venustatis,
Ornans caelum cum beatis,
Paradisus stat iucundus,
Cum te colit totus mundus;
Cum sigillo castitatis
Matre, flore pietatis,
Cuius fructus rubicundus,
Sapor odorque profundus.

3. Salve, gemma puellaris
Cum puellis tam praeclaris
Sequens piam margaritam,
Quae donavit mundo vitam;
Haec est mater expers maris,
Cui rite famularis,
Quae splendescit sicut Titan,
Lunam habens sub se sitam.

4. Salve, rubens flos amoris,
Tinctus fonte Salvatoris,
Qui peccatum mundi lavit
Morte vitamque donavit;
Quem concepit flos decoris
Sicut guttam caeli roris,
Quem flos nobis irroravit
Sicut David prophetavit.

5. Salve, sidus firmamenti
De splendore plus habenti
Nobis lucens ut matrona,
Hoc solamen nobis dona,
Opem fer fideli genti
Pro reatu suo flenti,
Ut in fine nobis prona
Cum beatis sis corona.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

304. De sancta Margareta.

1. Gaude, virgo Margareta,
Martyr Christi, sponsa laeta,
Rosa mixta lilio,
Gaude, patri odiosa,
Sed gratanter amorosa
Summi regis filio.

2. Gaude, pectinum, virgarum,
Vim ardentum facularum
Passa in eculeo,
Gaude, dire flagellata,
Carne tota lacerata
Poenarum aculeo.

3. Gaude, quia multos salvas,
Saevo sic praecludis valvas
Iudici Olybrio;
Gaude, nam calcasti sanctis
Tuis femineis plantis
Satan cum ludibrio.

4. Gaude, prece exaudita,
Decollata gaudes ita
In chorea caelica,
Iuva, rege, trahe, punge
Et me servum tibi iunge
Festa ad angelica.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 2, 4 lacerata.

305. De sancta Margareta.

Salve, virgo Margareta,
Quae per poenas plures laeta
Sponsum agnum imitaris,
Cui modo conversaris,
Laetaris absque mensura
Neque unquam turbatura.

Vae clamantes in hac valle
Tu meantes in hac calle
Prece tua iuva pia,
Ut dum scandunt ab hac via
Summam intrent civitatem
Ad supernam vetustatem.

Ibi tecum laudent agnum,
Iesum Christum, regem magnum,
Cuius vultu iucundatur
Totum caelum et laetatur.
Ibi deest omnis poena,
Solum ibi sunt amoena
Ab aeterno praeparata
Sanctis, quae et nobis, grata
Impetra o Margareta,
Videre Dei secreta.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

306. De s. Maria Aegyptiaca.

1. Gaude, Maria Aegyptiaca,
Quam perlustravit Dei gratia,
Ut Christum post peccamina
Quaesivit mente lucida.

2. Gaude, quia meruisti
Viam sequi Iesu Christi,
Quae peccatrix exstitisti,
Post peccata surrexisti.

3. Gaude, mater gaudiosa,
Nam de spinis floret rosa,
Per foetorem odiosa,
Sed mundata nunc formosa.

4. Gaude nunc, o clara stella,
Huius maris quam procella
Obfuscavit per vitia,
Nunc per cuncta lucet saecla.

5. Gaude, tu clarum speculum,
Angelorum tu gaudium
Et omnium errantium
Specimen et solacium.

6. Gaude, salus miserorum,
Sublevatrix aegrotorum,
In te coetus angelorum
Gaudet, Christus, rex caelorum.

7. Gaude, nunc tu in gloria
Beata, munda, fulgida,
Funde tua precamina
Pro nobis, mater inclita.

8. Da nunc peccata plangere,
Immunda nunquam tangere,
Ut tunc possimus pangere
Laudem datori gloriae.

Orat. ms. Carthusiense saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 5, 2 tu fehlt. — 7, 3 tu precamina.

307. De sancta Maria Magdalena.

1. O Maria Magdalena,
Via patens, lux serena
Data peccatoribus,
Quam sequentes liberantur
Paenitentes et purgantur
Vitiorum sordibus.

2. Tu es stella radiosa,
Diu tamen nebulosa
Obducta caligine,
Et peccatrix appellata,
Supra modum deformata,
Facta membrum Satanae.

3. Sed cum solem aspexisti,
Lumen clarum resumpisti,
Conversa es sincerius,
Fontem vivum accessisti,
Culpas ibi detersisti
Lacrimata plenius.

4. Revocatum est edictum,
Est translatum et delictum
In spem delinquentium,
Nomen tuum interdictum
Stilo forti est rescriptum
In libro viventium.

5. Ubi scelus abundavit,
Plus se virtus dilatavit
Spiritalis gratiae,
Quae te carnis voluptates
Atque mundi vanitates
Fecit omnes linquere.

6. Deo bene providente,
Martha frequens satagente
Circa ministerium,
Elegisti tu prudenter
Vacare Deo ferventer,
Unum necessarium.

7. Recumbentis Iesu Christi
Pretiosum effudisti
Unguentum in capite,
De quo Iudas indignatur
Et avarus machinatur
Christum morti tradere.

8. Post cum mater crucifixi
Cruci tristis astitisti
In agone patiens
Agni mitis immolati,
Innocenter trucidati,
Neci luctum faciens.

9. Porro tuum cum affectum
Inflammaret ad profectum
Vis amoris fervidi,
Ut redires ad sepultum
Visitares et defunctum
Mane prima sabbati,

10. Meruisti resurgentem
Contemplari, prohibentem
Pedes suos tangere,
Ita maestam consolatur,
Hortulanus qui putatur,
Non cessantem plangere.

11. In augmentum sanctitatis
Te doctricem veritatis
Misit evangelicae
Auctor ipse pietatis,
Ut haberes dignitatis
Nomen apostolicae.

12. Demum satis fatigatam,
Praeelectam valde gratam
Te duxit ad eremum,
Ubi carne resoluta
Evolasti via tuta
Ad perenne gaudium.

13. O matrona, mater bona,
O benigna, laude digna,
Cara Dei filia,
Intercede pro devota
Tibi mente, qua te tota
Honorat familia,

14. Ut a labe, qua foedamur,
Emundati mereamur
Peccatorum veniam
Et post mortem cum beatis
Ad supernae maiestatis
Transeamus gloriam.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

308. De sancta Martha.

1. Gaude, pia laboratrix,
Verbi Dei seminatrix,
Multam plebem acquisisti
Per semen, quod tu sparsisti.

2. Gaude, speciosa forma,
Martha virtuosa norma,
In qua refulget claritas,
Claret et Dei bonitas.

3. Gaude, nutrix panis vitae,
Hospitatrix agni rite,
Cuius te lana candida
Ornat plus rosa fulgida.

4. Gaude tu, quae meruisti
Vultu frui Iesu Christi
Tunc in terris, nunc in caelis,
Dulcis mater et fidelis.

5. Gaude, Martha, quae ploratu,
Fletu atque ululatu
Vitam fratri impetrasti
Sic a vita, quam amasti.

6. Gaude, gemma caritatis,
Nam de fonte deitatis
Sumpsisti mel mirificum
Et potum salutiferum.

7. Gaude, casta, munda, cara,
Stella fulgens et praeclara,
Cuius splendor ut aurora,
Super aurum plus decora.

8. Gaude, floridum lilium,
Super nivem plus candidum,
Cuius odor et albedo
Demulcet velut dulcedo.

9. Gaude, fulgida lucerna,
In qua luxit lux superna,
Quae monstravit multis viam
Ad caelestem hierarchiam.

10. Gaude, sponsa speciosa,
Mater nostra gratiosa,
Nobis placa Dei natum,
Quod est super omne datum.

11. Gaude, felix o ministra,
Vitae activae magistra,
Fonte vitae refecisti,
Potum cuius concupisti.

12. Gaude, tua memoria
[Est] in aeterna gloria
Digito Dei signata,
Libro vitae exarata.

13. Gaude, tu vas clementiae,
Nos miseros hic respice,
Pro nobis mater regia,
Ne laedant nos haec tristia.

14. Gaude, virgo, cum Maria,
Matre Christi, prole pia,
A quibus caelum impetra
Nobis tu, pia domina.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

309. De sancto Matthaeo.

Gaude, spes salutis meae,
Alme pater mi Matthaee,
De honore triplicato,
Tibi soli simul dato,
Quem sanctorum simul vere
Nullus scitur possidere,
Nam apostolus es clarus
Et evangelista gnarus,
Es et martyr triumphalis,
Quis tibi in his aequalis?
Qui in caelis sic praeferris,
Opem reis fer in terris.
Lucra mundi reliquisti,
Lucra caeli recepisti.
O evangelista prime,
Leva corda in sublime,
Ne his vanis maculentur,
Sed divinis delectentur,
Et ut fiat hoc perfecte,
Modum doctor doce recte.
Tu praelatus puellarum
Primus Deo sacratarum,
Quas amasti, custodisti,
Tam fidenter protexisti,
Quod ob virginalem florem
Tuum fuderas cruorem,
O Matthaee, tibi tantus
Erga me sit fervor sanctus,
Quantus fuit erga illas.
Vires robora pusillas,
Tua sacra sub tutela
Sume me cum parentela,
O praeclare princeps mundi,
Fac me laedi nec confundi,
Me et mihi attinentes,
Ubicunque consistentes,
Ut in Deo semper laeti
Simus bona pace freti.
Fortis Dei agonista,
Nunquam ope mihi dista,
Velox mihi sis adiutor,
Ut tu Christi es secutor.
Tui sit pensare, nosse
Tam infirmum meum posse;
Quanto scis fragiliorem,
Tanto opem da maiorem
O Matthaee, iudex orbis,
Sana me a cunctis morbis,

Oro, licet lingua balba,
Veste clara me dealba,
Sicut Mauros dealbasti,
Quos ad Christum convocasti,
Ut in morte laete, compte
Sic occurram sponso prompte
Ad convivii solamen
In caelis cum sanctis. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

310. De santco Matthaeo.

1. O Matthaee, virtutum flos,
Te rigavit caelicus ros,
Mundana dum liquisti,
Dum φῶς Christi te reluxit,
Mox apostolum produxit,
Sic Christo adhaesisti.

2. Evangelium scripsisti,
In quo mundum docuisti
Semitam veritatis,
Aethiopes saevissimos
Ad fidem placatissimos
Egisti deitatis.

3. Signa magna complevisti,
Magos templi dirimisti,
Post haec perpessus plura
Coronam martyris tandem
Meruisti et eandem
In altaris cultura.

4. Sic a tergo transvibratus
Diro ense es mactatus
Ob fidem electorum.
Sic decessit carus Dei,
Qui nos iungat summo regi
In iubilis caelorum.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433 (Helmstadien. 1320). B. — 1, 4 Dum pos. B. — 1, 5 Mox et alpium produxit A. — 2, 2 Inde mundum B; didicisti A. — 4, 1 Sica ergo transvibratus A. — 4, 5 iunget B.

311. De sancto Matthia.

1. Serve Dei venerande,
O Matthia, et amande,
Candoris lux caelorum,
Te elegit sors divina
Iudae praestante ruina
Sortem apostolorum.

2. In qua fulgens digno more,
Divino statu et decore
Virtutum deitatis,
Florens tuum dogma dignum
In Iudaea et benignum
Exemplum sanctitatis.

3. Viam Dei sic rexisti,
Multos malos erexisti
De lacu infernali,
Infinitos post labores,
Signa magna et sudores
Vinea aeternali

4. Passionem complevisti
Et aeterna introisti
Divinis candoribus.
O caelorum luminare,
Ibi nostrum recordare
Nostris in maeroribus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433. (Helmstadien 1320). B. — 1, 5 perstante B. — 2, 2 Eine Silbe zu viel; lies Divo?

312. De sancto Mauritio.

1. Gaude, sacer dux Mauriti,
Praefuisti mente miti
Thebaeorum coetui,
Quos iussisti non reniti,
Ne ad mortem sic inviti
Subiacerent metui.

2. Sermo tuus hortativus,
De Christo exemplativus,
De condendis gladiis
Sic erat inflammativus,
Quod manavit magnus rivus
Sanguinis in stadiis.

3. Animati per te mire,
Prompti omnes interire
Ita efficaciter,
Quod ad ictum mortis dirae
Se gliscentes praevenire
Praecurrunt audaciter.

4. Sic prius examinati
De fide bis decimati
Estis in capitibus,
A malignis post vallati
Omnes estis trucidati,
Calcati equitibus.

5. Decimas solvistis rerum
Atque decimas dierum,
Decimas et capitum,
Ultimas, ut dicam verum,
Solvere est nimis ferum
Nec est prius sapitum.

6. O sex milia sexcenti
Sexaginta sex contenti
Legionis numero,
Rapuistis violenti
Sic caelum per vim tormenti
Laeti flexi humero.

7. Huic mundo vobis totam
Meam vitam vix devotam
Nolite deserere,
Sed servate sic immotam
Mentis, carnis famae notam
Nunquam cogar gerere.

8. Anima sit semper pura
Dans cuiquam sua iura,
Deo principaliter,
Ut in morte sit secura,
Mox vobiscum regnatura
Caelo aeternaliter.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

313. De sancto Pancratio.

1. O Pancrati, martyr bone,
Pretiose mi patrone
Prae multis divitiis,
Nobili de stirpe natus,
Virtuose educatus
Immunis a vitiis.

2. Puerili in aetate
Caesaris a maiestate
Aggressus blanditiis,
Spondet te felicitandum
Splendideque honorandum
Suis amicitiis.

3. Doces vere plus debere
Ab his mere abstinere
Ut ab immunditiis.
Nam tormenta et mors dura
Reputantur ut pictura
Tuis in iudiciis.

4. Unde Caesar maledictus
Furens magis et adflictus
Propriis malitiis
Iubet mox te decollari,
Immo finem poenis dari
Cunctisque suppliciis.

5. Sed tibi in hoc agone
Nobiles assunt matronae
Funeris officiis;
Qui ad tuum mausoleum
Falsa iurat, pandis reum
Certis cum indiciis.

6. Aufer a me verbum stultum,
Mendax os et iurans multum,
Tuis beneficiis
Da, ut consors faciei
Fiam visionis Dei
Summis in deliciis.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

314. In Conversione s. Pauli.

1. O quam candor scientiae,
Paule, auctor ecclesiae,
Graecorum doctor legis,
Speculator divinalis,
Lux fidei, ecce, qualis
Prolator veri regis.

2. Eia, quanta es perpessus,
Fidem Christi cum confessus
Ingenti caritate,
Ultra modum fatigatus,
Verberatus, incippatus
Fraterna falsitate.

3. Fame, siti cruciatus,
Feris datus, lapidatus,
Quam tormenta plurima!
Sic quantum electum gregem
Unasti ad Christi legem
Cum cura fortissima.

4. Tu cum Petro es detentus,
Iudicatus et praeventus
Ad necem diram ensis
Pro amore Iesu Christi,
Quem benigne dilexisti
Cum viribus immensis.

5. O caelorum contemplator,
Miserorum miserator,
Nostrorum miserere,
In aeterna claritate
Coram summa bonitate
Sic pie nos tuere.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433 (Helmstadien. 1320). B. — 3, 3 Et quam tormenta plura B. — 3, 4 quantam electam AB. — 3, 5 Adunasti Christi legem B.

315. De sancto Petro.

1. O princeps apostolorum,
Petre, lumen Romanorum,
Flos vitae sanctitatis,
O decus paenitentiae,
Columna indulgentiae
Tu fautor veritatis.

2. Qui Iesu familiaris,
Cephas mundi appellaris,
Quam multos erexisti
De miseria fanorum
Atque coetu paganorum,
Quam iuste tu vixisti.

3. Tu pluries incippatus,
Degens plorans, fatigatus
Opprobria post dira
Et truci cruci affixus,
Tormentatus, crucifixus
Afflictione mira.

4. O confessor nati Dei,
Roborator sanctae spei,
Tu ianitor caelorum,
Promulgator novae legis,
Angularis summi regis,
Remissor peccatorum.

5. In hac vita fac nos puros
Supernorum sic securos,
Cum venit mortis hora,
Ut tunc simus supernales
Gaudiorum partiales,
Pro nobis exora.

Orat. ms. Charthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116 A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433 (Helmstadien. 1320.) B. — 1, 6 Tu favor A. — 3, 3 Post opprobria B. — 3, 4 Atroci cruci B. — 4, 4 Promultor et novae A.

316. De ss. Petro et Paulo.

Salvete, praeclarissima
Vos caeli luminaria,
O principes incliti
Et rectores populi,
Columnae vos firmissimae
Sanctae Christi ecclesiae
Tu claviger caelorum, Petre,
Tu doctor veritatis, Paule.
Vos verba vitae seminastis,
Ecclesiam Dei rigastis
Cum vestro sacro sanguine
Pro Christi Iesu nomine.
Pleni ardenti caritate
Et affluentes pietate
Pro fide calicem bibistis
Passionis, quem tunc sitistis,
In potentias introistis
Domini, ut desiderastis.
Sis, sancte Petre, mihi fautor
Et absolutionis autor,
Tu, Paule, vas electionis,
Sis rector meae rationis,
Ut acta mala displiceant,
Et verae virtutes placeant,
Quibus mihi propitium
Habeam Dei filium,
Cuius amara passio
Mea fiat redemptio.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

317. De ss. Philippo et Iacobo.

1. O Philippe populator
Iacobe ac supplantator
Sordium vitiorum.
Miris donis vestra vita
Est virtutum praepolita
Ac dignitate morum.

2. Vestra digna documenta
Fulgebant ut firmamenta
In nutu deitatis,
Multis gentibus submersis
Subvenistis his conversis
Morte acerbitatis.

3. Pessumdatus lapidatur
Philippus et trucidatur
Crucis afflictione,
Terram sanctam summe rexit
Iacobus atque protexit
Praesulis statione.

4. Tunc iustus praecipitatur
De templo et lapidatur,
Tandem martyrizatur
Saeva pertica fullonis;
Eia, quantis sacris donis
A Christo sublimatur.

5. Has lucernas nunc ardentes
Cum coronis et gaudentes
Diva fruitione,
Sic de nostris, deprecamur,
Reatibus quod solvamur
Eorum passione.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433 (Helmstadien. 1320). B. — 1, 2 Ac Iacobe A. — 1, 6 Ast dignitate. AB. — 3, 1 Pessumdastis B. — 4, 4 partica A, perticam B. — 5, 3 in nostris B. — 5, 5 salvamur B.

318. De Quadraginta Martyribus.

Redolet in ecclesia
Flos florum, virgo Maria,
Florete flores ut lilium,
Qui amatis eius filium.
Puritatis huius floris,
Castitatis et decoris
Date vos nunc odorem
Secundum castum morem
Et frondete in gratia
Per huius mundi spatia.
Christum collaudate
Cum iucunditate,
Qui vos cum serto roseo
Coronavit in gaudio
Et frequentate canticum,
Sponsum cunctarum virginum
Collaudet nostra contio
Spirituali iubilo.
Demus laudem cum vocibus
Quadragenis virginibus,
Quas collegit Dominus
De his mundi partibus,
Quas et ornavit floribus
In paradisi foribus,
Ut ibi sine macula
Vivant per cuncta saecula.
Isti sunt divini fructus,
Qui sponsum suum audiunt,
Quos rigavit aquaeductus,
Laeti quem suscipiunt,.
Qui de throno gratiae
Larga pietate
Stillat rorem veniae
Pia largitate.
Istae rosae rubicundae,
Quas ver et aestas protulit,
Istae margaritae mundae,
Quas Christo mater obtulit.
Istae quasi libanus
Odorem sponso referunt,
Ardent velut clibanus
Et flammam sursum proferunt.
Hae sunt dulces citharistae
Ante Dei thronum,
Laudem dicunt tibi, Christe,
Qui es summum bonum.
Decoratae sunt corona
Gemmis adornata,
Ad mamillas splendens zona
Auro fabricata.
Hae praecedunt virginem
[Matrem] salvatoris,
Dicimus laudabilem,
Haec est flos amoris.
Dulcis haec collectio,
Quam Christus adunavit
Sponsi quam dilectio
Sanguine mundavit.
Propter fidem castitatis
Mori sunt paratae,
Multis poenis castigatis
Omnes sunt vocatae.
Quas dira persecutio
Ferox Daciana
Diverso supplicio
In fide errana [!]
Interemit misere
Propter Christi fidem

Et pro dotis munere
Receperunt quidem
Vitam sine termino
Cum virgine beata,
Quae et serto aureo
Exstat coronata.
Hoc praeclarum canticum,
Virgines iucundae,
Nobis sit angelicum,
Margaritae mundae,
Christum, sponsum castitatis,
Pro me deprecate,
Natam summae maiestatis
Precibus pulsate,
Ut post hanc miseriam
Mihi sit parata,
Ad caelestem patriam
Me ducat beata.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

319. De sancta Scholastica.

1. Sancta virgo Scholastica,
Quae vitasti phantastica
Huius mundi gaudia,
Fratrem sequens verum ducem,
Amplectendo Christi crucem,
Relinquendo omnia.

2. Ducem sanctum monachorum,
Regem sequens saeculorum
Et virtutum speculum,
Benedictum, pium patrem
Ac dilectum tuum fratrem,
Detestantem saeculum.

3. Christi sequens paupertatem,
Matris suae castitatem
Cum humilitate,
Per donum pudicitiae
Viam pergens iustitiae
In simplicitate.

4. Vivens sine maculis,
Praefulgens miraculis
Tua sanctitate,
Cum precibus et lacrimis
Imperasti nubeculis,
Cum hilaritate

5. Dent pluvias cum tonitru
Horribiles in sonitu
Fulgure micante
Ob hoc, ut frater maneat
Et mentem tuam mulceat
Sermone Deo dante.

6. Post haec fratri revelatur
Cum anima elevatur
In columbae specie.
Dulcis mater et matrona,
Fac, quod ornet nos corona
Post vitam hanc maestitiae.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. — 6, 4 O dulcis mater.

320. De sancto Silvestro.

Silvester, Christi pontifex,
Per quem cessavit mala lex,
Cum ad fidem Iesu Christi
Caesarem tu convertisti,
Tunc et cuncti Spartiati
Per baptismum sunt renati.
Augusti mater et Helena
Per te conversi fide plena,
Dum Iudaeos superasti
Et in fide roborasti,
Legem dum Mosaicam
Mutasti in gratiam,
Synagogam reliquerunt
Et in Christum crediderunt.
Augustus lotus ab idolis
Dedit gaudium christicolis.

Dum draconem inclusisti
Per virtutem crucis Christi,
Qui suo flatu sordido
Stragem fecit in populo,
Tota civitas laetatur,
Fide Christi coronatur.
A diis fana mundantur
Et sanctis Dei consecrantur.
Fiat nobis, quod petisti,
Dum in pace quievisti.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

321. De sancto Silvestro.

1. Gaude, pater hospitalis,
Tu in tolerandis malis
  Constans es veraciter,
Nam a cunctis propter metum
Timotheum valde spretum
  Colligis audaciter.

2. Propter hoc incarceraris
Et, quod deos aspernaris,
  Te dans inflexibilem,
Prophetia claruisti,
Iudici dum praedixisti
  Mortem bis horribilem.

3. O Silvester, nulla labes
Te deturbat, namque habes
  Faciem angelicam,
In aspectu tam formosus,
Magis tamen virtuosus
  Vitam ducens caelicam.

4. In sermone valde clarus,
In suadelis summe gnarus,
  Omnibus placabilis,
Fide rectus, spe firmatus,
Caritate dilatatus
  Cunctis praeamabilis.

5. Nam non solum christiani
Amant te, sed et pagani
  Etiam mirifice.
Hinc a cunctis sic dilectus
Postulatus es electus
  In papam magnifice.

6. Nomina tunc orphanorum,
Viduarum, egenorum
  In scripto habueras,
Quibus cunctis victum vitae,
Ut his opus erat rite,
  Largiter praebueras.

7. O Silvester, papa feste,
Per te mirae res sunt gestae,
  Christi plebi utiles,
Nam tu dura corda flectis,
Rationes dum conectis
  Nemini difficiles.

8. Tam profundus disputator,
Tam praeclarus praedicator
  Fidem confirmaveras,
Quod Helenam et Iudaeos
Multos et colentes deos
  Fidei substraveras.

9. Constantinus imperator
Templis, clero mox fit dator
  Libertatum plurium,
Postquam mire hunc sanasti,
Morbum leprae dum fugasti
  Foedum et incurium.

10. Per iuvamen tuum forte
Libera de dupla morte
  Fit Romana patria,
Nam draconis venenatus
Ab ea cessavit flatus
  Et trux idolatria.

11. Hinc patrone hic Silvester
Me custodi, ne me pester
  Invadat veneficus,
Sanam serva famam, vitam
Et da sortem sursum sitam
  Ut pater beneficus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116..

322. De ss. Simone et Iuda.

Sancte Simon Cananaee,
Sancte Iuda vel Thadaee,
Congaudete, praeiucundi
Principes totius mundi,
Ambo nimis honorati,
Super reges exaltati.
O quam bonum et iucundum,
Fratres, cor habere mundum,
Simul semper habitare
Et in cunctis concordare
Carne, fide et amore,
Vita et virtutum more.
Sic vos, cari fratres bini,
Summi Dei consobrini,
Semper bene concordantes,
Verbum Dei praedicantes
Persis pacem attulistis,
Quorum regem convertistis
Sexaginta miliaque
Populorum circumquaque
Absque parvis baptizantes
Et in fide roborantes.
Confudistis prorsus vagos,
Zaroen, Arphaxat magos.
Quendam sanctum tunc levitam,
Observantem castam vitam,
Hunc iniuste diffamatum,
Quasi polluisset stratum,
Liberastis mire pie,
Parvo in eodem die
Nato dantes posse fari,
Ut posset insons salvari.
Infans fatur: non est meus
Iste pater nec est reus.
Fit levita salvus ita
Tam in fama quam in vita.
Vestro iussu exierunt
Dii vani et fregerunt
Suas sedes deauratas,
Fecit mentes hoc iratas,
Sacerdotum idolorum,
Cum furore qui armorum
Vos beatos trucidarunt
Martyresque consecrarunt.
O electi mei patres,
Estis duo veri fratres,
Una die, una pausa,
Uno loco, una causa,
Una morte coronati,
Uno caelo praemiati,
Una summa dignitate
Cum una sollemnitate.
O olivae pietatis,
Duo nati claritatis,
Ego vester servus unus
Precor, date mihi munus
Verae semper unitatis,
Pacis atque caritatis.
Ad vos totam spem praetendo,
Totum vobis me commendo,
Cor et corpus meum, sortem,
Famam, vitam atque mortem,
Mei sitis ut fideles
Contra hostes tam crudeles
In his cunctis protectores,
Post ad caelum deductores,
Ubi semper in divino
Vestro laeter consobrino,
In quo summum est ovamen
Cum patre et flatu. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

323. De ss. Simone et Iuda.

1. Simon, Iuda, o dilecti,
Ambo Christi vos electi
Et principes caelorum,
Vos congrui decoribus,
Formales dignis moribus,
Concives angelorum.

2. Multos fidem verae legis
Et edicta meri regis
Subversis imbuistis,
Perfidis sic illustratis
Et magorum denudatis
Fraudibus ac egistis

3. Varia miraculose,
Tunc per Christum gloriose
Vocati ad aeterna,
Demum crebre trucidati
Et ad mortem vulnerati
Adepti sic superna.

4. Vestra pia nunc doctrina
Die mortis a ruina
Det nobis sine mora,
Ut nos bonitas divina
Ad gaudia mox supina
Perducat mortis hora.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433 (Helmstadien. 1320). B. — 1, 1 O Simon, Iuda B. — 2, 1 Multis B. — 2, 4 Persidis A, B. — 4, 2 ac ruina.

324. De sancta Sophia.

Salve, sancta o Sophia,
Matrona dulcis et pia,
Quae virtutes cardinales
Sanctis angelis aequales
Christo sponso genuisti,
Quas timore nutrivisti,
Fidem, Spem et Caritatem,
Quae oderunt pravitatem;
Quas exposcit Adrianus,
Mente vecors et insanus,
Propter pulchritudinem
Et teneritudinem
In filias adoptare
Et maligno sociare.
Quem piae tres sorores
Ut candidati flores
Recusant ut foetorem
Secundum castum morem.
Tunc Fides iussu praesidis
Suis praecisis mamillis,
A triginta militibus
Caesa, repleta vulneribus,
Lac stillat de vulneribus,
Dat laudem Deo populus.
Gaudet Fides et fidelis
Laudat Dominum de caelis.
In craticulam extenditur,
De qua illaesa progreditur,
Sartagine volutata
Fides manet illibata,
Oleo et perfunditur,
Nec Fides sic confunditur.
Post haec mater decollata
Capit Christum fide grata.
Tunc sacra Spes producitur,
Ab iniquis illuditur,
In sartagine proicitur
Sic et adipe perfunditur,
Cera, resina adiungitur,
Et sacra virgo non flectitur.
Puella truncatur gladio,
Fit spectaculum hoc populo.
Iubetur assisti Caritas,
Crudelis quam immanitas
Tyranni nequam non adplaudit,
Cui virgo non obaudit.
In catasta est extensa,
Dira passa est tormenta.
Cum recusat hanc laudare,
Cui laudem non est dare,
Magnam proferre Dianam,
Impudicam et insanam,
In caminum est eiecta,
In quo sponsa tam dilecta
Laudat regem saeculorum
Cultum spernens idolorum.
Flamma de camino erupit,
Vorans sex milia occidit,
Illaesa virgo conservatur,
Ignitis furcis perforatur
Et sic coronam meruit,
Quae fide fidelis fuit.
Dilecta Sapientia
Et pia mater inclita
Sacras virtutes condidit,
Quae virtuosa exstitit
Et mentis desiderio
Et in amoris gaudio
A castitatis filio
Cum natis esse postulat,
Cum quibus nunc laeta regnat.

Beata Sapientia,
Vera salute florida,
Te thronus fert angelicus
Tribus iunctus virtutibus,
Quas Christo sponso nutrivisti,
Hic cum in terris exstitisti.
Cum tuis natis, mater pia,
Dilecta Deo o Sophia,
Pro me Dominum deprecare,
Ut me velit adiuvare,
Mentem meam illustrare
Atque vitam adornare
Cum tribus his virtutibus,
Ut post Dei obtutibus
Iucunder in caelestibus
Adiutus vestris precibus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

325. De sancto Stephano.

Sancte Stephane, martyr Christi,
Qui primus esse meruisti
Sanguinem pro Christo fundi,
Qui tulit peccata mundi:
Exaudi nunc me miserum
In peccatis deperditum,
Summi regis natum
Graviter prostratum,
Tot vitiis vulneratum,
A daemone captivatum.
O martyr Christi Stephane,
O martyr invictissime,
Manum tuam porrige,
Me clementer erue
Hic de faucibus draconis
Ditans caelestibus donis.
A peccatis me defende
Et Christum mihi ostende,
Quem vidisti caelo stantem,
Circa patrem ambulantem,
Cuius pia defensio
Exspectans te cum gaudio.
Victor invincibilis
Ultorque terribilis,
Pro iniquis exorasti,
Exemplum nobis donasti,
Ut inimicos diligamus
Et sic aeterna capiamus.
Hic sic vivam, pro me ora,
Ut laetus in mortis hora
Dicam: spiritum, Iesu bone,
Meum recipe in agone,
Ut, ubi Stephanus nunc gaudet,
Cum sanctis angelis te laudet.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

326. De sancto Stephano.

1. Stephane, te laude plenum,
Cor habentem non obscenum,
Sed amoenum, dulce frenum
Mentis, oris atque renum;
Duces mundi elegerunt
Viduisque praefecerunt
Excelso privilegio.
Iudaeorum in insultu
Constitutus in consultu
Angeli resplendens vultu
Tu in castitatis cultu
Bene normam das vivendi,
Das es formam patiendi
Toti Christi collegio.

2. Corona interpretaris
Atque iuste sic vocaris,
Nam es martyrum corona
Tu, egregia persona,
Et hanc dignitatem capis,
Nam vexilla morte rapis
Prae omnibus intrepide.
Sancto spiritu repletus,
Cuius vi et dono fretus
Falsos testes disputando,
Omnes hostes increpando
Superasti confutando,
Rationes multas dando
Constanter atque lepide.

3. Cur tam acres poenas spernis,
Nam apertum caelum cernis
Atque Iesum ibi stare,
Iam paratum te iuvare,
Iuxta patrem radiantem,
Conregnantem, te solantem,
Sic permanes immobilis.
Orans pro te stans petisti,
Pro iniquis te flexisti,
Ob hoc orbis gaudet certe
De converso Paulo per te,
Qui tot bona seminavit,
Irrigavit, fecundavit,
Nunc tecum regnat nobilis.

4. Tam sublime martyr prime,
Clemens hosti fore nosti.
Quid negabis et non dabis
Te amanti, veneranti,
Exaltanti, te laudanti!
Hinc sincero corde spero
De te fiducialiter.
Nunc devotum tibi totum,
Te orantem fac constantem,
Pium, castum, sed cor fastum,
Cor avarum et amarum
Evanescat, mens dulcescat
Recto zelo, ut in caelo
Coroner aeternaliter.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

327. De sancto Thoma.

1. Thoma sidus angelorum,
O salutis spes Indorum
Et culmen veritatis,
Tua doctrina rigavit
Multos et refocillavit
A via vanitatis.

2. Nostram fidem roborasti,
Dum in Christo vacillasti
Diva permissione;
Cultum fani diruisti,
Multis signis floruisti
Legis in pressione.

3. Lato pondere laborum
Transfossus ense templorum
Pontifice maligno.
. . . .
. . . .
. . . .

4. Nunc in caelo veneraris
Et in mundo adornaris
Mirificis portentis,
Plebs Indorum ut testatur,
Quibus virtus operatur
Divinis sacramentis.

5. O Martyr, decus caelorum,
Nunc nostrorum miserorum
In gaudiis aeternis
Tua prece memorare,
Fac nos Christo propinquare
Et frui sempiternis.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Guelfenbyteran. 1433. (Helmstadien. 1320). — 1, 1 O Thoma sidus anglorum. — 2, 3 promissione.

328. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Sancte Thoma, archipraesul
sedis Cantuariae,
Cilicio, ieiuniis
domasti te summarie.

2. Tu pedes cotidie
tredecim lavisti,
Pavisti et singulis
denarios dedisti.

3. Favores et minas regis
Angliae contempsisti,
Eius vota contradicens
cum truce discessisti.

4. Sic post clamant: Capite
furem et proditorem,
Ad papam fugis ut ad
tutum (tuum) protectorem.

5. Hic te ad Pontiniacum
misit monasterium,
Ubi et in Francia
complevisti exsilium.

6. Tunc rex tua et tuorum
omnia diripuit
Ac tuam progeniem
exsilio damnavit.

7. Tandem anno septimo
permissus redire
Et receptus ut primo
nolens consentire,

8. Sed fidus ecclesiae
iura libertates
Defendisti libere
non timens potestates.

9. Ob hoc rex misit armatos
tuam in ecclesiam,
Qui te caedentes capitis
amputarunt coronam,
Sic excerebratus migras
ad vitam tibi pronam.

10. Ad missam tum requiem
a clero inchoatur,
Mox: Laetabitur iustus
in aetheris cantatur,
Sic dolor et genitus
in gaudium mutatur.

11. In te necantes ultio
Dei saeviebat,
Quos sanies, dementia,
Paralysis et furia
Misere vexabat.

12. Sancte Thoma, serve Dei,
Precor te, memento mei
Pie apud Dominum,
Ut tuo pio precatu
Absolutus a reatu
Per te sim in gratia,

13. Pie et iuste vivendo,
Singulis suum reddendo
Deo et hominibus,
Ut vocatus ad examen
Contra me non sit gravamen;
Hoc donet Iesus. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

329. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Gaude, martyr laureate,
Archipraesul infulate
Thoma Cantuariae,
Virgo lacte dealbate,
Multa fulges dignitate,
Regis cancellarie.

2. Sanctum studium caeleste
Clam sub cilicina veste
Occulens subtiliter,
Omni cultu manifeste
Concordasti te honeste
Aliis pariliter.

3. Tu diatim te flexisti
Genibus, pedes lavisti
Tredecim pauperibus,
Cuivis, dum hos pavisti,
Nummos quattuor dedisti
Pro viae muneribus.

4. Ob ecclesiam tuendam,
Iram regis metuendam
Non movit te ratio,
Ut Naboth ad defendendam
Vineam et non vendendam
Regis indignatio.

5. Naboth olim lapidatus,
Cunctis rebus tu privatus,
Pulsus in exsilium,
Omnis sexus tuus gratus
Spoliatus, exsulatus,
Nulli fit auxilium.

6. Tandem enses malignorum
Tuum cerebrum decorum
Spargunt horribiliter,
Sicque sedem inter chorum
Praevisam apostolorum
Possides heriliter.

7. Cantus obitus maeroris
Pretiosi fit honoris
Angelis mutantibus,
Tunc mutatur vis doloris
In optati vim valoris
Cunctis aegrotantibus.

8. Sed mox interficientes
Morbi graves vehementes
Puniunt acerrime,
Membris torti vel amentes
Digitosve discerpentes
Pereunt miserrime.

9. Hinc, o gloriose Thoma,
A me mala cuncta doma,
Bona da encennia,
Semper pius mihi coma
Salva, serva cor, os, *σῶμα*,
Duc ad caeli moenia.

Orat. ms. Carthusiense saec. 15. Cod. Capit. Trevirens 116.

330. De ss. Tribus Regibus.

O tres reges tam potentes,
Locupletes, sapientes,
Iam regnantes cum beatis,
Vestrum servum ne spernatis.
Qui haberet ora mille,
Vix laudaret vos pusille,
Quis hinc digne vos laudabit,
Laudes vestras replicabit,
Nisi hunc praeveniatis
Donis vestrae pietatis?
O vos tres nominativi
Viri, laudis genitivi
Bonae speique dativi,
Herodis accusativi,
Ad salutem vocativi
Et erroris ablativi,
Congaudete, quem quaesistis,
Hunc felices invenistis.
O quam felix stella luxit,
Quae ad Christum vos perduxit,
Quem vos adorastis proni
Et ut reges largi, boni
Obtulistis res regales,
Mysticorum figurales,
Fide plene agnoscentes,
Vestris bonis profitentes
Summum regem, verum Deum
Et mortalem esse eum.
O quam dignum et decorum,
Tres reges trium regnorum
Tribus donis cum figuris
Quaerunt trinum in naturis,
Ex anima, carne vera
Deitateque sincera
Inconfuse subsistentem,
Trinam machinam regentem.
Pii reges, me iuvate,
Prece vestra impetrate,
Ut ardenter Christum quaeram
Et inventum semper geram,
Ne hunc perdam plus maligne,
Sed offerre possim digne.
Aurum sic dilectionis,
Purae thus orationis,
Murram macerationis,
Ut his pretiosis donis
Ipsum omni die placem,
Ne amittam veram pacem.

O gentiles primitivi,
Lucis vos indicativi
Regesque imperativi,
Mei patres optativi,
Sitis mei coniunctivi.
Ut fiam infinitivi
Capax regni Dei vivi,
Quo, ut fas est caeli civi,
Semper purus et securus
Sim vobiscum gavisurus
Gaudio cum valde magno
Coram throno, coram agno
Cantans laudis modulamen,
Cuius non est finis. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. A. — Orat. ms. saec. 15. Cod. Colonien. 7, B. — Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. C. — 6 pisille A. —

331. De sancta Ursula.

1. Salve, turba redimita,
Non est visa nec audita
Tam laeta societas,
Quam simul et semel ita
Sanxit in aeterna vita
Sibi Dei pietas.

2. Sicut multae florent plantae
Uno fonte emanante
Ad fructus uberrimos,
Ursula sic procurante
Hortus caeli austro flante
Fert flores pulcherrimos.

3. Quae tam multis castitatis,
Passionis, sanctitatis
Dedit seminarium.
Unde simul cum beatis
Iam divinae suavitatis
Gustant fructum varium.

4. Gaude, virgo valde prudens,
Ad placendum Deo studens,
Digna regis filia,
Quae sub fide es concludens
Persubtile quasi ludens
Tot sanctarum milia.

5. O tu Deus, quo vis, spiras,
Non formidant poenas diras
Pectora feminea,
Vere tu res facis miras,
Nam latronum sprevit iras
Iuventus virginea.

6. O undecies vos mille
Virgines, quas amat ille
Agnus innocentiae,
Inclinate hunc tranquille,
Adfluant ut mihi stillae
Tam largae clementiae.

7. Ut pia intercedente
Vestra prece pura mente
Semper Deo serviam,
Semper conteram repente
Vestro coetu occurrente
Daemonis protervium.

8. Assitis consolatrices,
Meae promptae adiutrices
In dolorum nubilo,
Meae mortis protectrices,
Ad choream deductrices
Cum caelesti iubilo.

9. In qua sponsus amabundus,
Candidus et rubicundus,
Electus ex milibus
Praechorizat laetabundus
Et arridet praeiucundus
Vobis et parilibus,

10. Ubi carmen speciale
Cantat agmen virginale
Angelis mirantibus.
O ad concinendum tale
Detur mihi ius chorale
Vobis impetrantibus.

11. Amen dico corde laeto,
Donec fiat, quod nunc peto
Totis meis nisibus,
Mundi cursu ut expleto
Vestris fruar in quieto
Cantibus et visibus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

332. De sancta Ursula.

1. O vernalis fulgens rosa,
Ursula regalis,
Rubra micans, speciosa,
Angelis aequalis.

2. Odor tuae castitatis
Reficit gementes,
In camino paupertatis
Christum sitientes.

3. Sincerum candens lilium
Regi regum grata,
Eius sequens filium
Ut immaculata

4. Cum tuis consimilibus
Virginibus sacratis,
Cum undenis milibus
Tecum coronatis.

5. Christus sponsus quas collegit
Castitatis flores,
Vos in sertum sibi fregit
Pulchras consorores.

6. Paradisi philomenae
Dulciter cantantes,
Quarum turmae sunt undenae
Christum collaudantes.

7. O puellae, o agnellae,
Stolis dealbatae,
Columbellae sine felle,
Gemmis coronatae.

8. O virtutum verae cellae,
Sponsae summi Dei,
Rutilantes caeli stellae
Mirae speciei.

9. O insignes dilectrices,
Turba generosa,
Pari fortes bellatrices,
Contra vitiosa.

10. Haec frondosa rubens rosa,
Rosa venustatis,
Virgo mater generosa,
Mater deitatis,

11. Vos praecedit in splendore
Rutilans aurora
Ac praecellit in decore
Cithara sonora,

12. Quam sequentes in chorea
Laete iubilando,
Haec est mater iubilea,
Laeta gratis dando.

13. O insignes sponsae Dei,
Turba generosa,
Mementote, quaeso, mei
In valle nebulosa.

14. Non sit vobis hoc indignum
Carmen tam praeclarum,
Paupertatis meae signum,
Quamvis nimis parum.

15. Et cum mortis cogit hora,
Mihi tunc praesentes
Subvenite sine mora
Ab hoste defendentes,

16. Ut absque omni nubilo
Ac calamitate
Vobiscum fruar iubilo
In aeternitate.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

333. De ss. Victore et Corona.

Gaude, beatissime
Victor, summi regis
Miles praeclarus nomine,
Servans iura legis.
Qui pro Christo immania
Sustinuisti tormenta
Sub duce Sebastiano
Iniquo atque vesano.
Nam omnium digitorum
Fracturam passus tuorum.
Qua passione clarior
Es factus Deo carior.
Fornacis flammam sustinens,
Illaesus qua egrediens
Salvatorem Iesum esse
Omnibus innotuisti,
Potum mortiferum teste [!]
Cum gaudio bis sumpsisti
Et inimicum a veneno
Mortis aeternae eximisti.
Post haec nervi a pretioso
Corpore tuo sunt evulsi
Omnesque vires cum dolo
Diaboli sunt expulsi,
Lampades ardentes tuis
Lateribus applicantur,
Quae sicut incensum thuris
Ara Deo cremantur;
Acetum cum calce mixtum
Ori tuo immittitur,
Sed constantia cor fixum
Omnino non laeditur.
Oculis carnis orbatus
Oculis tu carnis cernis
Iesum Christum, quod paratus
Te assumendum supernis,
O Victor, vere martyr Christi,
Suspensus triduo fuisti
In caelum pedibus erectis,
Sic perseverans cum electis
Et ob hoc excoriatus,
Sic bene poenis purgatus,
Ut tritici granum purum
Ab angelis in horreum
Caeleste ad Vincentium,
Nominis tui socium,
Victor iungaris gaudium,
Quod nullum habet terminum.
Victor, martyr gloriose,
Ob tuam passionem
Pro me ora copiose,
Ut hic per remissionem
Omnium nunc peccatorum
Victor fiam vitiorum
Dante Iesu gratia,
Ut hinc ad regem angelorum
Et ad gaudium gaudiorum
Eam tua instantia.
Et tu, dulcis o Corona,
Pia mater et matrona,
Coronas caelo afferri,
Victori unam offerri,
Alteram vidisti tibi,
Ut aequalis esses sibi.
Ob quam sanctam visionem
Atque victoris agonem
Inter arbores palmarum
Per vim tunc inclinatarum
Suspensa es sic indecenter
Atque divisa violenter,
Sic Deo animam dedisti,
Coronam vitae recepisti.
O sanctissima Corona,
Esto nobis mater bona,
Sis ad impetrandum prona
Nobis caelestia dona.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

334. De sancto Vincentio.

Martyr Christi, o Vincenti,
Fide Christi plus habenti,
Qui in tua iuventute
Cum virtute et salute
Mundum cum suo flore
Cum tormentis miro more
Spernendo vicisti
Pro amore Christi,

Qui tortorem Dacianum
Vitiosum et profanum
Constanter superasti,
Te ipsum sublimasti
In caelesti gloria,
Nam per diros cruciatus,
Quibus caesus et assatus
Non negasti fidem Christi,
Pro qua tanta pertulisti.
Dolet crucis inimicus
Sicut canis impudicus,
Suo rabido ex ore
Te despexit cum pudore
Se fatebat[!]esse victum
Et a diis derelictum,
Quem vicisti Christi sorte
Tam in vita quam in morte.
O victor invictissime
Vincentique piisime,
Nobis assis in agone
Tua intercessione,
Ne nos frangat hostis crucis,
Sed aeternae verae lucis
Ut participes fiamus,
Te devote supplicamus.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

335. De sancto Vincentio.

1. O Vincenti, vere victor,
Affligentis te afflictor,
Vitae, mortis per successus
Totis membris tensus, pressus,
Fustes, virgas es perpessus,
Manens tamen indefessus,
Sed tortores per labores
Adgravantur et lassantur,
Sic te desistunt caedere.
Iudex motus hos afflixit
Et tam multis maledixit,
Quod nescirent et nequirent
Unum marem eius parem
Superare per tormenta,
Tot inferre nocumenta,
Ut diis possit credere.

2. Cum haec vides, non tu strides,
Sed subrides, firma fides
Te dat fari nil amari
Modo plane, Daciane,
Me torquentes torquens flentes
Vindicas de iniuria.
Graviter hinc pectinatus,
Usque costas laceratus,
Post assatus, perfricatus,
Sed invictus, clausus, strictus
Super testas permolestas,
Sed in flores molliores
Mutatur illa furia.

3. Molli stratu misso flatu
Post occumbis, nullis tumbis
Vult te fungi, functum pungi,
Iudex victus maledictus
Non erubet, sed te iubet
Campo dandum ad vorandum
Malis feris et avibus.
Quodam corvo rostro torvo
Has mordente, repellente
Sic intactus, tandem iactus
Cum molari es in mari,
Mox solutus litus tutus
Tangis pridem, adhuc quidem
Daris tumbae conclavibus.

4. Ut, Vincenti, pravae genti,
Tam furenti, saevienti,
Te torquenti . . . . . .
Iuvenilis, sed virilis
Non cessisti, sed vicisti,
Morte, vita fac me ita
Tua ope stante prope,
Ut perstem invincibilis.
Fac errores, malos mores
Et amores ac timores
Falsos, vanos ac mundanos
Sic calcare et fugare,
Ut in lite mortis vitae
Confundatur, retundatur
Hostis victus horribilis.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

336. De sancto Vito.

Gaude, martyr sancte Vite,
Septem angelis munite,
In aetate puerili
Mente vigens tam virili,
Quod a Deo nulla poena
Flexit te nec res amoena.
Vincla ollamque ardentem
Et leonem saevientem
Superasti cum catasta,
Qua sunt tensa membra casta.
Sic tu puer duodennis
Evolas virtutum pennis,
Hinc se victum Caesar maestus
A puero est conquaestus.
Mane tu evigilasti
Ad Deum, quem praeamasti.
Fac me, martyr Christi care,
Semper sic evigilare
Ad virtutes sine mora,
Dum salutis assit hora,
Ut statim post exspiramen
Sequar te in caelum. Amen.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

337. De sancta Walburga.

O sacra virgo Walburga,
A peccatis mentem purga,
Pro nobis Christum deprecare
Et toto corde fac amare
Deum patrem cum filio
In flebili exsilio,
Ut pro delictis det veniam
Et sacri spiritus gratiam,
Per quam fides purificetur,
Vetusta mens te renovetur,
Spe, caritate excitatus,
Tua prece Deo gratus
Voluptates spernere,
Christum regem cernere
Cum spiritali iubilo
Et summo desiderio,
Odientes me diligere,
Vitam meam corrigere,
Ut tuo deprecamine
Salvar Iesu examine.

Orat. ms. Carthusian. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.

ANHANG.

IOHANNIS FRANCONIS

Scholastici Meschedensis

Carmina duo.

Carmen Magistrale.

De beata Maria V.

I.

1. Illius assit gratia,
Qui stricta cinctus fascia
Caelorum ambit spatia
  Et manet ante solem
Et moritur pro gregibus
Et dat salutem regibus,
Ut suis subdat legibus
  Totius orbis molem.

2. Fideles tradunt apices,
Latoris legis codices,
Mysteriorum indices
  Sub forma typicorum
Ad struem tabernaculi,
Caelestis habitaculi,
Sacrorum retinaculi,
  Quod quivis Hebraeorum

3. Res absque simultatibus
De suis facultatibus
Sinceris cum conatibus
  Pro viribus dederunt,
Magnates cum potentibus,
Qui praefuerunt gentibus,
Non sine puris mentibus
  Laetanter obtulerunt.

4. Aurum quidem ad aurea,
Argentum ad argentea,
Aes ad ornandum aerea,
  Ut novit architectus;
Thesauris istis varii
Vigoris, multifarii
Coloris tingentarii
  Est lapidum adiectus.

5. Nunc donant inter alia
Ligna Setim nobilia,
Sed haec imputribilia
  Fuisse memorantur;
Postremo dant purpurea,
Cum cocco byssum, linea,
Quae nunquam edit tinea;
  Sed ista applicantur

6. Cohortibus leviticis
Pro vestibus pontificis,
Quae noverat artificis
  Industria poliri;
Egeni dabant denique
Cum pilis pelles utique,
Cum quibus opus undique
  Debebat operiri.

7. Oblatis his gemmarius
Beseleel, aurarius,
Fidelis commissarius
  Prae omnibus electus,
Prudens vermicularius,
Perfectus operarius,
Doctus anaglipharius
  Est opibus praefectus.

8. Subtili cum lignario,
Ooliab, plumario,
Bono polimitario,
  Viro sciente plura,
Quae fieri ab arbore
Valebant et ex marmore,
Lapidibus et ebore
  In omni celatura.

9. Cuiusvis rei schemata
Hi norant et aromata,
Ex quibus thymiamata
Suavissimi odoris
Conficienda fuerant,
Has artes ut docuerant
Et artius invenerant
Instinctus creatoris.

10. Ornatus habitaculi
Cum arca tabernaculi
Sollertes hi vernaculi
Candelabrum et aram
Cum Cherubim velamina
Et vasis ad libamina
Ex auri formant lamina,
Pontificis tiaram,

11. Lucernas emunctoria,
Quae nulla fuscat scoria,
Cum basibus tentoria
De purpura, iacinctho,
Cum ephot vestes vario
Ex opere plumario
Ritu polymitario
Bis cocco quoque tincto.

12. Ast alii durissimo
Saxoque de firmissimo
Mel lapidum purissimo
Cum oleo suxerunt.
De istis quid plus referam,
Vel ad quid plura proferam,
Cum nil egissent perperam
In his, quae construxerunt.

13. Sed ego, cum sim luteus,
Et sensus mihi bruteus,
Sit altus quoque puteus
Nec vas ad hauriendum,
Pro facultate pennula,
Hinc voce peto tremula,
Ut lingua parcat aemula
Prompto ad corrigendum.

14. Thesaurus heu scientiae,
Argentum eloquentiae
Et aurum sapientiae
In cordis mei sporta
Deficiunt, habilitas
Lignorum et nobilitas
Gemmarum et stabilitas
Aeris, byssus retorta,

15. Eburque castimoniae,
Beryllus parsimoniae
Et marmor sanctimoniae,
Cum iaspide iacincthus
Ac purpur aptitudinis
Et lima rectitudinis
Linumque valetudinis,
Bis coccus quoque tinctus.

16. Rex ergo celsi numinis,
Dignare, pater luminis,
Torrente sacri fluminis
Me sic laetificare,
Si oleum cum mellibus
Non sugam de saxellibus,
De pilis et de pellibus
Queam eructuare:

II.

1. Mariae laudes et honorem,
Virtutem simul et decorem
Virginitatisque pudorem
Et mores cum ornatibus
Diversis modis ac discretis
Tam patriarchis quam prophetis
Praetypicatos in secretis
Obscuris aenigmatibus.

2. Excelsi regis mater nata,
Ab intus pulchre deaurata
Et variis praedecorata
Scripturae cum monilibus,
Dignare pennam irrigare
Et stylum mentis colorare
Sic, ut ad struem comportare
Quid queam cum exilibus.

3. Scriptoris linguam, cursum mentis
Guberna virga dirigentis
Velociterque conscribentis
Illius scribae calamus,
Cui, virgo mater, quam serenum
Hoc praeparasti pergamenum,
In quo depictus est ad plenum
Caelestis sponsi thalamus.

4. Centenis centies millenis,
Millenis milies centenis
Minutae quot sunt in arenis,
Tot etsi fruar lingulis,
Si linguis loquar angelorum
Arteque canam musicorum
Et mores noscam ethicorum,
Sed etsi fungar singulis

5. His sacris dotibus perfecte,
Nequaquam adhuc quibo recte
Reginae caeli praeelectae
Virtutum laudes pangere.
Si tamen ipsa, spes reorum,
Hoc mihi praestet, quod meorum
Arx muri ruat vitiorum,
Tentabo tuba clangere.

6. En, qualis exstat haec et quanta,
Est cuius pulchritudo tanta,
Sic a supini pedis planta
Ad verticem protenditur.
En, haec est virgo praecedentem
Non habens parem nec sequentem
Virtutibus aequipollentem,
Ex scriptis ut perpenditur.

7. Dos casta haec est virgo parens,
Enixa virum viro carens,
Producens germen huius arens,
Haec quoque phoenix unica,
Capillos cuius auri color
Et verticem miratur olor,
In facie, qua mire solor,
Adrident mala punica.

8. Ex intermixto liliali
Rubedine cum roseali
Maxillae sorte nitent tali
Perfuso fronte parcius.
Cincinnos non adulter fucus
Subornat neque tingens sucus,
Subtilis iste cum sit brucus
Pudorem rodens artius.

9. Nasique forma moderata
Est, nec depressa nec elata,
Pigmenta reis de quo grata
Scaturiunt cotidie,
Huic oculi praerutilantes
Sunt et ut stellae radiantes
Ac in virtute coruscantes
Sol tamquam in meridie.

10. Seseque somno nunquam dantes
Palpebrae neque dormitantes,
Sed sunt pro suis vigilantes
Praeclara supercilia.
O quam decenter ornant vultum,
Totius quoque formae cultum,
Oreque labris rubet multum
Haec pulchra Sion filia.

11. In India nec ebur tale
Nutritur, dentibus est quale,
Candoris decus virginale
Illustrans oris medium,
Gutturque lacteo colore
Candescit, collum nivis more,
Stupescit mentum prae decore,
Fit exsul omne taedium.

12. Supernus auctor egit sorte,
Quod aures huius forent portae
Caelorum regis preces forte
Nolentes unquam spernere.
O quam felicem, quam beatum
Hunc dicam fore, cui datum
Est hunc praeclarum et ditatum
Vultum in aevum cernere.

III.

1. Scrutatur ab infantia
   Pectus huius merum
Praecepta cum flagrantia
   Conditoris rerum,
Et ubera fragrantia
   Sunt huic, Deum verum
In iuvene lactantia
   Antiquumque dierum.

2. Est venter huius aureus,
   Argenteus, beatus,
Est merito eburneus
   Et gemmeus vocatus,
Portatur quo aethereus
   Caelorum advocatus,
Per quem iacet vipereus
   Iam coluber prostratus.

3. Revera celsi solii
   Dum nuntius legatur,
Cor huius instar folii
   Palmarum elevatur
Et ut repandi lilii
   Sic supra dilatatur,
Dum flebant Evae filii,
   Ecce ancilla fatur.

4. Virginea decentia
   Ad instar plumae cigni
Sunt brachia nitentia
   Ex aloesque ligni
Odore redolentia,
   Divino apta igni,
Amplecti cum frequentia
   O si essemus digni!

5. Ingenti pulchritudine
   Sunt manus decoratae,
Decenti longitudine
   Cum digitis ornatae,
Donandi aptitudine
   Quae minime seratae,
Sed dandi promptitudine
   Sunt aquilis praelatae.

6. Tornatilis est dextera
   Virtutum genitiva,
Est et cum novis vetera
   Charismatum dativa,
Est plurimum ad aethera
   Suorum vocativa,
Sic est et inter cetera
   Reatus ablativa.

7. Ornatu decentissimo
   Stant coxae, genu, crura
Sub ordine rectissimo
   Cum plantis tali sura,
In statu solidissimo
   Ut virgo sistat pura,
Sic placuit altissimo,
   Quem metuit natura.

8. Reorque, quod lactifluos
   Non dat natura tales
Pedes prorsus mellifluos,
   Tu, virgo, gestas quales,
In gratia rorifluos,
   Quae nil negare vales,
Nos in delicto profluos
   Caelestis alas ales.

9. Altissimi itineris
   In gressu servas pedes
Sic, quod ab annis teneris
   Hos lapide non laedes,
Memento nostri oneris,
   Cum filio dum sedes,
Nos Abrahae ut generis
   Fiamus coheredes.

10. Lux omnium pulcherrima,
   Praerutilans, honesta,
Te fama celeberrima
   Gens praerogat modesta
Et laude cum creberrima
   Sic tua narrat gesta,
Quod muta sit acerrima
   Vox aspidis funesta.

11. Mirando mirabiliter
Naturaque miratur,
Dum tam ineffabiliter
In cunctis operatur,
Quod omne decus taliter
In virgine locatur,
Quod supersit vel aliter,
Quod desit, ne linquatur.

12. Est enim nimis dapsile,
Quod excedendo motum
Natura sagax agile
Profudit plus quam totum
In corpus venerabile,
Ab illo quippe fotum,
Cuius nomen mirabile
Est in Iudaea notum.

IV.

1. Virgo haec est recens Eva,
Mutans nomen veteris,
Quam decepit aspis saeva
Morsu pomi sceleris,
Haec est sponsa, cuius laeva
Sponsum cingit aetheris,
Haec est arcus, quo longaeva
Signa dantur foederis.

2. Ista Ruth est Moabitis,
Booz placens domina,
Impetrans ne suae vitis
Deleantur nomina,
Placans David Thecuitis,
Haec est prudens femina;
Te figurat, virgo mitis,
Sunamitis gemina.

3. Regis arca haec est illa
Servans in diluvio,
Ne Charybdis nos vel Scylla
Obruat in fluvio,
Haec est Thamar, cui armilla
Arrha fit in bivio,
Sed non tangit hanc scintilla
Carnis neque livio.

4. Gloriosa haec puella
Caput terens zabulo,
Est et Moysi fiscella
Abscondentis sabulo
Aegyptium gerentem bella
Cum Hebraeo famulo,
Haec est tellus stillans mella
Cum caelesti pabulo.

5. Ista scala est, quam videt
Iacob caelos tangere,
Per quam homo non diffidet
Ad superna scandere,
Haecque Iahel non formidet
Hostem clavo frangere,
Solatur haec Rachel, dum stridet
Natos volens plangere.

6. Narrat sese lator legis
Vidisse rubum spineum,
Quando custos erat gregis,
Vomentem rogum igneum,
Sed rubum hunc, si caute legis,
Non sidus nocet flammeum,
Sic natum gignit nata regis
Non laedens vas virgineum.

7. In tribu Levi viridatur
Virga Aaron arida,
Quam pontifex dum contemplatur,
Nuce floret turgida,
Sic ex radice generatur
Virga Iesse florida,
Virgo per hanc figuratur
Sine viro gravida.

8. Spicas septem unum granum
Mittit in granarium
Per Ioseph, testem non profanum,
Deus per septenarium,
Sic mittit granum non in vanum
Ventris in sacrarium,
Quod humanum manet sanum
Virginis armarium.

9. Manhu dicit tunc obscena
Plebs vere miserabilis,
Quando nubes quam serena
Nec ad pluendum habilis
Manna pluit, Deo plena
Virgo venerabilis
Sic prolem parit sine poena
Carne manens stabilis.

10. Audenter dico, quod hic lapis
Est virgo fecundissima,
Israelita, per quam capis
Fluenta potentissima,
Si lingua cordis recte sapis,
Quae mella sapidissima
Producit illa, haec est apis
Sponsa placidissima.

11. Raab haec est nos per plana
Prohibens incedere
Et virtutum per montana
Solarium ascendere,
Gedeonis haec est lana,
Ros in quam scit descendere,
Sic virgo carne sub humana
Scit Deum comprehendere.

12. Ista est columba gnara,
Quae olivam retulit,
Est et haec fidelis Sara,
Quae ancillam expulit,
Haec est Rachel quam praeclara,
Quae hunc Ioseph protulit,
Qui, dum grana forent cara,
Israelem transtulit.

13. Est haec virgo non annosa,
Praeclusum habens uterum,
Quam proles beat generosa
Deus et hunc puerum
In Hely sede gloriosa
Locat, sicut veterum
Scripta narrant seriosa,
Ut sit ultor scelerum.

V.

1. Haec est Esther, quam Asuerus
Audit in vestibulo,
Ut equester Aman ferus
Pendat in patibulo,
Haecque Iudith Holoferni
Saevo tamquam tribulo
Caput cudit, sicut cerni
Datur in latibulo.

2. Virtuosa Annae nata,
Abigail quam typicat,
Ut morosa advocata
Per te Nabal replicat,
Haec est pera David, de qua
Tunc lapillum explicat
Et revera mente aequa
Cum Golia dimicat.

3. Michol ista pro monarcha
Privat nos praeputio,
Cytharista coram archa
Saltat sine vitio;
In aerumna ut agonis
Eva est pollutio,
Sic alumna Salomonis
A vae est solutio.

4. Ista classis est, quam struxit
Salomon pacificus
Et cum massis auri duxit
Gnarus maris nauticus,
Quodque par'sis stellae maris,
Novit rex Arabicus
Atque Tharsis, quando paris
Hunc, qui est mirificus.

5. Lechitus quidem Sareptenae
Cum farinae vasculo
Haec est fidem servans bene
Mater, carens masculo,
Non seratur vas utrumque
Sed stat in propatulo,
Ut pascatur hinc quicunque
Filius cum catulo.

6. Ista humus parens vermis,
Quo Ionae perit hedera,
Iudae dumus fit inermis
Pacis perdens foedera;
Amicta sole, luce plena
Virginem considera,
Quam cum prole duodena
Circum cingunt sidera.

7. Sicut fata Isaiae
Septeno gaudent flamine,
Sic lampas grata Zachariae
Septiformi lumine,
Quae sic orsus est propheta
Quivis suo ordine,
Credo prorsus quod pro feta
Sint narrata virgine.

8. Est in rota vas perfectum
Ieremiae figuli,
Haec devota vas electum,
Quo solamur singuli,
Haec est aedes Samuelis,
Sapientis reguli,
Cuius sedes est in caelis
Facta caput anguli.

9. Tu Hoseae innovato
Novali fers praeconium
Et Michaeae praeparato
Monti testimonium,
In quo fixa domus Dei
Est in patrocinium
Et affixa clavo spei
Gens cunctarum finium.

10. De Ioelis domo recens
Fons rigans egreditur,
Danielis monte decens
Lapisque praeciditur
Manu sine complectentis,
Est ut virgo creditur
Sine fine mater entis
Fit nec carne laeditur.

11. Ezechielis haec est porta
Clausa manens iugiter,
Quam fidelis plebs retorta
Fide tenet firmiter,
Quam ingressus est sincerus
Pontifex suaviter,
Et egressus Deus verus
Est et homo pariter.

12. Vas in igne praeparatum
Est electrum continens,
Hoc insigne vas beatum
Ventris fructum retinens,
Vas dolatum, vas virtutis,
Gratiae vas eminens,
Vas probatum, vas salutis,
Dulce pondus sustinens.

VI.

1. Omnipotens in area
Fasciculum fundavit,
Qui ut potens tartarea
Et claustra devastavit,
Non impotens propterea
Ad regna remeavit,
Sed praepotens aetherea
His testis annos cavit.

2. Tutaminis certissimi
Mons Sion aestimatur,
Examinis artissimi
Dum arbiter legatur,
Salvaminis tutissimi,
Haec virgo reputatur,
Mons flaminis sanctissimi,
Abdias ut testatur.

3. Ut mystice sol oritur,
Quo Christus sol oritur,
Deifice non moritur,
Qui, carne dum moritur,
Pacifice non potitur,
Locusta sed potitur,
Nec bruchi vice metitur,
Quod Nahum sic metitur.

4. Sollemniter te visitat,
Domus, quae cunctis pates,
Perenniter qui militat,
Et tremunt potestates,
Fideliter plebs flagitat
Te, nobilis gagates,
Sic firmiter nec haesitat,
Aggaeus canit vates.

5. In lacu praestas prandium
Per Habacuc translatum,
Quae cibum gestas grandium,
Cor sanas et palatum,
Dum nos potestas fortium
Incusat ob reatum,
Sors una restat sortium,
Fac iudicem placatum.

6. Sordis oblata nescia
Es virgo Malachiae,
Es praeparata hostia
Fidelis Sophoniae,
Per orbis lata spatia
Dant laudes haec Mariae,
Quae fluis grata gratia,
Tu genetrix Messiae.

7. Te viatori ostium
Iob pandit peregrino
Obstans furori hostium,
Ut pax sit inquilino,
Linito more postium
Cruore cum agnino;
Te trium chori testium
Praesignant in camino.

8. Ardenti certe currulo
Helias, vas virtutis,
Tobias per te baculo
Levatur senectutis,
Virgo, adverte oculo
Delicta iuventutis
Et Christi verte clanculo
Furorem a pollutis.

VII.

1. Camelis potum tribuens
Es hydria fontalis,
Quaerelis proci annuens
Rebecca genialis,
Cor telis quondam acuens
Isaac liberalis,
Sub velis latet imbuens
Quo sensus spiritalis.

2. Ornatam in monilibus
Te Deus concupivit,
Creatam in senilibus
Diebus te praescivit,
Dotatam mille sortibus
Te spiritus ignivit,
Et gratam prae consortibus
Te oleo linivit.

3. Legalis es confugii
Urbs reis deputata,
Vitalis spes refugii,
Fidelis advocata,
Letalis fac ne vitii
Res fiat iudicata,
Finalis dum supplicii
Sententia sit lata.

4. Languenti tu probatica
Es utique piscina,
Pergenti non erratica
Es stella matutina,
Prudenti dona mystica
Tu Saba fers regina,
Trahenti tu mirifica
Es attrahens cortina.

VIII.

1. Es paradisus Domini
   Locusque voluptatis,
Es lux creata homini
   Fulgore caritatis,
Es sol desistens nemini
   Nitore pietatis,
Es luna nostro semini
   Dans robur castitatis.

2. Gementibus et flentibus
   Es annus iubilaeus,
Gemens sub sordis sentibus
   Per te resurgit reus,
Gulosus per te eminus
   Fugatur Iebusaeus,
Gibbosus fide geminus
   Te fugit Manichaeus.

3. In caelis tu prae omnibus
   Es honor trinitatis,
In terra pax hominibus
   Es bonae voluntatis,
In poenis se purgantibus
   Solamen lenitatis,
In mari naufragantibus
   Portus tranquillitatis.

4. Tu inter spinas lilium
   Scis filias ornare,
Tu vagam patri filium
   Scis reconciliare,
Tu mentibus humilium
   Quietem scis parare,
Tu genua debilium
   Scis, virgo, roborare.

IX.

1. Eterni verbi, entis summi,
De te stillantis more gummi
Es mater et numisma nummi,
   Qui pneumate concuditur,
Matrona fortis tu es illa,
Quam praearmavit haec armilla,
Iob praenotante qua maxilla
   Leviathan pertruditur.

2. Tu mulier es, per quam Evae
Funestus anguis, pectus leve
Livore blando fraudans saeve,
   Insidians conteritur,
Tu fovens David Sunamitis,
Tu placans regem Tecuitis,
Tu botrum gignens feta vitis,
   Quae in phalanga geritur.

3. En, superborum subdis colla,
Tu spei nostrae lebes, olla,
Tu panem nobis das sogolla,
   Tuque farina nitida,
Es olus, per quam dulcoratur,
Dum mors in olla dominatur,
Qua ad vescendum praeparatur
   Letalis colloquitida.

4. Amica sponsi, fida tutrix,
Tu nata nati, patris nutrix,
In opportuno tu adiutrix,
Tu salus in periculo;
Regalis virgo, virga Iesse,
Virtutes de qua sunt egressae,
Tu laborantum falx in messe,
Spes mortis in articulo.

5. Divinae praedae tu es cassis,
Salutis nostrae firma tassis,
Tu quies in labore lassis,
Tu fixus polus arcticus,
Dipondium tu es et assis,
Tu Salomonis illa classis,
Ex Ophir auri quam cum massis
Advexit gnarus nauticus.

6. Oliva pacis unctuosa,
Tu laurus es victoriosa,
Tu storax pinguis, resinosa,
Tu mastix aromatica,
Tu redolens es cinnamomum,
Suavis odoris tu amomum,
Tu pomus vitae gestans pomum,
Tu nardus quoque celtica.

7. Miranda turtur carens felle,
Tu apis es abundans melle,
Tu sutrix Deum tegens pelle,
Humanae carnis tunica;
Tu matutina lucens stella,
Vinaria tu regis cella,
Bituminata tu fiscella,
Tu casta Phoenix unica.

8. In Domo David cedri tignum,
Tu nationis nostrae signum,
Fructiferum tu vitae lignum
Non defluens in folio,
Conclusus hortus, fons signatus,
Tu ager Gazae irrigatus,
Divinitatis sato satus,
Tu messis carens lolio.

9. Nam te gustanti tu es suavis,
Tu caeli, terrae vera clavis,
In turbulento mari navis,
Tu prora, puppis, ancora,

Rostrata ratis tu triremis,
Tu trieris et quadriremis,
Tu scafa velox es biremis,
  Strumosa sulcans aequora.

10. Ortorum fons tu vere gratus
Ad irrigandum hortos datus,
Tu puteus aquarum latus
  Cum impetu fluentium,
In Libano tu exaltata
Es cedrus, tu cupressus lata,
Tu platanusque dilatata
  Es in plateis gentium.

11. In machina confessionis
Pro filia contritionis
Expugnans arcem Babilonis
  Tu fidei fundibula,
Tu thorax facta manu Dei,
Lorica firma tu es spei,
Triumphant in qua Maccabaei,
  Tu Ionathaeque fibula.

12. Orthodoxorum civitatis
Tu murus es securitatis,
Seratus clave veritatis,
  Tu turris fortitudinis,
Tu templum es virginitatis,
Tu solium divinitatis,
Triclinium tu trinitatis,
  Tu domus sanctitudinis.

13. Humanae spei tu vexillum,
Defendens magnum et pusillum,
Inermem, orbum et pupillum,
  Tu clippeus et galea,
Tu firma praedux es cohortis,
Tu propugnatrix vere fortis,
Tu es in ludo nostrae sortis
  Scacabulum et alea.

14. Augusti solis tu quadriga,
Tu dupli cursus lunae biga,
Tu rota, currus et auriga,
  Tu orbita iustitiae,
Nauclera, barca, tu carina,
Phaselus, carbasus aquina,
Tu remus, remex tendens lina,
  Tu portus es laetitiae.

15. Nascentis Christi clemens illa
Es virgo mater et ancilla,
Quam prodit decuplex Sibylla
Sollemni vaticinio,
Te quamvis de Iudaea gente
Plebs stulta neget caeca mente,
Nugaces defraudantur lente
Fallaci patrocinio.

16. Naturae carnis prolem parens,
Carnali gustu prorsus carens,
Tu gignis florem radix arens,
Ut sentit vir theologus,
Praeclara virgo tu es, Iesum
Quae nutris, huic praebens esum,
Testamen cui dat illaesum
Albumasar astrologus.

17. Impleta Deo tu lagena,
Tu hydria farinae plena
Et miserorum tu crumena
Serata cum sollertia,
Nociva stringens tu catena,
Rhinocerontis tu habena,
Leonem praegnans tu leaena
Surgentem die tertia.

18. Pulchra tu tota es amica,
Decora, suavis et pudica,
In te nec ulla rugae plica
Vel fomitis est macula,
In Iericho tu florens rosa,
Oliva campi speciosa,
Tu fusca, nigra, sed formosa
Ut Cedar tabernacula.

19. Accingens Deum tu es hamus,
Constringens hostem tu es chamus,
Olivae pacis florens ramus,
Astringens pacis foedera,
Illaesus ardens tu es dumus,
Quem pneumatis obumbrat fumus,
Producens vermem tu es humus,
Quo Ionae perit hedera.

20. Pudicis trinum stringens loris,
Tu laqueus es venatoris,
Tu rete summi piscatoris,
Tu altus Iacob puteus,

Origo fontis tu es divi,
Fons vitae salientis rivi,
Tu sacer fornax panis vivi,
Quo vivit homo luteus.

21. Es sol de sole gignens solem,
Tu prolem prolis parens prolem,
Qui caeli molis terrae molem
Cum mole gestat aequoris,
Tu cassis es captivans Deum,
Cassilidis producens eum,
Qui extricavit Asmodaeum
Assati parte iecoris.

X.

1. Xristianismi nobiles
Ad cenam scis vocare,
Tu pauperes et debiles
Facis adpropinquare,
Tu caecos, claudos, fragiles
Compellis subintrare,
Tu parvulos et humiles
De cena das gustare.

2. Xristicolis tu sapere
Das veritatis fontem,
Tu sinu nosti capere
Saevum rhinocerontem,
Tu iustis das evadere
Obscurum Phlegetontem,
Tu ne nos sinas cadere
In mortis Acherontem.

3. Iustis tu ex parentibus
Es virgo procreata,
Tu annis a recentibus
Divinis mancipata,
Tu animis ferventibus
Praecepta comitata,
Tu ulnis cum trementibus
Portantem amplexata.

4. Ingenuo tu germine
Prodis patriarchali,
Tu alto nata sanguine
Radice de regali,
Tu claro scandis semine
Plebe [de] prophetali,
Tu sacro surgis ordine
Stirpe sacerdotali.

5. Medicinalis camphora,
Tu salutaris litus,
Tu es farinae amphora,
Tu olei lecytus,
Tu mystica metaphora
Loquendi ornans ritus,
Tu repetens anaphora,
Qua sermo fit politus.

6. Imber tu es clementiae,
Quo recreatur reus,
Tu vas, in quod prudentiae
Sal mittit Elisaeus,
Tu templum, quod in facie
Adorat Maccabaeus,
Tu funda, qua in acie
Succumbit Philistaeus.

7. Sanando Mara fluvium
Tu vertis in dulcorem,
Tu iter planas invium,
Reflexum et rigorem,
Tu agnum quondam devium
Reducis ad pastorem,
Tu miserendo praemium
Das lassis post laborem.

8. Ierusalem tu filia
Mitissima petenti,
Tu places inter lilia
Filiolas pascenti,
Tu bona super milia
Tam auri quam argenti,
Turbato das auxilia
Devote te poscenti.

9. Tu terra es salvifica,
Quam Deus benedixit,
Tu stella Iacobitica,
Quam Balaam praedixit,
Tu clavis es Davidica,
Quae caelo nos affixit,
Tu es serpentis pertica,
Percussus qua revixit.

10. Tu, cuius nomen nobile
Est oleum effusum,
Tu ostium praenobile,
Castissime praeclusum,
Tu pessulum immobile
Ad sponsi patens usum,
Tu manus quoque mobile
Es apprehendens fusum.

11. Tu, virgo, terra rubea
Es, homo qua plasmatur,
Tu vectis es in vinea,
Qua botrus baiulatur,
Tu, virgo, lex es ignea
Qua Deus praeamatur,
Tu caritas nec carnea,
Qua proximus gravatur.

12. Tu lignum esse diceris
In centro paradisi,
Tu fluvii fons crederis
In quattuor divisi,
Tu vitis esse nosceris,
Qua simus non praecisi,
Tu palmesque dignosceris,
Qua cuncti sunt gavisi.

13. Tu rete, quod non rumpitur
In piscium captura,
Tu vestis, quae non scinditur,
Sed sortis capit iura,
Tu serra, quae non frangitur
Per tractus de clausura,
Tu virgo es, ut creditur,
Post partum manens pura.

14. Tu arca es aetherea
Aeterni testamenti,
Tu urna quoque aurea,
Qua panes sunt retenti,
Tu tabula lapidea
Dans decem iussa genti,
Tu servo das praeterea
Mnam decem mnas habenti.

15. Tu, virgo, virga fumea
Aromate pigmenti,
Tu virga quoque lignea
Valens progredienti,
Tu, virgo, virga ferrea
Es inoboedienti,
Tu, virgo, virga aurea
Solamen dans dolenti.

16. Tu aqua de cisternula,
A David concupita,
Tu lucens dies, vernula,
Tu verax Iacobita,
Tu es in nostra terrula
Vox turturis audita,
Tu humilis puellula,
A Deo recensita.

17. Tu trinitatis cellula,
Tu simplici unita,
Tu fida prudens famula,
Tu civitas munita,
Tu bonitatis formula,
Virtutibus polita,
Tu sine dolo normula,
Tu verax via, vita.

18. Tu flos, tu veris primula,
Tu ornans plebiscita,
Tu castitatis infula,
Fidelis Samarita,
Tu semivivi baiula,
Quem praeterit levita,
Tu transvehis ad stabula
Quem transit Aaronita.

19. Tu aurea murenula,
Argento redimita,
Tu es cedrina tabula,
Qua domus est vestita,
Tu nobilis candidula
Praefulgens margarita,
Tu secretorum schedula,
Tu archicoenobita.

20. Tu consolatrix sedula,
Tu sors es diffinita,
Tu lucens lux per saecula,
Umbra legis finita,
Tu dulce canens fistula,
Qua salus est recita,
Tu ubertatis cistula,
Qua famis est sopita.

21. Tu sponso praebes oscula
Quam pulchre insignita,
Tu deitatis cartula
Sigillo communita,
Tu omni carens macula,
Tu salus praefinita,
Tu omnis boni clausula,
Tu merces infinita.

XI.

1. Testetur quid phantasticus,
Seu latret mathematicus,
Kalendae, Nonae, Idus
Quod prosperum quid imprimant
Vel asperum quid reprimant
Tu sortis nostrae sidus.

2. Tu ylech nostri staminis,
Alkokoden spiraminis,
Phirdaria annorum,
Tu Achazir nascentium
Almutez tu praesentium,
Tu typus futurorum.

3. Tu patris contubernium,
Tu nati lectisternium,
Tu pneumatis cubile,
Tu gregi pandis stabulum
Erranti et das pabulum,
Reducis ad ovile.

4. Tu principis es filia,
In calceis nobilia
Quam ornant paramenta,
Et centum mille milium
Cum speculis monilium
Decorant ornamenta.

5. Tu vatum es oraculum,
Tu fidei signaculum,
Quo Deus subarrhatur,
Tu sidus sanctimoniae,
Tu nidus castimoniae,
Quo Christus collocatur.

6. Tu turris propugnaculis,
Tam clippeis quam iaculis
Munita cum millenis
Ac armatura fortium,
Insultibus cohortium
Resistens alienis.

7. Tu illum capis grabato,
Qui hominem in sabbato
In toto, non in parte
Salvificat, in anima
Confortans pusillanima
Divinitatis arte.

8. Tu caecis es collirium,
Tu castis dextrochirium,
Tu rutilans beryllus,
Tu praedux es currentibus,
Post cursum quiescentibus
Cervical et pulvillus.

9. Tu radius in nubilo,
Tu gaudium in iubilo,
Tu cantus nostri tonus,
Tu princeps in imperio,
Tu clangor in psalterio,
In cymbalis tu sonus.

10. Tu legis in decalogo
Sanctorumque catalogo
Fers sceptrum, diadema,
Tu fidei sermologo
De textu quam de prologo
Es veritatis thema.

11. Tu es convenientibus
Et pie conferentibus
Locutionis schema,
Tu in paradigmatibus,
Obscuris aenigmatibus
Salutis es problema.

12. Tu gemma pudicitiae,
Tu vasculum munditiae,
Tu castitatis norma,

Tu speculum iustitiae,
Fugatrix tu malitiae,
Es veritatis forma.

13. Tu acus es plumarii,
Tu pinta coriarii,
Tu colus mentis fila,
Tu spes certantis gladio,
Currentis sors in stadio,
Tu pontis nostri pila.

14. Tu incus tu metalleus
Es huius fabri malleus,
Auroram atque solem
Qui fabricans conglutinat
Et in statera trutinat
Totius orbis molem.

15. Tu noctis in silentio
Ne Satanae praeventio
Extendat fraudis lora,
Resistens in insidiis
Fulgentibus praesidiis
Es rutilans aurora.

16. Tu ensis Apollonii
In bello testimonii
Confortans Maccabaeum,
Tu fortis es vernacula
Acuta cum novacula
Decalvans Assyreum.

17. Tu navis es Armeniae,
Fons et origo veniae,
Tu gratiae cisterna,
Tu lumen es in tenebris,
Pecunia tu foenebris
Accumulans superna.

18. Tu fortis es afhaeresis,
Tam schismatis quam haeresis
Eliminans venena,
Tu lotrix tergens crimina,
Collustrans cordis limina,
Tu diluis obscaena.

19. Tutum reclinatorium,
Regale consistorium
Es summae trinitatis
Patensque diversorium,
Proselytis ciborium
Divinae maiestatis.

20. Te cuncti laudant angeli,
Collaudant et archangeli,
Coetus patriarcharum,
Te potestates caelicae
Virtutes et angelicae
Cum turbis prophetarum.

21. Te praedicat theologus,
Te praefert physiologus,
Te medicus, legista,
Te naturalis physicus,
Miratur metaphysicus,
Extollit canonista.

22. Locutione congrua
Perfecta nec incongrua
Grammaticus te praefert,
Et logicus non ambigens
A vero falsum abigens
Famosa de te refert.

23. Te coloratis floribus,
Politis rhetor moribus
Extollit gloriose,
Et calculator ethicae
Rem tuam arithmetice
Dinumerat famose.

24. Geometer tetragonis,
Pentagonis, hexagonis,
Heptagonis figuris
Te circinat, et naiades
Te laudant atque dryades
Et omne nomen ruris.

25. Te quoque cum proceribus,
Tam novis quam veteribus
Astrologi testantur,
Te stellae, caeli sidera,
Te planetarum foedera
Cum signis venerantur.

26. Te lucens polus arcticus,
Te latitans anarcticus,
Arthophylax boetes,
Te lucifer et plyades,
Orion atque hyades,
Te luna, sol, cometes,

27. Te auster, eurus, oriens,
Te aquilo, te occidens,
Multovagusque ventus,
Te imber, nix et flumina,
Tonitrua et fulmina
Typhonicusque lentus

28. Et cuncta sub imperio
Utrovis hemisphaerio
Et globo sub lunari,
Quae sunt in cunctis finibus,
In insulis et sinibus,
Abyssis et in mari,

29. Natantium, currentium,
Volantium, repentium
Te praeferunt naturae,
Equestrium, pedestrium,
Campestrium, silvestrium
Honorant creaturae.

30. Te musicus altisone
In canticis dulcisone
Extollit iubilando,
Tibicen te, psaltericen
Lyricen atque cornicen
Honorant concrepando.

31. Te cytharis clangentibus
Et iubilum agentibus
Caelestes citharoedae,
Te tubis concrepantibus
Et cymbalis sonantibus
Hymnidici tragoedae,

32. In choro et in tympano,
In chordis et in organo
Quam reverenter laudant,
Et omnium viventium
Et lingulas moventium
Te spiritus collaudant.

XII.

1. Idcirco, virgo pia,
Maria,
Gaude,
Dei mater dia,
Sophia
[Tu] pia, plaude.

Misericors, benigna,
Tu digna
Laude,
Diluens maligna,
Dans signa
Prae hostis fraude.

Tu casta Sunamitis,
Tu mitis
Quidem,
Sedatrix Thecuitis
Es litis
Pridem,
Fida Moabitis
Ruth ditis
Booz equidem.

2. In nubibus tonantem
Infantem
Geris,
Cuncta baiulantem,
Firmantem
Molem aetheris.

Tu invidum serpentem
Furentem
Teris,
Daemonis ingentem
Frendentem
Dentem conteris.

Draconem virulentum
Distentum
Feris,
Salutis incrementum
Frumentum
Seris
Tollens esculentum
Cruentum
Pomi veteris.

3. Tu trinitatis cella,
Fiscella
Tremens,
Radiosa stella,
Bidella
Regis vehemens.

Pro nobis interpella,
Puella
Clemens,
Veni, leni bella
Flagella
Benigne demens.

Exuta carnis pelle,
Dum velle
Ruit,
Ad terram sine felle,
Quae melle
Fluit,
Duc nos iungens cellae
Novellae,
Quo manna pluit.

XIII.

Quod genitor ingenitus,
Cunctorum restauramen,
Et natus unigenitus,
Lapsorum sublevamen,
Et spiritus non genitus
Nec factus, sed spiramen
Concedat nobis penitus
Et nunc et semper. Amen.

Orat. ms. Tegurinum anni 1490. Clm. Monacen. 19824. A. — Nach einer Wolfenbütteler Handschrift bei Milchsack I, 143 ff. B. —

I. 2, 2 Latores A. — 4, 7 Caelorum A. — 5, 2 Sethim A; Cethim B. — 5, 3 imputrebilia A. — 5, 7 ledet tinea B. — 6, 3 noverant B. — 7, 1 germarius A. — 7, 2 Beseliel A. — 9, 7 acrius innuerant A. — 10, 5 Cherubin B. — 11, 1 Lucerna A. — 11, 2 fuscant B. — 11, 6 Cum opere A. — 12, 3 Vel lapidum A. — 12, 4 succenderunt A. — 12, 6 praeferam A. — 12, 7 egisset A. — 13, 5 Prae facultate A; penula B. — 13, 6 Huic voce B. — 13, 8 Prompta B. — 14, 7 ac stabilitas B. — 15, 3 Ac marmor B. — 15, 5 Et purpur B. — 15, 6 und 7 umgestellt B. — 15, 6 Ac lima B. — 15, 7 Lumenque A. — 16, 3 sacro B. — 16, 6 sugam ex B. — 16, 7 Sed pilis et B.

II. 1, 2 Virtutes B. — 1, 5 et discretis B. — 1, 7 Praecypitatos B. — 2, 5 penam A. — 2, 8 Quod queam A. — 3, 2 virgo A. — 4, 5 Si fehlt A. — 5, 6 praestat A. — 6, 1 En ecce qualis haec et B. — 6, 3 suprema pedis A. — 6, 4 progreditur A. — 7, 1 est viri parens A. — 7, 2 virum carens A. — 7, 4 Haec estque phoenix B. — 7, 5 Capillus A. — 7, 6 Et

fehlt A. — 8, 4 Profuso A. — 8, 5 Tintinnos B. — 8, 6 und 7 umgestellt B. — 8, 6 cingens B. — 8, 7 brutus B. — 8, 8 acrius A gegen den Reim. — 9, 3 regis A. — 10, 1 que fehlt A. — 10, 2 nec A. — 10, 3 sunt fehlt. — 11, 2 dentibus equale A. — 12, 4 Nolente A. — 12, 6 forte A. — 12, 7 Et hunc A.

III. 1, 1 huius fehlt B. — 1, 8 que fehlt A. — 2, 3 Et merito B. — 3, 3 Cor eius ad instar A. — 7, 2 sura B. — 7, 4 Sub plantis A; tali cura B. — 8, 5 rosifluos A. — 8, 6 nil fehlt A. — 8, 7 delicta B. — 9, 5 mei oneris A. — 11, 2 que fehlt B. — 11, 8 desit relinquatur A. — 12, 6 votum A.

IV. 2, 5 Placens A. — 3, 1 Regalis arca A, Realis arca B. — 3, 6 Arca fit B. — 3, 7 tangat B. — 3, 8 Cannis neque B. — 4, 1 est haec A. — 4, 2 pabulo A. — 4, 3 phicella B. — 4, 5 gentem A. — 4, 7 est stella B. — 5, 7 Solatur Rachel haec dum A. — 5, 8 nolens A. — 6, 1 lator regis A. — 7, 1 Levi miratur A. — 8, 2 Mitti A. — 8, 5 non inanum B. — 10, 6 melle A. — 10, 8 Sponso A. — 11, 1 est non A. — 11, 6 scit fehlt A. — 12, 4 repulit A. — 12, 7 Quae dum gnara foret A. — 13, 3 proles A.

V. 1, 6 Saeve A. — 3, 5 gagonis A. — 3, 8 Ave est B. — 4, 5 Quodque Parsis B. — 5, 5 feratur A. — 5, 6 stet A. — 6, 1 Ista huius parens A. — 6, 3 Et indutus fit inermis A. — 8, 4 salvamur A. — 10, 2 Fons rignus A. — 11, 3 Quod B. — 12, 1 praemonstratum A. — 12, 3 Est insigne vas B. — 12, 5 Vas delatum B.

VI. 1, 2 Fasciculum mutavit A. — 1, 3 Et ut potens A. — 1, 6 regnum A. — 1, 7 praepotens ad aethera A. — 2, 5 Salva nimis B. — 3, 2 Sic Christus sol A. — 3, 6 Locusta dum potitur A. — 3, 7 bruti vice B. — 3, 8 Qui manu sic A. — 4, 2 cunctis vates A. — 4, 3 militant A. — 4, 6 achates A. — 5, 3 gestas gaudium B gegen den Reim. — 5, 7 una sistas A. — 6, 1 ablata A. — 6, 2 Est A. — 6, 3 Est A, Et B. — 6, 5 orbis facta A. — 6, 7 Quo fluis A. — 7, 1 hostium AB. — 7, 5 mori A. — 8, 1 circulo A. — 8, 2 flos virtutis B. — 8, 8 Fervorem A.

VII. 1, 3 porci B. — 1, 4 generalis A. — 1, 5 quondam telis A, gegen den Binnenreim. — 2, 3 a senilibus B. — 2, 7 Et gratiam A. — 3, 2 regis A. — 3, 3 es refugii A. — 3, 5 sq. und 3, 7 sq. umgestellt B. — 3, 5 Finalis fac me AB. — 3, 6 indicata A. — 3, 7 Lethalis dum AB. — 4, 3 Vergenti tu erratica A.

VIII. 2, 1 Gemitibus et fletibus A. — 2, 3 sordis fetibus A. — 2, 5 Eulosus per te B. — 2, 6 Frangatur A; Ebuseus B. — 2, 8 Per te fugit A. — 3, 1 tu fehlt A. — 3, 3 terris B. — 4, 3 patris A. — 4, 5 sq. und 4, 7 sq. umgestellt B.

IX. 1, 4 contuditur AB. — 1, 5 sortis B. — 1, 7 praeconante B. — 2, 2 anguis perit leve A. — 3, 3 nobis fehlt B; ogolla A. — 3, 7 Dum ad vescentis A. — 3, 8 colloquintida AB gegen den Reim. — 4, 3 Inoportuno B. — 5, 2 firma classis A. — 5, 4 articus B. — 6, 3 thorax A. — 6, 6 Odoris suavis B. — 6, 7 Tu pontus vitae B. — 7, 2 Tu fehlt A. — 7, 5 In matutino lucens B. — 7, 7 phycella B. — 8, 6 ager axae mitigatus B. — 9, 1 tu fehlt A. — 9, 5 Prostrata A; triremus B. — 9, 6 tereris A; et fehlt A. — 9, 8 Sturmosa A; saltans B. — 10, 1 tu fons vere B. — 10, 2 ortis datus B. — 12, 5 divinitatis B. — 12, 6 virginitatis B. — 13, 3 pusillum A. — 13, 8 Scatabulum B. — 14, 2 currus B. — 14, 3 turrus[!] B. — 14, 5 parca A. — 14, 6 anquina B. — 14, 7 remax B; remex fedus lima A. — 15, 5 Tu quamvis A. — 15, 6 Plebe A; negef fehlt A. — 15, 7 Nugace defraudante lente A. — 16, 6 praestans B. — 16, 7 tui dat A. — 16, 8 Albumazar B. — 17, 3 Mysteriorum tu A. — 18, 4 fomicis B. — 19, 8 Qua Ionae B. — 20, 1 Producens cervum A. — 20, 6 Fons in te salientis A. — 20, 7 sacra A. — 21, 2 Tu plena prolis A. — 21, 3 Quae A.

X. 1, 2 facis vocare A. — 2, 3 noscis B. — 2, 8 Achyrontem B. — Str. 3 und 4 umgestellt B. — 3, 1 tu fehlt A; a parentibus A. — 3, 5

fluentibus A. — 3, 4 mancipatam A. — 3, 5 animis fluentibus A. — 4, 3 manas sanguine B. — 4, 6 patriarchali B. — 5, 7 reputans A. — 5, 9 Quis sermo sit A. — 6, 3 quo A. — 6, 6 Adornat A. — 7, 1 Marat A, Marach B. — 7, 2 Tu vitis in dulcore A. — 7, 7 miserando A. — Nach 8, 2 schiebt B ein: Tu optima consilia Das veniam quaerenti B. — 8, 7 sq. fehlen B. — 9, 8 partica B. — 10 Zeilenfolge in B: 1, 2, 7, 8, 5, 6, 3, 4. — 10, 3 hostium A. — 10, 4 conclusum B. — 10, 8 Et apprehendens A. — Str. 11 fehlt A. — 12, 6 Qua sumus nos A. — 12, 8 sint B. — 13, 6 Pertractus de A; Per tractos B. — Str. 14 und 15 umgestellt B. — Nach 15, 2 schiebt B ein Tu virga regi aurea Conveniens clementi. — 15, 3 virga A. — 15, 7 und 8 fehlen B. — 15, 8 das A. — Str. 16—21 fehlen A. — 19, 7 cedula B.

XI. 1, 1 quod A; phanaticus B. — 1, 2 latrat A; latet B. — 1, 4 Ad prosperum quid B; imprimat A. — 1, 5 reprimat A. — 2, 2 Alkodnico A. — 2, 3 Phidaria A. — 2, 4 Achasir A. — 2, 5 Alimiter praesentium A. — 6, 3 Munimen A. — Str. 10 fehlt A. — 11, 3 thema A. — Str. 13 fehlt A. — 14, 1 Tu incus tuque malleus A. — 14, 2 fabri aureus A, gegen den Reim, der dreisilbig ist. — 15, 1 Tu nosti in A. — 15, 2 Quot Satanae A. — 17, 5 Pecunia cum B. — 18, 1 effronesis A. — 19, 1 Tu cum B. — 19, 3 Sis summae B. — 20, 5 Virtutes evangelicae B. — 22, 4 ambiens B. — 22, 5 abiens B. — 23, 1 colorat A. — 23, 4 calculatur A. — 23, 5 Rentila A. — 24, 3 vigoris A. — 24, 4 et naydes AB. — 24, 5 laudat A; triades A, triaydes B. — 24, 6 roris A. — 26, 1 luce A; articus B. — 26, 2 antarticus B. — 26, 3 boletes A. — 26, 5 Oriens A. — 27, 2 Et Aquilo et Occidens A. — 27, 3 Multovagusque A. — 27, 5 Tonitruum B. — 27, 6 Typhonitusque B. — 29, 1 Moventium A. — 30, 3 te fehlt A. — 30, 4 ac cornicen A. — 30, 6 modulando B. — 31, 2 iubilis H. — 31, 3 citharoedi B. — 31, 6 tyarede A, trayedi B. — 32, 3 veneranter A.

XII. Der ganze Leich fehlt A. — 3, 2 Phycella B. — XIII fehlt.

Vor jedem der mit lateinischen Zahlen bezeichneten Abschnitte steht in A *Mutatio rhythmi*, in B *Mutatio rhythmorum*. Der Abschnitt V ist in B nicht als ein von IV verschiedener bezeichnet; der Binnenreim in den Versen 1, 3, 5 und 7, wie Esther — equester, Iudith — cudit, kennzeichnet die rhythmische Verschiedenheit. Ferner bemerkt A fol. 109c: Sequens carmen continet in serie capitalium usque ad centesimum undecimum versum haec, quae sequuntur: I Franco, scholaster Meschedensis, servitor alme virginis Marie humilis et devotus, ista collegit et ea domino Iohanni pape XXII misit. — Fol. 110a: „Incipit carmen magistrale de beatissima virgine Maria diversis metris compilatum.“ — Fol. 120a: „Explicit carmen magistrale et mirificum de beata virgine Maria.“

Altercatio de utroque Iohanne
Baptista et Evangelista.

1. Sanctissimo in Christo patri,
Catholicae quem sanctae matri
  Praefecit caeli dominus
Ecclesiae pro defensore,
Pro duce simul et pastore,
  Rectore nihilominus,

2. Benigno domino Iohanni,
Pontificatus cuius anni
  Diesque sunt pacifici,
Scribenti servum se servorum,
Sit quamvis princeps domi-
        norum,
  Magnifico pontifici,

3. Romanae sedi praesidenti,
Praerogativis adfluenti
  Virtutum multiplicibus
Scholaster Franco Mesche-
        densis,
Dioecesis Coloniensis,
  Se flexis cum poplicibus

4. Ad gratiae stillifluorum
Desiderata beatorum
  Devota pedum oscula
Et supplicem non dedignari
Exigua nec aspernari
  Haec pauperis munuscula,

5. Quae utriusque tam baptistae
Iohannis quam evangelistae
  De vita sub compendio
Sunt ex scripturis fabricata,
Sub rudi rhythmo conglobata
  Cum neutrius dispendio.

6. Ut autem Christo largiente
Concepta queam sana mente
  Feliciter perficere,
Tu, dominorum dominator,
Sis benedictionis dator
  Me iubens benedicere,

7. Ut nova quaedam propalentur
Memoriaeque commendentur,
  Stent linguae sub silentio;
Nam pridem de discipulorum
Maioritate meritorum
  Ut oritur contentio,

8. Sic fama fida referente
Clamore grandi deferente
  Nunc de Iohanne duplici
Stat causa duas inter partes,
Quae litigandi norunt artes
  Devotione supplici.

* * *

9. Pars prima ponit, quod baptista
Sit dignior evangelista
  Sanctorum in collegio,
Pars alt'ra natum Zebedaei
Praeponit ut amicum Dei
  Amoris privilegio.

10. Dum saepe partes hoc prae-
        tendunt
Et iterantes hoc contendunt
  Non functae rationibus,
Pars prima dicit: Imbrigamur
Nec altercando disbrigamur
  His cavillationibus.

11. Si placet ergo, quiescamus,
Ne stultae tamquam incurramus
Garrulitatis vitium,
Et, si quid iuris habeamus,
Hoc alternatim deducamus
Sollerter in iudicium.

12. Et abigamus tam probrosa
Quam verba contumeliosa
Quascunque dilatorias
Ac frivolas exceptiones
Et quasvis oppositiones
Fori declinatorias.

13. Cum simus ambae moniales
Et causae mere spiritales,
Vitetur omnis pactio,
Ut auro gemmis ac argento
Seu quovis dato vel retento
His dirimat transactio.

14. Ad arbitros non incurramus,
In ipsos nec compromittamus
Huiusmodi discordia,
Pacifice quod dirimatur
Seu hac in lite statuatur
Pax, treuga, seu concordia.

15. Sed quidquid iuste iudicantis,
Acutius rem erimantis,
Decreverit sententia,
Hoc pio prosequamur voto
Et nisu contemplamur toto
Summaque diligentia.

16. Pars alt'ra dicit: advocati
His assint, testes adprobati,
Procuratores garruli,
Apparitores et praecones,
Notarii, tabelliones
Et literarum geruli,

17. Clientulique defensores
Et iustus iudex, assessores,
Quod partis sit, pars usitet;
Hic lepus est, hic est et campus,
Ius suum agat hic Melampus,
Lis suo marte cursitet.

18. Et in his ultra non moremur,
Sed litem cito contestemur
Praestemus et iuramina,
Calumnias et evitemus
Et fraudes quaslibet, iuremus
Malitiae sacramina.

* * *

19. Pars prima citans pro baptista
Fidelis velut agonista
Dilectum suum praetulit,
Ut litis enodaret modum
Agressa litem in hunc modum
Libellum suum obtulit:

20. Dilectus meus, pro quo certo
Est vox clamantis in deserto,
Hic omne nefas odiit,
Hoc inter natos mulierum,
Ut attestatur verbum verum,
Non maior ullus prodiit.

21. Hic prius notus quam formatus
A Deoque sanctificatus
In uteri voragine,
Vir magnus iste, puer purus,
Vir abstinens, non Epicurus,
Ut sacrae tradunt paginae.

22. Istius ortus modo miro
Vetusta matre, sene viro
Mirando surgit ordine
Ex plebe iusta prophetali
Levitica, pontificali
Sacerdotali cardine.

23. Sacerdos iustus Zacharias
Abiae vicis sequens vias
Ingressus templum Domini,
Ut certum suae sortis pensum
Exsolvens poneret incensum,
Ut incumbebat homini,

24. A Gabriele salutatur,
Et partus sibi nuntiatur,
Non credens mutus tacuit;
Concepit anus post hoc prolem,
Concepti fetus sentit molem,
In utero, quo iacuit.

25. Se fetam noscens non fecunda
Stupescit, nutat, verecunda
Se celat quinque mensibus,
Concepto post hoc salvatore
Naturam contra novo more
Humanis non de sensibus.

26. Festinans virgo mente sana
Iudaeae scandit ad montana,
Subintrat senis limina;
Elisabeth agnoscit anus,
Quem divina coniunxit manus,
Ut mundi tollat crimina.

27. A matre matre salutata
Exsultat proles Deo grata
Sub uteri carceribus,
Sic nondum natus nondum natum
Prophetat, vates vatem vatum
In virginis visceribus.

28. Et manet virgo sic onusta
In domo senis cum vetusta
Per menses ternos obsequens,
Cognatae seni gravidatae
Iuvencula benignitate
Hanc et honore prosequens.

29. Post hoc dum anus natum fudit,
Sacerdos mutus stilo cudit
Scribens immutabiliter:
Iohannes hoc est huius nomen,
A Gabriele cuius omen
Praedictum est humiliter.

30. In voce pater praeadflictus
Prophetans carmen Benedictus
Laxata voce praecinit
Et huius in nativitate
Plebs multa gaudet longe, late,
Ut paranymphus cecinit.

31. Et merito plebs gratulatur
Et dulce melos modulatur
De gaudii materia,
Quo puer iste iucundatur
Et regem caeli praeconatur
Matricis in maceria.

32. Hic nondum bina complens lustra
Collustrans lustra sed non frustra
Lustrante dei filio,
Ut corpus castum vitet fastum,
Desertum vastum subit pastum
Conquirens in exsilio.

33. Vestitus huic non byssinus,
Sed pilus asper camelinus,
Coartans artus artius
Lumbare de bidentis pelle,
Locusta cum silvestri melle
Fons pastus, sed quam arcius.

34. Hic alter Samson Nazareus,
Immundi cibi nunquam reus,
Nec tangit hunc novacula,
Vir sanctus, rectus nec versutus,
Sed fotis pilis fit hirsutus,
Vir fraudis expers macula.

35. Sex lustra fere dum sunt ei,
Fit super ipsum verbum Dei
In loco solitudinis,
Ut retransmigret de deserto
Et praeconizet in aperto
Baptismum paenitudinis.

36. In Ennon multos hic baptizat
Et plebem multam catechizat
Cor a peccatis volvere,
Venturus, dicens, est benignus,
Me fortior, cuius non dignus
Sum calceos dissolvere.

37. Sic, ne tangatur hic a pice,
Superbientum allectrice,
Ambitiones abnegat,
Humilitatis sequens viam
Profani Christum vel Eliam
Se fore prorsus denegat.

38. Hinc Christum videns venientem
Iordanis sacrum ad torrentem
Prae cunctis clamans vatibus:
En, verus agnus ille Dei,
Purificantur per quem rei
Vetustis a reatibus.

39. Lavantem sordes ille lavat,
Quem moles sordis nulla gravat,
Iordanis sacro flumine,
Sed non tergendo Christum mergit,
Ut immergendo Christus tergit
Cunctorum nefas numine.

40. Hic homo mirae sanctitatis,
Perfectae testis trinitatis
Est utique prae ceteris,
Apertis caelis non ferocem
Superni patris audit vocem
Oblita[m] verbi veteris:

41. Hic natus meus est dilectus,
Prae cunctis placens et electus,
Hunc solo verbo genui,
Ab aevo per hunc operatus,
Per istum modo complacatus,
Quem semper manu tenui.

42. Hic sacrum quoque pneuma cernit,
Quod nefas omne prorsus spernit,
In columbina specie,
Quo Iesus Christus Nazarenus
Regressus a Iordane plenus,
Ut sacrae tradunt peciae.

43. Hic angelus est Isaiae
Praecedens Christum in Eliae
Virtute nec non spiritu,
Ut convertendo non credentes
Ad Christi viam trahat gentes,
Ne gemant in interitu.

44. Lucerna hic est lucens clare,
Quae iubar parit hoc solare,
Quod hominem illuminat,
Praecedit quippe praedicando,
Nascendo, morte, baptizando
Hunc, nefas qui eliminat.

45. Propheta hic, plus quam propheta,
Fidelis servus et athleta
Placato diro vindice,
Baptista Christi, praeco magnus,
Iohannes vates, sacer agnus
Monstratur huius indice.

46. Scripturas quoque si scrutaris
Et revolvendo meditaris
Rememorans cautissime,
Non solum fore hunc baptistam,
Sed etiam evangelistam
Invenies certissime.

47. Praecisionis terminator,
Baptismatis initiator,
Hortator paenitentiae,
Hic peccatorum increpator,
Facinorum hic detestator,
Argutor insolentiae.

48. Hic castus homo, vir pilosus,
Israelita non dolosus,
Clamans in solitudine,
Praedixit prout Isaias,
Quod Dei rectas paret vias
Plebs cum sollicitudine.

49. Hic utriusque limes legis,
Hic martyr magnus magni regis,
Eremitarum optimus,
Sic in virtutem de virtute
Procedit iste cum salute
Amicus meus intimus.

50. Herodes tandem dum uxorem
Cognoscit fratris contra morem
Et ordinem iustitiae,
Incestuosus increpatur
A casto, castus vinculatur
In carcere tristitiae.

51. Antipas post hoc agens festum
Cruore cumulat incestum,
Incestuosae feminae
Et saltatricis ad instinctum
Condemnat veritatis vinctum
Sacrato partum semine.

52. Dans iusti caput saltatrici,
Saltatrix illud meretrici
Fert amputatum gladio,
Praecursor fidem sic servavit,
Sic certans cursum consummavit
In veritatis stadio.

53. Et coronatur tribus sertis,
Multiplici fructu refertis
Decenter fulgidissimo,
Rosarum cultu decoratis
Et liliorum adornatis
Auroque splendidissimo.

54. Idcirco meus praedilectus,
Praerogativis tot protectus
Et argumentis, merito
Est caro tuo praeponendus,
Ut dignior et praeferendus
Maioritatis merito.

55. Quapropter peto potiori,
Qua prece possum ampliori,
Ut, iuste iudex domine,
Dilectum meum decernatis
Maioris fore dignitatis
Re, meritis et nomine.

56. Et maxime cum sim parata,
Sunt in libello quae narrata,
Probare lucidissime
Tam testibus quam instrumentis
Et voce, fama, documentis
Et ceteris potissime.

* * *

57. Pars altera contendens fore
Evangelistam praecursore
Maiorem, prout credidit,
Mucrone functa rationis
Libellum reconventionis
In modum istum edidit:

58. Amicus meus praedilectus,
Ex mille milibus electus,
Millenis gaudens dotibus,
Quem amo corde, mente tota,
Tonitrui vox est in rota
Divinis tonans motibus.

59. Hic Iesu Christi salvatoris,
Errantis ovis reductoris,
Est filius materterae,
Qui castitatem Deo vovit,
A Christo doctus plene novit
In rota rotam vertere.

60. Cum fratre piscans hic vocatus
Ad apicem apostolatus
A Domino eligitur,
Relicto patre naturali
A Christo, patre spiritali,
Prae ceteris diligitur.

61. Affectu carnis non devictus
A Christo non est derelictus,
Parentem dum deseruit,
Prae cunctis privilegiari
Praerogativa singulari
Dilectionis meruit.

62. Salvator Iesus, cui patet
Cor omne nec occultum latet,
Et cui nil est tacitum,
A caro meo non nubente,
Sed nubere quidem volente
Secundum Dei placitum,

63. Ad nuptias dum invitatur,
Ne nubat, castus revocatur,
Adplaudit rex vernaculo;
Ex unda munda facto vino
Convivae cum architriclino
Hoc gaudent de miraculo.

64. En, meum qualiter amicum
Quam castum, purum et pudicum
Rex terrae, rector aetheris,
Honorat signi novitate,
Convivas vini bonitate
Laetificat prae ceteris.

65. Dilectus meus advocatur,
Dum Dominus transfiguratur
In montis celsitudine,
Nec talis tamen visionis
Mirandae nec ostensionis
Effertur magnitudine.

66. Hic etiam tunc accersitur,
Dum nata Iairi moritur
Decumbens in cubiculo
A Dominoque suscitatur
Et rediviva patri datur
Caelesti adminiculo.

67. In cena Christus dum suprema
Sermonis ante longi thema
Cum subditis discubuit,
Amicus meus praedilectus
Sacratum Iesu supra pectus
Feliciter recubuit.

68. Quo de secretis secretorum
Arcana potans arcanorum
Inebriatus poculo
Arcana Dei perscrutatur
Acutiusque contemplatur
Internae mentis oculo.

69. Hic etiam, quando pavere
Tradendus coepit et taedere
Mariae primogenitus,
Assumitur a salvatore,
Sanguineo sudoris rore
Dum aegrum curat penitus.

70. O vere quantum, Iesu Christe,
Medicinalis sudor iste
In medicando valuit,
Per quem humana gens polluta
Funestae faecis ab acuta
Febricitans convaluit.

71. Dilectus meus, vir devotus,
Pontifici cum esset notus,
Introiit cum Simone
In domum Annae, dum ligatur
Salvator et colaphizatur
Suadente turpi daemone.

72. Hunc quia carnis castitate
Cum mentis ornat puritate
Virginitas praenobilis,
Quae paradisum replet Dei,
Stat, inquam, natus Zebedaei
Columna ut immobilis.

73. Salvator Iesus, virgo purus,
In cruce pendens moriturus,
Decentem servans ordinem
Dilecto meo castiorem
Virgineum servanti florem
Commendat matrem virginem.

74. Decernens aequum, salutare,
Quod prolem parens sine mare,
Praenobile triclinium,
Electus virgo conservaret,
Ut castum castus defensaret
Virginitatis scrinium.

75. Dum filius, quem gignit Deus,
Pro populo qui fuit reus,
In furca crucis patitur,
Et latus eius reseratur
Exanimeque perforatur
Et lancea conquatitur,

76. Quo latex undae, sacer cruor
Emanat salutaris fluor
Eliminans peccamina,
Amicus meus videns ista
Ut verus testis, non sophista,
His perhibet testamina.

77. Praecursor hic fit, dum cucurrit
Cum Petro, Petro praecucurrit
Amoris amplitudine,
Et piscans hic cum senis laete,
Piscando non est scissum rete
De praedae multitudine.

78. Ad portam claudum hic sedentem
Et elemosynas petentem
Cum Petro curat citius,
Cum apud ipsos nec argentum
Nec auri pondus est inventum,
Dant huic, quod est ditius.

79. Dilectus quoque cordis mei
Cum Petro loquens verbum
Dei
Divina per auxilia
Ex gente caeca Iudaeoum
Ad Christum, regem angelorum,
Convertit quinque milia.

80. Hic etiam cum Petro quidem
Samaritanis augens fidem
Impressione manuum
Et baptizatos confirmabat
Et spiritum salutis dabat,
Scientem, pium, strenuum.

81. Quod quidem magnum sacra-
mentum
Ab ipsis primo sic inventum,
A nostris pontificibus
Solummodo nunc reservatum,
Ut pulchre patet exaratum
Sacratis in codicibus.

82. Hic etiam cum Petro Cephas
Detestans turpis lucri nefas
Iniquitatis mammone
Condemnat turpem simoniam
Et turpis cuncti quaestus viam
Cum turpi mago Simone.

83. Dum Paulus Ierusalem redit,
Dilectus meus sibi dedit
Societatis dexteram,
Ut carus meus Iudaismi
Paulusque stultam paganismi
Doceret gentem exteram.

84. Hic aquila Ezechielis
Ut noscat, latet quod sub velis,
Evolitans sublimius
Aeternum summi verbi entis,
In rota rotae discurrentis,
Fit indagator nimius.

85. Hic medicus est animarum,
Disertus hic est variarum
Curator aegritudinum,
Hic revocator profugorum,
Hic suscitator mortuorum,
Collator valetudinum.

86. Veneni magnus hic potator,
Confracti vasis reparator,
Effector mirabilium,
Illaesus virus iste sumit,
Et quos per virus mors con-
sumit,
Hic vitae fert auxilium.

87. Hic mirandorum operator,
Substantiarum immutator,
Non tamen ritu magico,
Naturas iste transfert rerum,
Transformat formas specie-
rum
Sub more Moysaico.

88. In gemmas saxa pretiosas,
In aurum virgas hic frondosas
Immutat visibiliter
Et immutata contra morem
In rerum formam hic priorem
Reformat mirabiliter.

89. Hic advocatus quoque pru-
dens
Prudenter argumenta cudens,
Ut obviet latratibus
Haereticorum, Ebionis,
Cerinthi nec non Marcionis
Illicitis dogmatibus.

90. Hic meus quoque praedilectus
Quam sapiens est architectus
Ecclesias constituens!
Est etiam archilevita
Probatos moribus et vita
Presbyteros instituens.

91. Hic quia mentis puritate
Carnali cum integritate
Consilii ut angelus
In carne praeter carnem vixit,
Culpandus non est is, qui dixit,
Quod ipse sit archangelus.

92. Domitianus imperator,
Tyrannus saevus et grassator,
Tonitrui hunc filium
Salutis verbum intonantem,
Constanter evangelizantem
Relegat in exsilium.

93. Sic relegatus eremita
Fit verus hic Israelita,
Qui dolo nullo pungitur,
Exsilium subintrat libens,
Apocalypsim Christi scribens
Prophetae vice fungitur.

94. Carusque meus vir sincerus,
Ut Christi martyr foret verus,
Ab inimicis angitur
Et dolium subit ferventis
Olivae guttae bullientis,
Sed nec fervore tangitur.

95. Conservans virum hunc modestum
Divina virtus mutat aestum,
In ventum roris tepidum,
Stupescit poenam plebs obscaena,
Sed poena stupet plus in poena
Hunc martyrem intrepidum.

96. Quem prius iuventutis valor
Vel urens renes carnis calor
Non valuit accendere,
Nec olei ferventis aestus
Nec ardor aestuans ingestus
Hunc potuit succendere.

97. Sic lumbos caste praecingentes
Et flammas carnis exstinguentes
Non sentient incendia
Gehennae, sed cum hoc dilecto
Domante carnem calle recto
Recipient stipendia.

98. Apocalypsim sub figuris
Nodosis scribens et obscuris
Hic Pathmos in exsilio
Alpha et O cognoscit idem,
Adiutus, prout erat pridem,
Divinitus auxilio.

99. Epistolas hic scribit trinas
Prolixam unam, breves binas,
Quas dicimus canonicas,
Spiritualem quae medelam
Dant animabus et tutelam
Et pestes curant comminus.

100. A Pathmos iste revocatus,
Ab Asianis flagitatus
Conscribit evangelium
Compendiosa brevitate,
Certantum de divinitate
Qui mortis sedat proelium.

101. Dilectus meus postquam rite
Transcurrit annos anno vitae
Nono cum nonagesimo,
Ab anno quidem, in quo Iesus
Occiditur flagellis caesus
Septeno sexagesimo

102. Annoque primo Traiani,
Benigni Caesaris Romani,
Quo sceptro non fidelior,
In chronicis ut adnotatur,
A plebe cui conclamatur:
Quis Traiano melior?

103. Adesse sibi sciens mortem,
Recipiat ut fructus sortem
Ex seminum manipulis,
Apparet illi rector caeli,
Salvator noster, verus Heli,
Bis senis cum discipulis:

104. Amice, dicens, tu perfecte
Certasti cursum complens recte,
Nunc tempus est, cum fratribus
Ut convivando gratuleris
Et gratulanter epuleris
Et dormias cum patribus.

105. A Domino sic invitatus,
Dum grates refert Christum ratus
Hunc Dei esse filium,
Qui mundum iussu genitoris
Effusi salvat vi cruoris
Et lapsis fert auxilium,

106. Venisse sciens mortis horam,
Quae nullam ultro trahat moram,
Effodi iubet tumulum,
Devoto corde missam dicens,
Astanti turbae valedicens
Subintrat vivens tumulum.

107. In fide firmans Ephesinos,
Reclinans artus resupinos
Effossa humo tegitur,
Qui carne vixit incorruptus,
Hic gravi poena non est ruptus
In morte, prout legitur.

108. De tumba namque huius rursum
Minutus pulvis scatet sursum,
Ut pluribus est cognitum,
Sed pulveris haec ebulligo
Protendat seu quid scaturigo,
Scit, cui nil incognitum.

109. En, hic est natus Zebedaei,
Amicus fortis ille Dei,
De quo sermo suboritur
Electos decem inter fratres,
Orthodoxorum veros patres,
Quod carus hic non moritur.

110. Hinc carus meus tot dotatus
Virtutibusque decoratus
Est praeferendus merito
Non solum flore castitatis,
Sed etiam maioritatis
Praerogativae merito.

111. Quapropter peto potiori,
Qua prece possum ampliori,
Ut, iuste iudex domine,
Dilectum meum decernatis
Maioris fore dignitatis
Re, meritis et nomine.

112. Et maxime cum sim parata,
Sunt in libello quae narrata,
Probare lucidissime
Tam testibus quam instrumentis
Et voce, fama, documentis
Et ceteris potissime.

* * *

113. Libellis vero sic oblatis
Et partibus percopiatis,
Utraque pars ut videat,
Quid petat sive quid praetendat,
Aut proponendo quid intendat,
Et artius praevideat,

114. Ut cauta sistat in agendo
Et cautior in deferendo,
In singulis cautissima,
Quae causae spectant ad tutelam,
Post laesam litem ad medelam
Recurrat ne tardissima,

115. Negatis tandem sic petitis
Legaliterque facto litis
Sollemni contestamine,
Ne vagus ordo partes laedat,
Sed hinc et inde res procedat
Aequato cum libramine,

116. Nec committatur fraudulentum
Calumniaeque iuramentum,
Utraque pars astringitur
Et quaevis actrix sic et rea
Pars ne putetur Pharisaea,
Utroque iure stringitur.

117. Partesque ambae sint claustrales
Et causae mere spiritales
Cum re, de qua lis agitur,
Tam veritate de dicenda
Malitia quam fugienda
Iurandum ius extrahitur.

118. His actis iudex usquequaque
Requirit hoc, quod pars utraque
Rem ductam in iudicium
Per testes probet fide dignos,
Veraces, fidos et benignos,
Quos nullum agat vitium.

119. Et instrumenta, quibus uti
Nitantur partes, ut astuti
Has advocati duxerint
Erudiendas studiose,
Ne doleant, incautelose
Sinistra si produxerint.

120. Utraque pars, ut ducat testes,
Quos sordis nullae gravant pestes
Fideli mente ruminant,
Et hos ut dignos, eminentes,
Veraces, fidos, competentes
In iuris forma nominant.

121. Salvator, Marcus, Lucas testes,
Matthaeus, angeli caelestes,
Pro quavis parte proferant,
Quod fore noscunt aequitatis,
Iustitiae, quod veritatis,
Fideli verbo referant;

122. Ac eminens evangelista,
Iohannes Christi symphonista,
Cum testis sit non varius,
In lite narrans simul ista
Tam pro se ferat quam baptista
Testamen luce clarius;

123. Et magnus Paulus, dux Tarsensis,
Eusebius Caesareensis,
Ambrosius, Isidorus,
Cum Anacleto papa Linus,
Gregorius et Augustinus,
Cum Beda Cassiodorus,

124. Hieronymus cum Innocente
Ac Origenes cum Clemente
Et Alexander tertius
Et Symmachus cum Adriano
Gelasioque non profano
Testamen dent apertius;

125. Hilarius cum Comestore,
Chrysostomus cum glossatore,
Calixtus, Eleutherius
Et Rhabanus cum Gratiano,
Papias cum Iustiniano
Testamen pandant verius;

126. Ecclesiastes, Isaias,
Ezechiel et Ieremias,
David, Ecclesiasticus,
Cum Iosepho dux legislator,
Vetustae legis propagator,
Sit testis non phantasticus;

127. Ac Iuvenalis cum Catone,
Sed et quam plures famae bonae,
Quod verum sciant, referant,
Verbali fide seriatim,
Vicissim tunc, nunc separatim
Examinanti proferant.

128. Praefati testes quid praetendant,
Ac instrumenta quid portendant,
Tabellionum manibus
Notatum quidem hoc apparet
Et publicatum pulchre claret
Utrisque in marginibus.

129. Pars prima sic excipiendo:
Dilectus meus, quem defendo
Cum armis non fragilibus,
Est adulescens multum recens
Et ad amandum mire decens
Sub annis iuvenilibus,

130. Ornatus puritatis flore,
Amori sacri plenus rore,
Concertans quam agiliter,
Ut prior Christi dux cohortis,
Vexillifer et miles fortis
Aggreditur viriliter.

131. Incestuosos, scaenulentos,
Tyrannos saevos, truculentos
Cum scelerum proceribus,
Hos arguendo, ut est dictum,
Incestuosum ob delictum
Cum ceteris sceleribus.

132. Ad mortem usque quibus restat
Nec pacis locum pravis praestat
Nec mortem non abhorruit,
Certando tandem vir beatus
Rosarum serto laureatus
Sub ensis fato corruit.

133. In bello vitam salutari
Concludens morte militari
Hic pugil strenuissimus,
Mercedem pro quo pretiosam
In caelis capit copiosam
Ut victor invictissimus.

134. Dic, numquid ambae bene scimus,
Quod Abel iustus, martyr primus,
Quam iuvenis occiditur,
Et Aran ritus perfidorum
Detestans in Hur Chaldaeorum
Innoxius succenditur?

135. Sic Azahel, praecursor citus,
Cum hasta fossus et contritus
In inguine succubuit,
Sic Ionathas cum Saul rege
Pro sacra Dei certans lege
In montibus occubuit.

136. Sic Absalon, vir generosus,
Prae cunctis specie famosus,
In morte cadit duplici,
Quem capite rex cooperto
Illustris David in aperto
Deplangit luctu duplici.

137. Sic Iudas fortis Maccabaeus
Et Eleazarus Hebraeus
Restantes saevis regibus
Cum Ionatha, Iohanne quidem
Et Simone germanis pridem
Pro sacris cadunt legibus.

138. Sic Stephanus, primus levita,
In iuventutis cadit vita,
Sed et quam plures igitur,
Sic Iesus Christus, Iudaeorum
Rex, adulescens pro nostrorum
Delictis crucifigitur.

139. Sed carus tuus veteranus,
Caecutiens, vir claudus, canus,
Vir claudicans ingenio,
Singultans, stertens gemiscendo
Hiansque, spuens tussiendo
Concludit vitam senio.

140. Pars altera sic replicando,
Pro caro suo dimicando
Producit hoc in medium:
Suini tui nec grunnitus
Nec asinini me ruditus
Offendunt, sed dant taedium.

141. In lege cui praecavetur,
Ut senis vultus honoretur
Et capitis canities,
Et reverenter consurgatur,
Ac honor quivis impendatur;
Nec minuit calvities

142. Primaevi status honestatem
Nec acquisitam dignitatem
In rubea caesarie,
Sed radiantis ampliorem
Ab intus animi decorem
Testatur multifarie.

143. Sed tremit caput, tinnit auris,
Si sensus census cum thesauris
Evacuentur oculi,
Si pallet nasus, nares fluunt,
Si livet os, si dentes ruunt,
Et si caligant oculi,

144. Si tergum rigeat gibbosum,
Si propter rheuma saniosum
Strumosum pectus tussiat,
Si stomacho sit algor multus
Molestos ingerens singultus,
[Et] si lingua balbutiat,

145. Si manus tremulenta friget,
Si cespitat pes, planta riget,
Titillat si calcaneus,
Si virtus errat animalis,
Si calor tepet naturalis
Internus et extraneus,

146. Si cibi cessat appetitus,
Si potus squalet concupitus,
Si somnus procul exsulet,
Suspiriis cum tusse gravi,
Anhelitu odoris pravi
Si senex pressus eiulet,

147. Coturnix senex si laetetur,
Tau baculino sustentetur,
Nil honestati derogat
Contracta cutis, frons rugosa
In sene, quamvis onerosa
Onere senem praerogat.

148. Hinc cari mei detestanda
Senectus non est, sed laudanda,
Cum carnis non annositas
Sed animi sit contemplanda;
Si pura sit, haec veneranda
Putetur speciositas.

149. Cum carum meum detestaris
Ob senium et dedignaris,
Te nunquam, dic, invenio
De caro tuo gloriantem
Et arroganter adlegantem
Quod sit affectus senio

150. Uterque parens praecursoris?
Faceti tamen foret moris,
In altero quod respuens,
Hoc minus se decere credat,
Domestica cum membra laedat,
In barbam suam exspuens. —

151. Dic item tuus praedilectus
Cur senio sit sic affectus,
Cum Christi coaetaneus
Vel quasi fuerit nascendo,
Cum ipso simul moriendo
Cur non contemporaneus?

152. Et carum hic cum caro parum
Sit vivere, sed mori carum
Cum caro nil fidelius
Et caro carne lucrum mori,
Dissolvi sic et creatori
Nil conregnare melius.

153. Pars prolis dicit Zebedaei:
Voluntas si fuisset Dei,
Qui potens regnat undique,
Dilectus meus simul mori
Cum Iesu, suo salvatori,
Non recusasset utique,

154. Sed quia summae trinitatis
Praecise fuit voluntatis,
In gentibus praeconium
Ut crucifixi nuntiaret
Et resurgentis divulgaret
Ubique testimonium

155. Et revelanda scriptitaret,
Patrata quoque dilataret
Altissimi magnalia
Et regnum Dei praedicaret,
Vocatos quoque solidaret
Vitare temporalia.

156. Sed numquid Adam, homo primus,
Origo cuius erat limus,
Qui genus omne germinat,

Triginta tempus dum annorum
Transcurrit atque nongentorum
In pace vitam terminat?

157. Sic Seth cessante patris luctu,
De cuius Christus ventris fructu
Carnaliter egreditur,
Sic Enos, primus latrizator,
Divinitatis invocator,
Dum obit, senex creditur.

158. Sic Caynan quinquagenorum
Annorum quinque nongentorum
Examinat curricula,
Malalael quoque grandaevum
Dum senectutis agit aevum
Mors obruit in spicula.

159. Sic Iareth, sic et Enoch iustus
Mathusalemque, vir vetustus,
Signatum in temporibus,
Sic Lamech, sic Noe levatis
De lignis arcam levigatis
Gubernans in aequoribus.

160. Sic David, prius rector gregum,
Rex postmodum effectus regum
Dum monarchatum tenuit,
A casta frigens Sunamite
Fovetur annos claudens vitae
In pace, postquam senuit.

161. Sic Simeon, vir timorosus,
Vir iustus, senex spe famosus,
Solatur quem Emanuel,
Sic Anna, vates quam annosa,
De tribu Aser generosa,
Quam generavit Phanuel.

162. Sic multi reges et prophetae,
Sic patriarchae cum quiete
Divina freti gratia
Et plurimi, quos fovet Eva,
Grandaevi senes sic longaeva
Concludunt vitae spatia.

163. His namque Deus ampliora
Concessit vitae longiora
Dierum protelamina,
In posterum ut pretiosa
Tam fide digna quam famosa
Sint senum attestamina.

164. Sed carus tuus quid testari,
Quid loqui potest seu quid fari,
Quam pauca de exilibus?
Ut idiota pauca sciens,
Ad inferorum portas iens
Sub annis iuvenilibus.

165. Nam limes si sit Iudaismi,
Nil tamen novit quam baptismi
De duplici remedio,
Ignarus Christi de virtute,
Quam operatur cum salute
In terrae nostrae medio. —

166. Pars prima sic respondet isti:
Dilectus meus signa Christi
Cognovit et miracula,
Cum surdis caeci dum curantur,
Et claudicantes restaurantur,
Leprosis cedit macula. —

167. Amicus tuus vinculatus,
Quot signa Christus operatus
Sit, audit a dicentibus
Discipulis, quos emittebat,
Sed signa per se non videbat
Confidens referentibus.

168. Quaesitus tamen quis de scitu,
Non valet testis de auditu,
Sit quamvis adminiculum,
Sed iudex testi tunc confidit,
Dum ore refert hunc, quem vidit,
Examinis articulum.

169. Respondet prima pars commota:
Baptista non est idiota,
Ut notum est veteribus

Narrantibus, quod sit propheta,
Cognoscens legis et decreta
Maternis in visceribus.

170. Sed carus tuus vir piscator,
Vir idiota, reparator
Est antiquorum retium,
In mari pisces capiendo
Et retia reficiendo
Conquirens panis pretium.

171. Respondet pars evangelistae:
Dic, ad quid sermo valet iste
Seu clamor incompositus,
Cum carus meus non ignarus,
Sed sciolus sit prudens, gnarus,
Vir utique compositus.

172. Vir, cui sensus est apertus,
Et in scripturis vir expertus,
Quem aperit altissimus
Divinum flamen insufflando,
Ut scriba doctus exarando
Sit iste velocissimus.

173. Sic meum cur incusas carum
Ut minus doctum scripturarum
De facultate tenera,
In ore cuius variarum
Cum idiomate linguarum
Nascuntur quaevis genera?

174. Dilectus meus si piscator
Et retium sit reparator,
Secutus tamen Dominum
Fit piscium hanc post capturam
Et retium post refecturam
Piscator sagax hominum.

175. Hos verbo vitae capiendo,
Ad litus fidei trahendo
Conclusos fidis retibus
Et ab errore revocatos,
In Christi fide solidatos
Supernis iungens coetibus.

176. Pars prima dicit: multum barris
Et cuculino modo garris
De Zebedaei filio,
Quod tuus fortis sit amicus,
Ut dicis, castus et pudicus,
Pudoris cinctus lilio,

177. Et ardens amor sui cordis,
Totius expers labe sordis,
Flos dotum mille milium,
Prae cunctis quoque Christo gratus,
Dic, in metallum relegatus
Cur patitur exsilium? —

178. Pro certo scias, carus meus
Non relegatur tamquam reus,
Sed Dei pro iustitia
Ab angeloque consolatur
Et revelata, quae rimatur,
Conscribit cum laetitia.

179. Sed scio quidem hoc pro certo,
Dilectus tuus in deserto
Quod subditur molestiis,
Ab angelo nec visitatur,
In abditis sed divagatur
Ut bestia cum bestiis.

180. Pars prima respondendo dicit:
Dic, leo Iuda numquid vicit
Luctando spiritaliter
Diebus quidem quadragenis
Deserti locis in obscaenis
Morando bestialiter?

181. Si carus tuus sic amatus,
A Christo cunctis praerogatus
Est, cur ut cervus sitiens,
Dum Iesus ducitur captivus,
Relicto Iesu fugitivus
Sit sindonem abiciens. —

182. Si carus meus fugam dedit,
Dic, numquid ipse cito redit?
Reversus stabat fixius

Cum matre Iesu iuxta crucem;
A Iesu visus numquid ducem
Hunc matri dat obnixius?

183. Si carus tuus praeamatur,
In carcere cur fatigatur
Et in ferventi dolio? —
Confide, carcer non fatigat,
Nec fervens liquor hunc castigat,
Sed sedet ut in solio

184. Regali stola decoratus
Et in olivae candidatus
Praenobili collirio;
Sed carus tuus carceratus
Non solum sed et decollatus
Exstinguitur martyrio.

185. Pars item procax baptizantis
Sic partem evangelizantis
Ad arguendum incitat:
Si carus tuus Christi scivit
Arcana, dic, cur pedes ivit
Et non pomposus equitat?

186. In equo scias phalerato,
Decenter frenis praeparato,
Dilectus meus equitat
Ut miles fortis, Christo gratus,
Sed carus tuus sordidatus
Ut garsio sic peditat. —

187. Et cur extollis sanctitate
Hunc simul et maioritate,
Scripturae quem oracula
Non attestantur praerogatum
In vita tamquam operatum
Vel signa vel miracula?

188. Sed carus meus, servus Christi,
Si supradicta meministi,
Divina per auxilia
In vita fecit gloriosa,
Miranda signa copiosa,
Famosa mirabilia.

189. Ad haec respondet pars baptistae:
Tu quidem bone nosti Christe,
Quod signa seu miracula
Non semper produnt sanctitatem,
Sed ampliorem dignitatem
Dat vita carens macula.

190. Hi namque, qui scripturas sciunt,
Noverunt, signa quia fiunt
Non solum a beneficis,
Sed etiam hic a malignis
Ariolis non fide dignis
Patrantur et maleficis. —

191. Tu exprobras, quod carus meus
Sit calvus, numquid Elisaeus,
Vir calvus, illudentibus
A pueris dum subsannatur,
Irridens turba laceratur
Ab ursis saevientibus?

192. Quapropter probra non loquaris,
Ne tali fato consumaris
Et pereas velocius,
Ut quadriginta duae vere
Tunc illusores periere
Discepti quam atrocius.

193. Praeterea dilectum meum
Cum detestaris tamquam reum
Ob capitis calvitium
Et tuum praefers monstruosum,
Hirsutum virum et pilosum,
Committis vere vitium.

194. Quid namque caro tuo praestat,
Quod est pilosus? numquid restat,
Quod vermes sint in crinibus,

Rodendo quibus impugnatur?
Dic, digne numquid aspernatur
Ob hoc in cutis finibus?

195. Pars item prima dicit: Quare
Vis praecursorem nominare
Dilectum tuum eiulum
Hinc, quod praecurrat claudicantem,
Cum carus meus triumphantem
Praecurrat crucis baiulum?

196. Nam causa cursus citioris
Si foret dignus praecursoris
Vocabulo, ut creditur,
Ad monumentum salvatoris
Praecurrens non maneret foris,
Dum Petrus hoc ingreditur.

197. Pars alt'ra primae respondebat:
Dic, quaeso, numquid hoc decebat
Clavigerum, quod comminus
Intrando fores aperiret,
Ut carus meus introiret
Cum commodo ut dominus?

198. Sed quare, demens agonista,
Hoc dicis, verus quod baptista
Dilectus tuus fuerit,
Cum prius hoc sis confessata,
Baptisma suum quod peccata
Reorum non abluerit? —

199. Baptista digne nuncupatur
Is, a quo princeps baptizatur,
Qui mundi scelus abolet
Et sese patri singulare
In ara crucis salutare
Incensum dignum adolet.

200. Et ea propter amplioris
Praerogativae dignioris
Censendus privilegio
Et merito dilectus meus,
Quem speciali praefert Deus
Honore quam egregio.

201. Pars alt'ra dicit: salva pace
Fidelium, pars caeca, tace
Rememorans celerius
Baptisma Iudae traditoris,
Quod est baptismo praecursoris
Perfectius et verius.

202. Pars ad hoc dicit praecursoris:
Si rationis plus quam oris
Te gladio praecinxeris,
Scripturae cito concordabunt
Et his solutionem dabunt,
Cum tempora distinxeris.

203. Pars alt'ra dicit: Quem commendo,
Quod maior tuo sit, ostendo
Non altercationibus
Aut frivolis vel mendicatis
Suffragiis, sed adprobatis
Praeclaris rationibus.

204. Salvator noster recumbentem
Maiorem plus quam servientem
Adfirmat per iudicium,
Stans enim gerit ministrantis,
Recumbens vero dominantis
Exsequitur officium.

205. Alterque verax testis fatur,
Quod Martha foris occupatur
Stans circa ministerium,
Maria sedens contemplatur
Et verbi Dei meditatur
Ut capiat mysterium.

206. Pars etsi stando ministrantis
Sit bona, tamen contemplantis
Sedendo fertur optima,
Ab ea quae non auferetur,
Pars, ecce, quantum praerogetur
Sedendo colens intima.

207. Idemque quidem testis refert,
Qui stantibus sedentes praefert
Maiores ut exilibus,
Vidisse sese saniores
Sex quater duces seniores
Sedentes in sedilibus

208. In throno Dei coram agno
Et Iesu salvatore magno,
Sed stantem cum proceribus
Magnificis innumerosam
Vidisse turbam copiosam,
Mirandum in operibus

209. Laudantem Deum gloriosum,
Prae cunctis forma speciosum,
Dicentem: Benedictio
Sit Deo, virtus, fortitudo,
Salutis honor, longitudo
Et gratiarum actio.

210. Sic carus tuus quidem stabat,
Andream Christus dum vocabat,
Et stare non erubuit,
Et carus meus praedilectus
In cena Christi supra pectus
Feliciter recubuit. —

211. Ad hoc respondet pars baptistae:
Revera scio, quod sophistae
Sunt in sermone garruli
Et velut tauri mugientes
Et ut leones rugientes,
Ut elephantes barruli.

212. Quapropter saepe dilabuntur,
In oris verbo capiuntur
Erroris retiaculo,
Loquaces prout improvisi,
Spe fragili quidem innisi
Arundinis in baculo.

213. Ab advocatis consolata,
Praecepto iuris informata
Fidenter volo dicere,
Quod morbo tactus aestuanti
Eodem morbo laboranti
Nil poterit obicere.

214. Sed supra ducis hoc in lucem,
Quod carus tuus iuxta crucem
Prae cunctis stetit fixius,
Et stantem culpas praecursorem,
Qui venientem salvatorem
Adclamitat obnixius.

215. Id certo cedas ut maiori
Dilecto meo praecursori,
Corruptae de visceribus,
Salvator noster ut testatur,
Quod maior nullus generatur
Nec pascitur uberibus.

216. Respondet pars evangelistae:
Nequaquam sermo fiet iste,
Nam scriptum hoc meminimus,
Quod teste rege supernorum
In regione qui caelorum
Videtur fore minimus,

217. Sit maior tuo praecursore
Tam dignitate quam honore,
Praecelsiore titulo,
Ut providus evangelista
Matthaeus simul narrat ista
Undecimo capitulo.

218. Ac Lucas sacer in septeno
Sermone quidem quam sereno
His perhibet praeconium,
Et iuxta legem seniorum
In ore trium vel duorum
Stat omne testimonium.

219. Quapropter quidem carus meus,
Quem generavit Zebedaeus
Secundus nulli creditur,
Cui virgam Iesse commendavit,
Cum crucis virgam flos sacravit,
De virga qui egreditur.

220. Pars prima sic respondens fatur:
Secundus nulli reputatur
Praecursor Dei filii,
Prae ceteris magnificatus,
Ab ipso quia baptizatus
Est angelus consilii.

221. Propterea pars prima fatur:
Dic, numquid digne commendatur
Praecipua maioritas

Dilecti mei, quam testatur
Archangelus et praeconatur
Altissimi auctoritas?

222. Respondet pars evangelistae:
Transmissus patrem ad baptistae
Legatus quidam aetheris
De caro tuo fabulatur,
Quod erit magnus, sed non fatur,
Quod erit maior ceteris.

223. Sed carus meus, Christo gratus,
Prae cunctis mage praerogatus
Honore quam egregio,
Non tantum magnae sed maioris
Praerogativae, celsioris
Praefulget privilegio.

224. Idcirco caro meo cede
Credendo testi fido Bedae
Presbyt'ro venerabili
Isidorique Hispalensis
Et Augustini Hipponensis
Assertioni stabili,

225. Veraci quoque meo caro,
Ut veritatis non ignaro,
Ferenti his praeconium,
Famosum quidem et sincerum,
Et scio vere, quia verum
Est eius testimonium.

226. Pars prima dicit: Nec scriptura
Hoc patitur nec sinunt iura
Seu scita legum sobria,
Quod scorti castam ornat vestis
Seu habilis et valens testis
Sit quis in causa propria.

227. Respondet pars evangelistae:
Ab his latratibus desiste,
Cum Christus auctor omnium
De semetipso veritatis
Perhibeat et aequitatis
Sollemne testimonium.

228. Romanae quoque sedis quidem
Antistes summus scribens pridem
Testatur Clemens tertius,
Quod quis in causa sua mere
Pro semetipso perhibere
Testamen queat certius.

229. His pars respondet praecursoris:
Testamen etsi salvatoris
Valere Deus maluit
In Christo tamquam speciale,
Non tamen fore personale
Pro caro suo valuit.

230. Videtur quoque, quod sis demens,
Dum profers hoc, quod papa Clemens
Inepte pridem statuit,
Cum illud tamquam lex profana
Sit abrogatum in membrana,
Quod occupanter latuit.

231. Pars alt'ra dicit: Si scriptura
Consideretur atque iura
Notentur diligentius,
Dic, numquid leges abrogatas,
Auctoritate denudatas
Adlegat Innocentius?

232. Pars prima respondendo fatur:
Hic papa sic argumentatur
Ex abrogatis legibus,
Ut pateat, quanto favore
Praelatam Petri sedem fore
A sacris olim regibus.

233. Sed etsi leges abrogatas
Adlegans exautorizatas
In culpa sit insipiens,
Dic, numquid procax adlegator,
Praesumptuosus recitator
In poena fiat sapiens?

234. Ab alt'ra parte respondetur:
Scriptura si consideretur,
Non solus de se filius

Altissimi testificatur,
Sed pater sibi suffragatur
Testificans habilius.

235. Pars prima dicit: Scias vere
Testamen pater perhibere
In causa nequit filii,
Ut narrat lex canonizata,
Quam canonizat adprobata
Sententia concilii.

236. Respondet pars evangelistae:
Pro certo scias, pater iste
Praedominatur regibus
Principibusque universis,
Romanis, Graecis, Medis, Persis
Nec adligatur legibus.

237. Imperatores atque reges
Hic statuit, hic novas leges,
Hic iura condit vetera,
Hic solus novit veritatem,
Iustitiam et aequitatem,
Ergo quidem et cetera.

238. Pars prima dicit: Etsi proli
Det pater forte iure poli
Augmentum testimonii,
In lite filiationis
Et testamenti factionis,
In causa matrimonii,

239. Non tamen pro maioritate
Seu praecellenti dignitate
Testari pater filio
Valebit famae pro augmento
Seu commodi pro incremento
Scripturae de consilio.

240. Pars alt'ra dicit: Pater ille,
Quem coetus angelorum mille
Testantur laude sedula,
Pro filii maioritate
Ac iteranda caritate
Testantur voce sedula.

241. Pars prima dicit: Tu deliras
Et gyrum caeli frustra gyras,
Cum cari mei dignitas
Non continetur positivo,
Sed magis in superlativo
Praefulgeat insignitas.

242. Nam sacer Beda venerandus,
Testificando non culpandus,
Sic dicit apertissime:
Parentes, senes infecundi,
De dono huius quod iucundi
Sunt prolis nobilissimae.

243. Pars alt'ra dicit: Iam quiesce
Et velut errans obmutesce,
Dum profers hoc praeconium,
Cum satis hoc sit notum genti,
Ullius quod non sit momenti
Unius testimonium.

244. Pars prima dicit: Christianis
Est notum simul et paganis,
Iudaeis, Graecis, Barbaris,
Aegyptiis, Samaritanis,
Lumbardis, Tuscis et Romanis,
Polonis, Slavis, Ungaris,

245. Gallosis, Gallis, Gallicanis,
Britonibus et Anglicanis,
Hibernis, Dacis, Tartaris,
Burgundis, Francis et Germanis,
Arabibusque et Hispanis,
Bohemis, Swavis, Bavaris,

246. Franconibus et Noramanis,
Vasconibus et Aquitanis,
Westphalis et Saxonibus,
Livonibusque cum Pruthenis,
Frisonibus sed et Ruthenis,
Turingis et Hassonibus,

247. Campanis, Siculisque Scotis,
Armenis, Medis, Persis, Gotis
Et fuscis Aethiopibus
Et, prout reor, Asianis,
Quadripartitis Africanis,
Innumeris Europibus,

248. Inveterati quod est moris,
Iohannis Christi praecursoris
Imago quod imprimitur
Florenis aureisque nummis,
Inter metalla tamquam summis,
Et literis exprimitur.

249. Et sicut aurum principatu
Metalla quaevis, potentatu
Realiter exsuperat,
Sic carus meus ampliori,
Praerogativa potiori
Amicum tuum superat.

250. Pars alt'ra dicit: Carus meus,
Prae ceteris quem amat Deus,
Si cautius adverteres,
Numismate de trinitatis,
Nostrorum nummo civitatis,
Hic imprimit caracteres.

251. Sed aurum quando peioratur,
Aeruginat, decoloratur
Et vertitur in scoriam,
Tunc cari mei quidem nummo
Caractere signato summo
Aeternam confert gloriam.

252. Hinc est baptistae praeponendus
Honoribusque praeferendus
Millenis mille milibus,
Ut aquila sublimiori
Praerogativa, potiori
Praefertur volatilibus.

253. Pars prima dicit: Scias vere,
Romani cives quod novere
Praesentes et praeteriti,
Quod vir dilectus cordis mei,
Iohannes, prodens agnum Dei,
Est excellentis meriti

254. Ex eo, quia Laterana
Basilica ut veterana
Ecclesiarum domina
In eius laude est fundata
Sollemniterque dedicata,
Ut pacis ferat omina.

255. In cuius ara principali
Servatur mensa cum mensali,
In qua cenavit Dominus
Discipulis cum duodenis,
Dum nummis venit pro trecenis,
Et virga nihilominus,

256. Quam aridam tunc Aaron gessit,
Ex ea quando flos processit,
Et urna vetus aurea,
Caeleste manna qua servatur,
Et vellus siccum, quod rigatur
Ieroboal in area.

257. Huiusque arae mos est talis
Praerogativae specialis,
Missarum quod sollemnia
In hac non quit quis celebrare,
Qui arae iura conservare
Voluerit indemnia,

258. Ni summus pontifex papalis
Episcopusve cardinalis;
Hinc carus meus merito
Est caro tuo praeponendus,
Maiori laude praeferendus
Ex nunc ut in praeterito.

259. Pars alt'ra dicit provocata:
Suffragia sunt mendicata
Haec, quibus nunc inniteris,
Nam cunctis civibus Romanis
Indigenisque Lateranis,
Plebeis et presbyteris

260. Est notum, quod dilectus meus,
Quem generavit Zebedaeus,
Est princeps sublimissimus
Tonitruique vox in rota,
Qua tellus commovetur tota,
Tonatorque doctissimus,

261. Salutem tonans Asianis,
Europibus et Africanis
Et singulis Ephesiis,
Salutis verbo delibutis,
Et aliis sex constitutis
Per Asiam ecclesiis.

262. Quid ultra possum plus referre,
Sed quod in fines orbis terrae
Hic tonat evangelium
Apocalypsimque cum tribus
Epistulis, quae sunt hic cibus,
Qui mortis sedat proelium?

263. Et ea propter amplioris
Praerogativae, celsioris
Est carus meus utique,
Tonitrui vox in aperto,
Quam vox clamantis in deserto;
Nam vox tonantis undique

264. In orbis gyro universi
Hos revocans, qui sunt dispersi,
Per tubam evangelicam,
Reducens oves ad ovile,
Conciliando pecus vile
Ad caulam trahit caelicam.

265. Pars prima dicit: Corde mundo
Dilectus meus est in mundo
Exemplum parcimoniae.
Pars alt'ra dicit: In aperto
Dilectus meus est pro certo
Eunuchus castimoniae.

266. Pars prima dicit: Multum praefers
Eunuchum tuum, sed non refers,
Quod iuxta legem etiam
Eunuchus et non membro sanus
Arcetur tamquam vir profanus,
Ne intret in ecclesiam.

267. Pars alt'ra dicit: Scio vere,
Quod hi, qui parci sunt in aere,
Extollunt parcimoniam,
Sed hi, qui sese catezizant,
Quod mente carnem eunuchizant,
Commendant castimoniam.

268. Pars prima dicit: Quod baptista
Sit dignior apocalysta,
Hoc patet lucidissime,
Dum letania decantatur,
Ut princeps magnus invocatur
Prae ceteris potissime.

269. Pars evangelizantis fatur:
Dum canon missae recitatur
Pro crucifixi gloria,
Dilectus meus invocatur
In primis atque veneratur
Sollemni cum memoria,

270. Et sicut quavis letania
Est missa maior fide dia,
Celebrior et dignior,
Sic praecursore seu baptista
Piscator seu evangelista
Est maior et insignior.

271. Pars prima dicit: Ista refers
Iactanter, quoque missam praefers,
Ut imbrigemur iterum,
Recordor namque te iactasse
Iohannem missam celebrasse,
Sic innuens presbyterum

272. Hunc exstitisse quam devotum,
Ut Ephesinis foret notum,
Qui celebrationibus
Missarum eius adfuerunt
Et pacis donum receperunt
Cum valedictionibus.

273. Sed haec narrare ad quid valet?
Pro certo sermo quivis squalet,
Per quem sectatur otium;
Dic, numquid tribu de paterna
Dilectus meus, Christi verna,
Est nactus sacerdotium?

274. Nam pater eius Zacharias,
Ut dictum est, Abiae vias
Sequens in sacerdotio,
Ut Deum fortem et immensum
Proflectat, immolat incensum,
Ut exigit devotio.

275. Respondet pars evangelistae:
Sacerdotalis ritus iste
Tunc quidem locum habuit,
Dum presbyter hunc et levita
Praetereunt, in Samarita
Qui sauciatus tabuit.

276. Et cruor fusus vitulorum,
Hircinus simul et taurorum
Diminuunt peccamina,
Sed ritus iste servientem
Non perficit nec purgat gentem,
Quam foeda gravant famina.

277. Nam holocaustum animale,
Libamen caerimoniale
Ac cetera libamina
Mortalia non abluebant,
Quodammodo vix diluebant
Delicta venialia.

278. Nec cithara carnosae legis
Sonoro veri David regis
Concordat cum psalterio,
Et ea propter scias vere,
Vetusta quod exsulavere,
Stant nova sub mysterio.

279. Umbrosa namque tristi zelo
Lex Moysi velata velo
Evanuit famelica,
Et plenitudo gratiosa
Cum veritate spatiosa
Illuxit evangelica.

280. Dum pius ille Samarita
Tam sacerdote quam levita
Fugato aegrum erigit,
Fomentis olei cum vino
Lutoque sputo cum divino
Commixto secum dirigit,

281. Tunc carus meus celebravit
Missamque dicens consecravit
Hoc verum corpus Domini,
In fide quod sumenti rite
Cum bravio aeternae vitae
Salutem confert homini.

282. Servato ritu, quem indixit,
Hic sacrifex, quem crucifixit
Gens Iudaeorum perfida,
Sit cui virtus, fortitudo,
Laus et honoris longitudo
In trinitate trifida.

283. Pars prima dicit: Miror multum,
Ex ore tuo cur hoc stultum
Eloquium prodierit,
Dicendo, tuus quod dilectus
In cena Christi supra pectus
Recumbens obdormierit.

284. Nam etsi Iesu pastus esu
Et hoc in esu Christi Iesu
In sinu recubuerit,
Non tamen patet ex scripturis
Sententiisve scripti iuris,
Recumbens quod dormierit.

285. Pars alt'ra dicit: Hac in cena
Qua picta fratrum duodena
Cohorte Christus cingitur,
Dic, numquid meus praedilectus
Ibidem Iesu supra pectus
Obdormiens depingitur?

286. Quapropter quidem curo parum,
Sed munimentis scripturarum
Non fungar in certamine,
Cum mihi sint pro scripto iure
Consuetae veteres scripturae
Notabili testamine.

287. Gregoriusque doctor fatur,
Ut canon vetus attestatur,
Quod laicis cernentibus
Pro lectione sit pictura
Demonstrans ipsis hoc, scriptura
Quod clericis legentibus.

288. Pars prima dicit: Miror, quare
In tantum velis derogare
Baptistae benignissimo

Et piscatorem exaltare
Et praerogando sublimare
Relatu superbissimo?

289. Cum tamen viros piscatores
Nec res nec fama nec honores
Famosis viris praeferant,
Sed ipsis tamquam rusticanis,
Suadentibus pro quaestu panis,
In nullo prorsus deferant.

290. Pars alt'ra dicit: Hoc honori
Non congruit, quod piscatori
Decrepito sic derogas
Et moris contra rationem
Dilectum tuum, quem praeconem
Adfirmas esse, prorogas,

291. Cum tamen opus piscatorum
Officium sit beatorum
Et adprobatum moribus,
Officiumque praeconatus
Exercens non sit mundo gratus,
Ut sectus ab honoribus.

292. Praecones namque sunt clamosi,
Immites et malitiosi,
Sanguinolenti vindices
Saevarum persecutionum,
Causarum, exsecutionum
Letalium sunt indices.

293. Pars praecursoris ad hoc fatur:
Si quilibet, qui praeconatur,
Involveretur vitio,
Infames forent sacerdotes,
Legantur quibus sacrae dotes
Praeconis cum officio.

294. Praeterea quod carus meus
Non sit immitis, novit Deus
Malevolis compatiens,
Sed carus tuus est immitis
Ad ulciscendum, fomes litis,
Vir saevus et impatiens.

295. Quod patet, dum inniti curat,
Caelestis ignis ut comburat
Samaritanos accolas;
Sed numquid ob hoc increpatur
A Domino, qui humanatur,
Ut humi salvet incolas?

296. Pars alt'ra sic respondet primae:
Cur extolluntur in sublime
Sermones tui varii,
Cum carus meus agat pie;
Dic, numquid preces ad Eliae
Duo quinquagenarii,

297. Ab Ochozia qui mittuntur,
Caelesti flamma consumuntur,
Ut recitat historia?
Elias quoque commendatur,
Et factum vatis exaratur,
Ne cadat a memoria.

298. Pars praecursoris ad hoc fatur:
Quod in Elia commendatur
Amoris ob indicium,
In caro tuo hoc culpatur
Ut odiosum et damnatur
Rancoris propter vitium. —

299. Dic, numquid Phinees laudatur
Et pulchre sibi reputatur
Ad perpetem iustitiam,
Quod Zambri dignum ultione
Cum Chozbi necat pugione
Ob sceleris nequitiam?

300. Pars alt'ra dicit: Dei zelo
Accensus Phinees, non zelo
Rancoris fornicariis
Incensus est, ut exstinguatur
Sic Dei zelus et vertatur
A pravis operariis. —

301. Dic item simul et memento,
In novo Petrus testamento
Quod, prout Lucas indicat,
Reatum fraudis gravioris
Tam Ananiae quam uxoris
Festina morte vindicat.

302. Pars nati dicit Zachariae:
Tam Saphirae quam Ananiae
Si subita mors obfuit,
Revera cunctis ad medelam
Correctionis et sequelam
Aeterna vita profuit.

303. Sed ista quidem admiranda
Sunt potius quam imitanda
Pergendo via regia,
Nam etsi quinque porci gregem
Constituant, communem legem
Paucorum privilegia

304. Non faciunt, ut canon fatur.
Si placet ergo, dirimatur
Quantocius hoc proelium,
In foliis cum nulla vice,
Sed rationis in radice
Consistat evangelium.

305. Pars alt'ra dicit: Scio vere,
Quod in radice latuere
Virtutes sacrae paginae,
Sed istis quidem abutendo,
Reflexo calle gradiendo
Pertransis in imagine.

306. Idcirco cede, pars praeconis,
Ne te confundat vox echonis
Vel tonitrus percutiat,
Aut adversetur tibi Satan,
Seu prout Albiron et Dathan
Te terrula deglutiat.

307. Hic pars respondet praecursoris:
Pars mihi cede piscatoris,
Ne Dominus percutiat
Te sicut olim Her et Honam,
Vel ut rebellem vatem Ionam
Te cetus ne deglutiat.

* * *

308. Dum diu foret altercatum
Et alternatim adlegatum,
Et parti pars non cederet,
Sed pars utraque niteretur,
Quod parti pars sic praeferretur,
Ut alteram praecederet,

309. Assessor dicit: Hoc utrique
Si placeat, pars utrobique
Probationes abigat,
In causa quoque concludatur,
Et bene iudex instruatur,
Ne ius vel factum ambigat.

310. Respondet pars utraque: Placet,
Et reputetur, si qua tacet
Pars, utique consentiens;
Processibus et actitatis
Per iudicemque iudicatis
Pars neutra sit dissentiens.

311. Conclusa demum sic in causa
Et inter partes facta pausa
Traduntur acta iudici
Sollerter ad examinandum
Et artius ad auscultandum,
Si testes sint autentici,

312. Et quanta fides adhibenda
Sit ipsis iuxta requirenda
Legitimis in testibus,
Ut si corrupti sint amore
Seu odio, vel si favore
Seu lucrativis quaestibus,

313. Aut testes tamquam saniores
Exceptione sint maiores,
In dictis non falsidici,
Vulgari verbo sive fama,
Si vox audita sit in Rama,
Quod prorsus sint veridici,

314. Vel iuris ordo sit artatus
Enormiter seu vitiatus,
Vel si quid est propositum
Post litis contestationem
Vel ante per exceptionem,
Quod tendat ad oppositum.

315. Aut si processum hac in lite
Legaliter sit atque rite,
Seu si quidquam a partibus
Obmissum sit incuriose,
Quod suppleat quam cautelose
Hoc curiosis artibus.

316. Istisque sic examinatis
Et plenius consideratis
Ulterius non differat
Sententiam diffinitivam
Proferre, litis decisivam,
Sed citius hanc proferat,

317. Ac partium ambarum ora,
Laxata quarum erant lora,
Refraenet suetis moribus,
Taxatis simul et perpensis
Victrici victam in expensis
Condemnat et laboribus.

318. His actis iudex laude dignus,
Vir clemens, mitis et benignus,
Certantibus compatiens
Iustitiam cum aequitate
Hinc inde cum benignitate
Ut temperet, vir patiens

319. Tam testibus quam instrumentis
Quibuslibetque munimentis
Deductis et propositis,
Perlectis, visis luculenter,
Examinatis diligenter
Cum singulis depositis,

320. Consideratis auscultandis
Et observatis observandis,
In quantum est in omine,
Favore quovis posttergato,
Devote prius invocato
Superni regis nomine,

321. Sic ut exstincta litis face
Pro partibus in bona pace
Res transeat aequaliter
Cum discretorum assessorum
Consilioque peritorum
Decernat aequus arbiter:

322. Cum positivus gratiosus,
Pacificus, compendiosus
Sit nutriens concordiam,
Comparativus odiosus,
Superbiens, contentiosus,
Parturiens discordiam,

323. Et proceres, pro quibus partes
Has disceptandi colunt artes,
Ut socium cum socio
Coaequet lex professionis
Et similis confessionis
Ac fidei devotio,

324. Ut positivum comitentur,
Comparativum detestentur,
Soli praecellentissimo
Superlativo reservato
Caelorum regi praerogato
Honore sublimissimo,

325. Apostolus cum hoc testetur,
Quod quaelibet evacuetur
In superis praelatio,
Et solus ille veneretur,
Qui claustra cordis intuetur,
Quem angit nec elatio.

326. Cum partibus eventum litis
Sperantibus sic de petitis
Imponitur silentium
Auctoritate iudicantis
Sententiamque confirmantis
Per legem ducis gentium,

327. In invicem deliberatae
Sic partes dicunt: Protestatae
Hoc sumus ab initio,
Quod iudex iuste iudicabit
Et litem solo terminabit
Iustitiae iudicio,

328. Sed ex quo non de positivo
Lis currit sed comparativo,
Ut meritis insignior
Appareat inter dilectos,
Amicos nostros praeelectos,
Quis maior sit et dignior,

329. Et iudex, prout est praemissum,
Se gravem reddit et remissum
Sententiando taliter
De re non ducta coram eo,
Delictum grave coram Deo
Committens actualiter

330. Iustitiam sic depravando
Et litigantes adgravando
Iniquam per sententiam,
Sententia si diceretur,
Quod dici tamen non meretur,
Ob iuris obsistentiam,

331. Cum lata sit de non petitis
Seu in libello requisitis,
Quamobrem apostolicam
Ad sedem sacram appellamus
Et supplicando postulamus
Sententiam catholicam

332. Benigni domini Iohannis,
Resistere qui scit tyrannis,
Secundi post vicesimum,
Salvator cui cum centeno
Ter cumulatum fructu deno
Det fructum sexagesimum.

333. Ut ne linquamur in errore
Et fiat error hic priore
Nocivior novissimus,
Decernat pius absque mora,
Pro iure quae sint saniora,
Ut princeps disertissimus,

334. In cuius pectoris clausura
Quiescunt leges atque iura,
Cum novis scripta vetera,
Obscura per quae discernuntur,
Et litigantes secernuntur,
Et bona fiunt cetera.

335. Et quoniam est appellatum
Et reverenter supplicatum,
Decenter et composite
Ex supra causis enarratis
A partibus sic adgravatis
Recenter interpositae

336. In scriptis appellationi,
Devotae supplicationi
Adharens quam humiliter
Scholaster Franco Meschedensis,
Dioecesis Coloniensis,
Se subicit agiliter

337. Tutissimae protectioni,
Praecelsae dominationi
Magnifici pontificis,
Praefati domini Iohannis,
Tenentis claves sub his annis
Magnalium opificis,

338. Postquam verbum est incarnatum,
Salutem quod est operatum,
Decurso cum millesimo
Eiusdem anno trecenteno,
Nunc caeli terrae molem freno
Regentis, in tricesimo,

339. Octavae Petri piscatoris
Et Pauli gentium doctoris
Dum stant in mediculio,
In mense, cui prius omen
Quintilis erat, sed nunc nomen
Romani dant a Iulio.

Cod. Patherbrunnen. (Verein f. Gesch. u. Altertumskunde) 17. saec. 15. — 3, 6. poblicibus. — 9, 4 altera; dies Wort ist im ganzen Gedichte mit zwei Ausnahmen (57, 1 und 140, 1) stets zweisilbig gemessen, weshalb stets alt'ra statt des handschriftlichen altera gesetzt wurde. Es genüge dies einmal hier bemerkt zu haben. — 10, 4 sq. Über imbrigare und disbrigare siehe Du Cange s. v. briga. — 48, 6 sollitudine. — 21, 1 Atypas post hoc. — 53, 1 certis. — 55, 6 Se meritis; vgl. unten 111, 6. — 67, 4 Amictus meus. — 70, 3 In creticando. — 70, 6 Fabricitans convaluit. — 81, 2 sit. — 114, 4 spectat. — 116, 4 Lies: sicut rea? — 120, 2 sordes. — 121, 3 praeferant. — 130, 2 Amori. — 143, 1 tinniet. — 144, 6 lingua dreisilbig; oder linguaque zu lesen. — 163, 6 Sunt senum. — 172, 6 Fit iste. — 177, 1 amor tui cordis. — 196, 2 Si foris dignus. — 210, 2 dum vitabat. — 210, 4 Lies: Sed carus meus? — 213, 5 Eodem modo laboranti. — 215, 5 Quo maior. — 224, 3 Presbytero. — 228, 3 Testetur. — 228, 5 prohibere. — 230, 1 quod sit. — 232, 2 Hinc papa. — 235, 2 prohibere. — 240, 3 laude cedula. — 241, 4 Non contentur. — 246, 1 et fehlt; Moramanis. — 273, 6 Est nactus

est sacerdotium. — 275, 5 Praetereunt in semivita (cfr. 280, 1). — 299, 3 perpetim. — 310, 6 neutra si dissentiens. — 332, 2 Resistere qui sit.

In der Hs. gehen den einzelnen Strophen oder Strophengruppen kurze Inhaltsangaben vorher, die in der Urschrift augenscheinlich am Rande vermerkt waren. Da dieselben zum Verständnisse nichts oder nur wenig beitragen, die Symmetrie des Druckes aber um so erheblicher stören würden, als sie bisweilen innerhalb der Strophen anzubringen wären, so sind sie im Texte fortgelassen und, falls jemand sie vermissen sollte, hier nachgetragen worden. Jedesmal wo der eine Teil den andern in der Rede ablöst, ohne dafs dies sonst ersichtlich wäre, ist ein Gedankenstrich eingefügt worden. — Vor Str. 9 Pars baptistae. — Vor 9, 4 Pars evangelistae. — Vor 10, 4 Pars baptistae. — Vor 16 Pars evangelistae. — Vor 19 Hic pars baptistae offert libellum suum. — Vor 20 Tenor libelli et quod Iohannes baptista sit vox clamantis in deserto. — Vor 21 Ulterius notentur virtutes et praerogativae Iohannis baptistae. — Vor 26 Quod Iohannes baptista exsultavit in utero matris. — Vor 29 Quod nomen baptistae pronuntiatum est ab angelo. — Vor 30 Quod pater baptistae fuit propheta. — Vor 31 Quod angelus praedixit, multos gavisuros in nativitate Io. bapt. — Vor 32 Quod nomen baptistae pronuntiatum est ab angelo [sic]. — Vor 35 Quod baptista egerit in XXX. anno aetatis suae et primo de baptismo. — Vor 38 Quod baptista Christum, quem prophetae praedixerunt, digito demonstravit dicens: Ecce, agnus Dei. — Vor 39 Quod baptista Christum baptizat. — Vor 40 Quod baptista sit mirae sanctitatis. — Vor 47 Quod Io. bapt. fuit initiator baptismatis. — Vor 48 Quod Ioh. bapt. fuit pilosus. — Vor 50 De morte Io. bapt. — Vor 54 Quod bapt. ratione praemissorum merito praeferendus sit Iohanni evang. — Vor 55 Petitio partis bapt. super narratis in libello et quod ipsa pars offert se probaturam ea, quae sunt narrata in libello. — Vor 57 Pars evangelistae offert libellum. — Vor 58 Tenor libelli. — Vor 62 Quod Christus nuptias Io. Evang. honoravit initio signorum suorum. — Vor 65 Quod Io. evang. transfigurationi Domini interfuit. — Vor 66 Quod Io. evang. interfuit, quando Dominus filiam archisynagogi suscitavit. — Vor 67 Quod Io. evang. in cena supra pectus Domini recubuit. — Vor 73 Quod Christus matrem virginem commendavit Iohanni virgini. — Vor 75 Quod evang. vidit, quod latus Domini perforatur, et ex eo exivit sanguis et aqua. — Vor 77 Quod Io. evang. fuit praecursor. — Vor 79 Quod Io. evang. cum Petro convertit quinque milia hominum. — Vor 82 Quod Io. evang. condemnat turpem simoniam una cum Simone, eius turpissimo inventore. — Vor 83 Quod evang. socialiter est iunctus Paulo per dexteram. — Vor 84 Quod Io. evang. etiam sit aquila. — Vor 85 Quod sit medicus. — Vor 87 Quod Io. evang. mutat substantias rerum et transfert naturas earum. — Vor 89 Quod sit advocatus. — Vor 90, 4 Quod etiam sit archidiaconus. — Vor 91, 3 Quod sit archangelus. — Vor 93 Quod Io. evang. sit propheta. — Vor 95 Hic notetur specialis effectus dilectionis, quam Christus exhibuit Iohanni evangelistae. — Vor 99 Quod Iohannes evangelista tres scribit epistolas canonicas. — Vor 100 Quod Iohannes evangelista revocatus ab Asia scribit evangelium. — 101 De morte Iohannis evangelistae. — Vor 101, 4 Quoto anno aetatis suae fuerit defunctus. — Vor 103 Quod Iohannes evangelista mortem praescivit et quod Christus cum discipulis suis sibi apparuit invitans eum ad aeternae vitae convivium. — Vor 105 Quod Iohannes evangelista confitetur Christum verum esse Dei filium. — Vor 106, 4 Quod Iohannes evangelista moriturus dixit. — Vor 107 Quod Iohannes ev. moriturus in fide roborat Ephesinos et eis valedicens vivens descendit in defossum sive locum et sic in pace senium finivit. — Vor 108 Quod de tumulo Io. ev. minutus pulvis scatet, et quid hic scaturigo significat, solus Deus scit. — Vor 109 Quod Io. ev. sit ille discipulus, de quo sermo exiit inter fratres, quod discipulus ille non moritur. — Vor 110 Quod Io. ev. merito praeferendus sit Io. bapt. — Vor 111 Petitio partis Io. ev. super narratis in libello, et quod ipsa pars offert se probaturam ea, quae sunt narrata in libello. —

Vor 118 Iudex requirit, quod partes legitime probent deducta in iudicium per testes et instrumenta. — Vor 120 Partes se deliberant (ut) de testibus producendis. — Vor 121 Hi sunt testes, quibus partes uti volunt ad intentiones suas fundandas. — Vor 128 Depositiones testium et instrumenta ac fides eorum patet. — Vor 129 Exceptio partis baptistae in vim peremptorie proposita, quod ipse baptista in iuventute occisus pro iustitia et evangelista mortem pro Christo passus non sit, sed in pace senium finierit. — Vor 134 Pars baptistae arguit ex eo, quod Abel et quam plures alii in iuventute sint occisi. — Vor 140 Pars evangelistae replicando prius utitur auctoritate novi testamenti allegans apostolum scribentem ad Timotheum et deinde auctoritatem veteris testamenti allegans ex levitico. — Vor 151 Pars baptistae. — Vor 153 Pars evang. — Vor 156 Pars evangelistae arguit ex eo, quod Adam et quam plures viri famosi senio affecti in pace vitam finierunt. — Vor 166 Pars bapt. — Vor 167 Pars evang. — Vor 169 Pars bapt. — Vor 171 Pars evang. — Vor 176 Pars bapt. — Vor 178 Pars evang. — Vor 180 Pars bapt. — Vor 182 Pars evang. — Vor 183 Pars bapt. — Vor Vor 183, 4 Pars evang. — Vor 185 Pars bapt. — Vor 187 Pars evang. dicit, quod baptista nulla signa fecerit in vita sua, sed evangelista multa. — Vor 189 Pars bapt. dicit quod signa non semper testantur sanctitatem ea facientis. — Vor 191 Ad hoc, quod pars baptistae dixit Iohannem evangelistam fuisse calvum. — Vor 195 Pars bapt. — Vor 197 Pars evang. — Vor 199 Pars bapt. — Vor 201 Pars evang. — Vor 202 Pars bapt. — Vor 203 Pars evang. arguit ex eo, quod Dominus dicit: quis maior est, qui recumbit, an qui ministrat? — Vor 211 Pars bapt. — Vor 216 Pars evang. — Vor 220 Pars bapt. — Vor 222 Pars evang. — Vor 226 Pars bapt. — Vor 227 Pars evang. — 229 Pars bapt. — 231 Pars evang. — Vor 232 Pars bapt. — Vor 234 Pars evang. — Vor 235 Pars bapt. — Vor 236 Pars evang. — Vor 238 Pars bapt. — Vor 240 Pars evang. — Vor 241 Pars bapt. — Vor 243 Pars evang. — Vor 244 Pars bapt. — Vor 250 Pars evang. — Vor 253 Pars bapt. — Vor 259 Pars evang. — Vor 265 Pars. bapt. dicit, quod baptista sit exemplum parcimoniae. — Vor 265, 4 Pars evang. dicit, quod Io. Ev. sit eunuchus castimoniae. — Vor 266 Pars bapt. — Vor 267 Pars evang. — Vor 268 Pars bapt. arguit ex eo, quod in decantatione letaniae bapt. prius invocatur quam evang. — Vor 269 Pars evang. dicit, quod in canone missae Ioh. evang. veneratur et non bapt. — Vor 271 Pars bapt. — Vor 275 Pars evang. — Vor 283 Pars bapt. Hic pars bapt. respondet partem [!] evangelistae ex eo quod supra in libello dixit, eum recumbendo supra pectus Christi obdormisse et quod, quamvis recubuerit, non tamen obdormierit. — Vor 285 Pars evang. — Vor 288 Pars bapt. — Vor 290 Pars evang. — Vor 293 Pars bapt. — Vor 296 Pars evang. — Vor 298 Pars bapt. — Vor 300 Pars evang. — Vor 302 Pars bapt. — Vor 305 Pars evang. — Vor 307 Pars bapt. — Vor 308 Assessor instat, quod partes probationibus renuntient et concludant in causa. — Vor 310 Partes assessori consentiunt et concludunt. — Vor 311 Conclusione facta acta traduntur iudici ad examinandum. — Vor 318 Iudex actitata partium et singulos processus habitos in causa examinat. — Vor 321 Iudex Dei nomine invocato cum consilio assessorum et aliorum multorum discretorum diffinitivam fert sententiam. — Vor 327 Partes dicunt se per iniquam sententiam gravatas, deliberant super appellatione. — Vor 335 Hic Franko, Scholasticus Meschedensis, Coloniensis diocesis, appellationi adhaeret subiciens se speciali protectioni domini Iohannis papae XXII. — Vor 338 Quod appellatio interposita sit sub anno Domini MCCCXXX° in octava Petri et Pauli apostolorum.

Inhalts-Übersicht.

I. Real-Index.

De Deo et Beata.

De Communi.

De Sanctis.

Anhang.

II. Verbal-Index.

Nachträge und Berichtigungen.

Nr. 246 und 263 sind bereits im 15. Bande der Analecta (Nr. 143 und 159) aus einem Orationale Campense mitgeteilt; ebenso Nr. 309 = XV, Nr. 206.

Nr. 278 ist aus Teilen zusammengesetzt, die dem Officium auf dieselbe Heilige (V, Nr 59.) entlehnt sind.

Nr. 174. Überschrift: l. De sancto st. sancta.

Nr. 181. 1, 2: l. Virgo, patris st. Virgo patris.

Nr. 263. 3, 6: l. mitificans st. mutificans.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei Stephan Geibel & Co. Altenburg.

GretagMacbeth™ ColorChecker Color Rendition Chart